UN PIC DE NEANT

EDITURA ALBATROS

UN PIC DE NEANT

antologie
a anticipației franceze
contemporane alcătuită și
tradusă de
VLADIMIR COLIN

EDITURA ALBATROS

Coperta de
DAMIAN PETRESCU

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Nu vi se pare că o antologie seamănă cu unul dintre fabuloasele animale compozite pe care anticii s-au complăcut în a le imagina, plasînd un cap de om pe un trunchi de taur, de leu sau de pasăre și înzestrînd noua făptură cu labe sau gheare, după bunul lor plac? Deși e vorba de un hibrid, nu i se poate contesta unitatea în varietate și aspectul insolit îi potențează, de obicei, puterea de sugestie. E poate adevărat că orice comparație șchioapătă, dar alcătuitorul unei antologii nu realizează mai puțin un hibrid literar menit să intereseze, să sugereze valențele și dimensiunile unei literaturi sau ale unui gen literar. Firește, ideal ar fi să-i ofere cititorului o himeră personală.

Lucrurile se complică însă întrucîtva atunci cînd autorul antologiei face operă de pionierat, cînd absența unor antologii anterioare îl obligă să înfățișeze un tabel mai mult sau mai puțin complet al domeniului cercetat și nu-i îngăduie selectarea textelor în conformitate cu o viziune proprie și cu preferințe bine definite. Deși cred că, dacă autorului nu i se tăgăduiește competența, o asemenea antologie e întotdeauna mai vie și mai interesantă, trebuie să recunosc că ea nu-și are rostul decît în măsura în care alte antologii au precedat-o, în măsura în care cititorul informat poate judeca el

însuși criteriile aflate la baza noii selecții ce i se propune.

În cazul de față, anticipația franceză modernă nu e cunoscută în traducere decît prin cele cîteva scurte *povestiri și fragmente ce încheie bogata retrospectivă publicată de Ion Hobana sub titlul* Viitorul a început ieri. *Încolo, cititorul român nu a putut cunoaște — în afara venerabilelor opere ale lui Jules Verne și J. H. Rosny aîné — decît un singur roman al lui Francis Carsac. Iată de ce am socotit că volumul de față, care-și propune să adune unele dintre cele mai recente lucrări ale genului, nu-și poate îngădui unitatea de concepție pe care aș fi dorit să i-o imprim. Se știe că anticipația nu permite numai desfășurarea unei variate game de mijloace de expresie, dar presupune și cultivarea unor genuri foarte diferite. Alături de lucrări către care preferințele mele se îndreaptă în primul rînd am inclus deci în prezenta culegere — și încercînd să aleg de fiecare dată exemple sugestive — unele povestiri ce vor răspunde, sper, altor preferințe, în așa fel încît ceea ce voi fi pierdut pe planul unității de viziune să se compenseze prin posibilitatea de a convinge un cerc mai larg de cititori, cărora li se înfățișează o imagine mai cuprinzătoare a tendințelor și stilurilor, putînd fi detectate în sfera anticipației franceze de ultimă oră.*

Cuprinderea antologiei a crescut astfel, înmănunchind schițe de cîteva pagini (Sophie Cathala) și nuvele (Nathalie Henneberg, Claude Veillot), povestiri cu certă valoare de simbol (Alain Mark) și altele bazate mai ales pe acțiune (Michel Demuth), povestiri satirice (Fernand François, Philippe Curval,

Daniel Walther) sau ţinînd de domeniul aşa-numitei space-opera (Guy Scovel) şi, în sfîrşit, lucrări în care reconsiderarea mitului (Gérard Klein) sau elementul poetic se dovedesc precumpănitoare (Jérôme Seriel), ducînd anticipaţia pînă la punctul ei de tangenţă cu fantasticul pur. În plus, m-am străduit să nu adun în paginile ce urmează decît lucrări recente, singurele excepţii fiind reprezentate de povestirile lui Fr. Carsac şi Fernand François, foarte caracteristice pentru două genuri ale anticipaţiei şi care, publicate acum vreo zece ani, îngăduie cumva şi o apreciere a drumului străbătut între timp de autorii francezi. Fireşte, destui scriitori nu figurează în această antologie, fie pentru că dimensiunea volumului n-a îngăduit-o, fie pentru că n-am putut descoperi o povestire, autorii preferînd forma romanului. Regret îndeosebi absenţa unui maestru de talia lui René Barjavel.

În ciuda diversităţii amintite, cititorul va constata că majoritatea textelor ce alcătuiesc substanţa paginilor ce urmează reprezintă, în fond, pasionante variaţiuni pe două teme esenţiale: contactul între lumi sau civilizaţii diferite şi avertismente privind soarta omenirii în cazul cînd nu va fi în stare să evite ororile unui conflict nuclear. Acestea sînt temele majore ale anticipaţiei occidentale de azi şi mi s-a părut firesc să figureze, ca atare, în antologie, problema originalităţii literare neconstînd, după cum se ştie, neapărat în originalitatea unei teme, cît în cea a modului ei de tratare, a unghiului din care autorul consideră (sau reconsideră) o temă, fie şi cunoscută, punîndu-i într-o neaşteptată valoare posibilităţile. Să mai amintesc că Shakes-

peare a reluat în Romeo și Julieta *o temă banală sau că o povestire aparent polițistă a devenit o capodoperă a literaturii universale, atunci cînd Dostoievski a scris* Crimă și Pedeapsă? *Păstrînd, evident, proporțiile, să convenim că tinerii autori ce explorează valențele unor teme, pe care eventual nu le-au abordat cei dintîi, izbutesc de fiecare dată să spună ceva nou, îndemnîndu-ne să medităm asupra unei probleme vitale. Christine Renard și Claude Veillot, de pildă, tratează fiecare într-un fel personal momentul redescoperirii universului uman dinaintea unei sinistre catastrofe atomice.*

S-a constatat mai de mult faptul aparent paradoxal că, în vreme ce o bună parte a literaturii occidentale predică un nihilism lipsit de speranțe, literatura de anticipație explorează temele majore ale actualității, meditînd asupra devenirii speciei, asupra noțiunii de umanism, a primejdiilor pe care le comportă militarismul și „civilizația de consum" ș.a.m.d. Foarte mulți dintre scriitorii de anticipație se plasează pe poziții hotărît democratice, își manifestă încrederea în ființa umană. Paradoxul, după cum spuneam, e numai aparent, doar o interpretare simplistă — și, poate, și de rea-credință — făcîndu-l posibil prin tentativa de a asimila anticipația cu evazionismul, cu superficialitatea, pentru a nu mai pomeni de subliteratură. Atunci cînd avem în vedere scriitorii autentici (și nu mă voi încumeta să susțin nici măcar că majoritatea autorilor specializați depășesc stadiul modest al artizanatului științifico-fantastic, dar în care domeniu al literaturii scriitorii nu reprezintă o minoritate?) atunci cînd ne referim, așadar, la scriitorii autentici, sin-

gurii care pot interesa istoria literaturii, vom descoperi fără dificultate că avem de-a face cu autori remarcabili, stăpînind cunoștințe întinse în domenii în genere nefamiliare omului de litere tradițional și înzestrați cu un deosebit simț de răspundere, cu conștiința importanței cuvîntului scris. Dacă s-ar părea că uneori se mulțumesc doar să nareze o întîmplare ciudată, bucurîndu-se de surprizele oferite, lor în primul rînd, de capriciile unei fantezii în veșnică mișcare, mi se pare firesc să constatăm că, de cele mai multe ori, imprevizibilul nu constituie pentru ei decît modalitatea literară care le îngăduie abordarea unei problematici ce nu ne poate lăsa indiferenți, fie și numai pentru că se referă la visele și aspirațiile, la îndoielile și spaimele fiecăruia dintre noi, pentru că ne obligă să gîndim.

Literatura contemporană de anticipație s-a dezvoltat și a înregistrat binecunoscute succese în Statele Unite, influența ei asupra anticipației franceze și occidentale, în genere, neputînd fi tăgăduită. Dar cititorul român își va da lesne seama că, dincolo de influențe și ecouri, scriitorii francezi posedă un timbru specific, aș spune un farmec specific, o undă de poezie care-i deosebește și conferă imaginației lor o tulburătoare grație.

Dacă se poate vorbi azi de o școală franceză a anticipației, meritul revine în primul rînd entuziastei echipe ce asigură apariția revistei FICTION, în jurul căreia s-au putut aduna elementele înzestrate care au dat o nouă strălucire genului literar reprezentat cîndva de bunul Jules Verne. Toate povestirile ce urmează au fost extrase din paginile

acestei reviste și mă simt obligat să mulțumesc și pe această cale scriitorilor Alain Doremieux, redactorul-șef al publicației și Gérard Klein, care m-a ajutat să rezolv inerentele probleme tehnice legate de apariția prezentei antologii.

VLADIMIR COLIN

FRANCIS CARSAC

Pseudonimul literar al lui François Bordes, profesor de geologie cuaternară şi de preistorie la Facultatea de Ştiinţe din Bordeaux. Născut în 1919 la Rives, a publicat circa 130 de lucrări ştiinţifice. Atras de anticipaţie şi de preistorie încă de la vîrsta de zece ani, datorită lecturilor din J. H. Rosny *(Moartea Pămîntului, Războiul Focului)* şi H. G. Wells *(Maşina timpului, Povestiri din epoca de piatră),* nu l-a cunoscut pe Jules Verne decît mai tîrziu şi, în afară de *Mathias Sandorf, Insula Misterioasă, Cele 500 de milioane ale Begumei* şi, mai ales, de *Naufragiaţii de pe Jonathan,* consideră că nu mai poate fi citit decît anevoie. A încercat (fără succes) să scrie romane de S. F. la vîrsta de treisprezece ani (au rămas din ele fragmente !). Primul roman întreg *(Pe o lume stearpă,* inedit şi nemeritînd să fie publicat) a fost scris în 1943—1944. Regretă nespus că nu mai are timp să scrie şi speră că lucrurile se vor schimba cîndva. Primul roman publicat *(Cei de Nicăieri)* e, de fapt, al treilea pe care l-a scris.

BIBLIOGRAFIE:

Romane: *Cei de Nicăieri* (Gallimard, 1954), *Robinsonii Cosmosului* (Gallimard, 1955), *Pămîntul care fuge* (Gallimard, 1960), *Asta e lumea noastră* (Galli-

mard 1962), *Drept patrie spațiul* (Gallimard, 1962) *Paraziții Leului* (Fleuve noir, 1967).

În revista „Ficțion" nuvelele: *Pete de rugină* (nr. 7), *Hașurat* (nr. 10), *Cel ce vorbea cu marțienii* (nr. 56), *Revanșa marțienilor* (în colaborare cu Jacques Bergier, nr. 64), *Primul Imperiu* (nr. 74), *O fereastră către trecut* (nr. 96), *Strămoșul* (nr. 102), *Sărutul vieții* (nr. special, mai 1959), *Glasul lupului* (nr. special, iunie 1960). În revista „Satellite": *Geneză* (nr. 6), *Nisipuri moarte* (nr. 15), *Ce pleașcă pentru un antropolog* (nr. 17), *Bieții oameni* (în colaborare cu Georges Carsac, nr. 22).

Articole: *Științifico-fantastic și preistorie* („Satellite" nr. 16). *Cei de Nicăieri* a fost tradus în spaniolă, italiană, rusă; *Robinsonii Cosmosului în* spaniolă, italiană, rusă, bulgară, română; *Drept patrie spațiul* în portugheză și *Glasul lupului* în spaniolă.

HAŞURAT

Sînt un idiot !

În viaţa mea, destul de lungă, caracterul mi-a jucat o mulţime de feste, dar niciodată n-am regretat în asemenea măsură o explozie de mînie. Cînd te gîndeşti că am avut în mîinile mele secretul comunicaţiilor interplanetare, poate chiar al călătoriilor interplanetare... şi că l-am distrus prosteşte, dintr-o ţîfnă.

E mult de atunci. Pentru a fi precis, trei ani. Şi, de trei ani, mă aşez în fiecare dimineaţă în faţa oglinzii şi-mi repet cu amărăciune : „Jacques Bernard, eşti un măgar !“

În sfîrşit ! Degeaba plîngi după ce ai vărsat laptele, după cum obişnuia să spună bătrîna mea mătuşă. Iată cum s-au petrecut lucrurile :

La 6 aprilie 1955 — blestemată fie ziua asta ! — sosind la Institut, m-am dus drept în sala desenatorilor. Dădusem în ajun la redesenat şi haşurat o întreagă serie de mari secţiuni geologice. Aveam, îl mai avem, un desenator destul de neobişnuit, un fel de tînăr cretin, incapabil de iniţiativă, dar executînd de minune desenele care i se cereau... atunci cînd nu înţelegea totul pe dos. E un tip caraghios, lunatic, adormit, de o nervozitate bolnăvicioasă. Nu-mi asum sarcina de a lămuri cum poate trage liber o linie dreaptă ; fapt e că trage nişte linii ab-

solut drepte, cu regularitatea unei mașini. Cînd am intrat în sală, isprăvea de haşurat ultima secţiune, scoţînd vîrful limbii printr-un colţ al gurii şi avînd lipit de colţul celălalt un veşnic muc de ţigară stins.

— Iacă, şefule, e gata. Am lucrat în noaptea asta pînă tîrziu, aşa ca totul să fie în regulă dis-de-dimineaţă.

Mîndru, îmi întindea teancul de secţiuni. L-am apucat.

— Cretinule ! Neanderthalianule ! Pitecantropule ! Am spus „haşùri continue", afurisit diplodocus microcefal ! Şi ce mi-ai făcut ? Haşùri din linii întrerupte ! Şi nici măcar regulate ! Puncte şi liniuţe, de parcă ţi-ai fi bătut joc ! Punct, punct, linie, punct, linie ! Să te ia dracu ! Cînd îţi dă ceva de lucru, nu mai ştie omul ce-o să iasă ! Te poftesc s-o iei de la capăt, şi repede, auzi ?

Furios, am mototolit teancul şi m-am aplecat să-l arunc în soba stinsă.

— Stai, şefule ! Am pierdut un original !

— Asta mai lipsea ! Care ?

— Secţiunea carierei mari Delpont.

Am netezit foile şi am scos dintre ele secţiunea respectivă.

— Bine. Ai s-o refaci după asta. Dar lasă-te de bancuri, că te dau afară ! Ia spune, am adăugat îmblînzit, cum de-ai făcut tîmpenia asta ?

— Nu ştiu, şefule. Am lucrat pînă tîrziu, pesemne că desenam pe jumătate adormit. Eram tare obosit, dar ştiam că-i zor, aşa că...

Era jalnic şi mişcător de atîta bunăvoinţă prost răsplătită.

— Şi asta ? O terminai chiar cînd am intrat.

— Ei bine, cînd am văzut că le făcusem pe celelalte cu haşùri „fantezi", am făcut-o la fel, ca să fie toate omogene.

Dezarmat, am început să rîd.

— Bine fie. Ia-o de la capăt, după bruioane. Cît priveşte secţiunea Delpont, ţi-o aduc după-masă. Pentru dimineaţa asta ai destul de lucru la celelalte.

Şi, mototolindu-l din nou, am aruncat teancul în sobă.

Am fost tare ocupat în dimineaţa aceea şi am uitat de secţiunea mototolită în buzunar. La unsprezece şi jumătate am plecat de la Institut şi m-am întors acasă. Eram enervat pentru că fusesem toată dimineaţa otrăvit de vizite plictisitoare şi furios că, lipsindu-mi ilustraţiile, nu-mi puteam da articolul la tipar. Am mîncat într-o tăcere posomorîtă, pînă ce nevastă-mea m-a întrebat :

— Ce-i cu tine, Jacques ?

— Ce să fie ? Idiotul de desenator a făcut iar o boroboaţă ! Îi dau ieri să-mi haşureze nişte secţiuni, şi ştii ce-mi face ? Puncte şi linii, şi nici astea regulate ! Ia te uită ! Parcă ar fi Morse !

Morse ? Gîndul m-a făcut să tresar. Nu cumva dobitocul şi-a mai şi bătut joc de mine, pe deasupra ! Îndată ce mi-am împăturit şervetul am urcat în odaia mea de lucru, am luat micul Larousse — era cam multişor de cînd uitasem alfabetul Morse — apoi, cu o coală de hîrtie în faţă şi cu creionul în mînă, am început să studiez haşùrile.

Ideea în sine era absurdă şi mi-a cam fost ciudă pe mine că-mi pierd vremea. Cît pe ce să mă ridic şi să plec. De ce n-am făcut-o ! Nu m-aş mai chinui acum ! Dar înainte de ora trei după-amiază n-aveam

nici o treabă la Institut și m-a încercat un gînd ciudat. Armand, desenatorul, fusese cercetaș și cunoștea, cu siguranță, alfabetul Morse. Cine știe ? Poate că inconștient, pe jumătate adormit, scrisese ceva ce l-ar fi putut interesa pe vechiul meu prieten Lebert, psihiatrul.

De la ce capăt să iau hașurile ? În alfabetul Morse, B, o linie și trei puncte, dă, citit pe dos, trei puncte și o linie, adică V. Dar știam direcția în care animalul desenează de obicei, și semnele morse reversibile nu-s chiar atît de frecvente. Mi se părea că între litere sau cuvinte nu existau nici locuri albe, nici semne de despărțire, ceea ce îmi ușura problema. Hașurile începeau cu un grup alcătuit dintr-un punct și două linii. Am luat ca ipoteză de plecare litera U și mi-am început munca de descifrator amator. Ipotezele mele erau corecte și am obținut, destul de ușor, o primă frază limpede. Uluirea mea sporea pe măsură ce descifram. Iată textul :

„...urați. Acum, că am transmis formulele importante, ne putem îngădui unele lămuriri. Nu-i nimic dacă se întrerupe legătura. Cu ajutorul informațiilor transmise pînă acum, orice civilizație ajunsă la stadiul al treilea, ca a voastră, fără îndoială, de vreme ce utilizați undele electro-magnetice pentru comunicații, trebuie să fie în măsură să construiască aparatele ce vă vor îngădui să ajungeți pînă la noi.

Știam de mult că existați, că nu sîntem singura specie inteligentă din Univers. Vă ascultăm emisiunile. Putem vorbi cel puțin trei dintre limbile voastre, dar multă vreme n-am înțeles o iotă. Filologii noștri le descoperiseră mecanismul și puteam construi fraze complicate și cu siguranță corecte, fără

a le pricepe, totuşi, sensul ! Apoi, într-o zi, v-am captat imaginile. Ce mirare ! Nu eraţi prea deosebiţi de noi. Şi o dată cu imaginile a venit şi semnificaţia multor cuvinte şi o lume nouă ni s-a deschis.

Din clipa aceea am căutat cu înverşunare să intrăm în contact. O călătorie reală, cu totul posibilă în teorie, e practic irealizabilă pentru noi. Mica noastră planetă e lipsită, sau aproape lipsită de elementele pe care vi le-am indicat şi care par, la voi, numeroase. Şi, deşi cunoaştem, tot în teorie, posibilitatea transmutării elementelor, n-am putut-o realiza în mod practic, din lipsa a ceea ce numiţi energie atomică.

Fără mare speranţă, am încercat să vă chemăm cu ajutorul undelor electro-magnetice. Resursele noastre de energie sînt prea slabe şi aparatele voastre de recepţie par încă foarte primitive. Dar, o dată cu descoperirea lui Psirt, lucrurile s-au schimbat. Undele psihice ale lui Psirt nu se propagă prin spaţiu, ci prin briil, iar propagarea lor pare aproape instantanee. Nu necesită decît o foarte mică energie, dar nu sperăm că veţi şti să le utilizaţi, deşi v-am trasmis informaţiile necesare. Tehnica voastră nu pare suficientă. Nici o importanţă, de altfel. Vă aşteptăm, cu atîta nerăbdare, vizita.

Prin intermediul undelor Psirt v-am chemat timp de luni de zile. Ne semănaţi atît de mult, încît ni se părea cu neputinţă să nu se afle şi printre voi indivizi sensibili la asemenea unde, şi controlabili, deşi ei sînt foarte rari. Cum prin undele astea încă nu ne pricepem să transmitem sunete sau gînduri, emitem prin impulsuri lungi şi scurte, în alfabetul vostru Morse. Binecuvîntat fie cel căruia i-a dat prin

minte să familiarizeze cu alfabetul ăsta copii, la televiziune !

Dar lunile treceau şi nu mai speram să ajungem la voi. Şi pe neaşteptate, în seara asta, contactul s-a stabilit. Fără nici o îndoială. Acul de contact s-a deplasat pe cadran, mai întîi oscilînd, apoi ferm. O, frate necunoscut, căruia îi vorbesc ! Dacă ai fi putut vedea în clipa aceea laboratorul ! O frenezie ! Sfîrşitul unei multimilenare izolări ! Am transmis imediat formulele teoretice pentru construirea unei astronave, formule puse la punct de veacuri, dar pe care nu le-am putut realiza. Apoi cele relative la undele lui Psirt. Şi acum, că formulele au fost repetate de trei ori, de vreme ce legătura continuă, ne rămîne timp pentru explicaţii, timpul de a pălăvrăgi niţel. O, fraţi îndepărtaţi, vă aşteptăm fără teamă. Rasa voastră e încă războinică, dar nu ne temem de ea. Pe bătrîna noastră planetă se află atît de puţine de jefuit ! Numai cunoştinţe, pe care sîntem gata să vi le dăruim.

Contactul persistă. Din prudenţă, am să repet încă o dată informaţiile teoretice privitoare la astronave. Fie G un cîmp gravitaţional măsurat în..."

Fără să-mi dau seama, am căutat alături de mine urmarea mesajului. Mîna nu mi-a întîlnit decît suprafaţa şlefuită a biroului. Readus la realitate, am ţîşnit, am coborît în goană scările, am sărit în maşină. N-am ţinut seama de trei stopuri, m-am căţărat pe scara de piatră a Institutului, am sunat. Încet ca întotdeauna, portarul a venit să-mi deschidă. L-am dat în lături, m-am năpustit în sala desenatorilor, am ridicat capacul sobei. O masă înnegrită, strivită, pulverizată, iată tot ce rămăsese din desene.

— Ah ! secțiunile, șefule ? Am zvîrlit un muc în sobă și au luat foc. Cum scoteau fum, le-am stins, strivind cenușa.

Idiotul, cretinul, molusca ! L-aș fi ucis ! Buimăcit, m-am prăbușit pe un scaun.

— Iată și secțiunile, șefule. Acu-s în regulă ?

Dacă erau în regulă ? Fireşte !

Am putut salva un mic fragment nears. L-am tradus, i l-am arătat lui Durand-Héron, fizicianul teoretician. E transformarea lui Lorentz !

Și de atunci mă consum. Degeaba-mi spun că nu-i vina mea, că n-aveam de unde să știu că o civilizație necunoscută, pe o planetă a unei alte stele, luase drept intermediar un jalnic dobitoc, mi-e necaz pe mine, mi-e un necaz de moarte ! Ar fi trebuit să privesc secțiunile atît de ciudat haşurate, să le păstrez ca dublete, știu și eu ? Sînt un idiot !

Și l-am păstrat pe Armand ca desenator. Cine știe, poate că miracolul se va mai repeta, cîndva ? Îl îndop cu muncă pînă într-atît, încît e nevoit să-și ia de lucru acasă, să vegheze tîrziu. Ba am fost silit să-i și urc de două ori leafa, maimuțoiului ! Ai zice că idiotul ține să fie la înălțime : în fiecare dimineață îmi aduce niște secțiuni perfect desenate, bine haşurate, fără o singură greșeală, impecabile !

SOPHIE CATHALA

Născută în 1934 la Toulouse, a făcut studii de psihologie și de teatru. A început prin a fi actriță. Primul roman *(Moartea unui Sticlete)* i-a apărut în 1957 la Gallimard. A publicat mai multe nuvele în periodice și cîteva romane sub diverse pseudonime. A adaptat pentru ecran ***Femei slabe,*** filmul regizat de Michel Boisrond, a tradus pentru Festivalul de la Montauban cîteva piese din Secolul de Aur spaniol *(Copilăria Cidului, Adevărul suspect)* și a publicat nuvele în „Fiction".

În paralel, a fost atașat de presă la Odéon-Théâtre de France, apoi la cîteva Case ale Culturii, după ce se îndeletnicise cu diverse activități, ca reeducatoare de ortografie, anticar, țesătoare, psihotehniciană, secretară la un birou de arhitectură etc.

Actualmente e funcționară culturală și a încetat, practic, să mai scrie.

Semne particulare : își petrece cea mai mare parte a vacanțelor în România.

MANTOUL

În primele săptămîni după sosirea pe Pămînt m-am mirat de propria mea facultate de adaptare. Firește, înainte de a mă fi invitat să-l urmez, mă pregătise cum se cuvenea pentru călătorie și, îndeosebi, pentru viața pe care, apoi, aveam s-o petrec alături de Păminteni. Mai mult, înainte de a pleca din nou pentru cîteva zile, mă încredințase sorei lui.

— Trebuie să se aclimatizeze, a hotărît El, de vreme ce printre noi va locui de aici înainte... Făgăduiește-mi să fii înțelegătoare și s-o ajuți, pe cît îți va sta în putere, ca să se familiarizeze cu lumea noastră...

Sora Lui nu păru să întîmpine vreo greutate în a veghea cu toată grija asupră-mi, ba vădi față de mine, chiar din capul locului, o afecțiune pe măsura curiozității pe care I-o stîrneam.

La început am întîmpinat cîteva greutăți în a ne înțelege. Vorbeam anevoie în limba ei. Dar m-am mirat curînd văzînd cît de mult semăna cu propria-mi limbă. Atunci mi-am amintit de surpriza fratelui Ei, în dimineața sosirii Lui la noi, cînd își dăduse seama că vorbim un grai folosit cu secole în urmă, după cum spunea, pe anumite porțiuni ale Pămîntului.

Și acum regăseam Pămîntul de pe care, prin secolul al XXIII-lea, strămoșii mei fugiseră. Dar unde

să caut astăzi orașele moarte, cărora tradiția le permanentiza la noi amintirea ? Unde, oamenii pădurilor fugind de cataclisme, de vreme ce, după cîte mi s-a spus, éra cataclismelor se încheiase ? Unde, deșerturile de piatră ? Unde, urmele infernurilor pe care străbunii mei le cunoscuseră, înainte de a scăpa de ele ? Unde, mașiniile responsabile ?

Alte mașini existau, desigur ! Așa mi s-a spus. Dar atît de bine ascunse, încît trebuia să-mi pun imaginația la grea încercare pentru a admite că dirijau lumea armonioasă, care mă înconjura.

— *Splendoare și răsfăț în jur, și rînduială și huzur* [1] am șoptit într-o zi.

— Da, s-a învoit însoțitoarea mea, cu evidentă satisfacție. Probabil că nu-ți crezi ochilor. Fratele meu mi-a spus că la voi...

La mine ? Da. Munceam pămîntul ; ne mai hrăneam cu roadele lui. Bărbații plecau, în zori, către uzine. Ca să conducă mașinile. La noi, ele nu se pricep să se conducă singure Alți bărbați merg la pescuit, pe corăbii și, în fața caselor, femeile lor cîrpesc năvoadele. Da. Năvoadele ? Cum să-ți explic... Și femeile au copii. Da.

— Acolo femeile au copii ? a răspuns Ea. Așa susținea și El. De fapt, mai sînteți în vîrsta de mijloc...

Da. Ne aflam în vîrsta de mijloc. Vîrsta cînd fetele țin să alcătuiască buchete. Vîrsta cînd bătrînii fumează în pragul porților, așteptînd seara. Vîrsta cînd copiii se duc la școală. Și vîrsta cînd bărbații pregătesc războaie. Ultimul fusese, pentru noi cum-

[1] Charles Baudelaire ; *Invitație la călătorie* (în rom. de Virgil Teodorescu).

plit. Cu doisprezece ani în urmă. Și se și vorbea de cel următor. Atunci El îmi propusese să mă aducă pe Pămînt și L-am urmat fără șovăire.

— Bineînțeles, a spus Ea. Aici, nici un risc de război. Pentru noi s-a terminat cu războaiele ! De mult. Civilizația noastră a ajuns la un stadiu cînd...

Cînd mersul înainte pare aproape cu neputință, mi-am zis. Poate nu-i atît o desăvîrșire, cît un sfîrșit. Dar nu mi-am rostit gîndul.

Mergeam amîndouă de-a lungul Nivelului al Treilea, cînd m-am oprit în fața a ceea ce mi s-a părut a fi o vitrină.

— Oh ! am strigat.

M-a apucat de braț, într-un brusc elan de simpatie :

— Vrei să intri ? m-a întrebat, cu un glas complice.

Am încuviințat. Magazinul blănarului îmi amintea de prăvăliile de la noi și m-am simțit cuprinsă de o vagă melancolie. Dar nu mai văzusem niciodată un mantou somptuos, cum era cel expus acolo, în vitrină.

— Fratele meu mi-a cerut să-ți împlinesc toate dorințele, a urmat Ea. Dacă mantoul îți place, într-adevăr...

N-o mai ascultam. Atunci cînd blănarul s-a apropiat de noi, i-am arătat cu degetul mantoul și el mi l-a întins zîmbitor scoțîndu-l din vitrină.

Ajutată de negustor, l-am încercat și m-am aflat în fața unei oglinzi mari. În lumina prea puternică din magazin am clipit din ochi, mîngîind îndelung blana în care mă înfășurasem. Avea perii destul de scurți, dar era dulce și uscată totodată, ca electrizată

și, sub palmă, nervoasă ca o mătase naturală. Încolo, de un ruginiu mai cald decît blana de vulpe.

— Vă vine admirabil, a spus cîntător negustorul.

— Ce blană frumoasă ! m-am extaziat. Sintetică, bineînțeles ?

Negustorul își duse ambele mîini la gît și, sub imperiul indignării, rămas fără glas. Tovarășa mea, Ea, rîdea cu o indulgență curtenitoare :

— Dar bine, cum poți... ? a strigat. Sintetică, o Plană ca asta ?

— Plană ? am întrebat mirată, privind lumina care trezea reflexe pe mantoul ruginiu.

— Da, doamnă ! Și din piei întregi ! urma negustorul. Poftiți ! Uitați-vă !

Ridicînd un colț al mantoului, trăsese scurt de partea de jos a căptușelii, iar dosul pieilor, tăiate rotund și îngrijit încheiate, mi se înfățișă.

— Și naturală ! supralicita negustorul. De loc vopsite, pe garanție ! Uitați-vă, doamnă !

I se adresa însoțitoarei mele.

— Bineînțeles ! recunoscu Ea, cu o umbră de condescendență în glas. Și presupun că nu-i vorba de piei de cultură ?

— Cultură ? se bîlbîi el, de parcă l-ar fi făcut de ocară. Dar bine, doamnă, pipăiți ! Sînt veritabile scalpuri de femei sălbatice !

Mi-am scos încetișor mantoul și l-am pus în brațele negustorului.

— Nu m-aș fi gîndit niciodată, am spus zîmbind, că Pămîntul a ajuns la un atît de înalt grad de civilizație...

Observația păru să-l surprindă și fața însoțitoarei mele vădi o oarecare uluire.

— Hai, spuse, trăgîndu-mă după Ea.

Și, stînjenită de parcă ar fi apucat de braț un orb, m-a prins de braț și m-a dus către ieșire.

CLAUDE F. CHEINISSE

Născut în 1931 la Paris. A studiat la Paris, unde lucrează în domeniul științific și, în acest domeniu, într-o specialitate considerată drept științifico-fantastică !
S-a căsătorit în 1965 cu Christine Renard. Are două fetițe.
A publicat numeroase lucrări științifice și, sub pseudonim, un roman și cîteva nuvele, precum și paisprezece nuvele SF sub adevăratul său nume.

BIBLIOGRAFIE:

Julieta (Fiction, nr. 62), *Sinuciderea* (Satellite nr. 5), *Păcăleala* (Satellite, nr. 13), *Anchetatorul* (Satellite nr. 18), *Exilatul* (Satellite nr. 20), *Sensul Istoriei* (Fiction nr. 92), *Amatorul de Arme* (Fiction nr. 97), *Trandafirul mort* (Mondes Secrets nr. 1), *Mașinile* (Fiction special nr. 4), *Nu de Aici* (Fiction nr. 120), *Fereastra* (Fiction special nr. 5), *Bătrînul* (Fiction nr. 128), *Defazorul* (Fiction nr. 137), *Monumentul* (Fiction nr. 161), *Delta* (în colaborare cu Christine Renard, Fiction special nr. 12).
Unele din nuvelele lui Claude Cheinisse au fost traduse în limbile engleză și rusă.

MONUMENTUL

Lui Francis Carsac

Mica vale circulară aflată în faţa noastră, niţel pe stînga, se cheamă Encke B. Vom părăsi peste cîteva minute Kepler Highway pentru a o lua, la bifurcaţie, pe şoseaua Titov. Dar puţin mai înainte o să trecem prin faţa Monumentului : chiar la nivelul lui Encke B.

Oh ! nu, nimic nemaipomenit : un bec mare de plexi, acoperit cu o cupolă de oţel, din pricina meteoriţilor. În interior, descărcările electrice fac să joace, prin gaze rare, nişte lumini : ideea a fost a lui Sokolov, sculptorul. Cel mai bun mijloc de a te apropia, cît de cît, de reprezentarea materială a Efluviilor. Alături, o reţea de puncte difuzează, toată noaptea, electricitate statică. Ziua, bineînţeles, e inutil. Da... pentru Efluvii. E un Monument şi, totodată, un bar — sau un restaurant, cum vreţi s-o luaţi. Un Monument în amintirea unuia dintre ei (sau a uneia dintre ele) căruia-i zicea Opal.

Ţineţi, într-adevăr ? În regulă, dar să ştiţi că-i o poveste veche, de pe la începuturile Cuceririi. Iertaţi-mă o clipă : ajungem la bifurcaţie şi vine o curbă a dracului. Jos, în prăpastie, puteţi vedea ce-a rămas din magnetocarul tovarăşului meu Arnold : băuse-n ziua aia cam multă votcă. Atenţie, acum ! Vedeţi ! Buick-urile astea au stabilitate ! Şi-i mai greu decît pe Pămînt, vă rog să mă cre-

deţi : cu păcătoasa asta de gravitaţie, ieşi de pe traiectorie pentru un fleac. Iar vehiculul nu cîntăreşte decît o şesime din greutatea lui terestră, dar îşi păstrează masa absolută : dacă intri cu două sute pe oră într-o stîncă, rezultatul e acelaşi ca pe Pămînt. Mai mult, cu asfixie imediată în găoacea spartă, dacă ai supravieţuit şocului. Dar nu vreau să vă neliniştesc. De altfel, cred că vă ajung accidentele de maşină şi pe Pămînt.

Povestea ? În regulă. Şoseaua o ţine acum în linie dreaptă pînă la Titovgrad, aşa că putem să-i dăm drumul. Numai să ştiţi că nu mă prea pricep să povestesc : nu-s decît un şofer de taxi... Era în '78, îndată după Cucerire. N-aveau pe atunci magnetocare, ci numai nişte rable cărora le ziceau „jeepuri de lună" : veţi putea vedea unul la muzeul din Tycho. Opt cauciucuri uriaşe, pline, din butyrenă celulară, montate pe braţe articulate şi, la mijloc, sus de tot, o micuţă cabină blindată. În ce mă priveşte, aş fi botezat chestia asta, mai curînd, păianjen de lună. Deasupra, tot articulată, marea oglindă care servea, ziua, la adunarea energiei solare : nouă metri pe şapte, vă daţi seama ? Acoperea toată maşina — din fericire — altminteri, în plin soare, tipul s-ar fi copt în cutia lui. La miezul zilei, pe la orele 355, te pocnesc cîte 135 de grade !

Nu, am zis bine „tipul" : modelele alea erau de un loc. Unsprezece tone pentru a transporta un singur cetăţean. Unsprezece tone terestre, bineînţeles. În timpul zilei, rază de acţiune nelimitată. Numai că nu trebuia să te laşi surprins de terminator (ştiţi ce-i asta : căderea nopţii, pur şi simplu) prea departe de vreo bază : noaptea, cele opt tone de

baterii abia dacă ajungeau pentru 500 de kilometri. Chestia, de altfel, fusese prevăzută : unul dintre primele lucruri făcute după Cucerire a fost împănarea itinerariilor cu mici baze de ajutor, acoperite, pentru izolare termică, cu mai mulți metri de praf : tipul putea să aștepte acolo, la căldurică, sfîrșitul nopții. După 350 de ore o putea lua din loc ; de cum se lumina de zi, celulele fotoelectrice orientau oglinda către Soare și gata ! la drum : avea din nou vlagă.

Acu, pentru vremea lor, rablele astea reprezentau un succes : o sută douăzeci pe oră, pe orice teren ! Bineînțeles, încă nu existau șosele, decît pe lîngă bazele mari ; dar, cu cele opt roți independente, treceai peste tot. Și, mulțumită gravitației scăzute, puteai sări chiar peste crăpăturile mai mici. Sînt sigur că nu se petreceau mai multe accidente decît azi.

Păi da, ajung și la povestea Monumentului. Așa-i, pe Pămînt vă grăbiți într-una, probabil pentru că acolo zilele n-au decît douăzeci și patru de ore ! Noi ne-am adaptat de la a treia generație : 450 de ore de viață, jumătate din ele muncă, jumătate timp liber, și 250 ore de somn, întrerupte de o singură masă — și asta dacă ne trezim să mîncăm !

Iacă, de pildă, e ora 194. Ați pus pe semne să fiți trezit cu puțin înainte de 177, ca toți turiștii, ca să vedeți sosind terminatorul aurorei ? În regulă, și eu m-am trezit cam pe la aceeași oră. Ei bine, pariez că, ajungînd la Titovgrad, o să cereți o cameră și o să dormiți opt ore, înainte de a vă întîlni clientul.

Eu am să mă duc în staţie şi am să mă întorc cu un alt pasager.

Da, da, povestea... păi adineauri o şi începusem.

Pe vremea aia nu exista încă o colonie permanentă ; bazele erau ocupate de Pămînteni veniţi cu un contract pe cinci ani. Trebuie să recunosc că viaţa era încă destul de lipsită de confort : nu ştiu dacă ar fi rezistat mult mai mult. Unii peste alţii, în cuşete suprapuse. Apa raţionalizată : doi litri pe zi, şi fără dreptul de-a face cu ea altceva decît s-o bei şi să te speli pe dinţi (pentru toaletă şi spălatul rufelor aveau nişte perii cu ultrasunete). Cinci ani fără să poată face măcar o dată duş.

Şi, drept compensaţie, aveau de descoperit o lume. Cu locuitorii ei : Efluviile.

Poate să pară ciudat, dar au explorat timp de doi ani de zile toate ungherele pînă să-şi dea seama de existenţa Efluviilor, care nu se ascundeau totuşi de fel. Pentru mai multe pricini : mai întîi, Efluviile sînt practic invizibile ziua. Iar noaptea, la început, nimeni nu-şi scotea nasul pe-afară (numeau asta „hibernare"). Există, bineînţeles, tot felul de instrumente care descoperă prezenţa Efluviilor, chiar şi în plină zi : analizori de cîmp, magnetometre şi osciloscoape... dar trebuia să-ţi dea prin minte. Şi ăsta era motivul de căpetenie : apriori, toată lumea credea că nimeni nu se află pe Lună. Încă dinainte de a se pune piciorul pe ea, era considerată drept o lume nelocuită. Aşa că o mulţime de Efluvii au trecut cu siguranţă prin cîmpul analizorilor timp de doi ani, dar de fiecare dată s-a crezut că-i vorba de o falie magnetică, de un şuvoi de minereu, un

fenomen termoelectric sau mai știu eu ce... orice, în afară de viață.

Pe vremea cînd începe povestea, Efluviile erau bine cunoscute de cîțiva ani. După șocul descoperirii, cînd s-a văzut că era vorba de organisme electromagnetice vii, ba chiar conștiente, cercetătorii au dat năvală să le studieze. Apoi... a urmat dezamăgirea : cînd s-a înțeles că erau prea deosebite de noi pentru a se putea intra în comunicare cu ele. Oh ! la encefaloscop se vedea cîte ceva, da, dar sfidînd analiza. Exact atît cît să se poată spune că aveau inteligență — cu toate că se găsiseră pe atunci cîțiva savanți care să nege și asta, acordîndu-le numai un anume grad de conștiință. Tocmai de la încercările de a dialoga cu Efluviile și-a clădit MacLaren teoria inteligenței senzoriale (Vă miră că un șofer de taxi e la curent cu chestia asta ? Vedeți, clienții pe care-i duc de la o bază la alta sînt mai cu seamă tehnicieni ; mai stăm și noi de vorbă și ceva-ceva tot se prinde...) MacLaren și-a dat seama că înțelegerea cu Efluviile era îngreuiată de faptul că simțurile lor nu-s ca ale noastre. Cinci simțuri, ca și noi, dar nu aceleași. Percep undele foarte scurte, cîmpurile magnetice, radioactivitatea, structurile cristaline și curentele de depolarizare. Așa că, pornind de la universul ăsta senzorial deosebit, s-a alcătuit o inteligență deosebită, fără concepte comune cu ale noastre — cel puțin așa se credea.

S-a încercat să li se trimită un semnal electromagnetic modulat, foarte simplu, ceva de felul lui „doi și cu doi fac patru". Pe ecranul encefaloscopului se ivea atunci unda caracteristică a neînțelegerii !

La rîndul lui, Efluviul făcea o încercare (măcar aşa se bănuia): Pămînteanul pus în contact cu circuitul scopului recepta, de pildă, „Caldă bariera“ sau „Materie nivel scăzut de energie...“ Îmi spun că era atunci rîndul Efluviului să primească o undă de neînţelegere ! De la o vreme, dezamăgiţi de fiecare dată, omul şi Efluviul (măcar omul) îşi vedeau de ale lor. Pînă la urmă încercările s-au tot rărit, înainte de a înceta cu desăvîrşire ; de îndată ce s-au încredinţat de deplina inutilitate a Efluviilor şi de imposibilitatea lor de a reprezenta o primejdie, conducătorii bazelor au descurajat încercările de comunicare. Destul de repede s-a încetăţenit obiceiul de a nu mai ţine de fel seama de ele — sau de ei.

Pînă-ntr-o zi cînd un geolog, numit Norman, s-a pomenit surprins de terminator într-un jeep de Lună, la 350 km de cea mai apropiată bază : Kepler. Chiar înainte de a-şi pune motorul în legătură cu bateriile îşi dăduse seama, după slaba lumină a farurilor, că ceva nu era în regulă. O privire la ampermetru l-a lămurit : mai puţin de o zecime din încărcătura normală. Dinamul, care le încarcă în mod normal peste zi, avea un contact defectuos.

Era o condamnare la moarte. Mai avea vlagă pentru 50 de kilometri. Apoi, părăsind jeepul în costumul de protecţie, chiar punînd piciorul jos numai o dată la şase sau şapte metri, ar fi îngheţat bocnă înainte de a fi parcurs treizeci de kilometri.

Ultima lui nădejde era radioul. O nădejde tare prăpădită, că undele foarte scurte ale aparatelor de ascultare nu se propagă, ştiţi, decît în linie dreaptă.

Iar curbura orizontului e de așa natură că n-avea nici o șansă să ia contact cu Kepler. A lansat totuși un SOS, sperînd ca un alt jeep să se afle prin apropiere și să-l ia. Povestea nu pomenește de asta, dar socot că avea un moral destul de scăzut.

O ceață de Efluvii și-a ales chiar clipa aia pentru a veni să se bulucească în jurul antenei sale. Demult se băgase de seamă cît interes purtau antenelor de radio, atunci cînd se transmitea ceva. Unii credeau — fără vreo dovadă — că se hrăneau (cumva) cu unde, slăbind astfel puterea emisiunii. Vă închipuiți că Norman, la curent cu teoria asta, nu era tocmai fericit să le vadă prin hublouri, irizante în noapte, fîlfîind în jurul antenei.

Și atunci s-a petrecut minunea. Fără cască, fără encefalou, fără branșament cerebral, Norman a simțit o expresie întîi vagă, apoi tot mai bine formulată („ca o imagine proiectată, care s-ar fi clarificat", avea să spună mai tîrziu), alcătuindu-i-se în minte : *Nu mulțumit ? Nu mulțumit că ne vezi ?*

Descoperirea era nemaipomenită. Pînă atunci Efluviile se pretaseră cu bunăvoință la încercările de dialog, părînd să găsească în ele chiar un fel de plăcere, sau măcar un oarecare interes. Dar mijloacele de comunicare (întotdeauna atît de nesigure de altfel) fuseseră mereu furnizate de interlocutorul uman. Vrînd-nevrînd, de vreme ce Efluviile nu-s nici măcar materiale : doar niște condensări electromagnetice, de altfel, puțin explicate încă și acum. Niciodată nu arătaseră că puteau comunica și ele cu noi, sau că puteau încerca barem. Și — lucru care-și are greutatea lui — ceea ce Pămîn-

tenii încercaseră să le „strecoare" privea întotdeauna logica, niciodată sentimentele. Încercam să le spunem : „Doi și cu doi fac patru", ceea ce lăsa să se subînțeleagă : „Vedeți, și noi sîntem inteligenți : știm să numărăm. Dacă puteți, răspundeți spunînd : patru și cu patru fac opt, am fi tare bucuroși..." Nici unuia dintre cercetătorii care-și pusese casca de contact pe cap nu-i trecuse prin minte gîndul năstrușnic de a-i întreba : „Ce mai faceți ?"

Din nefericire, Norman se afla în fața unei probleme care i se părea cu mult mai importantă : aceea de a încerca, deznădăjduit, să-și salveze pielea. A mormăit — cu glas tare ! — dîndu-și totodată seama, după cum a povestit mai tîrziu, cît de ridicol era să răspundă cu glas tare, singur în îngusta lui cabină, unor interlocutori imateriali care, din exteriorul gol de aer, îi „vorbiseră" de la minte la minte, a mormăit : *Nu și nu ! De fel mulțumit ! Luați-o din loc !*

Dar Efluviile trebuie să fi avut și ele conștiința faptului că făcuseră o descoperire ! Și n-aveau de fel chef să-l lase baltă pe subiectul experienței lor. Un răspuns s-a formulat îndată în mintea lui Norman : *De ce nu mulțumit ?*

Atunci a izbucnit. Așa cum a spus, după aia : „Sau furia, sau criza de plîns. Am ales furia. N-o puteam îndrepta împotriva vinovatului : eu, care nu-mi supravegheasem ampermetrul peste zi. Atunci am îndreptat-o împotriva... oamenilor ăstora... (da : a spus „oamenilor ăstora" și, cînd a spus-o, nimeni nu l-a socotit caraghios) împotriva oamenilor ăstora, care se plimbau liniștiți la minus

117 grade, fără aer, care nu-mi puteau bineînțeles pricepe problemele și, pălăvrăgind, veneau să-mi saboteze ultima șansă de salvare !"

I-a făcut cu ou și cu oțet. A răcnit : *Ticăloșilor, nu-s mulțumit pentru că o să crăp, și asta din vina voastră, îmi furați strigătul de ajutor, vă hrăniți cu el, adunătură de vampiri ce sînteți !* Și încă o grămadă de alte lucruri, pe care Efluviile nu le-au înțeles, cu siguranță. Pionierii ăștia aveau un vocabular destul de bogat, știți...

Dar înțeleseseră măcar una dintre acuzațiile lui Norman, care a perceput, cu o umbră de curiozitate : *Undele astea ? Nu pentru noi ?*

Era atît de năstrușnic, că mînia i s-o topit dintr-o dată și pînă și spaima față de moartea apropiată i-a trecut pe planul al doilea. A izbucnit într-un rîs nemaipomenit la gîndul că Efluviile socoteau emisiunile de radio, toate emisiunile, încă de pe vremea primei baze și a primilor pionieri, ca fiindu-le destinate ! Un dar pentru ele ! Și atunci a *simțit* că nu rîdea singur : Efluviile aveau simțul umorului !

S-a potolit în cele din urmă, a răspuns — tot cu glas tare, s-ar fi simțit stingherit doar să-și *gîndească* răspunsurile : *Nu, nu emiteam pentru voi. Sînt în primejdie, încercam să-mi chem tovarășii, să vină să mă ia de aici. Dacă nu izbutesc, am să mor.*

Răspunsul a sosit, limpede : *Prea departe, ceilalți. Ce-i aia, să mor ? Să te stingi ?* Abătut, a oftat : *Da, se poate spune și așa. Zău, sînt prea departe ?* Și, în mintea lui, a răsunat vesel : *Pentru noi, nu. Emite undele potrivite !*

În situația în care se afla... de ce nu ! A apucat din nou microfonul, a încălzit lămpile și și-a indicat conștiincios poziția și situația. Șase fulgere luminiscente au zburat spre orizont, în direcția Keplerului. În jurul jeepului imobilizat rămăseseră trei. Buimăcit, Norman a prins iar curaj : dacă-i puteau transmite într-adevăr mesajul, în reieu, avea șanse de scăpare.

Atunci, abia atunci și-a dat seama că, dacă scăpa cu viață, avea să devină celebru pentru faptul de a fi stabilit, cel dintîi, un contact coerent cu Efluviile. A discutat cu ele ore întregi. Rămîneau încă domenii întinse de neînțelegere, firește, dar dialogul se instala puțin cîte puțin, deși numai pe plan afectiv ; de îndată ce Norman încerca să facă apel la logică, răspunsurile deveneau incoerente.

Și apoi a strănutat, ceea ce l-a făcut să arunce o privire la cadrane. Temperatura : minus 7 grade și bateriile aproape că nu mai aveau vlagă. Cu minus 120 de grade afară, încălzirea electrică consumă la curent, al naibii...

Din nou și-a pierdut speranța. A gemut : *N-au să ajungă la vreme, m-am dus pe copcă !* Răspunsul a țîșnit : *De ce ?* A ridicat din umeri : *Nu mai am vlagă !* Efluviile au precizat : *Nu mai ai... energie ?*

Norman simțea acum un fel de afecțiune pentru martorii agoniei lui. A răspuns : *Întocmai, băiete !*

A urmat o lungă tăcere. Apoi o nouă expresie s-a alcătuit, încetișor, în creierul lui : *Sîntem făcuți din energie. Nu te mai teme, prietene...* Una (sau unul) din cele trei Efluvii s-a apropiat de jeep, s-a integrat în el literalmente.

În decurs de cîteva ore, Norman putuse observa la cei trei interlocutori unele deosebiri de nuanțe sau de irizări. Pe ăsta îl numise Opal.

Pe cadranele ampermetrelor, acele au făcut un salt către „încărcat".

N-a mai rămas de povestit cine știe ce. La baza Kepler, întîi nu l-au crezut pe cel de serviciu la radio cînd a spus că șase Efluvii veniseră să-i recite un SOS... După care au pierdut cîtăva vreme ca să pregătească e expediție de salvare. Cînd au ajuns lîngă jeepul lui Norman au văzut două Efluvii care fîlfîiau în jurul lui.

Iacă și Tycho, domnule.

PHILIPPE CURVAL

(Photo HERVE GLOASVEN)

Născut în 1929. După ce exercită mai multe meserii manuale, contribuie, începînd din 1953, la mişcarea literară ce reuneşte puţinii scriitori francezi de anticipaţie. Se ocupă de cea dintîi librărie ştiinţifico-fantastică, îşi publică primele nuvele în „Fiction", participă la crearea mai multor reviste. În 1963 obţine premiul Jules Verne pentru romanul *Resacul spaţiului*. E ziarist.

BIBLIOGRAFIE:

Romane: *Florile de pe Venus* (1960), *Resacul spaţiului* (1963), *Fortăreaţa bumbacului* (1967), *Atenţie la ochi* (1970).

UN PIC DE NEANT

O prăpastie albă sorbi gunoaiele și veselia-iluzorie. Bărbatul se ridică din fotoliu și pipăi peretele verde : încăperea dispăru, despărțiturile se topiră, înghițitorul pieri ; nu mai rămînea decît spațiul, spațiul brut, fără nici o dimensiune, lipsit de ori ce definiție.

— Mă numesc tot Carlos Rodriguez, șopti el.

Nimeni nu-i răspunse, ceea ce îl liniști.

Îi plăcea apartamentul, se simțea bine acolo și putea merge prin el în toate direcțiile, cît poftea ; nici o chemare tactilă nu venea să-i întrerupă legănarea brațelor de-a lungul trupului, nici o incitație vizuală nu-l silea să-și îndrepte privirea către un anume punct.

Carlos era obosit, foarte obosit. Nu suferea totuși de boala secolului, evadase din lume în vid, în absență. Îi plăcea să se simtă viu în propriul lui centru, fără ca vreunul dintre artificiile societății moderne să poată sparge imensa găoace în care se complăcea : Universul.

Nu era un foetus ca toți ceilalți, avea o ambiție : să nu mai existe, să-și suprime pe rînd cele cinci simțuri, pentru a nu mai simți nimic. Tot ce-l interesa era uriașa surpriză pe care i-o putea oferi, pentru eternitate, neantul.

Un sigur lucru îl mai stînjenea : numele. Consonanţele sale exotice, îi displăceau profund ; cu duhoarea lui de alcovuri de mult dispărute, numele de familie, bun pentru un dansator monden de acum cîteva milenii, gîdila neplăcut amorul propriu al neantului. I-ar fi plăcut un nume de genul Nimic, Niente, Nada, Nothing sau, dacă nu, atunci Nimeni, Nobody, Ninguno — nu, nu Ninguno, Carlos Rodriguez, Carlos Ninguno, tot aceeaşi duhoare de tango.

Dacă resimţea ca o rană amintirile legate de acest nume de familie era pentru că dansul reprezenta pentru el exemplul perfect al agitaţiei fără rost, o condiţionare la rituri iluzorii, în care intrau o mulţime de obligaţii false şi constrîngătoare. Pînă acum îi lipsise, totuşi, puterea de a şterge semnul ăsta infamant. Fusese nevoit să furnizeze atîtea eforturi pentru a dărîma barierele care-l despărţeau de nirvana, că n-avusese vreme să se ocupe de amănuntul, care rămînea acum sigura lui obsesie. Reducerea la neant a incidenţei care-l mai lega de real devenise urgentă. Firește, Carlos ar fi putut hotărî să se numească altfel, sau chiar să nu se mai numească în nici un fel ; nimic nu-l împiedica. O rupsese de mult cu prietenii, cu neamurile, cunoştinţele, pe scurt, cu orice persoană care l-ar fi putut chema pe nume ; dar bănuia că era nevoie de o decizie legală pentru ca să nu-l mai încerce niciodată remuşcarea constînd în a-şi tot repeta în minte numele, singur în mijlocul deşertului-apartament pe care-l ocupa.

Carlos Rodriguez se pregătea deci, pentru cea din urmă oară în viaţa lui, să pătrundă în lumea

ce înconjura contraforturile universului său zero. Își mișcă mîna în vid. Un vîrtej ușor puse stăpînire pe spațiu și cele cîteva elemente trebuincioase unei sumare vieți sociale se desfășurară curînd de-a lungul celor patru pereți de un verde incert, care se desenară : doica, videoul, un fotoliu Hamp, precum și un mic reșou cu alcool și o cratiță de aur ; discul spălătorului se inseră și el în decor.

Carlos tresări, văzîndu-l : nu simțea nevoia să se spele, nici să-și radă barba sălbăticită, pe care, contrar uzanțelor, o lăsa să crească de cîteva luni, nici să-și taie unghiile foarte lungi, nici să-și rîșcîie stratul gros de jeg ; era, totuși, o îndatorire. Se îndreptă cu părere de rău către spălător și nu se mai dezbracă, fiind gol : izolarea și aerul călduț al neantului nu-l îndemnau să poarte veșminte de prisos, pe care ar fi fost nevoit să le aleagă, în ciuda lipsei de chef și a dorinței lui de a nu se angaja nici pentru lucrurile cele mai mărunte. Alegerea era cea mai cumplită primejdie, primul îndemn de a trăi, prima capcană în care căzuse înainte de a cunoaște liniștea definitivă.

O pulbere umedă și trandafirie țîșni din disc și se strivi cu putere de trupul lui, puțin obișnuit cu mîngîierile apei, chiar pulverizată. Carlos tresări. „Pentru ultima oară", își spuse. Acele fine ale undei artificiale îi pătrunseră în pori ; apa se făcu albastră, verde, apoi violetă și, în cele din urmă, neagră. Îi privea, cît se poate de indiferent, transformările spectaculoase. Negrul căpătă ochi de pete uleioase și procesul colorat defilă invers, pînă ce epiderma lui Rodriguez deveni iar de un roz agresiv.

Carlos ar fi trebuit să se simtă odihnit ; dar nu, dimpotrivă, mînia îi creştea pe măsură ce suporta asalturile spălătorului. Nişte polizoare extrafine îi rodeau acum barba, cleşti delicaţi îi cizelau unghiile, compozitori electronici studiau parfumul care i s-ar potrivi mai degrabă, masorii îi lustruiau pielea, îi chinuiau muşchii pentru a-i face mai apţi în vederea unor deplasări istovitoare. Ar fi vrut să silească maşina asta dementă să nu cureţe decît esenţialul, dar nu putea face nimic împotriva legii : dacă voia să apară într-un loc public, trebuia să fie spălat, împodobit, sulemenit. Cîtă vreme rămînea acasă, fiecare era liber să se complacă în murdăria şi în dezordinea lui mintală, dar, dacă vădea cea mai mică dorinţă de a se înfăţişa în lume, nu era scutit de nici unul dintre „conforturile" pe care viaţa modernă le oferea iubitorilor ei din belşug. Silueta lui socială se desprindea de coaja de jeg. Carlos era ras, ţesălat, parfumat ; machiorii aveau să se pună pe treabă.

— Nu vreau ! N-am să rabd şi jignirea asta ! a strigat.

Dădu să se depărteze de fasciculul spălătorului. O reţea de filamente strălucitoare îl înşfăcă şi-l menţinu zdravăn în faţa maşinii. Obrazul îi fu în întregime acoperit de unguente verzi, pleoapele îi fură date cu aur, genele împodobite cu postişe, scăpărătoare ca nişte fire de cleştar şi lungi de patru centimetri. Părul des îi fu lăcuit cu o materie solzoasă şi neagră. Gîtul îi fu prins într-un şarpe de aur, trupul zugrăvit în violet acid, unghiile de la picioare şi de la mîini vernisate cu un verde a cărui

nuanță se potrivea cu cea a obrazului. Gingașe pistile îi încrustară un smarald lichid în buric.

— Domnule Rodriguez, ați avea bunătatea să ne spuneți ce aveți de gînd să faceți azi ? Croitorul electronic trebuie neapărat pus la curent pentru a concepe hainele pe care le veți purta, spuse o voce suavă.

Clocotea de mînie. În izolarea lui, uitase puțin cîte puțin de oroarea mașinilor civice. Hotărît, decît să suporte constrîngerea spălătorului, prefera să rabde personalitatea vrăjită a numelui său de familie.

— Nu vreau nimic ! Lăsați-mă în pace ! Nimic, v-am mai spus, nu vreau să văd pe nimeni, dați-mi pace !

Bătea din picior.

— Imposibil, domnule Rodriguez, de aici înainte trebuie să trăiți. Guvernul are nevoie de dumnea-voastră, răspunse vocea.

— N-am nici în clin nici în mînecă cu guvernul, nu vreau să mai aud de el ! răcni Carlos.

— Dar nu se poate, domnule Rodriguez, sînteți condiționat. Fără să vă dați seama, ați apelat azi la noi sub un pretext oarecare : asta pentru că cele șase luni de Raționament Separat s-au încheiat. Haideți, fiți rezonabil, altminteri veți fi supus la psihosonde.

O spaimă cumplită puse stăpînire pe Carlos. Își recăpăta memoria : firește, nu era nebun, bineînțeles că depindea de lume ! Conștiința lui socială introducea elemente sănătoase în psihoza pe care o întreținuse, de cînd se bucura de Vacanțe Depline.

Își uitase totuși personalitatea. Încercă o ultimă diversiune :

— Croitorul să-mi conceapă atunci un costum special pentru a-mi îngădui să-mi schimb numele de familie.

— Nici vorbă nu poate fi, domnule Rodriguez, susură vocea. Aveți un nume definitiv, știți bine : e numele directorului forțelor polițienești ale sistemului social solar.

*

Carlos își mîngîie distrat mîneca din mătase de algă. Apoi își privi veșmîntul, în oglinda pe care o făcuse să se ivească printr-un simplu gînd : uniforma îi venea bine. Două mîneci largi se desfăceau din umeri, pantalonul colant pornea de la stinghia picioarelor, strîns la brîu de doi șerpi de jad, o proteză de plaxină roșie îi închidea sexul, restul trupului rămînînd gol. Însemnele funcției sale erau încrustate în jurul pectoralilor. O ciudată mîndrie suia în el : funcția de director al polițiilor solare era importantă. Știa că nu i se vor restitui toate atribuțiile, decît după cîtăva vreme ; prea i se rătăcise departe mintea pe tărîmul iresponsabilității pentru ca guvernul să-și asume riscul de a-i încredința puteri atît de întinse. De data asta, cît pe ce să cunoască psihosondele, și gîndul îl înfioră ; la viitorul Raționament Separat va lua unele precauțiuni, altfel risca să devină un „Incult".

Implanturile psihotice se arătaseră de data asta mai puternice decît supărătorul atavism recesiv, dar, după ultima lui experiență, se temea că nici

condiționarea nu va putea lupta efectiv împotriva veleităților profunde ale ființei lui, atunci cînd le elibera.

— Domnule Rodriguez, am să vă fac o propunere, spuse un glas venit de nicăieri.

Carlos se întoarse brusc : nu era nimeni.

— Nu mă puteți vedea, domnule Rodriguez, mă aflu cu totul într-altă parte. Propunerile mele, în schimb, sînt foarte reale.

— Cine sînteți ?

— N-are nici o importanță ; ce contează e afacerea despre care vreau să discutăm.

Carlos apăsă cu arătătorul bila încrustată în degetul lui mare și pieri din universul vizibil :

— Și acum, cînd sîntem la egalitate, despre ce-i vorba ?

— Am o încărcătură de Lidi și trebuie s-o plasez repede. Știți că substanța asta nu se păstrează decît foarte puțină vreme, dacă vrei să fie activă. După o lună de zile nu mai cristalizează visele. Aș vrea să vă obțin doar încuviințarea tacită, ceea ce mi-ar ușura treaba.

Rodriguez nu auzise niciodată de Lidi, nici de ciudatele lui proprietăți, dar întrebă, cu toate acestea :

— Dacă închid ochii, ce-mi propuneți în schimb ?

— Un an de Vacanțe Depline în plus. Am legături serioase la direcția centrală electronică, pot falsifica ușor memoria tabulatorilor.

Carlos șovăi pentru cîteva clipe. Oferta era interesantă ; tremura la gîndul de a se cufunda iar în neant. Cu toate astea apucă repede micro-arma de la subsuoara dreaptă și trase asupra punctului

precis pe care îl reperase. Bula-capcană explodă.

Făcuse față în chip strălucit primei încercări. Dar era grosolană. Știa că-l așteaptă curse mai subtile. Rodriguez se încarnă din nou în lumea vizibilă, își vîrî ambele mîini în induct și lunecă de-a lungul rampelor de forță pînă la postul lui, din vila șapte mii. Intră în sfera-birou.

Trupul lui deveni uriaș, sub efectul de lupă al bulei transparente; plantat în decorul cîmpiei sterpe și negre, părea o colosală sculptură antropomorfă.

— Vila șapte mii trei, chemă el, ce am de făcut pînă se încheie instrucția ?

— N-ai să cunoști planificarea situației solare. După prima încercare trecută cu bine, criteriile sociale îți dau dreptul de a superviza toate afacerile curente de poliție cu aviz majoritar 5.

Imitația perfectă a unei sonerii de deșteptător postfeudal răsună. Începea zilnica jumătate de oră a Raționamentului Separat.

Atinse un punct al sferei și un aliaj de fund de oglindă acoperi suprafața concavă. Carlos se privea în vrăjitoreasca oglindă răsturnată; n-avea să se teamă de incursiunea sondorilor, nici de coordinatorul lui Freud. Își făcea silă: sulemeneala, veșmintele de carnaval pentru exhibiționiști perverși, biroul solitar și gol, răspunderile pe care le întrezărea, cum să le mai rabde pe toate după cele șase luni de inconștiență, pe care le trăise încîntat ?

— Nu puteți face altminteri, domnule Rodriguez, implantele psihotice vă obligă la toate. Nu există decît o singură cale pentru a le amîna și a vă re-

găsi universul foetal, aceea de a ratifica propunerile pe care vi le-am făcut, spuse un glas cu accent neobișnuit.

„Nu-i cu putință, se gîndi Carlos, n-au dreptul să-mi întindă curse în timpul Raționamentului Separat ; acum bulele-capcane nu pot funcționa."

— Nu-i o cursă a guvernului, domnule Rodriguez. De data asta vă reînnoiesc, în numele meu, oferta de adineauri. Intențiile mele erau cunoscute și au vrut să știe dacă v-a ajuns la ureche ce se urzește în lumea socială solară. Au vrut să împuște doi iepuri, dîndu-vă prilejul de a vă răscumpăra, dacă ați fi fost complice, și prevenindu-vă totodată împotriva mea. Dar nu vi se dezvăluia decît o parte infimă a informațiilor. Ați scos-o cu bine la capăt... Nu ! nu-i nevoie să puneți mîna pe microarmă, sosesc.

Și silueta unui bărbat, al cărui trup, mulat într-un colant roșu, avea proporții armonioase, se preciză puțin cîte puțin în sferă. Un zîmbet atrăgător se ivi pe fața lui, ascunsă parțial de o mască neagră.

— Cum... cum puteți ? bîigui Carlos. Pereții biroului meu sînt de nepătruns pentru cine nu-i sincronizat la ei.

— Sînt multe lucruri pe care nu le știți, domnule director al poliției solare, și faptul nu se datorește împrejurării că nu vi s-au restituit toate atribuțiile.

— Serviciile mele sînt foarte eficace, răspunse Carlos, vexat. Nu-i cu putință să se fi petrecut, cît am fost în vacanță, atîtea lucruri necontrolate ; guvernul nu le-ar fi îngăduit.

Bărbatul se lungi lîngă polițist. Acesta se trase nițel într-o parte.

— Nu vă speriați, domnule Rodriguez... Atunci, vă învoiți ? Un an de Raționament Separat, ori cum, face. Nu vă cer, în schimb, decît să închideți ochii.

Carlos medită repede. Gîndul de a se izola de lume pentru un an îl ispitea ca o nebunie ; dar ce se va petrece după acel an ? Hotărîrea lui era luată : mîna-i atinse o porțiune a sferei. Străinul îl privi cu o mirare amuzată.

— Greșiți, domnule Rodriguez, poate că era ultima dumneavoastră șansă ! Dar ne vom revedea, cu siguranță. Amintiți-vă de numele meu : Fantoma.

Mașina de apărare începu să acționeze fără milă : trupul bărbatului fu acoperit de o subțire peliculă sidefie, sub care maioul lui colant, apoi epiderma, părură că se dizolvă. Carnea i se topi, descoperind mușchii care, la rîndul lor, se dezintegrară, lăsînd un sediment în jurul nervilor și al sistemului sanguin ; acesta se lichefie și curse pe jos în pete negre, lăsînd să se ivească scheletul care se dezarticulă de grabă și fu adunat cu grijă pentru a fi expediat, de-a lungul rampelor de forță, pînă la rezerva solară de oase.

Carlos zîmbi ; era mulțumit că nu cedase unor propuneri tulburătoare, care ascundeau cu siguranță o capcană de tip nou, născocită de guvern pentru a detecta tendințele „inculte" ale membrilor influenți ai societății. I se părea totuși de neconceput că se intervenise în mod ilegal în timpul

Raționamentului său Separat. Evenimentele trebuiau să fie de o extremă gravitate, dacă se ajunsese la asemenea procedee. Aproape regreta că nu cedase ispitei...

*

Soneria deșteptătorului țîrîi din nou.

Raporturile vilelor din banda de șapte mii o sută pînă la șapte mii trei sute începură să sosească. Selectorul comparat clasa și-i dădea lui Rodriguez o viziune precisă asupra principalelor evenimente solare : o serie de crime, datorite Sformelor, pe Jupiter ; victimele erau găsite cu ambii ochi scoși din orbite. Atacarea navei Galateea, în cursă de la Pămînt la Marte, datorită acțiunii probabile a unei mărunte secțiuni de Inculți nesupravegheați etc. După ce i se precizau ultimele rezultate ale anchetelor, Carlos dădea ordine referitoare la toate problemele. Un fapt însă îl intriga : nici o notă nu se referea la traficul de Lidi, care ar fi trebuit să intre, totuși, în sfera competențelor sale.

Cînd sfîrși munca de cercetare simți nevoia să ia contact cu suplinitorul său pentru a-i cere unele amănunte legate de afacerile rezolvate în lipsa lui. Pipăi o porțiune a sferei :

— Cu Caution, vă rog.

Acesta apăru, în proiecție, în sfera-birou.

— Bună, Rodriguez, cum îți merge ? Se pare că ai trecut pe lîngă psihosonde, după ultimele dumitale vacanțe. Ia seama, bătrîne ! Știu că munca noastră necesită o asemenea integrare socială, încît atunci cînd ne defulăm mergem mai departe decît ceilalți,

dar data viitoare ar fi cazul să te stăpînești ceva mai bine.

— Nu despre asta vreau să-ți vorbesc, Caution, spuse Carlos, plictisit. Voiam informații în legătură cu evenimentele recente.

— Nu te supăra, Rodriguez, era numai un sfat prietenesc... În sfîrșit ! Singura poveste, într-adevăr deosebită, de care a trebuit să ne ocupăm se referă la traficul de Lidi, și încă n-am isprăvit cu ea.

— Cum se face că selectorul n-o pomenește ?

— Nu știu dacă se cuvine să te informez, șopti Caution. Încă nu ți s-a încredințat planificarea.

— E neapărat necesar. Au încercat să mă corupă încă o dată, în timpul Raționamentului Separat.

— În timpul... Cu neputință ! zise Caution, dar, față de siguranța lui Rodriguez, urmă : Treaba a început acum aproximativ patru luni. Atunci s-a auzit pentru întîia oară de Lidi. Numele era necunoscut pe lista diferitelor droguri și stupefiante, a căror nomenclatură cuprinde circa optzeci de mii de fișe ; nici nu se știe cu ce seamănă, de altfel, ceea ce nu ușurează cercetările, dar i se cunoaște efectul : drogul ăsta are puterea de a da formă viselor, împrumutîndu-le realitate. Experiența nu reușește prea des, chiar rar de tot, dar îți închipui ce primejdie înseamnă să le îngădui indivizilor să-și propage coșmarurile în civilizația noastră cu mecanisme perfecte. Sistemul social solar nu poate suporta nici o derogare de la legile lui, altminteri s-a zis cu el și cu confortul nostru... Primul fapt care ne-a atras atenția a fost descoperirea unei *străzi* în zona Alfa de pe Marte.

— O stradă ? Ce mai e și asta ? spuse Carlos, uluit

— E adevărat că n-ai de unde să știi. A trebuit să facem cercetări îndelungate pe lîngă mașina-mamă pentru a cunoaște semnificația a ceea ce descoperisem : închipuie-ți o porțiune de deșert împietrită în mod mecanic pe o lungime de treizeci de metri, mărginită de vile cubice din chirpici, un amestec de noroi și de fibre vegetale, sau *ghips,* o materie foarte friabilă și foarte murdară, și mărginită de *magazine,* un fel de grote închise printr-un perete străveziu, în care se află un morman de hrană sau de obiecte eteroclite. Mai sînt și *felinare*...

— Destul ! urlă Carlos. Nu pricep nimic. Și la ce slujește tot talmeș-balmeșul ăsta ? mai întrebă, ceva mai liniștit.

— Se pare că oamenii trăiau acolo în perioada postfeudală ; alcătuiseră cu străzile astea un uriaș labirint și goneau în...

— Seamănă pe departe cu ceea ce se știe despre traiul Inculților. Dar cum de ați legat toate astea de Lidi ?

— Circulau zvonuri demne de încredere ; coordinatoarele se făcuseră ecoul lor și adunarea tuturor informațiilor necontrolate ne-au făcut să credem că erau întemeiate. Pe de altă parte, știam că Holmes, un Spector majoritar, circulase cu cîteva săptămîni mai înainte prin zona Alfa : a fost supus la psihosonde...

— Holmes, la psihosonde !

— Îl cunoșteai ? Nenorocitul a murit repede, fără a destăinui mare lucru. Ne-a spus doar că a creat „strada" asta sub influența Lidiului. Inutil să-ți mai spun că guvernul e foarte neliniștit : nu se știe de unde cunoștea Holmes existența „străzilor"...

— Dar aveți informații despre importatorii drogului ? întrebă Carlos.

— Pentru moment, nici una, spuse Caution neliniștit. Ne cam bizuim pe dumneata : într-adevăr, am constatat că traficanții li se adresează îndeosebi celor din sferele înalte ale poliției ; de asta a ticluit guvernul bula-capcană pe care ai demascat-o atît de bine. Rezultatul nu s-a făcut așteptat : ai fost contactat. De aci înainte va trebui să primești propunerile pe care ți le vor face dușmanii poporului...

— Dar cum să știu dacă nu-i o capcană ? întrebă Carlos.

— S-a terminat cu bulele. Tocmai mi s-au transmis ordinele : ești reintegrat în funcțiile de director al poliției... Noroc, Rodriguez ! adăugă Caution, a cărui siluetă începea să se șteargă.

— O ultimă întrebare, spuse Carlos autoritar. Cum se face că Holmes a murit ? Oamenii supuși la psihosonde devin Inculți, dar nu mor.

— E, într-adevăr, de neînțeles ; e cazul să precizez că guvernul n-a făcut nici o anchetă în acest sens.

— Mulțumesc, Caution. Trebuie să ieșim împreună într-una din serile viitoare.

— Cu plăcere, Rodriguez. Am să te duc în noua vilă de agrement ; sînt acolo niște ființe cu mai multe guri... divine. În plus, nici nu-i scump : doar o săptămînă de muncă silnică !

— Cînd vrei, spuse Carlos zîmbind. Abia aștept să gust din plăcerile astea.

Se regăsi singur în sfera lui ; convorbirea îl făcuse să afle lucruri cu totul extraordinare. De cînd era directorul poliției (de cînd ? nu putea spune) își asumase rutina zilnică fără să se gîndească la ea,

SSS [1]-ul era perfect, roţile-i erau atît de bine unse, încît nimeni nu putea evada din ciclul de viaţă care-i era impus ; nimeni n-o dorea, de altfel. Ultimele tresăriri de revoltă ale extratereştrilor, încă insuficient integraţi, erau considerate drept neglijabile. Rarele tulburări nu se mai puneau la cale decît în lumile exterioare relative : deşi nu se prea auzea vorbindu-se despre Inculţi, ei trăiau, nu se ştia cum, în afara vilelor, pe cele cîteva bucăţi de planete sau pe cei cîţiva asteroizi ce le fuseseră repartizaţi. Erau nişte sălbatici : psihosondele îi decondiţionaseră ; nu se mai bucurau de privilegiile cetăţenilor Sistemului Social Solar. Carlos făcu o strîmbătură dispreţuitoare, gîndindu-se la bieţii amăriţi care nu se mai puteau refugia în doica chimică, nu mai aveau dreptul de a munci, trăiau din slabele resurse ale solului şi, pe cîte se părea, făceau dragoste în mod liber, ca animalele.

Îşi amintea de Vacanţele lui Depline : retrăi clipele de libertate necondiţionată, ciudata nevroză pe care o făcuse. Se înfioră de plăcere. Apoi i se făcu ruşine ; se comporta ca un Incult. Cum putea abdica, fie şi pentru o secundă, de la condiţia lui de om social, pînă la a-şi îngădui asemenea visări ? Chiar anatema Raţionamentului Separat, singură, era suficientă pentru ca individul să n-aibă de suportat în viaţa curentă urma infamantă a propriului său trecut.

Biroul-sferă plesni ca un balon ; o voce spuse :

— Munca dumneavoastră de azi a luat sfîrşit. Vila şapte mii nu mai există, pînă mîine. Sînteţi rugat să

[1] Sistemul Social Solar. (n.a.)

vă îndreptați către centrul de deșertare zilnică a excrementelor.

*

Era vremea reuniunii amicale obligatorii. Penumbra domnea în marea sferă degravitațională. Oamenii stăteau de vorbă, fie lungiți pe suprafața concavă, fie așezați în spațiu ; globul serbărilor semăna cu o gigantică sulfură în interiorul căreia oamenii, ca niște fulgi de zăpadă artificială, cădeau lin spre pămînt.

Carlos se întreținea cu Poirot despre stupefiante și cu Maigret despre moravuri, în legătură cu afacerea Lidiului ; dorea să știe dacă mai cunoșteau exemple de creație spontană, semănînd cu cea a lui Holmes. Cei doi confrați îi destăinuiră că Challaghan, un Spector minoritar, crease doi *gangsteri,* asociali postfeudali, ca să se ucidă între ei cu arme albe. Negăsindu-li-se urmele în fișierul civic, se prinsese de veste că oamenii nu existau. Funcționarul murise fără a face mărturisiri, după ce suportase psihosondele. Wens, un alt Spector, cristalizase un *lupanar*, o casă de plăceri preistorică, în care femelele mai posedau stăpînirea de sine ! Wens supraviețuise psihosondelor. Pînă-n clipa aceea se putuseră neutraliza știrile, introducîndu-se un filtru moral în difuzoarele care împrăștiau informații, timp de douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, în vilele particulare ; dar o oarecare dereglare părea să-și facă loc în armonioasa desfășurare a zilelor planificate ale civilizației sociale solare.

Foarte zguduit de evenimente, Carlos părăsi globul serbărilor ; nu se putea împiedica să nu le lege de propria-i pățanie. Hotărî să străbată cîțiva kilometri

prin deşertul negru pentru a examina temeinic problema. Ştia că asemenea plimbări erau riguros interzise, dar îşi îngăduia de astă dată dreptul la gîndire individuală, presupunînd că directorul poliţiilor solare îşi putea permite unele derogări fără însemnătate de la legile fundamentale ale SSS-ului. Noaptea cenuşie şi leşietică limita, la cîţiva metri în faţa lui, orizontul. Carlos mergea cu paşi de automat şi nu observă omul în mantie neagră care se ivise lîngă el.

— Dacă tot nu doriţi să favorizaţi importurile noastre de Lidi, domnule Rodriguez, aţi putea totuşi gusta din drogul ăsta. Vă asigur că îngăduie nişte creaţii admirabile ; nici un poet, nici un artist nu se poate lăuda cu ceva la fel de frumos.

Carlos fu atît de surprins de agresiunea mentală a celuilalt, încît nu ştiu cum să reacţioneze. Bolborosi :

— Ştii că l-am neutralizat pe Fantoma ?

— Mi-a fost prieten intim. Dar, liniştiţi-vă, n-a murit : aţi asasinat doar una dintre proiecţiile sale. Vă puteţi adresa mie cu aceeaşi încredere. Mă numesc Mandrake.

Ca în împrejurările precedente, directorul poliţiei se pregătea să reacţioneze prompt, pentru a nu se lăsa ispitit. Îşi dădea seama acum că nu voise să reflecteze la propunerile străinilor, de teamă să nu le cedeze. Puse mîna pe schimbător şi-l îndreptă către Mandrake. Acesta făcu un gest, ridicîndu-şi mantia printr-o mişcare graţioasă, iar Carlos se pomeni spînzurat în văzduh, cu capul în jos şi, apăsînd pe trăgaciul schimbătorului, o porţiune a solului se lichefie.

— Nu era cazul să vă dedați la asemenea exerciții, domnule Rodriguez. Ar trebui să presupuneți că mijloacele noastre sînt mai eficace decît ale SSS-ului, altminteri n-am intra în luptă fățișă.

— Dă-mă jos de aici, răcni Carlos, gesticulînd. N-ai dreptul !

— Vai, va trebui să mă ascultați pînă la capăt în această poziție, altminteri bănuiesc că nu vom avea niciodată răgazul de a vă informa complet asupra situației — ați fost prea bine condiționat. Iată, așadar, ce vom întreprinde pentru dumneavoastră, domnule Rodriguez : vă vom face să vă înapoiați în timp pînă la ultimele dumneavoastră Vacanțe Depline, le veți retrăi și, în fiecare zi la altă oră, unul dintre noi va veni să vă întrețină despre Lidi și să vă vorbească despre posibilitățile lui, pentru a crea în dumneavoastră o condiționare secretă.

— Dar de ce faceți asta, cu ce scop ? Spuneți-mi, și voi putea poate să vă ajut fără a mai trece prin asemenea extremități, pledă Carlos.

— E cu desăvîrșire imposibil ; nu vă pot spune nimic. Pentru ca acțiunea noastră să fie eficientă nu trebuie să știți nimic. Eu însumi m-am pomenit într-o bună zi „Mandrake", plin de amintiri, dar fără trecut, și de atunci am îndeplinit poruncile pe care le primeam.

Carlos se întreba cum va ieși din încurcătură ; nu trebuia să-și retrăiască Raționamentul Separat, că s-ar fi zis cu el ; știa că dacă dădea dovadă de un pic de decondiționare, ar fi ajuns la psihosonde. Coordinatorul lui Freud era necruțător.

— Atunci prefer să înghit chiar în seara asta niște Lidi, îi spuse el lui Mandrake.

Știa că nu toți cei ce luaseră drogul își cristalizau visele și se baza pe posibilitatea asta pentru a scăpa de amenințarea pe care străinul o făcea să atîrne asupră-i.

— E mai bine așa, domnule Rodriguez, dar nu vă sfătuiesc să ne mințiți ; țineți-vă făgăduielile, căci nu veți putea scăpa de urmărirea noastră, prea ținem mult la domnia voastră.

Și Mandrake îi întinse un fel de fruct oval, cu suprafața granuloasă de parcă ar fi fost acoperită cu o pulbere fină de diamant : E deajuns să faceți cîte o gaură la ambele extremități și să beți zeama...

*

Carlos se deșteptă a doua zi în vila lui particulară ; privi în jur și constată că nimic nu modifica decorul obișnuit : tot videoul, tot doica, fotoliul lui Hamp, spălătorul și micul reșou cu alcool lîngă cratița de aur. Un val de bucurie urcă în el. Așadar, nu se număra printre cei ce-și proiectau visele în realitate, după absorbirea Lidi-ului. Fantoma, Mandrake și acoliții lor nu mai puteau întreprinde nimic împotriva lui. Își puse mîinile în induct și lunecă, de-a lungul rampelor de forță, pînă la birou. Universul era cenușiu și tulbure, cîteva forme țîșneau din neant, iar vîrtejuri luminoase îi alterau uneori culoarea cenușie ; mișcarea se potoli apoi ; se apropia. Deșertul fu din nou vizibil ; sfera era un punct tare îndepărtat, crescînd treptat în mijlocul cîmpiei sterpe.

— Nu-i cu putință ! strigă Carlos.

Pe măsură ce se apropia de birou deslușea mai limpede, mărit de lupa vilei sferoidale, trupul și fața

lui Carlos Rodriguez, deja instalat la postul lui de director al poliţiilor Sistemului Social Solar.

Nu mai ştia ce să facă : rampele de forţă îl împingeau cu siguranţă către dublura lui. Aşadar, se visase şi visul lui trăia ! De altfel, era propriul lui vis, sau el însuşi ? Nimeni nu i-ar fi putut răspunde. Carlos gîndea cu repeziciune : dacă pătrundea în birou, intra în acelaşi timp sub controlul coordinatoarelor lui Freud. Poliţia ar fi fost informată, fişierul civic cercetat şi, peste puţină vreme, atît el cît şi dublura lui ar fi fost supuşi la psihosonde. Nu-i mai rămînea decît o singură soluţie : să scape, să fugă spre Pămînturile Blestemate, acolo unde trăiau cei cîţiva Inculţi autorizaţi să rămînă pe planeta-mamă.

Acele locuri oropsite nu erau controlate. De milenii, sistemul solar nu se mai temea de invazii ; creierul central era atît de perfect, poliţia atît de bine informată, încît riscurile deveniseră nule. Inculţii nu erau primejdioşi, umanoizii se integrau treptat în SSS, pentru a menţine securitatea absolută a Civilizaţiei nu mai era nevoie de supravegherea întregului teritoriu pustiu al planetelor, al sateliţilor şi asteroizilor.

Carlos porni, cu un adînc simţămînt de amărăciune, prin deşert : era conştient de actul lui, de măreţia lui sufletească, ştia că-şi sacrifică practic viaţa pentru cel ce trăia în biroul său şi despre care n-avea să ştie niciodată dacă era el însuşi sau fiul propriilor sale coşmaruri. Un soare alb şi rotund secătuia cîmpia neagră. Arsuri usturătoare înroşeau pieptul şi pîntecul descoperit al lui Rodriguez ; puţin obişnuite cu mersul, picioarele-i erau umflate şi pline de băşici. Ştia că nu va ajunge niciodată la ţinta pe care şi-o

propusese şi se pregătea să renunţe : să se culce pe nisip şi să moară.

Un straniu aparat în formă de cruce, compus dintr-un lung cilindru şi din două lame înfipte perpendicular în centrul acestuia, urui pe cerul alb. Obiectul coborî încet, în diagonală, şi se lăsă pe sol, stîrnind un vîrtej de nisip. Carlos strănută, tuşi, scuipă, blestemînd obiectul necunoscut care venea să-i tulbure moartea. Un bărbat se ivi printr-o mică deschizătură în coasta aparatului şi veni către muribund.

— Cred că am sosit la ţanc, domnule Rodriguez, gîfîi necunoscutul. Vin să vă salvez de la o agonie sigură. Nu-mi mulţumiţi, asta mi-e meseria, adăugă el cu un zîmbet deschis. Mă prezint : Jim-Jungla, şi întinse o mînă zdravănă către fostul director al poliţiei.

— Ce o să faceţi acum cu mine ? gemu Carlos.

— Uşor de ghicit ; nu se află decît o singură categorie de oameni în stare să vă ajute, împotrivindu-se totodată sistemului social solar : Inculţii.

*

Cu mîinile ascunse în mănuşi roşii, Flash Gordon sprijinea paşii şovăielnici ai lui Carlos Rodriguez ; Raoul şi Gaston îi urmau de aproape, gata să intervină la cel mai mic semn de slăbiciune. Înaintau tuspatru în marea sală de marmură albastră, ce slujea drept vestibul amfiteatrului adunării generale. Carlos tot nu ştia ce-l aşteaptă. Niciunul dintre ciudatele personaje nu-i făcuse cea mai măruntă destăinuire ; consemne foarte riguroase păreau să le limiteze, tuturor, acţiunile şi cuvintele. Făt-Frumos

îi spusese doar că avea să fie confruntat cu marele consiliu al Inculților.

Poarta ciclopică, greoi încărcată de nestemate, se deschise fără zgomot. O mie cinci sute de oameni, înveșmîntați în gandure[1] de siliciu, ședeau pe tronuri de aur. Cel ce părea mai în vîrstă luă cuvîntul :

— Înaintează fără teamă, Carlos Rodriguez. Noi, Inculții, ar trebui să te urîm datorită funcțiilor tale de polițist suprem. Dar credem că nu ești răspunzător pentru acțiunile tale, nici chiar pentru situația în care te afli. Înainte de a continua convorbirea am vrea să știm dacă ești conștient de originea ta.

— Sînt un fiu al Sistemului Social Solar, declară Carlos, cu oarecare emfază.

— Asta-i greșeala ta și a fost și a noastră, răspunse solemn patriarhul. Dar n-are rost să prelungim dialogul ăsta al surzilor. Se cuvine să știi, înainte de toate, care-i scopul nostru, care sînt mijloacele întrebuințate pentru a-l atinge și ai să înțelegi că-i cu neputință să faci parte din lumea noastră...

— Nu cumva celălalt Rodriguez e cel adevărat ? îl întrerupse Carlos, neliniștit.

— Nu-i vorba de asta. Dar mai bine ascultă — președintele făcu un semn : Imaginile să părăsească palatul.

Fără o vorbă, Flash Gordon, Raoul și Gaston ieșiră pe poartă, făcînd cîte un singur salt de patruzeci de metri. Uriașul canat se închise în tăcere.

---

[1] Gandura, cuvînt berber, desemnînd cămașa fără mîneci (de lînă, mătase sau bumbac) purtată de arabi sub burnus.

— Acum să ia cuvîntul Gordima. E istoricul nostru, adăugă patriarhul, adresîndu-i-se lui Carlos.

Un bărbat înalt, pe care gandura de piatră îl înnobilă şi mai mult, se ridică maiestuos şi vorbi astfel :

— Trebuie să-ţi spunem, Rodriguez, că socotim drept o binefacere faptul că am suportat psihosondele. De milenii nu mai exista decît sistemul solar, cu rotiţele lui atît de desăvîrşite, încît striveau orice personalitate şi prefăceau făptura omenească într-un robot fără suflet, lipsit de libertate individuală. Sub presiunea unui anumit număr de membri influenţi, maşina cea mare a guvernului, creierul central, a creat cu un secol în urmă psihosondele, pentru a-i elimina pe toţi oamenii în care supravieţuia, în ciuda unei condiţionări desăvîrşite, o măruntă scînteie împiedicînd deplina lor standardizare. Lor li se datoresc ultimele tresăriri, ultimele dereglări ale unei maşini sociale pe punctul de a ajunge la cumplita perfecţiune pe care o cunoaştem. Guvernul credea că e de ajuns să-i excludă pe toţi aceşti răzvrătiţi şi să-i zvîrle pe marile Pămînturi pustii pentru a elimina toate şansele unei disfuncţii viitoare. Într-un fel, avea dreptate : ce-i drept, de cînd cu născocirea coordinatorului lui Freud şi a psihosondelor, n-au mai avut loc tulburări serioase în inima SSS-ului, în afara unor reacţii sporadice din partea extratereştrilor, pe care el n-a pierdut nădejdea să le normalizeze. Gordima îşi trase răsuflarea şi-şi continuă discursul : Dar a fost şi o greşeală, căci Inculţii au supravieţuit, în ciuda uriaşelor dificultăţi pe care le-au avut de întîmpinat. Regatul nostru era al pietrei şi al nisipului, din aceste elemente ne-am

extras resursele. Dar am să trec repede peste istoria, mai bine zis, peste aventura poporului nostru : află numai că ne-am adunat încet încet pe peticul ăsta de pămînt, jefuind din cînd în cînd bastioanele cele mai înaintate ale SSS-ului, atacînd unele din astronavele lui izolate, şi că am sfîrşit prin a constitui o civilizaţie paralelă, în care fiecare e liber să facă ce-i place. Cam acum un an, cînd am fost siguri de poziţiile noastre, am hotărît că SSS-ul îşi trăise traiul şi am hotărît să-l distrugem, pentru ca toate făpturile omeneşti să regăsească adevăratul sens al vieţii.

Armamentul nostru era derizoriu. Nu aveam nici un mijloc de a ne introduce oamenii în interiorul sistemului social, căci ştiam că introducerea, fie şi a unuia singur, va fi neapărat descoperită şi risca să ne ducă la pieire. Pe de altă parte, eram informaţi de perfecţionarea condiţionării umane şi nu descoperisem posibilitatea de a o ataca, nici prin raţionament şi nici prin forţă. Aşa că am hotărît să acţionăm cu ajutorul vicleniei, încercînd să introducem factori de tulburare în inima SSS-ului.

De mai multe zeci de ani utilizăm Lidiul ; toţi fraţii mei se dau în vînt după el. E o metodă ideală de creaţie, depăşind cu mult toate procedeele şi subterfugiile artistice exploatate cîndva. Toate obiectele, toate maşinile fabricate de visele noastre sînt însă, din păcate, inutilizabile ; avem o cultură prea tînără pentru a putea imagina în chip destul de realist arme eficiente împotriva armelor sistemului social. Creaţiile noastre vii, în schimb, sînt înzestrate cu însuşiri valabile : mai întîi, ne ascultă ca pe nişte stăpîni, apoi, le putem înzestra cu puteri pe care nu

le avem, nici pe departe. Dar și aici ne loveam de un prag : e greu să-ți dirijezi visele și nu ajungeam decît la aproximația personajelor pe care le doream, așa că am recurs la un alt sistem...

În vîrful muntelui de gresie lipit de sala asta am descoperit ruinele unei mari biblioteci postfeudale. Era de ajuns să alegem cărțile în care autorul descria prototipuri omenești pe care doream să le facem să trăiască, de ajuns să ne pătrundem pe deplin de descrierea lor, de ajuns să sorbim o doză bună de Lidi și a doua zi aveam un om în plus, gata să nimicească rotițele SSS-ului.

Am trimes mai întîi un specialist, numit Gosseyn, care s-a priceput să introducă noi fișe în creierul civic ; eroul ăsta era atît de îndemînatic, încît le-a înzestrat pe toate cu posturi importante în rîndurile poliției. Ne propuneam să-i înlocuim pe toți polițiștii. Creasem mai dinainte o mică armată de polițiști, alegîndu-i din literatura de specialitate pe cei mai ageri, și aveam de unde alege...

— Păi atunci ! răcni Carlos Rodriguez.

— Bănuiesc întrebările pe care ți le pui, dar aș vrea să asculți mai întîi, pînă la capăt, povestea tentativelor noastre ; lucrul e neapărat necesar spre a putea lămuri cazul tău, spuse Gordima cu un glas aspru și îndatoritor, totodată. Așa că ne-am plasat visele, care se numeau Lemmy Caution, Inspector Wens, Sherlock Holmes, Hercule Poirot etc., în posturile cheie ale poliției, sperînd că, educate de către noi, aceste personaje, inteligente, roade ale unei epoci îndepărtate, vor perturba repede mecanica desăvîrșită a SSS-ului. Vai, n-a fost așa ! Toate figurinele

astea aveau în prea mare măsură simțul responsabilității și al datoriei pentru a lupta împotriva unui sistem social care li se părea legal și, în ciuda ordinelor pe care le primiseră de la noi, au suferit o condiționare grabnică și au devenit parte integrantă a lumii pe care o uram.

După acest prim eșec a trebuit să ne revizuim în întregime concepțiile. Simțeam că ideea de a folosi personaje din roman în vederea pervertirii SSS-ului rămînea valabilă, dar că alesesem un atu greșit. Atunci actualul nostru președinte... (Gordima, ca și ceilalți membrii ai societății inculte, se înclină spre patriarh printr-o singură mișcare, largă și pompoasă) atunci actualul nostru președinte, urmă el, a avut inspirația genială care ne va aduce, credem, victoria finală.

Eroii de roman sînt prea desăvîrșiți, prea bine definiți pentru a le mai putea schimba în adîncime caracterul, dar personajele „benzilor desenate", cărticelele cu imagini a căror vogă a fost uriașă în secolul al XX-lea (măcar că se pot cita numeroase exemple ale celebrității de care s-au bucurat de-a lungul vremurilor, în mileniul al patrulea, printre altele), dacă sînt înzestrate cu puteri nemaipomenite, supraomenești, au o conștiință maleabilă, un caracter lipsit de realitate. Nu mai trebuia decît să visăm aceste noi entități, modificîndu-le ușor simțul moral și păstrîndu-le în același timp aptitudinile care le făceau atît de prețioase. Am creat aproape trei sute de modele, cu care, reproducînd fiecare arhetip de cîte o sută de ori, am alcătuit o armată foarte prezentabilă.

Cu toate astea, scopul nostru nu era războiul, după cum ţi-am mai spus. Aşa că le-am dat Golemilor noştri trei consemne precise.

Primul : să încerce să vîndă sau să dea Lidi oricărei făpturi omeneşti, ori de cîte ori o puteau face fără a risca să fie descoperiţi.

Al doilea : să ia contact cu toţi poliţiştii pe care-i vîrîsem în SSS pentru a încerca să-i decondiţioneze cu ajutorul Lidiului.

Al treilea : să saboteze organizaţia lumii solare prin toate mijloacele (ţineam această ultimă eventualitate în rezervă).

Se cuvine să-ţi spun că, dacă a doua şi a treia directivă dau actualmente rezultate excelente, prima a constituit un eşec. Pentru simplul motiv că oamenii născuţi în interiorul SSS-ului şi condiţionaţi de el nu-şi pot cristaliza visele sub influenţa Lidiului.

Gordima se opri pentru o lungă clipă, ca să-şi tragă răsuflarea. Carlos îl privea cu o asemenea intensitate, încît istoricului i se făcu milă de el :

— Tu, domnule Rodriguez, nu eşti un personaj de roman, nici de bandă desenată, nu eşti un Incult, nu eşti decondiţionat şi ai ştiut să-ţi cristalizezi totuşi visul, reproducîndu-te pe tine însuţi. Trebuie să ne spui de ce...

*

Carlos era întins pe un larg pat de piatră ponce, acoperit cu o blană de mică. Nu putuse da nici un răspuns adunării ; pricina simplă era că nu-l cunoştea nici el. Reflecta : în timpul Raţionamentului Separat fusese cît pe ce să-şi respingă condiţionarea, dar îşi venise repede în fire ; această rătăcire trecă-

toare nu putea fi invocată pentru a se admite faptul că era singurul, de felul lui, care reacționa la Lidi.

Trei probleme îi dădeau totuși mult de gîndit : își amintea că la sfîrșitul Vacanțelor lui Depline nu mai dorea decît să se descotorosească de numele lui. Dar poziția de foetus pe care a adoptase putea lămuri o asemenea schimbare.

Apoi, cînd și-a născut visul, singurul lucru pe care se pricepuse să-l reproducă fusese el însuși ; și Carlos nu-și amintea să fi visat, vreodată, altceva.

În sfîrșit, cînd Mandrake îi declarase că nu are amintiri din copilărie, Rodriguez își dăduse seama că ele îi lipsesc și lui.

Fostul director al poliției se ridică și porni cu pași hotărîți prin labirinturile cetății babilonice a Inculților.

Lungit pe un pat de frunziș fosilizat, președintele era masat de către o femeie de o frumusețe supraomenească, învesmîntată doar într-o mantie țesută din pînză de păianjen. Făcu o mișcare plină de duioșie respingînd-o.

— Întoarce-te degrabă pentru a-ți isprăvi treaba, imaginea mea preferată, spuse el zîmbind.

După cîțiva pași mlădii și aerieni, femeia se făcu nevăzută dincolo de o perdea de sidef.

— Faptul de a ne putea juca cu visele noastre într-un fel... foarte realist, domnule Rodriguez, nu-i una dintre cele mai neînsemnate prerogative ale civilizației noastre. Dar presupun că ai venit pentru cu totul altceva.

— Poate, domnule președinte, dar nu sînt sigur. Cred că vă pot da un răspuns precis cu privire la

originea mea. Dar am să vi-l spun abia mîine, după ce voi fi băut niște Lidi, răspunse Carlos visător.

— Nimic mai simplu, dacă în felul ăsta socoți că-ți poți rezolva, într-adevăr, problema. O să vedem astfel dacă te pricepi să visezi și la altceva decît la tine însuți.

— Cred că da, domnule președinte.

Și Carlos apucă fructul zgrunțuros pe care patriarhul i-l întindea. Umblă multă vreme prin grădinile de praf, singur sub lună, bătrîna lună care tot mai avea un luciu de argint patinat de vreme.

Se întinse pe pat și-și visă creatorul.

*

Cînd se deșteptă, un necunoscut îl privea. Era scund, puțin chel și înzestrat cu o strașnică mustață ; arăta posac.

— Aveai dreptate, Carlos Rodriguez, erai într-adevăr o plăsmuire. Mă prezint : creatorul dumitale, Phillippe Curval.

Apoi am adăugat, pe cu totul alt glas :

— Halal idee, să mă visezi, ca să zic ! Acum va trebui să trăiesc și eu în lumea absurdă, în care te-am vîrît.

MICHEL DEMUTH

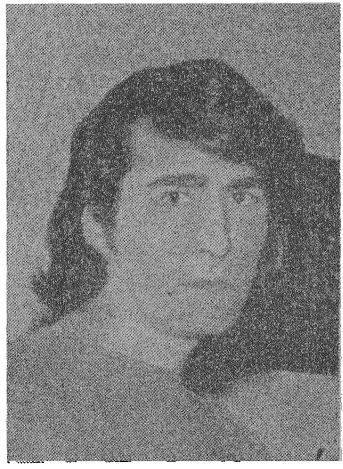

Născut în 1939 la Lyon, a urmat cursurile şcolii de chimie. Descoperă anticipaţia la treisprezece ani, citind *Cuceritorul planetei Marte* de Edgar Rice Burroughs. Scrie primele nuvele la 16 ani şi e publicat pentru întîia dată la 18 ani, de către revista „Satellite".

Autor a mai bine de 60 de nuvele şi al unui roman, publică actualmente o istorie a viitorului, întinzîndu-se pe o perioadă de 4000 de ani de aci înainte *(Galaxialele).*

A tradus în franceză din mai toţi autorii americani, de asemenea romanul lui Arthur C. Clarke, *2001, odiseea spaţiului.*

E redactorul şef al revistei „Galaxie".

CURSA PĂSĂRII BUM-BUM

(din Galaxiale, 2170)

„S-au emis nenumărate presupuneri cu privire la originea limbajului cîntat folosit de populaţiile planetei Miage şi care constituie una dintre trăsăturile lor cele mai pitoreşti, asemenea ciudatului cod radio aflat la loc de cinste timp de cîteva decade înaintea Imperiului din Canope şi care era bazat pe tăceri, aliteraţii şi schimbări de ritm în cadrul unei opere muzicale intitulate, în chip straniu, Cursa păsării Bum-Bum. *Existenţa păsării Bum-Bum e foarte îndoielnică. Poate că numeroasele războaie în care planeta Miage s-a angajat să fi provocat stingerea unei specii, din care nu ne-a mai rămas decît numele...“*

GALAXIALELE

GALOP DE PROBĂ

Pasărea Bum-Bum n-avea decît o foarte vagă asemănare cu unele mari păsări terestre. Să zicem că, de la vreo zece metri, împotriva luminii, atunci cînd Wiz era jos, la orizontul planetei Miage, un nou venit ar fi putut s-o iau drept un struţ cu capul anormal dezvoltat.

La cîteva luni de la naştere măsura aproape doi metri. Avea două picioare lungi acoperite cu un fel de chitină deosebit de rezistentă, care sfîrşeau prin nişte labe suple, menite înaintării prin necuprinsele mlaştini de noroi ce se întind la ecuator.

Deasupra picioarelor, un trup voluminos şi rotofei, aproape sferic, acoperit cu o blăniţă de peri scurţi, de un alb strălucitor. Pielea avea o gingaşă culoare trandafirie în faţa picioarelor, unde se afla orificiul pentru ouat.

Partea dindărăt a trupului rotund al păsării Bum-bum era însemnată de un evantai de pene stacojii. Dacă le cercetai, vedeai că „penele" erau de fapt nişte membrane, pe care pasărea le putea agita imprimîndu-le mişcări complexe, al căror rost a rămas multă vreme misterios, pînă-n ziua cînd... Dar asta-l priveşte pe Kellus Berg.

Gîtul păsării Bum-bum era lung şi foarte îngust, acoperit de mărunţi solzi translucizi care i-au pasionat luni de zile pe ichtiologii pămînteni, pînă ce unul dintre ei a descoperit că-i vorba de o formă de viaţă independentă, simbiotă cu pasărea.

Capul era uriaş, cu doi pometi osoşi acoperiţi de peri la fel de albi şi de netezi ca perii de pe trup. Ochii aveau opt faţete apărate de cinci pleoape, evocînd diafragma unui aparat de fotografiat. Pliscul era lung, tare ascuţit şi roşu ca penele- membrane. În interiorul lui se aflau numeroşi dinţi mărunţi, care puteau sfărîma o mînă. Cîţiva oameni şi-au dat seama de asta...

Pasărea Bum-bum n-avea aripi.

Vieţile păsării Bum-bum şi ornitologului Kellus Berg au urmat linii aproape paralele, pînă a se întîlni...

Pasărea Bum-bum n-avea încă un an cînd îşi părăsi zona natală şi începu traversarea imensului deşert tropical, în căutarea unei zone-cuib.

În aceeaşi vreme, şi în măsura în care se pot stabili corespondenţe peste prăpăstiile spaţiului-timp, Kellus Berg părăsea singur Pămîntul, îndreptîndu-se către Marea Universitate din Pol, capitala Confederaţiei celor Patru Provincii ale lui Marte. Se consacra lumilor noi şi, în 2 150, Marte mai era stăpîna spaţiilor interstelare şi, mai ales, a Transmiţătorilor. Într-o frumoasă zi de iunie, Kellus se înfăţişă, aşadar, la Marele Transmiţător Atlantic ancorat în largul Bretaniei şi fu reconstituit după o jumătate de secundă în Staţia Universitară din Pol.

Cît priveşte pasărea Bum-bum, ea pierdu o săptămînă întreagă cu traversarea imensului deşert pe care oamenii aveau să-l boteze Cornul-cu-Praf. Solzii vii de pe gîtul ei o apărară (ăsta le era rolul) de muşcăturile broscoilor-tigri, care trăiau în nisipul cu fosfat şi ţîşneau ca nişte gloanţe, clănţănind din cumplitele lor fălci cu dinţi otrăvitori.

De cealaltă parte a deşertului se afla un lanţ de munţi neînchipuit de înalţi şi pasărea Bum-bum crezu că-şi dă sufletul. Dar descoperi pe versantul dimpotrivă o privelişte nouă pentru ea, cu poiene şi păduri. Mai merse preţ de trei zile înainte de a se opri lîngă nişte coline împădurite, nu departe de un mic rîu cu ape zglobii, sigură că atinsese centrul zonei-cuib.

Trei ani de studii preliminare îl determinară pe Kellus Berg să-şi aleagă viitoarea profesiune.

Cam tot atît îi trebui şi păsării Bum-bum pentru a-şi stabili hotarele zonei-cuib.

Kellus Berg se înscrise la douăzeci şi patru de ani la secţia de ornitologie a Universităţii, unde familia nu întîrzie să-l urmeze. La douăzeci şi opt de ani îşi luă diploma, ieşind al doilea din promoţie, ceea ce îi îngădui să-şi aleagă cea dintîi misiune de studii printre zece lumi deosebite.

Crucişătorul *Hertzprung* atinse în anul acela sistemul lui Wiz. Aparţinea glorioasei Confederaţii şi calele lui adăposteau elementele a două Transmiţătoare.

Pasărea Bum-bum avea aproape treizeci de ani, ceea ce însemna pentru ea vîrsta adolescenţei, şi urmări cu multă curiozitate marea sferă de metal ce trecea peste coline, cotea deasupra rîului şi se aşeza în centrul zonei sale cuib. Asistă liniştită la debarcarea nenumăratelor fiinţe străine, care începură să ridice nişte arhitecturi ciudate, de cealaltă parte a rîului. Dar lucrurile nu întîrziară să devină cît se poate de neplăcute atunci cînd, mai multe făpturi risipindu-se pe întinderea zonei-cuib, pasărea Bum-bum simţi nişte mîncărimi insuportabile în partea posterioară a trupului ei rotofei. Mîncărimi ce deveniră repede o adevărată suferinţă. Pasărea Bum-bum cunoscu atunci, pentru întîia dată în viaţă, ura şi mînia.

Kellus Berg nu era prea curajos. Din cele zece lumi care-i fuseseră oferite o alese pe cea mai sigură, cea mai uşoară, cea mai apropiată, ocupată de oameni

de aproape un secol : Afrodita, a șasea planetă a lui Sirius.

Kellus părăsi Universitatea cu o teamă care-l miră și pe el. Cinci ani petrecuți pe Afrodita îi îndreptățiră teama.

Durata unei prime misiuni era fixată de Confederație. Și mai era și invers proporțională cu riscul.

La sfîrșitul ședерii, Kellus Berg ura și înjura fiecare copac din junglă, fiecare bar din Gregory, capitala, fiecare fată, fiecare barman. Afrodita era o a doua Africă peste care traficanții, amatorii de cîștiguri ușoare, hoții de baruri și jucătorii se năpustiseră fără încetare încă de un secol, în ciuda legilor severe ale Confederației. Kellus se înăbușea în ambianța, calificată drept „ușoară" de către animatorii ei.

Se întoarse pe Marte și află că părinții lui tocmai se îmbarcaseră pentru îndepărtata planetă Bergson, în Tucan. Cererea lui de a fi repartizat pe Bergson fu respinsă, de vreme ce lumea aceea nu cuprindea nici o formă de viață înaripată. Fu trimes din oficiu pe Cartuș, a șaptea planetă a unei pitice albe, numită în chip ciudat Colțișor-Caraghios de către un Explorator Independent, care mai avea la activul lui în același sector stelar botezurile lui Iacă-Ne-Și-Aici, La-Mine-Acasă, Anason și Mîndra-Mea.

Cam la vremea aceea pasărea Bum-bum cunoștea, în vecinătatea oamenilor, neplăcute succesiuni de durere și plăcere. Oamenii se învîrteau în jurul ei cu tot felul de instrumente, pe cînd Transmițătorul înălțat lîngă rîu revărsa, la intervale regulate, tone de material. Atunci cînd simțea mîncărimile binecunoscute, pasărea Bum-bum nu-și mai stăpînea mînia. Și ea luă cele mai neașteptate forme. Directo-

rul bazei ceru de trei ori forului superior autorizația de a ucide pasărea turbată. De trei ori se lovi de un refuz.

Kellus părăsi Cartuș pentru un concediu pe Marte și căpătă, după nenumărate demersuri, autorizația excepțională de a-și vizita părinții pe Bergson. Era o călătorie lungă, prin Transmisiuni succesive, cu corespondențe în locurile unde instalația era încă foarte rudimentară și panele cu putință. Întrezări astfel Einstein II (copaci vertiginoși sub un cer negricios), Lancelot (șuierul vîntului pe deasupra unui ocean alb ca zăpada), Fum-Albastru (un vulcan în depărtare și tunetul solului răscolit), Demberg V (nouri verzi peste o cîmpie cu nuanțe demente) și Hue-Thon (la marginea unei păduri de plante cărnoase și unduitoare), înainte de a fi oprit pentru două zile din pricina unor grave tulburări politice în Lumile Corpusculilor lui Jhamal. Nu-i mai rămîneau, pînă la urmă, decît două săptămîni de concediu atunci cînd se materializă pe Bergson, planetă oceanică presărată cu nenumărate arhipelaguri de caractere felurite. Prima bază (europeană) fusese instalată în apropierea ecuatorului și Kellus petrecu zile încîntătoare pe plaja albă, în tovărășia tinerei vecine a părinților lui, Natașa, cu care se căsători în ultima zi a concediului. Se întoarseră amîndoi pe Marte.

Cît despre pasărea Bum-bum, întreprinsese și ea o călătorie destul de lungă către marile mlaștini ale ecuatorului lui Miage, pentru a-și depune primul ou. Știa că evenimentul era rezultatul direct al misterioaselor senzații pe care le încerca în contact cu turbații străini. Printre ele se aflau, într-adevăr, unele destul de plăcute, iar cîteva erau uneori deli-

cioase. Asta o scăpă pentru o vreme de celelalte senzații : mîncărimi, dureri, țiuituri de neîndurat.

Kellus Berg și soția lui debarcaseră în 2165 pe Viță verde. Viță verde avea vreo zece continente, dintre care cel mai temperat cuprindea nesfîrșite lacuri și păduri de conifere palide, străbătute de fluvii liniștite, ce reflectau cerul galben ca lămîia pe care nori de păsări minuscule și prietenoase păreau că sfîrîie din cînd în cînd.

Cam la vremea asta pasărea Bum-bun își încheia minunata și odihnitoarea ședere în Marile Mlaștini. Cunoscuse extazul ouatului și putuse admira sfera perfectă a oului ei alb, împestrițat cu aur. Un instinct imemorial o rechemă apoi spre zona-cuib, în ciuda oamenilor din ce în ce mai numeroși și a mîncărimilor pe care i le stîrneau.

Kellus și blînda lui Natașa, precum și tînărul Carel, părăsiră cu părere de rău Viță verde și se înapoiară încă o dată în sistemul solar.

Era în 2170, Războiul Civil avea să devasteze Confederația lui Marte și urmau să se descopere curînd primele simptome a ceea ce s-a numit Boala lui Adam, care a nimicit două treimi din populația bărbătească a planetelor solare.

Kellus află de noul lui post și numele de Miage nu trezi în el nici cea mai slabă urmă de entuziasm.

În vremea asta, îndemnată de mîncărimile de neîndurat pe care le resimțea în partea posterioară a trupului ei rotofei, pasărea Bum-bum se deda la grave represalii împotriva bazei de pe Miage. Lucrurile ajunseseră la acest stadiu cînd Kellus Berg, soția și fiul lui se materializară în Transmițătorul local.

Winnifred Chafiro, director al Bazei Confederate de pe Miage, își ridică mirat sprîncenele descoperind un vlăjgan solid, de un metru optzeci și cinci, cu hălăciuga neagră și creață, abia însemnată de cîteva pete cenușii. Avea o față largă și deschisă. Ochii limpezi reflectau un dram de neîncredere. Chafiro socoti că era respect și teamă, iar, cum își închipuia că era în genere temut, îl găsi pe Kellus foarte simpatic.

— Berg, spuse el, am primit recomandări excelente în ce te privește. În afară de asta, ți-am citit tratatul despre păsările de pe Cartuș și... șovăi, că nu făcuse decît să parcurgă repede opusculul destul de auster al lui Berg și nu cuteza să riște o apreciere prea precisă.

— A fost o muncă distractivă, declară cu blîndețe Berg, pentru a-l scoate din încurcătură. Cartuș e o lume puțin plăcută și trebuie să găsești cu ce să-ți treci vremea...

Zîmbi și așteptă. Chafiro se gîndi deodată la pasărea Bum-bum. În clipa cînd deschidea gura, se auzi zgomotul formidabil al unei năruiri. Apoi un sunet ciudat : *„Bum ! Bum !“*, ca o tobă cu o rezonanță deosebit de adîncă. *„Bum ! Bum !“*

Pe două picioare subțiri, o siluetă înaltă străbătu curtea, lăsînd în urmă o dîră de praf. Un nou trosnet și larmă de glasuri. O sonerie țîrîi.

— Iartă-mă, spuse încetișor Chafiro, a cărui frunte strălucea de sudoare.

Se plecă spre ecranul unui comunicator interior. Interlocutorul lui se exprima în cuvinte sacadate,

întretăiate de gîfîieli şi înjurături. Cînd directorul îşi înalţă capul, privirile-i erau pline de o adîncă tristeţe.

— Domnule Berg, mă tem că nu vei putea aprecia într-adevăr clima plăcută a regiunii. Sosirea dumitale coincide cu evenimente destul de dramatice şi se întîmplă că... Se întrerupse, nemaigăsindu-şi cuvintele. Se ridică în sfîrşit, ocoli biroul şi puse o mînă compătimitoare pe umărul lui Kellus. Gestul îl nelinişti mult pe ornitolog. Sînt sigur, adăugă anevoie directorul, că ne vei scoate din încurcătură. Vai! Oftă : Nu-i vorba numai de pasărea asta afurisită... Dar fiecare cu problema lui...

Şi-l împinse pe Kellus spre ieşire.

Kellus Berg ieşi în marea curte a bazei şi clipi de cîteva ori. Wiz se ridica pe cer şi lumina lui albă era, de pe acum, orbitoare. Nu era totuşi prea cald, căci primăvara abia începea în acea regiune de pe Miage.

— Kellus ! (Se întoarse şi-i zîmbi soţiei). Doar n-ai să începi să te şi ocupi de pasărea asta mare ! Directorul ţi-a spus să citeşti mai întîi dosarul şi să priveşti filmele...

— Mă intrigă, spuse el. Nu ştiu, dar...

Clătină din cap. Urmărit de privirea îngăduitoare a soţiei şi pîndit de noii colegi nedumeriţi, adunaţi de cealaltă parte a ferestrelor, se îndreptă spre cîmp.

Rîul strălucea cu nenumărate focuri. Se opri la malul apei şi atunci zări pasărea Bum-bum. Părea că doarme în inima poienii smălţuite cu flori albe. De

la depărtarea la care se afla, Kellus nu-i deslușea decît capul uluitor și lungul plisc roșu.

Tare curios, ornitologul se așează pe mal și așteptă inițiativa păsării. După o clipă se apucă să strîngă pietricele multicolore, pe care le zvîrlea în apă. Nădăjduia, cumva, să deștepte păsăroiul. Dar marele cap alb rămînea nemișcat, cu ochii închiși. Pliscul rigid părea o armă amenințătoare.

Pînă la urmă, Berg stabili contactul la postul portativ care-i servea drept medalion și-și chemă soția :

— Dacă ai o clipă liberă, draga mea... ai putea să vii pînă aici ? Și, cum îi cunoștea firea (sau credea că o cunoaște), adăugă : Nu e nici un risc. Am un aruncător-de-lumină și aș putea pleda pentru legitima apărare...

Chiar în clipa aceea pasărea Bum-bum se ridică dintr-un singur salt. Mai tîrziu, faptul avea să constituie pentru Kellus cel dintîi indiciu. Bum-bum se apropia atunci de patruzeci și doi de ani și mai avea înaintea ei două secole de existență. Atingea cinci metri înălțime și n-avea să mai crească. Trupul rotund era de o albeață orbitoare în soare și picioarele-i lungi și drepte păreau doi țăruși înfipți în sol. Își răsuci capul către Kellus și pliscul i se întredeschise pentru a lăsa să se audă un *Bum ! Bum !* mînios. De unde se afla, ornitologul izbuti să întrezărească, în fundul pliscului, membrana vocală. Pasărea Bum-bum se întoarse apoi și-i înfățișă în chip jignitor dosul, agitîndu-și buchetul de false pene roșii.

— Foarte bine, foarte bine, bătrîno, șopti Kellus. Voi ști să mă arăt răbdător.

Se ridică și merse de-a lungul rîului pînă la vadul de care-i pomenise Chafiro. Își scoase sanda-

lele, suflecă marginea pantalonilor bufanți și trecu pe celălalt mal, strîmbîndu-se la atingerea apei reci.

Poiana cu iarbă și flori albe se întindea pînă-n dreptul colinelor împădurite. Privirea lui Kellus abia dacă alunecă peste frunzișul violet al copacilor-fluturi, care constituiau podoaba supremă a regiunii. În peisajul liniștit îl pasiona doar pasărea Bum-bum.

Nu-l mai despărțeau de ea decît vreo zece metri și pasărea îi apărea impozantă. Dar nu simțea nici o teamă în vreme ce se apropia de ea cu pași rari. Îi studia volumul trupului, materia netedă a labelor și ochii fațetați, în care soarele se multiplica. Pliscul se căscă din nou mare și pasărea scoase același strigăt furios : *Bum ! Bum !*

Kellus zîmbi.

— Pe cuvîntul meu, spuse el, ai înghițit o tobă !

Se răsuci și văzu silueta plăpîndă a Natașei, care venea spre rîu. Kellus urmă să înainteze. În sfîrșit, se opri la trei sau patru metri de pasăre, cu mîna prudent așezată pe mînerul armei. Simțea o emoție nemaiîncercată. Nu era teamă, ci mai degrabă o curiozitate nedomolită, amestecată cu oarecare... da, oarecare simpatie. Pasărea Bum-bum îl domina cu toată înălțimea ei și nu ignora faptul că se afla puțin cam prea aproape de ea pentru a se putea apăra cu eficacitate, în caz de primejdie. Dar Kellus era, într-un fel, subjugat. Nu mai văzuse niciodată o pasăre atît de mare, nici atît de caraghioasă. Pasărea Bum-bum avea ceva caricatural, ceva nostim, care-l mișca pe ornitolog. Nu mai vizionase desene animate din copilărie, dar amintirea rămînea în el, dragă și colorată, amuzantă și vie.

Bum ! Bum ! făcu din nou pasărea ciudată. Dar acest *Bum ! Bum !* era diferit de celelalte, în mod subtil diferit.

Kellus înălță capul și, încetișor, dădu ocol noii sale prietene. Se opri sub buchetul de pene roșii și le observă mișcările complexe. Se gîndi la un radar.

— Ascultă, amico, zise el, reîntorcîndu-se sub capul păsării, n-am venit să-ți pricinuiesc necazuri. Cu mine n-ai de ce să faci *Bum ! Bum !* Nu mă impresionează. Am mai văzut eu și altele... Și nu te sfătuiesc să vii să-mi devastezi biroul, dacă nu vrei să-ți smulg una cîte una penele din coadă, ori care le-ar fi rostul. Directorul nu mi te-a prea vorbit de bine. Depinde deci de tine să sporești bruma de stimă pe care ți-o port.

— *Bum !* făcu pasărea, o singură dată și într-un fel aproape prietenos.

Kellus se gîndi, dar nu mai găsi nimic de adăugat. Își răsuci capul către soția care-l pîndea cu neliniște, de cealaltă parte a rîului, și dădu din mînă ca s-o liniștească.

Convorbirea fusese destul de lungă pentru un prim contact și Kellus se depărtă. Trecea rîul, cînd pasărea Bum-bum începu să danseze pe loc, dînd din cap cu putere. Vădea o mare supărare și, desfășurate, falsele-i pene stacojii erau străbătute de fiori convulsivi.

Perplex, Kellus rămăsese locului, cu picioarele în apa înghețată. Neliniștit deodată, țîșni pe mal, se încălță repede și o apucă de braț pe Natașa.

— Vino. E mai bine să ne întoarcem la bază.

Pasărea Bum-bum tropăia pe loc. Își coborî capul greoi și-și împinse amenințător pliscul roșu.

Începură să alerge spre intrarea bazei și Kellus îl zări pe Chafiro, care făcea gesturi mari. În vîrful turelei de pază, ațintit asupra păsării înfuriate, un tun-lumină se punea în poziție de tragere. Dar ajunseră la intrare fără ca Bum-bum să fi trecut rîul.

— Dumnezeule mare, domnule Berg ! strigă Chafiro. Atît de puțin ții la viață ?

„Am făcut oare vreo greșeală ? se întrebă Kellus. Dar care ? Și de ce n-a atacat ?"

Directorul urma să vorbească, amestecînd reproșuri și avertismente.

— Haide, spuse în cele din urmă. Am primit tocmai banda cu știri de pe Marte și o retransmiteam Cercetașilor... Pe planeta patrie se întîmplă lucruri neliniștitoare. Dădu din umeri și oftă : Fiecare are necazurile lui... Dar nu ți le mai complica pe ale dumitale, domnule Berg !

În vreme ce-l urmau pe volubilul director către marea sală comună, Kellus se încruntă. Un amănunt nu-i dădea pace, fără să-l poată identifica. Mai tîrziu avea să constituie al doilea indiciu, dar pentru moment totul în el era încă nelămurit.

— Ajutați-mă să recapitulez toate astea, le spuse a doua zi Kellus celor trei colegi și subalterni ai săi. Simt nevoia de a înțelege mai bine. Pasărea Bum-bum are o mare însemnătate pentru viitorul planetei Miage...

Se opri din vorbă, pentru că nu înțelegea de loc de ce spusese toate astea. Nimic nu-i dovedea că pasărea era mai importantă decît toate celelalte pro-

bleme puse de Miage. Şi consecinţele războiului civil de pe Marte erau cu mult mai primejdioase. Pe deasupra, Europenii şi Asiaticii debarcaseră la antipozii lui Miage, în Insulele Seminole, şi trebuia ţinut seama de noua vecinătate.

— Bineînţeles, spuse Jubbard Dozzi, ciudat omuleţ negricios, cu ochi imenşi. Pasărea Bum-bum are pentru noi o mare importanţă... Toată lumea întîmpină necazuri din pricina ei. Dar nu-i numai ea... Se opri din vorbă şi pîndi un semn de încuviinţare din partea colegilor. Unele animale întîrzie lucrările. Fără a mai vorbi de insectele care provoacă o febră ce ţine trei zile...

Kellus ridică mîna.

— Miage e, aşadar, un infern ? întrebă el.

Dozzi ridică din umeri.

— Ba nu. În afara deşertului lui Warington şi a marilor mlaştini de la ecuator, toate regiunile sînt colonizabile. Atmosferă înviorătoare, climă prea puţin capricioasă... Numai că fauna pare să înnebunească din cînd în cînd. Bum-bum se comportă ca şi ceilalţi.

— Care ceilalţi, mai precis ? întrebă Kellus.

— Există cîrtiţele miagene, zise Varkov, un uriaş blond şi viguros, ale cărui mîini păreau nişte cupe de excavator. Şi păianjenii-dansatori.

— Bondarii roşii, spuse Galella, care era de fel din Centura lui Mercur şi semăna cu o foarte veche mumie.

— Şi sfredelitele, supralicită Dozzi.

— Sfredelitele ?

— Un fel de insecte minuscule, care trec prin toate deschizăturile și se înfig în piele... După aia te pomenești cu o erupție de coșuri.

— Hm, hm, făcu Kellus, dînd din cap. Și presupun că toate insecticidele au dat greș ?

— Toate. Și-apoi... cunoașteți legile ecologiei.

Kellus încuviință.

— Evident, spuse. Directorul m-a făcut să înțeleg situația. Miage e o planetă recunoscută drept prielnică și colonizabilă, care nu poate fi totuși colonizată atîta vreme cît specii ostile îi atacă pe oameni.

— Dar riscul nu-i atît de mare, încît să permită excepții de la Regula de Agresiune, zise cu amărăciune Dozzi. Într-un cuvînt, rabzi sau pleci...

— S-ar putea să găsim totuși o soluție, spuse liniștit Kellus. Multe lumi erau întocmai ca Miage, la începutul amenajării lor...

— Dar nu chiar ca Miage, spuse Varkov. Aici ostilitatea nu e permanentă, pricepeți ? Bum-bum a stricat ieri turnul-radar și a dărîmat o bună parte din sera botaniștilor. Dar nimic nu dovedește că va ataca și azi.

— Într-unele zile, zise Dozzi zîmbind, te-ai duce pînă și să-i gîdili pseudo-penele. Uite, în timpul Orei Cercetașilor, se petrece o minune. Mai că nu vine să-ți mănînce din palmă...

— Ce e Ora Cercetașilor ?

— O... un mic program de radio, destinat bravilor noștri Cercetași pierduți pe marele continent. O manie a lui Chafiro... Toată lumea o ascultă, dar mă întreb dacă-i atît de plăcut să auzi susurîndu-ți-se un cîntec duios în inima deșertului lui Warington.

Mai tîrziu, ăsta a constituit al treilea indiciu, pentru Kellus.

După-masă se duse în poiană împreună cu Dozzi, dar pasărea Bum-bum nu se vedea nicăieri.

— Probabil că se plimbă pe coline, spuse Dozzi. Îi plac mult copacii-fluturi. Are un domeniu uriaș.

— Știu. Și noi ocupăm centrul domeniului.

— Credeți că asta o supără ? Oricum, faptul n-ar schimba datele problemei. Bătrînul Chafiro n-ar muta baza nici pentru tot aurul din univers. E un adevărat colonist, știți. Vreți să pornim în căutarea lui Bum-bum ?

Kellus încuviință și se îndreptară către crupele violete ale colinelor.

— Poate că ar fi mai bine să chemăm o bulă automată, zise Dozzi. Dacă minunăția se află la kilometri depărtare...

Avea aparatul prins de reverul bluzei și își rosti cele șase cifre ale indicatorului, înainte de a cere trimiterea unei bule.

Solul crăpă atunci de jur împrejurul lor, în timp ce percepeau un zgomot ciudat și neliniștitor, un fel de ronțăit uriaș, de parcă mii de dinți ar fi măcinat pămîntul.

— Iute ! spuse Dozzi, apucîndu-l pe Kellus de braț.

Alergînd, făcură cale întoarsă. Bula se ivi deasupra bazei și se năpusti în direcția lor. Dar pămîntul părea să le fugă de sub picioare. Ronțăitul se amplificase. Solul poienii crăpa ca albia unui rîu secat. Bula se afla doar la trei metri de ei, coaja ei transparentă strălucea în soare. Dar căzură amîndoi urlînd și

noaptea se lăsă peste Kellus, în vreme ce mîinile i se agățau deznădăjduit de bulzii cu iarbă.

— Regula de Agresiune a fost promulgată în 2120, Berg. Și nu putem dovedi că manifestările ostile ale anumitor specii pun într-adevăr baza în primejdie.

Chafiro ședea la căpătîiul lui Kellus, dar în clipa aceea părea să se înduioșeze mai degrabă de el însuși decît de soarta ornitologului.

— Nu vă cer să vă atingeți de ecologia lui Miage, spuse Kellus, nu, în nici un caz. Se ridică în capul oaselor și-i zîmbi Natașei, așezată în fața directorului: Aș vrea să vă atrag totuși atenția asupra faptului că Dozzi și cu mine am fi putut fi uciși de cîrtițele astea. Au încercat să ne îngroape de vii. În privința asta, nici o îndoială. Și, dacă n-ar fi sosit bula... Trebuie să luăm măsuri... Trebuie să vedem ce-i de făcut.

— Ce-i de făcut? Chafiro își ridică sprîncenele. Dar baza există de zece ani, Berg. Crezi că n-ar fi trebuit...?

— Tocmai. În istoria asaltării unei lumi, zece ani e foarte puțin. Aș vrea să vă citez o axiomă: „Caută-l pe cel pe care-l stînjenești". Varkov mi-a spus ieri, în legătură cu pasărea Bum-bum, că dușmănia ei nu-i permanentă, că uneori e foarte sociabilă. Ce părere aveți? Tot așa stau lucrurile și cu cîrtițele, bondarii, păianjenii și sfredelitele?

Chafiro încuviință.

— Cam tot așa, da. Sînt perioade calme, cînd totul parcă ar vrea să se potolească și apoi...

Își ridică mîna într-o mișcare vagă, plină de oboseală. Kellus luă un aer gînditor.

— Ceea ce contează e prudența, șopti ca pentru sine. Poate că vom avea nevoie de mult timp... Privi spre Chafiro : Cred că am să mai tocesc o dată dosarul Bum-bum. Apoi... mă voi deda la cîteva experiențe.

— Ți se pare că stînjenim, în vreun fel, gîngăniile astea ?

— Cu siguranță. Pe celelalte lumi există numeroase cazuri de alergie față de oameni... Și chiar pe Pămînt.

Rămas singur, Kellus se apucă să recapituleze diversele faze ale primului său contact cu Bum-bum. Și primul indiciu se contură pe nesimțite. Pasărea se ridicase dintr-un salt, cînd el o chemase pe nevastă-sa. Să fi fost din pricina glasului său ? Nu vorbise totuși prea tare. Apoi se apropiase... Penele false... Se învîrteau și se răsuceau pe numeroase ligamente... Ca niște radaruri. Da, se gîndise la radaruri. Sau la antene... Aici trebuia căutat, în orice caz. De ce se supărase Bum-bum, apoi ? Își ațintì privirile asupra celor trei Lune limpezi, ce se detașau pe fondul de praf stelar și lunecau către capătul nopții.

Reacționează cînd se vorbește, își spuse. Doar dacă...

Pasărea putea fi telepată, ca elefocile de pe Venus. Mai era și cazul uimitor al satelitului Sfintei-Lea-de-Dincolo-de-Cer.

Adormi și retrăi accidentul din cursul după-amiezii. Se zbătea printre tone de pămînt umed, în timp ce cîrtițele de pe Miage îl mușcau de mîini.

Cînd se deșteptă, cele trei indicii se adunaseră pentru a alcătui un tot încă nițel incert.

Varkov veni val-vîrtej.

— Ar trebui să vezi o chestie, Berg ! Bum-bum se ia de Transmițător. Parcă-ar fi nebun...

Kellus clătină trist din cap. Apoi întrebă deodată :

— Varkov... banda cu știri a sosit, nu-i așa ?

Colegul lui păru mirat.

— Da, bineînțeles. De altfel, știrile nu sînt bune.

— Și Chafiro pune să fie retransmise pentru Cercetași ?

Varkov încuviință.

— Să fie al dracului, Varkov ! Cheamă-l repede pe Gallela. Cred că am dat de ceva serios !

Ambii colegi se uitau uluiți la Kellus.

— Dar, în sfîrșit, spuse încetișor Varkov, ar trebui să...

Kellus ridică mîna.

— Sînt de acord că dăm pentru întîia dată peste una ca asta, dar nu e de loc cu neputință ca Bum-bum să fie enervată de emisiunile noastre de radio.

— Ce vă face să credeți asta ? întrebă Gallela.

— Legătura strînsă dintre... să zicem crizele păsării Bum-bum și folosirea postului de radio. Bum-bum s-a înfuriat chiar acum, din pricina emisiunii de știri. Sînt încredințat de asta...

— Dar cum ar putea...? Varkov zîmbi : Iartă-mă, dar pare caraghios...

— Varkov... nu mi-ai vorbit de Ora Cercetaşilor ? Uriaşul încuviinţă.

— Lasă o dovadă. Chiar dumneata mi-ai spus că Bum-bum era neobişnuit de liniştită în timpul emisiunii.

— Dacă teoria ar fi justă, ar trebui să se înfurie, dimpotrivă... Varkov tăcu şi-şi clătină capul, zîmbind : Ah ! nu... Nu cumva vrei să spui că...

— Ba da, Varkov. Bum-bum pare să guste muzica.

— Şi receptorul ? spuse Gallela. Încă nu ne-ai spus unde se află...

— Daţi-mi schema cea mare cu sistemul ei nervos... Kellus întinse mîna, arătînd o reţea deasă, aflată în spatele trupului păsării, chiar sub pseudopene : Nu sînt un geniu, adăugă el, dar m-am gîndit din capul locului că penele astea false ne vor da soluţia. Uite aici, Varkov... Ai botezat regiunea asta plexul V. Iată receptorul. O să-l demontăm în întregime...

— Dar ştii că nu ne putem atinge de pasăre...

— Şi hărţile tridi, Varkov ? O să-i punem nişte muzică. Vom vedea dacă ne calcă în picioare sau face un ou...

PRIMUL VIRAJ

Auzind cererea ornitologului, Chafiro păru încurcat.

— În fond, doreşti să anexezi pentru o jumătate de oră emiţătorul bazei numai în folosul secţiei de Ornitologie ?

— Exact, zise Kellus.

Chafiro clătină din cap.

— Domnule Berg, te afli aici de trei zile... Apreciez faptul că pui atîta inimă în meseria dumitale... Ridică glasul : Dar ai vrea să mă faci să cred că ai şi rezolvat problema, atunci cînd predecesorii dumitale...

— Cer iertare, dar Bum-bum n-a fost încredinţată decît de curînd Secţiei de Ornitologie. Vă pot declara că în cîteva zile, în cîteva ore, poate, pasărea nu va mai reprezenta o primejdie. Chafiro oftă. Ba cred chiar că *toate* problemele noastre vor fi rezolvate, dacă teoria mea se verifică... Ceea ce am toate motivele să cred.

Scoase o filă din buzunarul scurtei şi i-o întinse lui Chafiro. Acesta parcurse primele rînduri şi se încruntă :

— La dracu, Berg... Vrei să...

— Să se difuzeze totul timp de o jumătate de oră, cu începere de la prînz. E foarte important...

Chafiro puse foaia jos.

— De astă dată mă înclin. Dar muzică de Dvorjak, mărturiseşte că pare ciudat...

— De fel. Programul pe care vi l-am însemnat aici nu-i decît un rezumat al celor difuzate în ultimele zile.

— Ce legătură ? întrebă Chafiro, care părea copleşit de toate necazurile lumilor locuite. Să fi devenit Bum-bum melomană ?

— Întocmai, spuse Kellus. Întocmai...

— Şi dacă dăm greş ? întrebă Varkov. Dacă Bum-bum ne trînteşte o criză *în timpul* emisiunii muzicale ?

Kellus se opri şi declară cu gravitate :

— E cu neputinţă, înţelegi ? *Cu neputinţă.* Porni din nou. Uite cum o să facem. Dozzi e din nou pe picioare. O să ia o bulă împreună cu dumneata, Varkov. Gallela şi cu mine rămînem jos. Pe la 11,30 vom începe o convorbire prin radio. Vom vorbi despre ce s-o nimeri... Important e să trăncănim... ca nişte coţofene. Ne vom opri înainte de prînz.

— Dacă ai dreptate, atunci Bum-bum ar trebui să fie furioasă.

— Exact. Şi ar trebui să se liniştească, auzind muzică. *Şi se va linişti.*

Pasărea Bum-bum îşi înălţă cei cinci metri printre ramurile unui copac-fluture şi-şi clătină mînios capul. Resimţea primele mîncărimi şi ştia că aveau să se transforme, peste cîteva clipe, într-o suferinţă de neîndurat. Din nou o încercă ura şi amărăciunea. Străinii ăştia neîndemînatici, atît de plăcuţi uneori, deveneau alteori nişte monştri. Încă nu se pricepuseră să comunice cu ea, şi se mulţumeau să-i inunde zona-cuib cu strigăte şi chemări sălbatice. Mîncărimile ajunseră foarte repede mai puternice şi pasărea scoase un *Bum bum !* cumplit. Părăsi copacii-fluturi, a căror umbră violetă îi era plăcută, şi ţîşni în plină lumină, îndreptîndu-şi pliscul către clădirile străine. Zări obiectul zburător, cele două făpturi ce străbăteau cu mersul lor şovăielnic poiana şi porni la atac.

— Atenţie ! avertiză Kellus. Iată dovada !

Începu să alerge către rîu, urmat de Gallela.

— Îi înfig în pene un ac anesteziant ! zise Varkov, din bulă.

— Nu ! Am fi siliți... să... reîncepem. Kellus gîfîia alergînd. Pasărea uriașă era numai la cîțiva metri : Cîntă, Varkov. Sau fluieră...

Se aruncară în rîu și înotară deznădăjduit spre mal. Kellus auzi doar cînd atinse celălalt mal vocile îmbinate ale lui Varkov și Dozzi, care se străduiau să facă de recunoscut *Micuța mea din Altair,* un cîntec ce fusese la modă cu zece ani în urmă. Se răsuci pe călcîie.

Pasărea Bum-bum își oprise atacul furios. Nemișcată acum, părea să contemple, în rîul cu ape scăpărătoare, imaginea deformată a trupului ei împunător. Varkov și Dozzi tăcură.

— Continuați ! răcni Kellus. Repede !

Într-adevăr, Bum-bum se agita din nou și-și deschidea pliscul, arătîndu-și dantura de temut.

Varkov și Dozzi trecură la *Nisipurile purpurii,* după care Dozzi fluieră ca solist *Pămînt plin,* o baladă care făcuse să plîngă zeci de echipaje.

— Ei... ce se aude ?

Kellus recunoscu glasul lui Chafiro. Din curiozitate sau neliniște, directorul se pusese probabil pe lungimea lor de undă.

— Nimic. Doar o mică experiență...

Chafiro nu răspunse. Epuizat, Dozzi se opri pe ultima notă joasă a *Pămîntului plin,* iar Kellus îi urmă cu *Tennessee Waltz,* o vechitură care-i plăcea. Peste cîteva minute Gallela riscă primele măsuri ale unui cîntec ritmat și repezit, dar se opri la un semn al lui Kellus. Bum-bum, într-adevăr, nu părea încîntată. Pseudo-penele i se suceau și se învîrteau

în toate direcțiile și-și deschisese din nou pliscul, bătătorind pămîntul cu labele ei imense.

— Prînzul ! strigă Kellus. Domnule director, dați drumul la program.

Și schimbară lungimea de undă pentru a asculta un fragment din *Simfonia lumii noi.*

Pasărea Bum-bum cunoscuse rareori o senzație mai voluptoasă. De parcă mîncărimile și durerea nici n-ar fi existat. În străfundurile ființei ei nu mai erau decît înaintări inefabile, valuri de liniște care luau naștere în partea posterioară a trupului și-i amorțeau picioarele. Stătea nemișcată pe malul rîului, plină de recunoștință față de străinii care știau să-și obțină astfel iertarea. Lîngă multiplele imagini ale soarelui, trupul ei rotofei ca un nor alb și rotund se oglindea în apa limpede. Bum-bum își căscă pliscul și scoase un *Bum ! Bum !* plin de duioșie.

LINIE DREAPTĂ

— Ce-ți face dihania ? întrebă Chafiro.

— Totu-i în regulă. Am avut dreptate, răspunse vesel Kellus. Vă rog să continuați...

Se auzi un fel de mîrîit.

Studiul al doilea pentru contrabas electronic de Fulnikov îi urmă atunci lui Dvorjak. Kellus îl alesese pentru pricini deosebite. Într-adevăr, contrabasul electronic evoca pe alocuri ciudatul strigăt al păsării, un fel de explozie adîncă, interioară.

Aştepta curios rezultatul. Acesta nu se lăsă aşteptat...

Fără veste, plăcerea fusese înlocuită de o nouă senzaţie cumplită, înspăimîntătoare, pe care pasărea Bum-bum o identifică doar după un timp. Era indignare şi mînie.

Percepea o imitaţie grotescă a propriului ei strigăt. Pentru întîia dată în cursul existenţei ei de pasăre Bum-bum, cineva îşi bătea joc de ea. Scotea strigătul care putea căpăta toate înţelesurile şi putea fi tunet de duioşie sau de mînie... Pasărea Bum-bum nu putea răbda una ca asta.

Trecu rîul şi picioarele ei se prefăcură în două puternice biele care o duseră spre intrarea bazei. Niciodată încă nu atacase atît de repede şi paznicii, surprinşi, nu avură răgazul să declanşeze dispozitivul special de apărare.

Pasărea Bum-bum pătrunse în curtea cea mare şi se apucă mai întîi să dea iama într-o încărcătură de fructe şi legume, care tocmai sosise prin Transmiţător.

Din biroul lui, îngrozit, Chafiro văzu pasărea cea mare tocînd mărunt salatele, zvîrlind către cer salve de cartofi (o comoară !) şi terciuind dovlecii. Apoi nu mai văzu nimic, deoarece, răsucindu-se cu tot trupul şi împinsă de o miraculoasă intuiţie, pasărea uriaşă se năpusti drept către mica încăpere liniştită a directorului. Iar Chafiro plonjă îndărătul marelui panou de comunicare. Personalul bazei avu astfel ocazia unică de a descoperi în prim plan faţa palidă a directorului, care cerea ajutor.

Apoi se auzi un zgomot îngrozitor, atunci cînd pasărea Bum-bum făcu praf poarta și încercă să-și vîre gîtul lung în birou.

A doua parte a *Studiului pentru contrabas electronic* de Fulnikov fu întreruptă în chiar clipa aceea.

Kellus și Gallela se priviră. Erau mînjiți de noroi. La cîțiva centimetri de locul unde se aruncaseră pe burtă se vedea urma foarte clară a unei labe. Bula tocmai coborîse, iar Varkov și Dozzi țîșniră din ea, palizi și muți.

— Sînteți răniți ? Sînteți...

Varkov tăcu. Privea către bază și ochii i se măriră și mai mult.

— Dumnezeule mare, șopti Gallela. E ziua...

Un nor de praf părea să se fi alcătuit înaintea intrării. Se deplasa cu repeziciune, în vreme ce volumul lui sporea. Kellus privi cu mai multă atenție și desluși, în mijlocul acestui nor în mișcare, niște ciudate reflexe metalice. Apoi își mușcă buzele, cînd Varkov spuse :

— Sfredelitele...

Rămaseră nemișcați, descumpăniți. Nu era nimic de făcut. Miage se răsculase din nou împotriva oamenilor.

Apoi totul încetă ca prin farmec. Norul se ridică de pe bază și se destrămă la cîțiva metri înălțime. Înalta siluetă a păsării Bum-bum se ivi din nou și înaintă în direcția ornitologilor.

— Hai... să fluierăm, spuse Kellus. Repede !

Se apucară să masacreze *Wilhelmina de Venusia* în vreme ce, solemnă și biruitoare, Bum-bum trecea

la trei metri de ei, cu capul sus. Coji de zarzavat îi împodobeau gîtul şi seminţe amestecate cu stropi de nori îi străluceau pe coaste, ca nişte giuvaeruri.

Trecu rîul şi se depărtă în poiană.

— Ei bine, zise cu un glas sinistru Chafiro, presupun că eşti mulţumit...

Respectabilul director al Bazei Confederate de pe Miage era lungit în pat. Faţa lui oferea o gamă de culori interesante, în care trandafiriul cel mai gingaş se învecina cu un violet otrăvit. Pînă şi coşurile lui erau albe ca nişte mărgăritare. Nu cruţau nici o porţiune a pielii şi Kellus bănui că avea coşuri pînă şi în gură. O urmă albăstruie pe frunte, îşi spuse, trebuie să fi fost pricinuită de atacul păsării Bum-bum, şi nu de sfredelite.

— Iertaţi-mă, spuse cu blîndeţe ornitologul, dar trebuie să vă mărturisesc că sînt tare mulţumit...

Fălcile lui Chafiro se zbuciumară ca nişte concasoare.

— Ai de gînd... să mai întreprinzi şi alte experienţe ?

— Păi... prima problemă e acum rezolvată, domnule director. Şi totuşi...

— Da ?

Kellus îşi ridică mîinile.

— Multe lucruri rămîn neexplicate, deşi le-am bănuit... Mă refer la atacul sfredelitelor.

— Atacuri au existat întotdeauna, spuse Chafiro, plimbînd o privire melancolică peste braţele lui. La intervale mai mult sau mai puţin lungi.

— Dar de astă dată sincronizarea a fost evidentă !

— Sincronizarea ?

— Între atacul păsării Bum-bum și cel al insectelor.

Chafiro își înălță sprîncenele.

— Berg, rosti el încetișor, mă întreb dacă ni s-a trimis un geniu sau un biet nebun iluminat. Întotdeauna ai procedat așa ?

— N-am avut de-a face cu nici o pasăre Bum-bum, înainte de a veni pe Miage.

— Ce te face să crezi că există o legătură între struțul ăsta diabolic și...

— Am să vă lămuresc tot ce cred, spuse Kellus. Poate că asta ne va îngădui să lucrăm în deplină înțelegere ?

Cîteva clipe de tăcere grea se așternură după ce ornitologul își sfîrși explicațiile. Chafiro părea buimăcit.

— În definitiv, spuse el în cele din urmă, Bum-bum e pentru dumneata un post de radio montat pe picioare ?

— Cam așa, da. Are totuși mai multe lungimi de unde. Prinde un număr extraordinar de frecvențe...

— Dar e o poveste nebunească, Berg ! O pasăre care se plimbă cu un post în tîrtiță... Mărturisește că, dacă înaintăm un raport pe chestia asta...

Kellus ridică din umeri.

— Cînd e vorba de studiul unei forme de viață extra-solare nu există povești nebunești... Oamenii vor mai întîlni fără îndoială încă multe fenomene, pe care ades nu le vor putea înțelege... Cu toate că imaginea dumneavoastră e nițel... cam trivială, e exact că Bum-bum posedă un complex receptor în interiorul trupului.

— Un emițător e și el destul de absurd, Berg.

Dar ai făcut aluzie la un receptor și, pe drumul ăsta, nu te mai pot urma.

Kellus se scărpină la bărbie și zîmbi :

— Treaba asta mi se pare totuși aproape logică, acum. Și cred că n-am să întîrzii să dau de soluția finală... Vreau să spun, de soluția problemei lui Miage.

— Atîta tot ?

— Ascultați... Dozzi și cu mine, cît pe ce să pierim din pricina cîrtițelor care încercau să ne îngroape. Și sfredelitele s-au abătut asupra bazei *atunci cînd Bum-bum era în culmea turbării !* Nu-i cit se poate de limpede ? Bum-bum percepe emisiunile noastre de radio cu frecvențe multiple. Dialogurile, buletinele noastre de știri sînt pentru ea insuportabile. Dimpotrivă, unele muzici îi fac plăcere și, în clipele astea, e foarte sociabilă. Muncind mai mult, am putea să facem din ea o prietenă și, cine știe, o colaboratoare a omului. Amintiți-vă de grovele de pe Ursa-Mare... Atunci, de ce n-ar fi exactă a doua mea ipoteză ? E foarte cu putință ca Bum-bum să aibă o anume influență asupra celorlalte patru forme de viață care ne atacă uneori.

— Prevăd zile neplăcute, spuse Chafiro, strîmbîndu-se.

Dar Kellus citi în privirea lui că partida era cîștigată.

AL DOILEA VIRAJ

Ploua. Kellus privea priveliștea încețoșată, verde și cenușie, clădirile cu turnurile lor radar părînd

triste și deodată nespus de vechi și, mai departe, arhitectura lucitoare a Transmițătorului.

— Sînt sigur că ne va iubi... șopti el. Atîrnă numai de noi să nu-i facem vreun rău...

— Ce spui ? întrebă Natașa, care intrase, aducîndu-l cu ea pe Carel, ud leoarcă pentru că se jucase prin curte.

Kellus nu răspunse. Întinse un deget și strigă :

— Uite-o !

Marea siluetă familiară a păsării Bum-bum se ivise în ploaie. Cu pliscul înălțat spre cer, păsăroiul își răsucea alene capul. Părea să pîndească stropii de ploaie.

— Ce-i la radio ?

— *Norii de pe Vițăverde,* spuse ea, zîmbind cu melancolie.

— Pare să-i placă. Notează asta, undeva, dragă.

— Ai de gînd să alcătuiești o listă completă a gusturilor ei muzicale ?

— Dar de unde... E destul să stabilim categoriile... În afara cazului cînd mi le-ar comunica chiar ea.

— Uneori mă neliniștești.

— N-ai de ce. Dacă Bum-bum comunică cu cîrtițele, bondarii sau cu păianjenii-dansatori, o poate face și cu mine, sau cu un altul... ori cine ar fi.

Kellus se trezi a doua zi în zori și se îndreptă spre rîu. Abia ajunse în poiană că încremeni, simțind o primejdie. Bum-bum își părăsise colinele și-i deslușea silueta înaltă, zbuciumîndu-se încoace și încolo, la capătul poienii. Și mai era ceva... Un freamăt al văzduhului.

„Hait, își spuse, începe din nou !“

Trecu îndărăt vadul și, în clipa cînd puse piciorul pe mal, simți solul vibrînd. Totodată i se păru că niște fire lipicioase îi atingeau obrazul. Atunci își aminti de descrierile lui Gallela și se năpusti spre bază.

Dar păianjenii-dansatori, cînd atacau, erau numeroși. Firele lor păreau că se încheagă din senin, iar pînza fu, la un moment dat, prea groasă pentru ca Berg să mai poată înainta. Se opri gîfîind și chemă baza :

— Chafiro... mă auziți ? Nu primi nici un răspuns. Chafiro... faceți să înceteze imediat emisiunea ! Aici Kellus Berg. Mă auziți ?

Tot nici un răspuns.

Izbuti să ajungă la mînerul aruncătorului-de-lumină și, reglîndu-i puterea la minimum, stropi de jur împrejur. Un suflu arzător se ridică din iarba pîrjolită. Firele se chircirăși pieriră, lăsînd în urmă un ciudat miros înțepător. Kellus văzu atunci păianjenii-dansatori. Păreau că plutesc în văzduh, la șase sau șapte metri înălțime. Trupul le era plat și translucid, iar labele lor aminteau mai degrabă de niște tentacule. Le mișcau încet, într-un dans malefic.

„La dracu cu Regula de Agresiune !“ își spuse. Și trase în ciudatele arahnide, care luară foc ca niște baloane de hîrtie. Apoi fugi mai departe, către bază.

De cum trecu de intrare își dădu seama de pericol. Vedea păianjeni deasupra curții, dar lîngă ferestre descoperi niște nori întrucîtva strălucitori : sfredelitele !

Se năpusti către intrarea principală, schimbînd din goană lungimea de undă.

— Natașa ! Ce se petrece ?

Nu deslușea decît niște paraziți slabi. În prag se opri încă o dată, pentru a face uz de armă asupra unui nor învîrtejit de sfredelite. Se strîmbă, simțind mai multe înțepături la încheietura brațului și pe obraz.

Apoi năvăli înăuntru. Sfredelitele se aflau și aici. Și cîțiva păianjeni, ale căror trupuri străluceau în semiîntuneric.

Ajunse la scara automată, care se puse imediat în mișcare către primul etaj. Schimbă iarăși lungimea de undă și auzi în sfîrșit emisiunea :

— ...au pus acum în întregime stăpînire pe Marte. Cîteva elemente rebele mai cutreierară totuși Provincia din Sud. Guvernul lansează un apel solemn către șefii acestei mișcări pentru a pune deîndată capăt acțiunii și pentru...

Așadar, asta era ! Știrile. Bum-bum trebuia să fie furioasă... Dar, de fapt, unde era ?

Kellus alungă întrebarea și se aruncă în culoarul principal, care ducea la sala de emisie. Dar se opri îndată, descoperind patru oameni cu măști, care gemeau pulverizînd nori de insecticide. Văzu că mîinile le erau roșii, de pe acum deformate de bășici și de coșuri.

— Opriți! strigă el. Nu folosește la nimic !

Alergă pînă la capătul culoarului. În sala de emisie se mai aflau doi tehnicieni. Stînd pe vine, unul scotea niște gemete surde scărpinîndu-și spatele cu furie, în vreme ce al doilea, rezemat de perete, flutura în toate direcțiile o mînă de buletine.

— Întrerupeți, idioților ! urlă Kellus.

Dar, între timp, ajunsese la banda ce urma să se deruleze încet prin fața ochiului de lectură. Izbi dintr-o dată, și cu totul la întîmplare, mai multe butoane. Ochiul se stinse și banda se opri.

Trecură cîteva secunde, apoi începură să se audă tot felul de zgomote. Bravii pionieri de pe Miage ieșeau din dulapurile și ungherele în care se adăpostiseră. Trape se ridicau și fețe umflate de coșuri sau galbene de spaimă se iveau. Viața revenea încet-încet, pe cînd sfredelitele se trăgeau afară și păianjenii-dansatori, încetîndu-și baletul otrăvitor, piereau în cele dintîi raze ale lui Wiz.

Dar o larmă cumplită se ridică deodată și un snop de scîntei albastre urcă deasupra turnului vestic. Apoi se văzură trîmbe de fum și un nou zgomot, de parcă o navă de transport s-ar fi prăbușit peste bază.

O lampă roșie clipea în sala de emisie.

— Alarmă la Transmițător ! strigă tehnicianul cu obrazul desfigurat de bășici.

— *Bum-bum !* răcni Kellus.

Nefericitul Chafiro era iar la infirmerie, împodobit cu o nouă serie de bășici. Doar cu mare greutate izbutea să-și miște buzele.

— N-ar fi trebuit să puneți banda asta ! tună Kellus. Transmițătorul s-a prăbușit, Bum-bum a fost ajutată de cîrtițe. Va fi de bună seamă nevoie de săptămîni de zile pentru a pune totul în ordine...

— Confederația... începu anevoie Chafiro.

— Nu poate să ne ajute cu nimic. Și mai există, măcar, Confederația asta ? Mai bine ascultați-mă.

Ați văzut că am avut dreptate, în toate privințele...

Kellus nu obținu acordul lui Chafiro decît a doua zi. La prînz fură distribuite în toată baza, și îndeosebi tehnicienilor de la stația de emisie, noile hotărîri ale directorului. Și, în cursul după-amiezii, cei 182 de Cercetași ai Confederației repartizați pe marele continent de pe Miage putură asculta restul știrilor, șoptite pe melodia *Venusiana mea s-a-napoiat,* cu acompaniament de harpe și de neo-lire.

Primăvara veni dintr-o dată și Wiz păru să se strecoare în fiecare anafor al rîului. Copacii-fluturi de pe coline se făcură trandafirii, iar cerul fu străbătut de zborul încet și palid al marilor păsări călătoare.

Bum-bum își plimba cei cinci metri pe deasupra ierbii noi, semănată cu flori nemaipomenite și venea des în apropierea bazei.

Armonia domnea. Spre mirarea lui Chafiro, oamenii bazei și Cercetașii se obișnuiseră să-și fredoneze comunicațiile radio.

Kellus îi spuse într-o seară Natașei :

— Bum-bum mă neliniștește... Fulare de stele se iveau pe cer. Lunele nu răsăriseră încă, dar farul de aur de pe Canope își punea reflexele pe fațadele clădirilor. Ceva nu-i în regulă. Și nu sînt singurul care simte asta. Dozzi a făcut ieri o aluzie... S-ar zice... s-ar zice că Bum-bum, păianjenii, bondarii, cîrtițele și sfredelitele formează un grup aparte...

— Dar a existat un exemplu asemănător și pe Pămînt, nu ? spuse Natașa. Animalele din Australia erau diferite de tot ce se putea întîlni aiurea.

Kellus dădu din cap.

— Dar erau străine, fapt dovedit în repetate rînduri. Şi Bum-bum e străină în lumea asta. Nu-i la locul ei. Mă întreb chiar dacă e... un animal.

Nataşa se încruntă.

— Cum ? Vrei să spui că ar putea fi o maşină ?

— Nu, chiar o maşină, nu. Dar acum mai bine de o sută cincizeci de ani geneticienii au făcut pe Pămînt experienţe tulburătoare. Au creat androizi care se comportau în mod inteligent şi erau de neîntrecut în specialitatea lor.

— Bum-bum ? Un android ?

— E foarte cu putinţă. Am început să lucrăm împreună cu colegii de la celelalte servicii.

— Şi le-ai vorbit de ipoteza asta ?

— Nu încă... Dar am s-o fac mîine. O să putem apoi lucra mai în voie. Plexul V al păsării Bum-bum îi fascinează pe biologi, ştii. Poate fi găsit, într-o formă simplificată, la cîrtiţe şi bondari. La sfredelite şi păianjeni e niţel mai altfel...

— Ştiu zise cu blîndeţe Nataşa. Nodul în X, nu-i aşa ?

Kellus zîmbi.

— Aşa e. Nodul în X.

— Victorie, spuse el a doua zi. Nu numai că lucrăm împreună, dar băieţii de la electronică şi de la chimie stau tot timpul cu noi. Ştii ce-o să încercăm ? O să încercăm să construim un aparat ca să stăm de vorbă cu Bum-bum.

— Nu crezi că mergeţi prea departe ? Vreau să spun : credeţi realmente că Bum-bum e o fiinţă

de rasă superioară, cu care poți vorbi cum ai vorbi cu un om ?

— Aproape. De fapt, Gesraud, șeful biologiei, crede că Bum-bum trebuie să răspundă la unii stimuli radio.

Natașa ridică din umeri.

— Muzica liniștită pare să-i facă plăcere, de acord. Și se înfurie cînd sporovăim pe unde. Dar de aici pînă la a-ți închipui...

Jignit, Kellus nu răspunse. Peste două zile aflaseră.

SOSIRE

— Și vorbește ?

— Cîntă, să zicem, răspunse Kellus. Necazul e că schimbă ades lungimea de undă și-i nevoie de multă atenție ca s-o poți urmări...

— Și ce povestește ?

— Copilării... Lucruri fără prea mare importanță.

Mai merseră cîțiva pași. Scurta primăvară de pe Miage făcea loc verii. Roiuri de muște albastre vîrstau după-amiaza, sub razele arzătoare ale lui Wiz. Copacii-fluturi erau de un roșu-aprins și cete de pești microscopici țîșneau în apele rîului, între două anafore.

— De fapt, zise Kellus, încă nu-i prea înțelegem foarte bine discursurile. Dar de un lucru sîntem foarte siguri : știe că o ascultăm. E un android nespus de deștept. Dacă ajungem să ne facem înțeleși, ne va fi o aliată folositoare.

— Atunci nu te mai neliniștește nimic ? întrebă Natașa.

— Aș dori să-i cunosc pe cei care au creat-o pe Bum-bum și bondarii, păianjenii-dansatori și sfredelitele... Aș vrea să știu dacă au pierit, sau dacă ne așteaptă undeva. Dar, mai ales, mi-ar plăcea să cunosc rostul lui Bum-bum...

Ajunseseră la cercul vorbăreț al bărbaților și femeilor de la bază. Nemișcată asemeni unei uriașe statui caricaturale, Bum-bum își îndrepta pliscul roșu către complexul aparat pe care, cu două zile în urmă, Dozzi îl botezase „bum-bumor".

— Berg, spuse cu un zîmbet radios Chafiro, nu știu cine ne-a lăsat un asemenea dar, însă pasărea asta drăcească ne va fi cîndva folositoare.

— Întocmai, răspunse Kellus, mă întrebam dacă a fost făcută pentru a fi folositoare... sau pentru altceva.

— *Bum-bum !* făcu Bum-bum, de parcă i-ar fi înțeles cuvintele.

Vara trecea și iarna îngălbeni. Rîul se făcu un firicel de apă. Copacii-fluturi se preschimbară în tufe triste. Pe cerul aproape alb, Wiz era o scînteie toridă. Transmițătorul reparat revărsa material de construcție menit măririi bazei. Erau anunțați cei dintîi „civili".

— Iată, spuse Kellus, intrînd în biroul lui Chafiro.

— Iată ce ?

Ornitologul depuse un volum uriaș în fața directorului.

— Dosarul Bum-bum, complet. Adică, al androizilor de origine necunoscută descoperiți pe Miage din sistemul lui Wiz de către glorioșii cercetători ai Confederației celor Patru Provincii.

Chafiro mormăi, zîmbi, mîngîie dosarul și făcu o strîmbătură.

— Cu dumneata, Berg, nu sînt niciodată sigur că am terminat.

— Și aveți dreptate...

Chafiro oftă.

— La ce te mai gîndești, Berg ? Vrei să faci din struțul dumitale muzical un mare compozitor ?

— Dacă se află aici un mare compozitor, acela sînt eu, spuse Kellus. Iertați-mi lipsa de modestie. Scoase din scurtă un teanc de foi. Dosarul ăsta va veni în continuarea celui pe care vi l-am predat.

— Și subiectul ?

— Tot Bum-bum. Sau, mai degrabă, rostul lui Bum-bum. Kellus își încrucișă mîinile și privi țintă spre director. După părerea dumneavoastră, Chafiro, de ce a putut fi pus la punct un asemenea android ?

— Habar n-am... Și greșești bătîndu-ți capul cu asta. Cei care au creat-o pe Bum-bum și insectele astea îngrozitoare erau străini, Berg, ființe pe care fără îndoială nu le vom cunoaște niciodată. Și, crede-mă, așa e bine. Miage va fi deschisă colonizării și Bum-bum va constitui o curiozitate, o atracție.

Kellus zîmbi.

— Dar *trebuie* să știm ! spuse el. Pe unele lumi se află ruini ciudate și arheologii extra-solari încearcă să ghicească ce civilizație le-a putut înălța. Pe Luna-Urii, în sistemul lui Vialle, a fost descoperit...

— Știu ! Dar Bum-bum e un android, ca și cîrtițele și celelalte plăgi... Se reproduce și se comportă ca o ființă vie, chiar dacă e un fel de... de jucărie.

Kellus se ridică dintr-un salt.

— Ce ați spus ?

— Eu ? Că Bum-bum n-are nici o...

— Nu. Ați spus că e o jucărie, un fel de jucărie...

— Dumnezeule mare, Berg, doar n-ai să...

Dar Kellus și ajunsese în curte.

„Bum-bumorul" era pregătit și Kellus așează banda în fața ochiului de lectură. Apoi își îndreptă trupul și întinse un deget :

— Am înregistrat pe banda asta o compoziție muzicală. N-am fost niciodată un artist și regulile fundamentale ale muzicii mi-au scăpat întotdeauna. Dar am folosit toate cunoștințele asupra păsării Bum-bum, adunate în cursul ultimelor luni. Ridică fruntea spre pasărea cea mare. Ochii ei fațetați reflectau soarele și gîtul ei lung se legăna ușurel deasupra asistenței. De fapt, muzica pe care o vom transmite e o sinteză a diverselor bucăți remarcabile prin faptul că o mișcă simțitor pe Bum-bum. Ele nu seamănă totuși cu nimic cunoscut și tocmai muzica asta evocă, poate, limbajul pe care trebuie să-l fi folosit cei ce au creat-o pe Bum-bum, o dată cu ceilalți androizi.

Tăcu, iar Varkov porni banda. O stranie muzică se înălță atunci. Ritmul ei era destul de sprinten, de iute. Notele goneau cu stranii aliterații, cu întreruperi și suișuri neașteptate. Te duceau cu gîndul la o cursă extraordinară, la o șarjă războinică.

Şi pasărea Bum-bum păru să se trezească. Prudentă, asistenţa se depărtă. Cele două picioare lungi tremurau convulsiv. Chafiro privi cu neliniştе spre Kellus. Dar ornitologul îi zîmbi liniştitor.

Bum-bum începu deodată să alerge în lung şi-n lat. Urmărea în felul ei ritmul muzicii şi, timp de cîteva minute, brăzdă poiana încoace şi în colo, zvîrlindu-şi picioarele ca pe nişte resorturi şi îndreptîndu-şi, ca o suliţă, pliscul roşu. Adunate îndărăt, pseudo-penele nu se mişcau.

Ritmul muzicii se precipită atunci, iar Bum-bum porni. Fantastica maşină însufleţită, atinse într-o clipită limita poienii şi pieri printre coline, într-o ţîşnire de frunze uscate.

— Asta-i, spuse vesel Kellus. A luat-o din loc... Acum toate privirile erau aţintite asupră-i. Liniştiţi-vă, adăugă el, are să se întoarcă. Ne-ar lipsi prea mult. Dar cred că am cam izbutit. Muzica asta o pune literalmente în mişcare.

— În mişcare ? întrebă Chafiro. Zi mai degrabă că o goneşte de parcă penele i-ar fi luat foc.

Kellus se aşează pe cutia „bum-bumorului".

— M-am întrebat multă vreme care a fost rostul lui Bum-bum, ce aşteptau de la ea... să zicem, constructorii ei. I-am studiat cu încăpăţînare morfologia şi mi-am spus că, avînd asemenea picioare...

— Un alergător, zise Chafiro. O pasăre alergătoare...

Kellus încuviinţă, plecîndu-şi capul.

— Rasa asta necunoscută trebuie să fi fost foarte evoluată pentru a crea un android inteligent ca Bum-bum — pentru că e inteligentă — numai şi numai ca să facă din ea un animal de curse...

În clipa aceea Bum-bum se ivi iar în depărtare și se apropie, lăsînd în urma ei o dîră de praf alb. Străbătu rîul, trecînd ca o săgeată pe dinaintea asistenței uluite și se depărtă din nou, biciuind solul cu picioarele ei ca două nemaipomenite biele.

— Fantastic, spuse Chafiro. Se apropie de Kellus, zîmbi și adăugă : Și totuși... care poate fi rostul celorlalți ? Al bondarilor roșii, al păianjenilor și...

Kellus își ridică mîinile spre cer.

— Asta, zise, e treaba colegilor mei de alte specialități. Știți prea bine, Chafiro, că am oroare să pun probleme.

Toamna se apropia atunci cînd Transmițătorul se apucă să reverse cohorte de civili, candidați pionieri pentru Miage, care căscau ochii auzind tehnicieni serioși fredonînd în jurul lor. De pe terasa uneia din noile turnuri, Chafiro și Kellus contemplau invazia pașnică și zgomotoasă.

— Cîndva, spuse Chafiro, cînd lumea asta va fi devenit independentă, că ăsta-i destinul tuturor lumilor, ai să fii considerat drept părintele planetei Miage. Vei fi omul care a pătruns taina păsării Bum-bum...

— Poate, răspunse liniștit Kellus, afară numai de cazul în care voi rămîne genialul compozitor al *Cursei păsării Bum-bum,* operă muzicală în șase părți, pentru multe și felurite instrumente : galop de probă, pornire, primul viraj, linie dreaptă, al doilea viraj și sosire...

Chiar în clipa aceea pasărea Bum-bum trecu într-o viteză uluitoare prin fața bazei și zvîrli un răsunător și mîndru : *Bum-bum !*

ALAIN DOREMIEUX

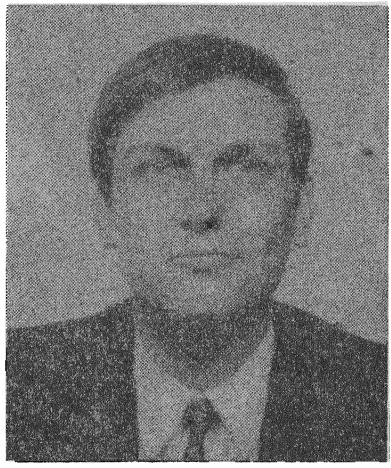

Născut în 1933 la Paris. Devine curînd un adept al anticipației și participă la lansarea genului în Franța (1952). Preia în 1957 postul de redactor-șef al revistei „Fiction", principala revistă franceză de SF. Inițiază apoi Clubul Cărții de Anticipație (o colecție de volume legate) și revista „Galaxie". Alcătuiește trei antologii *(Povești fantastice de mîine, Povești ale vremurilor viitoare și Viziuni ale Cosmosului)* apărute în editura Casterman. Autor de nuvele, a publicat la Eric Losfeld volumul *Lumi interzise,* iar în „Fiction" vreo treizeci de nuvele sub numele lui sau sub diverse pseudonime. Pregătește un roman științifico-fantastic, erotico-psihologic, intitulat *La Vana.*

COȘMAR TRANDAFIRIU

Biologul Ulric și însoțitorul lui, meteorologul Selme, se aflau de trei zile pe Syrtige, cînd se petrecu accidentul. Ulric era singur și se înserase. Interiorul bazei avea o sclipire rece sub lumina albăstruie ce scălda pereții metalici. Pe masa lui Ulric erau dispuse specimenele de materie organică adunate de el în timpul zilei. Le cerceta la microscop și, mișcîndu-și mîna încet, își nota silitor observațiile pe paginile unui registru. Dacă-și ridica privirile putea vedea prin hublou peisajul planetei, deșert calcinat, întunecat de crepusculul gălbui.

Explozia fu scurtă, ca o împușcătură surdă. Venea din despărțămîntul care adăpostea generatorul. Ulric se precipită și, îndată ce deschise ușa, văzu trupul lui Selme.

Îngenunche lîngă coechipierul lui : Selme murise. Un miros de ars plutea prin încăpere. Cercetînd aparatele, Ulric dădu peste niște fire dezvelite, scoase din teacă. Înțelese că Selme fusese electrocutat.

Un accident absurd, pricinuit fără îndoială de o inexplicabilă imprudență a lui Selme. Cum putuse declanșa descărcarea care-l lovise ? Abătut, Ulric ieși din încăpere. Prima lui grijă fu să vestească stațiunea, la milioane de kilometri depărtare. Un sfert de oră trecu pînă să stabilească legătura prin radio. Ulric povesti în cîteva cuvinte accidentul,

apoi aşteptă răspunsul staţiunii. Din nou trecu un răstimp, în tăcerea umplută de scuipăturile spaţiului. Răsună, în sfîrşit, vocea infinitezimală, singura lui legătură de aici înainte cu lumea oamenilor. Operatorul staţiunii îl prevenea că o astronavă de salvare va ajunge pe Syrtige peste trei săptămîni, cu o altă echipă, care venea să-l schimbe.

Tehnicienii destinaţi observării planetelor de curînd descoperite lucrau întotdeauna în echipe de cel puţin cîte doi. În spaţiu şi pe lumile străine, răul cel mai cumplit era singurătatea. Ulric trebuia să se obişnuiască, de astă dată, cu ea.

Cu gesturi mecanice, scoase din magazie un excavator şi-l duse la două sute de metri de bază, luminîndu-şi drumul în amurgul tot mai întunecat. Maşina muşcă din sol ; Ulric delimită o groapă de dimensiunea unei siluete omeneşti. Cînd fu destul de adîncă, se înapoie la bază, apucă trupul lui Selme şi-l cără.

Îl mai privi o dată pe Selme, înainte de a umple groapa. Cu ochii închişi, tovarăşul lui părea să doarmă. Cînd totul se isprăvi, Ulric căută ceva pentru a însemna locul mormîntului. Nu găsi decît pietre, pe care se mulţumi să le aşeze de jur împrejur.

Reîntorcîndu-se la bază, ameţi deodată, ca şi cum ar fi fost lipsit de aer. Se împiedică şi, fără să vrea, fu nevoit să se ghemuiască la sol. Trecu astfel o bucată de vreme, nu ştiu cît. Apoi starea neplăcută se risipi ; un val de aer îi pătrunse în gît şi i se păru că se trezeşte dintr-un leşin. Se ridică şi privi cu mirare spectacolul din jur. Scăldat într-o lumină

trandafirie, deşertul de pe Syrtige îi apărea acoperit de o îmbelşugată vegetaţie de purpură.

Ulric căscă ochii. Imaginea se estompă, înecată în penumbră. Îşi aprinse lampa şi nu zări decît solul pustiit al planetei. Descumpănit de ciudata halucinaţie, intră în bază fără alt incident. Moartea lui Selme să-l fi tulburat în asemenea măsură, încît să-i deregleze percepţiile ?

În noaptea aceea dormi prost. Prin minte i se perindau vise în care faţa moartă a lui Selme se plimba peste priveliştea cu vegetaţie purpurie. A doua zi hotărî să-şi continue observaţiile, ca şi cum nimic nu s-ar fi petrecut. Încheie examinarea particulelor pe care le studia în clipa morţii lui Selme. Cînd, cu un decalaj faţă de orarul standard al lui Ulric (datorită rotaţiei mai lungi a planetei) se făcu zi pe Syrtige, înghiţi o raţie alimentară şi părăsi baza.

Un subţire strat de muşchi şi licheni acoperea în plăci întinderile zonei mai temperate, unde fusese înălţată baza. Pînă atunci Ulric nu întîlnise viaţă decît la nivelul cel mai rudimentar : specii monocelulare, reproducîndu-se prin mitoză [1]. În ziua aceea culese ca de obicei specimene, fără a se depărta cu mai mult de un kilometru de bază. Valurile terenului îi ascundeau, cîteodată, clădirea profilată la orizont. Lipsa copacilor făcea intensă reverberaţia şi Ulric era nevoit să poarte ochelari cu lentile polarizante.

[1] Mitoză, diviziunea celulei vii, cu păstrarea aceluiaşi număr de cromozomi.

Cu toate astea, ridicîndu-şi din întîmplare capul în timpul lucrului, constată că lumina îi arde ochii în chip neobişnuit. Privi deşertul, silindu-se să-i înfrunte strălucirea. I se păru că nişte unde concentrice îi tulbură puţin cîte puţin cîmpul vizual şi tresări, văzînd ivindu-se pe neaşteptate, ca o bucată smulsă dintr-un alt univers, un fragment de privelişte purpurie.

Se uită în direcţia bazei ; era ascunsă de ondulaţiile terenului. Ulric încercă să facă doi-trei paşi. Solul i se clătina sub picioare. Deşertul de pe Syrtige pierea în jurul lui ca o ceaţă şi de pretutindeni se arătau pete de vegetaţie purpurie.

Ulric avu impresia că pătrunde direct în peisaj. Se afla în inima florei roşcate, lîngă un rîu pe malul căruia se înălţau copaci cu forme necunoscute. Îl încercă o sete de repaos, dorinţa de a se lungi pe covorul vegetal şi de a adormi acolo. Apoi ştiu că nu mai e singur şi, răsucindu-se, văzu o făptură cu pieptul pe jumătate ieşit din apă, care-l privea. Contemplă chipul femeii, de o frumuseţe animalică, umerii rotunzi, sînii la nivelul apei. Apariţia îl fascina. Fu cuprins de dorinţă.

Se stăpîni, totuşi. Toată mintea i se concentră asupra noţiunii unui refuz. Îşi închise pentru mult timp ochii. Cînd îi deschise din nou, viziunea pierise, se afla singur în mijlocul deşertului gălbui. Se înapoie la bază, intrînd cu impresia că se întorcea, ca într-o găoace apărătoare, în universul lui închis şi climatizat. În picioare în mijlocul cabinei, reflectă timp de cîteva minute, apoi se aşeză la masa lui şi deschise registrul la o nouă pagină. Îşi povesti în amănunte viziunea, silindu-se s-o descrie precis.

Încheie cu cuvintele : *Totul se petrece de parcă aş fi fost victima unei sugestii hipnotice, a unui fenomen telepatic necunoscut, care mi-a inhibat cîmpul de percepţie*". Şovăi pentru cîteva clipe, după care adăugă : „*O asemenea ipoteză poate părea iraţională, fireşte, dar ce altă explicaţie aş putea propune ?*"

Trecură două zile şi Ulric îşi spuse că fenomenul nu se va mai repeta. Dar avu loc din nou în ziua a treia, cu puteri sporite. Aflat afară, Ulric văzu priveliştea purpurie cuprinzîndu-l, făptura ieşind din rîu şi îndreptîndu-se către el, printr-o mişcare sinuoasă, care avea ceva reptilin. Luptă pentru a scăpa de viziune, dar făptura urma să se apropie. Îi deslușea de aproape chipul, peste care vedea o hălăciugă lucioasă, trupul gol, şiroind de apă. Îi inspira o atracţie puternică, amestecată cu silă. Cînd fu gata să-l atingă, mintea lui ce lupta se dovedi din nou mai tare şi evadă din peisajul purpuriu. Ameţit, îşi reveni în panorama familiară de pe Syrtige, regăsindu-se în faţa unei excrescenţe de vegetaţie cafenie, care se detaşa net pe suprafaţa goală a deşertului. Simţea prelungindu-se, pe şira spinării, fiorul încercat în clipa cînd făptura îşi ridicase mîna spre el.

Privind a doua zi dimineaţa prin hubloul cabinei crezu că visează : era acolo, la douăzeci de metri de bază, întinzîndu-şi braţele într-un gest de chemare. Aşadar, îl hărţuia pînă şi în refugiul lui. Hotărî, pînă la noi ordine, să nu mai iasă. Închis în locuinţa strîmtă, petrecu mai multe zile aplecat peste microscop, întrerupîndu-se numai pentru a dormi. Izolarea îl apăsa şi căpătă obiceiul de a

vorbi de unul singur. Cînd nu mai avu ce studia, își trecu în revistă observațiile anterioare asupra vieții planetei. Răsfoind registrul, dădu peste pagina pe care însemnase relatarea primei sale viziuni. O reciti de cîteva ori; memoria lui zămisli chipul ciudatei făpturi feminine, ochii ei de animal, gura aducînd cu o rană. După cum îi venea, fără să se întrebe ce scrie, zvîrli cîteva rînduri pe pagina registrului: *„E mai mult decît frumoasă, e locul de întîlnire al tuturor viselor, al tuturor dorințelor"*.

*

În seara aceea căzu într-un somn greu, întunecat, din care ieși cu simțămîntul că se smulge dintr-un fel de regn mineral. Gîndul lui rămase o clipă la marginea conștiinței, apoi ajunse la nivelul ei. Se uită la ceas, mirat că dormise atît. Se și făcuse zi pe Syrtige, atunci cînd după orarul lui obișnuit, minuțios reglat, ar fi trebuit să se trezească în plină noapte. Își părăsi culcușul și, cu mișcări stîngace, se îmbrăcă, victimă a unei slăbiciuni care-i filtra în membre ceva ca un fir de apă înghețată.

Starea lui proastă se accentua; percepția unei prezențe, simțămîntul că era pîndit, îl copleșiră. Se întoarse brusc, dînd cu ochii de hublou. Un chip se înserase într-însul, ca un portret într-o ramă ovală. Tresărind, recunoscu făptura. Acționînd ca o lupă, materia groasă și concavă a hubloului dilata perspectiva obrazului. În jurul acestuia, șuvițele se agitau ca niște șerpi, de parcă un vînt cumplit ar fi suflat afară. Dar pe Syrtige nu era niciodată vînt...

Ulric se întrebă de cînd îl supraveghează, dacă-i pîndise somnul. Ce voia de la el ? Era cu neputinţă să fie doar produsul închipuirii lui. Era încredinţat că există aievea. Un fulger de luciditate îi descoperi adevărul probabil : era reală, dar înfăţişarea ei, nu. Îi oferea înfăţişarea asta pentru a-l înşela mai bine, pentru a-l ispiti mai bine. Poate că era un cameleon mental, arătîndu-se fiecăruia sub înfăţişarea cea mai potrivită pentru a-i neutraliza mijloacele de apărare.

Se întorsese, cu capul plecat ; privi din nou făptura. Trăgîndu-se îndărăt, îşi întindea braţele spre el, poftindu-l s-o urmeze. Un gînd dement fulgeră prin mintea lui Ulric : să iasă din bază şi s-o prindă cu orice preţ. Aşa avea să *ştie*. Ori ce s-ar întîmpla. Îi trebui un uriaş efort pentru a lupta împotriva acestui impuls. Pentru întîia dată îi părea rău că-i nevoit să rupă hipnoza provocată de vizionile sale. Mişcîndu-se anevoie, de parcă ar fi urnit o povară, se duse şi acţionă dispozitivul de acoperire a hublourilor. Apoi se aşeză la masă, cu capul în mîini.

În aceeaşi zi transmise staţiunii următorul mesaj-radio : „*Contrar observaţiilor anterioare, prezenţă probabilă pe Syrtige a unei forme de viaţă străină, în stare să acţioneze prin telepatie asupra simţurilor noastre*“.

A fost ultimul lui act lucid. Trecut de acest stadiu rămase prostrat, hrănindu-se mecanic între lungi intervale de somn, cînd adormea la masă. Starea asta se prelungi timp de cîteva zile. Ulric nu mai avea decît gînduri ceţoase. Ştia numai că, pentru o pricină de care nu mai era într-adevăr conştient,

trebuia să evite cu orice preț deschiderea obloanelor de la hublouri. I se întîmpla să se deplaseze pînă la registru, să încerce să mîzgălească ceva. Mîna nu-i desena decît hieroglife incerte. Într-un rînd îl deschise, la o pagină umplută cîndva de el însuși ; nu-și putu descifra propriul lui scris.

Sosi o clipă cînd, cu mintea descătușată, parcă plutind despărțită de trup, ieși dintr-una din perioadele lui de somnolență. Însoțit de ameteli, ceva cenușiu îl năpădea, ca senzația de după un post îndelung. Fără a sta pe gînduri se ridică, se îndreptă spre poarta bazei ; era împins de un instinct asupra căruia creierul nu opera nici un control.

Deschise poarta. Într-o lumină trandafirie, o îmbelșugată vegetație de purpură i se oferea vederii. O siluetă se desprinse dintre coloanele zvelte ale copacilor. Felină, cu mișcări suple, de șarpe, înainta spre el. Văzînd-o, se dădu îndărăt, pătrunse în bază. Ea se așeză în deschiderea porții și formele i se profilau pe priveliștea roșcată. Ulric continuă să bată în retragere. Făptura venea către el, legănîndu-și șoldurile. Îi vede ochii gălbui, lucind pe fața triunghiulară. Ochi ce împietreau. Din adîncul conștiinței lui Ulric, tradusă printr-un nume care i se impuse, o amintire mitologică sui : Meduza. Acum făptura era chiar lîngă el, peste el, se afla la pămînt și-l acoperea cu desăvîrșire. Totodată înfățișarea ei de femeie părea că se subțiază. Ceva sfredeli carnea lui Ulric și el scoase un răcnet. În clipa aceea creierul i se prăbuși în neființă.

2.

Astronava trimisă de staţiune sosi pe Syrtige cu două săptămîni mai tîrziu şi se lăsă în apropierea bazei. Cei trei bărbaţi care constituiau noua echipă ieşiră şi se îndreptară spre clădire. Nimic nu se mişca împrejur, nimeni nu venise să-i întîmpine. Se aşteptau la asta. S-au aşteptat de cînd baza rămăsese mută la apelurile lor prin radio. În cursul călătoriei nu izbutiseră să stabilească nici o singură dată legătura.

Privind poarta rămasă deschisă, şovăiră o clipă înainte de a pătrunde în clădire. Feţele lor aveau o expresie încordată. Cînd intrară, în cele din urmă, văzură îndată cadavrul lui Ulric şi se apropiară. Trupul era mumificat, pielea uscată adera la schelet. Tăieturi adînci îi brăzdau pieptul şi coastele. Abia mai păstra o înfăţişare umană.

Ridicară trupul ; golit de măruntaie, nu mai avea greutate. Era uscat şi sfărîmicios, ca sticla. Apucîndu-l prea brusc, văzură că un braţ i se desprinde, pulverizîndu-se sub degetele lor. Aşezînd grotescul cadavru la loc, cercetară baza, studiară dosarele lui Ulric, registrul în care îşi însemnase observaţiile. Citirea acestuia nu-i lămuri în privinţa morţii lui, dar le destăinui cărei fascinaţii îi sucombase. Ultimul mesaj trimis de Ulric prin radio şi retransmis de staţiune menţionase existenţa unei forme de viaţă ostile, cu putere telepatică. Trebuia să fi fost de ajuns de puternică pentru a acţiona direct asupra creierului lui Ulric, şi în asemenea măsură, încît, chiar prevenit, să rămînă fără apărare. Dar care era natura primejdiei, cum ucidea făptura ?

Şi, mai ales, care-i era înfăţişarea adevărată, de vreme ce puterea-i consta în imagini ale ei, pe care le proiecta ? Pînă la elucidarea acestor probleme, planeta urma să fie mortală pentru rasa umană.

Cei trei se aventurară afară, în zilele următoare, fără a întîlni nimic neliniştitor. Abia într-a cincea zi unul dintre ei, cel mai tînăr, se înapoie într-o seară fără o vorbă, foarte palid, la locuinţa unde însoţitorii lui se şi adunaseră. Începu să vorbească şovăitor, cu privirile încremenite. Şi-n ochii celor ce-l ascultau îşi făcu loc neliniştea. Povestea că se înapoia la bază cînd a văzut monstrul care-l ucisese pe Ulric. Dar nu un monstru i se înfăţişase, ci o femeie de o frumuseţe fără seamăn. Dacă se luau după jurnalul lui, Ulric avusese de-a face cu o făptură pe jumătate bestială, înzestrată cu mijloace de seducţie carnală. Tînărul care-şi isprăvea povestea văzuse, în schimb, o fiinţă eterată cu plete blonde, cu chip de înger. „Un chip cum văd în vis", precizase el, rîzînd prefăcut. Cu fraza asta dădea cheia apariţiilor şi toţi se puseră în gardă. Făptura extrăgea din subconştientul subiectului prototipul după care se modela : imagine a viselor şi dorinţelor individuale. Femeia-animal trebuia să corespundă gusturilor intime ale lui Ulric. Femeia-înger, dimpotrivă, era idealul inconştient al tînărului. Care să fi fost, dincolo de aceste măşti, chipul adevărat al monstrului ?

— E de necrezut, adăugă tînărul, degeaba eram prevenit, ceva mă împingea către ea. A trebuit să mă împotrivesc din toate puterile. Ca şi cum voinţa mi-ar fi fost anihilată.

Se priviră unii pe alții. În ochi li se citea o hotărîre sălbatică : aveau să-l răzbune pe Ulric și să-i vină de hac fiarei, purtînd măști nenumărate.

Tînărul se numea Sagir ; avea douăzeci și cinci de ani. În noaptea următoare adormi cu greu. În minte i se perinda viziunea avută — imaginea femeii îngerești cu lungi plete blonde, care părea să plutească și să-l cheme. I se substituia imaginea unui monstru cu înfățișare nehotărîtă. Monstrul se tîra spre el pentru a-l cuprinde și a-l înăbuși. Se răsuci în pat. Avea palmele umede. Auzea lîngă el răsuflările liniștite ale celor doi tovarăși. Îi invidie că puteau dormi. Cînd se lăsă, în cele din urmă, pradă somnului, i se păru că se scurseseră ore întregi.

...Tresărind, se deșteptă. Nu știa cît e ceasul, dar pe planetă era acum dimineața. O zi palidă pătrundea prin hublouri. Lîngă el, tovarășii lui mai dormeau. Rămase cîteva minute nemișcat, cu ochii în gol. O stare neplăcută îl încercă, sentimentul unei prezențe. Brusc, știu. Capul i se răsuci către hubloul principal. Un chip se încadra în el. Un chip de înger, ce-l privea și zîmbea, impenetrabil.

Deșteptîndu-se, știură ce se întîmplase. Monstrul lovise din nou ; Sagir ieșise din bază. Printr-un ultim reflex, poate, închisese ușa în urma lui, scutindu-și tovarășii de soarta lui Ulric. Dar mai aveau oare vreme să-l salveze ?

Palizi, cu buzele strînse, își îmbrăcară costumele, își încărcară pistoalele termice. Ieșiră pe deșertul planetei. Urmele lui Sagir se vedeau anevoie și erau șterse după o bucată de drum. Scotociră metodic împrejurimile. Dar tînărul rămînea de negăsit.

Se îndîrjiră să-l caute toată ziua. Simţeau că trebuie să dea de el, că nu se puteau mulţumi să-şi constate eşecul, declarînd Syrtige definitiv improprie locuirii de către oameni. Voiau să-l răzbune pe Ulric şi pe tovarăşul lor. Voiau, fie şi cu preţul vieţii, să descopere adevărul, să cunoască natura primejdiei care-i pîndea acolo pe oameni.

A doua zi, extinzînd perimetrul investigării, se depărtară cu cîţiva kilometri de bază. În locul acela solul se umfla în coline ce apăreau ca nişte cocoaşe la orizont. Ajungînd în vîrful uneia dintre ele, cel ce păşea în frunte se opri. Însoţitorul lui îl ajunse. Celălalt îi arătă ceva cu degetul. Amîndoi priviră către poalele povîrnişului, pînă atunci ascunse vederii.

Întins la piciorul colinei, zăreau trupul coechipierului lor, peste care se afla o formă cu margini vagi, acoperindu-l aproape cu desăvîrşire. Coborîră coasta. Cum se apropiară, înfăţişarea făpturii se preciză. Desluşiră amîndoi o femeie ce se întoarse încet către ei, făcîndu-le leneş faţă. Cînd făcură mai apoi schimb de păreri, se încredinţară că-i apăruse, fiecăruia, sub altă înfăţişare. Dar important era că şi unul şi altul nu vedeau în ea decît o imagine a frumuseţii, a irezistibilei puteri de seducţiune. Nu-i mai acordau nici o atenţie tovarăşului lor, întins neînsufleţit la pămînt. N-o mai vedeau decît pe femeia care se ridica pe jumătate, părăsind trupul de care se legase. Era scăldată într-o lumină trandafirie; îi privea paşnic, întinzîndu-şi braţele spre amîndoi. La cîţiva metri se opriră. „Trebuie... s-o ucidem", şopti cu greu unul dintre ei. Îşi ridică pistolul. „Ai înebunit, şopti al doi-

lea. Uită-te la ea.“ Își lăsase mîna pe brațul tovarășului său ; glasu-i avea un accent hipnotic. Se puse în mișcare, înainte. Contururile făpturii redeveniră cețoase în ochii celuilalt și văzu niște pseudopode zvîrlindu-se în direcția celui ce se arunca în capcană.

Viziunea îl desmetici. Încet, ridică arma. Apoi, fără a privi ținta în care trăgea, apăsă cu amîndouă mîinile pe trăgaci și trase de mai multe ori. Limbi de foc țîșniră și el își înălță privirile către făptura care se prăbușea. Într-o strălucire, ca un văl ce se sfîșie, văzu risipindu-se iluzia telepatică. Luptînd cu flacăra ce o consuma, o formă respingătoare se răsucea pe sol. Niței mai departe, tovarășul lui se clătina, încă buimăcit. Omul trase pentru cea din urmă dată. Făptura se cabră într-un ultim zvîcnet. Atunci, cu pași grei, se apropie de rămășițele înnegrite, le privi fără să-și creadă ochilor.

Făptura era, incontestabil, vegetală. Configurația ei evoca un copac scund, cu trunchiul noduros, presărat cu ramuri groase de culoare cafenie și avînd o structură de felul pielii. Rădăcinile hipertrofiate semănau cu niște tentacule. Fiecare dintre ele era acoperită cu burghie ascuțite și tăioase.

Cei doi bărbați se apropiară. Cel ce fusese pe punctul de a sucomba fantasmei își venea în fire. Amîndoi se uitară la trupul lui Sagir, asupra căreia făptura își începuse opera. Pe piept și în coaste, găuri tivite cu sînge uscat însemnau punctele unde se înfipseseră burghiele.

— Un vampir vegetal, șopti unul dintre ei.

Înțelegeau acum de ce trupul lui Ulric fusese golit pe dinăuntru. Slujise făpturii drept pămînt,

drept humus hrănitor. Se înrădăcinase în el, sorbise, prin carnea lui, substanța în măsură s-o alimenteze. Apoi, o dată substanța absorbită, se desfăcuse de el ; cu ajutorul rădăcinilor înzestrate cu mobilitate — rădăcini asemănătoare unor membre — se reîntorsese, probabil. în deșertul unde se cuibărea. Pînă în clipa cînd sosirea noii echipe îi redeșteptase instinctul distrugător.

După ce își îngropară tovarășul, cei doi se întoarseră tăcuți la bază. Unul dintre ei rupse într-un tîrziu tăcerea, dînd glas întrebării pe care amîndoi și-o puneau în minte :

— Ce-i ciudat e că n-am avut de-a face decît cu un singur specimen. Nici o formă de viață nu există într-un exemplar unic.

Celălalt nu făcu nici un comentariu. Ce-ar fi putut adăuga ? Ajunseră la bază ; îi așteptau tot felul de treburi. Își petrecură ziua clasînd notele lui Ulric și pregătindu-și raportul. Hotărîseră să plece a doua zi, pentru a cere .la întoarcere punerea în carantină a planetei. Cînd se lăsă seara, adormiră. La deșteptare făcură ultimele pregătiri. În sfîrșit, ieșind din bază, încremeniră și se clătinară orbiți. Afară, într-o scăpărătoare lumină trandafirie, sute de femei radioase se îndreptau spre ei, cu brațele întinse.

FERNAND FRANÇOIS

Ofițer de carieră, a scris o seamă de nuvele satirice și altele, pline de dramatism. Ceea ce îl interesează în anticipație e mai puțin latura călătoriilor și aventurilor extraterestre, cît studierea și denunțarea unor condamnabile relații foarte pămîntene.

A MUNCI E O ADEVĂRATĂ PLĂCERE

George Kimbell Penbrook (a se pronunța *Penbruc)* sau, mai simplu, George K. Penbrook (K-ul se pronunță *ke),* străbătu țopăind marele hall al puternicei *Home & Industry Research & Development Corporation*[1], *123, South 44th West Avenue, Chicago 7, Ilinois, U. S.A.*

Strîngînd la piept o ditai servieta cu duioșia hărăzită de obicei unor ființe înzestrate cu o viață mai fremătătoare, pătrunse într-unul dintre cele douăsprezece ascensoare ale instalației care, în fundul hall-ului, te îmbia la escaladarea celor optzeci de etaje ale imensei clădiri.

Ce potriveală întîmplătoare îl făcu pe numitul Joe Smith[2] (Louie pentru doamne și Shorty, într-un anume mediu, pentru cei apropiați) să intre în aceeași clipă în lift ?

---

[1] Societatea pentru studierea și promovarea industriei și amenajarea căminului. (n.t.)

[2] Joe Smith nu poartă un *middle name.* Acesta, numele din mijloc, e un al doilea pronume a cărui utilizare presupune un anume standard de viață. E indicat, în genere, doar printr-o inițială. (Nota aceasta, ca și cele ce urmează sînt, bineînțeles, niște „note ale autorului", în afara cazului cînd sînt urmate de fatalul n.t.)

George K. Penbrook (să-i spunem Mr. Penbrook, ca o atenție pentru faptul că e respectabil) și Shorty (să ne socotim apropiați de el) erau, unul pentru celălalt, cu desăvîrșire necunoscuți. Și într-adevăr, în cursul comunei lor ascensiuni, Mr. Penbrook și Shorty nici nu se luară în seamă.

Now [1], înfățișarea lui Mr. Penbrook, era cea mai ștearsă cu putință.

Aici trebuie fără îndoială căutată pricina pentru care Shorty nu-l „văzu", în adevăratul înțeles al cuvîntului, pe Mr. Penbrook, sau — dacă-l văzu — n-a fost decît pentru a alunga îndată din minte imaginea lui cețoasă (de felul unui desen în creion, pe jumătate șters cu guma). Și, tot astfel, trebuie fără îndoială să vedem în faptul că Mr. Penbrook trăia deja convorbirea pe care urma s-o aibă cu Barn O. Booth, pricina pentru care, în afara vagii senzații a înregistrării unei prezențe străine, nici nu-și observă tovarășul de ascensiune.

Shorty era antiteza vie a lui Mr. Penbrook. Pe cît de ștearsă fața inconsistentă a lui Mr. Penbrook, pe atît de plină cea jovială și rubicondă a lui Shorty. Pe cît de înguști și încovoiați umerii lui Mr. Penbrook, pe atît de larg și de puternic pieptul lui Shorty. Apendicele nazal al lui Mr. Penbrook semăna, din toate punctele de vedere, cu un nas prin excelență mijlociu ; s-ar fi zis că nasul turtit al lui Shorty era lipsă. Dacă țeasta groasă a celui din urmă oferea un spațiu restrîns activității circumvoluțiunilor sale cervicale, volumi-

[1] I se va ierta autorului vorbulița asta expletivă, introductibilă și, de altminteri, inutilă pentru înțelegerea textului.

noasa cutie craniană a lui Mr. Penbrook era inepuizabila cutie a Pandorei din care proprietarul ei extrăgea, la intervale regulate, cîte o nouă şi mirifică născocire.

Uitîndu-se la Shorty îţi veneau pe buze cuvintele : vechi boxer retras de pe ring. Văzîndu-l pe Mr. Penbrook, ideea unui intelectual în plină productivitate ţi se impunea de la sine.

Cît priveşte aparatul vestimentar — fie că era vorba de eleganţa ţipătoare a costumului şi de agresivul nod de cravată a lui Shorty, sau de neglijenţa deplină a costumului executat de Roebruck [1] în milioane de exemplare, pe care-l purta Mr. Penbrook — el reflecta întocmai natura îndeletnicirilor ambelor personaje.

Shorty ieşi din ascensor la etajul 79.

Mr. Penbrook coborî la al 80-lea, care era etajul de sub acoperiş.

*

Biroul lui Bran O. Booth III (O, însemnînd Oscar), al treilea cu acelaşi nume, Preşedinte al *Board*-ului şi *General Manager* [2], la *Home & Industry Research & Development Corporation,* se afla într-o *penthouse* [3] pe care şi-o construise în vîrful clădirii Corporaţiei.

---

[1] Nu-i vom face lui Roebruck insulta de a mai aminti cititorului reputaţia acestei mari case ce vinde, pe baza unui catalog, articole de confecţii apreciate pe întreaga planetă.

[2] Preşedintele Consiliului de Administraţie şi Director General (n.t.)

[3] Mic hotel particular al unui miliardar pe acoperişul, în chip de terasă, al unui zgîrie-nori.

Sally, secretara, își lustruia unghiile peste mașina de scris cînd Mr. Penbrook deschise ușa micului ei *office*.

— *Yes...sss?* întrebă Sally cu un *drool*[1] foarte pronunțat, fără a avea nevoie de mai mult de o clipire pentru a-l cîntări pe vizitator.

— Penbrook, spuse Mr. Penbrook. George K. Penbrook. Fii bună și anunță-mă, B.O.B.[2] mă așteaptă.

— Aveți întîlnire la 55, spuse Sally. E fără șapte. Puteți vorbi cinci minute. Sînteți cel din urmă pe ziua de azi. Nici o putere de pe lume nu-l poate reține pe Barn O. Booth la birou, după ora închiderii! *Sit down*[3], Mr. Penbrook!

Sally (am spus oare că era brună) avea buzele roșii, sînii micuți și o rochie ce te făcea să gîndești că fata purta lenjerie puțină: trei fapte ușor de observat și care nu-i scăpară lui Mr. Penbrook.

— Dă-mi voie... spuse Mr. Penbrook. Scoase din servietă un dreptunghi de carton de dimensiuni modeste: *You are new here, I can see*[4]. Iată cartea mea de vizită.

Gura lui Sally se rotunji într-un foarte mic O.

— Dar... e albastră, spuse ea.

— Incontestabil, se învoi Mr. Penbrook.

Sally lepădă polizorul.

— E un albastru foarte frumos.

---

[1] Accent tărăgănat din Sud.

[2] A se pronunța *Bi O. Bi.* Sînt inițialele lui Barn O. Booth.

[3] Luați loc. (n.t.)

[4] Ești nouă aici, pe cîte văd.

— Şi acum, anunţă-mă ! spuse Mr.Penbrook.

— Neapărat, Mr. Penbrook. Doar e treaba mea, nu-i aşa ? Dar veţi intra mai devreme cu o bună jumătate de minut...

Sally îl anunţă pe Mr. Penbrook în *buzzer* [1].

— Să intre ! lătră glasul lui Barn O. Booth.

Sfînta-Sfintelor lui Barn O. Booth III era o văgăună tare confortabilă.

— Hello, George ! Ce mai faci ? răcni Barn O. Booth, de după un birou mare cît Empire Building.

— Bine, zise Mr. Penbrook.

— *Have a seat !* [2] Ce vînt rău te aduce ? Vreo afurisită de găselniţă, hai ? *Make it short* [3], dragă băiete. N-am decît cîteva minute. Meserie blestemată, ce să mai vorbim !

Înainte de a se aşeza, Mr. Penbrook îşi pironi privirea pe „peretele de odihnă" din faţa lui Barn O. Booth.

Decoratorul îl zugrăvise într-un „Verde-Crepuscul" cuprinzînd subtile nuanţe cenuşii, ce nu puteau fi bănuite de un ochi profan, dar care-i dădeau o liniştitoare luminozitate.

„Condiţionare perfectă, aprobă în sinea lui Mr. Penbrook, ca de fiecare dată cînd pătrundea în biroul lui Barn O. Booth. Cînd te gîndeşti că au folosit mai multe soiuri de roşu pentru a ajunge la verdele ăsta atît de frumos !"

Mr. Penbrook obţinu în scurtul răgaz al contem-

[1] Microfon (n.t.)

[2] Ia loc ! (n.t.)

[3] Mai pe scurt ! (n.t.)

plării o destindere înviorătoare pentru nervii lui surmenați, așa că se afundă cu voluptate în fotoliul-club amenajat pentru vizitatori. Vestitul *breathable cloth* [1] de o bogată culoare „Martian-Green“ [2], anume concepută pentru *sitting comfort* [3] cedă cu o grație calculată sub singura parte într-adevăr cărnoasă a lui Mr. Penbrook, sporind senzația de plăcere fizică pricinuită de „peretele de odihnă“ al lui Barn O. Booth.

— Ești mulțumit de noua secretară ? se informă Mr. Penbrook.

De dincolo de sticla mată a ușii se auzea pîrîitul exacerbat al mașinii de scris.

— George, ai venit să mă vezi ca să-mi vorbești de mărunta *nuisance* [4] care poartă numele de Sally ?

— Nu neapărat.

— Atunci am să-ți spun, urmă Barn O. Booth, că nu-s „în mod special“ mulțumit de ea.

---

[1] E vorba de cunoscuta țesătură „respirabilă“, produsă pentru scaune de E.I. al lui Pont de Nemours et Co., Inc., Wilmington, Delaware, U.S.A. Se știe că „respirația“ țesăturii e asigurată de nenumărați pori invizibili, îngăduind inspirația și expirația aerului aflat în scaun.

[2] În românește : „Verde-Marțian“. Nuanța poartă cifra de referință 585 CC din albumul EF 4184 al fabricantului. Singura ei legătură cu Marte e reprezentarea marțienilor, în cea mai mare parte a magazinelor ilustrate, specializate în anticipație.

[3] Gradul de confort perceput de o persoană atunci cînd ia loc, ocupă un scaun sau îl părăsește.

[4] Pacoste (n.t.)

— Nu se compară cu Thwaites ?

— Să fiu spînzurat dacă se comportă, *brother* ![1] oftă Barn O. Booth. Mi-au ales-o tînără şi frumoasă. E tipul de fată care se *date*[2] pe ruptelea ! Barn O. Booth îşi roti încheietura braţului, aducînd astfel ceasul în cîmpul lui vizual : E exact 57, observă el. La ora cinci, în trei minute, tot atît de exact, se va duce să-l întîlnească pe băiatul din clipa de faţă. Va prefera să lase să i se adune pe masă lucrul rămas în urmă. Sindicalmente vorbind, n-am ce-i face : sînt legat de mîini. Dar nu ştiu ce mă opreşte să-i fac vînt ! Mă uluieşte faptul că nu s-a apucat să-şi dreagă botul... Barn O. Booth scoase un mîrîit, poate de părere de rău că băiatul din clipa de faţă nu era Barn O. Booth : Ceea ce mă face să-mi amintesc, dragă George, că nu-ţi mai rămîn nici două minute pentru a-mi spune de ce ai trecut pe la mine. La cinci o şterg, am partida „mea" de golf !

Mr. Penbrook îşi desfăcu servieta şi scoase un nou carton, asemănător celui precedent. Îl puse pe biroul lui Barn O. Booth.

---

[1] Frate (n.t.)

[2] *To date* înseamnă, în americană, pentru un tînăr (sau un bărbat încă tînăr) să stabilească o întîlnire cu o fată pentru a o scoate la restaurant, la bal sau la cinema, sau la o combinaţie a acestora. Incidental, băiatul şi fata pot fi foarte tineri, pînă într-atît încît să-şi roadă pantalonaşii pe băncile şcolii (primare) ; în care caz dineul e înlocuit printr-o Coca-Cola sau un cornet cu icecream la drugstorul din colţ.

George K. Penbrook, Color Engineer and Device Contriver, [1] citi Barn O. Booth.

— Vechiul și plăcutul *job,* [2] hai ? Păi asta nu-mi spune nimic nou, George K. Penbrook !

Barn O. Booth era un băiat adipos, cu tenul unui băutor de lapte (dar se trata cu whisky), cu unghii de căruțaș (fusese) și cu obiceiuri de multimiliardar (ceea ce devenise). Mozolea (mestecatul tutunului era doar o amintire) o havană uriașă și de obicei stinsă, pe care o strivea nepăsător, dar cu băgare de seamă, într-unul din colțurile gurii.

— Nu-mi spune nimic nou, repetă el gînditor. Și totuși... Întrerupt de violentele întoarceri ale carului, la capătul rîndului, în oficiul secretarei pîrîitul mașinii atingea paroxismul : Înțeleg ! strigă Barn O. Booth. E albastră, nu-i așa ?

— Hotărît albastră, își dădu cu părerea Mr. Penbrook.

Mr. Penbrook părea foarte sigur de el.

— E un albastru foarte frumos, spuse Barn O. Booth.

Mr. Penbrook așteptă pînă ce constatarea se înfipse bine în creierul lui Barn O. Booth.

— Un albastru foarte frumos... repetă Barn O. Booth.

— E ora cinci, spuse Mr. Penbrook. Golful *dumitale* te așteaptă...

— Cui îi pasă ?... Mă simt fericit în societatea ta, bătrîne George.

---

[1] George K. Penbrook, Inginer Colorist și Inventator de Patente (n.t.)

[2] Slujbă (n.t.)

Clădirea fu străbătută de țîrîitul unei sonerii stridente care făcu să vibreze geamul mat al ușii.

— *Closing time* [1], observă Mr. Penbrook.

Mașina lui Sally își opri brusc zgomotul de mitralieră.

— Ce ți-am spus ? observă distrat Barn O. Booth, fără a pierde din ochi cartea de vizită colorată, pe care o întorcea și o sucea cum se face la TV cu obiectul misterios al săptămînii.

În vîrful uriașului stup al lui *Home & Industry*, zumzăind de galopul miilor de funcționari zvîrliți din alveolele lor, într-un iureș general pentru ocuparea ascensoarelor, de către țîrîitul asurzitor, mașina de scris a lui Sally se porni și mai și.

— Sărmanul tînăr ! oftă Mr. Penbrook. Iată, mă cam tem, o *date* [2] amînată *sine die*...

Barn O. Booth trecu peste falsa compătimire a lui Mr. Penbrook.

— Da, e ceva la mijloc, spuse el.

— E cu siguranță ceva la mijloc, afirmă hotărît Mr. Penbrook.

— Vorbește.

— Face o grămadă de bani. B.O.B., vrei brevetul ?

— Dau cît vrei, Georgibus ! Îl cumpăr.

— Afacere încheiată !

— Te ascult...

— N-am să mă apuc să te învăț, începu Mr. Penbrook, Sistemul lui *Color Conditioning* [3]. Condi-

---

[1] E ora închiderii.

[2] Întîlnire de dragoste (vezi nota nr. 2 de pe pagina 143).

[3] Termen intraductibil. Conceptul de *Color Conditioning* se va lămuri în cursul povestirii. E vorba de celebrul sistem

ționarea biroului dumitale reprezintă o ilustrare magistrală. Acest cald „Sunlight"[1], care acoperă cei doi pereți încadrînd golful, conferă localului sugestia confortului termic ; prin efectele lui de adîncime, îl lărgește chiar cînd e vorba de cele mai mărunte dimensiuni; îi dăruiește o lumină egală și lipsită de strălucire, pe care n-o absoarbe „Ivory-ul[2] cu înalt grad de reflectare de pe plafon și pe care o mai îndulcește și minunata prospețime a „peretelui de odihnă", amintind minții istovite liniștea pășunilor verzi[3] în frumoasele seri de vară. Agrement și echilibru, higiena ochiului și odihna creierului, toate se află aici ![4]

— Știu toate astea, spuse Barn O. Booth, dar nu te credeam atît de liric.

— Am să amintesc doar de cele două sisteme care au venit să se adauge la *Color Conditioning,* pentru

---

pe care țările Europei, sărăcite de pe urma veșnicelor lor lupte, nu l-au putut încă promova, din nefericire, în viața de toate zilele. Autorul își cere iertare că trebuie să-l citeze din nou pe du Pont de Nemours, căruia i se datorează Sistemul dar se cade să-i dăm Cezarului ce-i aparține Cezarului.

[1] Galben-Soare. Referință exactă : *Nr. 2 Sunlinght Semi Gloss 202.*

[2] Fildeș. *No. 1 Ivory Flat 101, Reflectance Value 73%*

[3] E vorba de Verdele-Crepuscul, care a mai fost menționat. *No. 9* Sunset Green 909. Are o Reflectance Value foarte scăzută : 16%

[4] Se cunosc aplicațiile extrem de variate ale sistemului Color Conditioning. Ele nu se mărginesc doar la decorarea biroului sau home-ului, ci se extind la toate activitățile

a desăvîrşi ciclul. Mă refer la *Three Dimensional Seeing* [1] care plasează — după cum ştii — muncitorul într-un cadru plăcut, scutindu-l de oboseala vizuală, favorizînd randamentul şi raporturile dintre Direcţie şi Personal; şi la *Focal Point Painting* [2], de o însemnătate redusă, de vreme ce nu face decît să extindă, asupra exterioarelor, frumuseţea şi tonicitatea celor două sisteme. Pentru a fi complet, voi menţiona sistemul minor al Prevenirii prin Culoare al Accidentelor de Muncă.

— Toate astea sînt exacte, spuse Barn O. Booth, vino însă la chestiune. Ard să aflu... Dar să mă ia dracu dacă am mai văzut-o pe Sally bătînd cu atîta înverşunare la maşină. Să-mi înghit pălăria, dacă n-o fac să înceteze !

---

lăuntrice ale individului şi ale colectivităţii. *Color Conditioning* poate fi întîlnit la restaurant, la cantinele fabricilor şi universităţilor (excitare a poftei de mîncare), la magazin (invitaţie la cumpărare), la şcoală (reţinerea atenţiei), la spital (grăbirea vindecării) şi pînă şi în sălile de operaţii ale chirurgului (ridicarea gradului de acuitate vizuală şi condiţionarea tensiunii nervoase a doctorului), etc. Pe scurt, *Color Conditioning* reprezintă un aspect — şi nu cel mai neînsemnat — al utilizării raţionale a culorii.

[1] Adică viziunea în cele trei dimensiuni sensibile ale Spaţiului, sau punerea în relief, prin culoare, a maşinii-unelte şi a suprafeţelor ei.

[2] Sistem ce constă în a armoniza, prin culoare, aspectul exterior al unei instalaţii industriale, echilibrînd marile ansambluri şi îndreptînd atenţia vizuală a spectatorului asupra punctelor menite a fi puse în valoare.

— *Take it easy,*[1] n-ai să izbuteşti, spuse liniştit Mr. Penbrook.

— *I'll be damned !* [2]

În biroul lui Sally se lăsă o tăcere neaşteptată. Glasul fetei făcu să vibreze membrana *buzzer*-ului.

— Îmi pare rău, *boss*[3], dar nu mi-a mai rămas nimic de bătut. N-aveţi să-mi mai daţi ceva ?

— Dă-mi pace ! zbieră Bran O. Booth. Şi du-te dracului, cu maşină cu tot !

— Bine, Mr. Booth, spuse glasul ascultător al lui Sally. N-am vrut să vă jignesc. În cazul ăsta am să-mi revizuiesc maşina : trebuie curăţată temeinic...

— De necrezut... mormăi Barn O. Booth. Sau se pregăteşte să-mi ceară o sporire de salariu, sau mi-au schimbat-o : nu mai e aceeaşi.

— Oh, ba da, spuse Mr. Penbrook.

— Să continuăm, spuse Barn O. Booth.

— Aşadar, am epuizat toate posibilităţile sistemelor cunoscute : fiziologia şi psihologia culorii nu mai au secrete pentru noi. Voi fi ultimul care să subaprecieze însemnătatea acestui domeniu al ştiinţelor : am luat parte activă la dezvoltarea lui ; firesţe, Culoarea Psihologică îşi are locul în existenţa noastră. Dar se poate face mai mult... Mr. Penbrook se opri atît cît era nevoie pentru a-şi pregăti efectul : Am descoperit mai mult.

Barn O. Booth se uită la albastrul cărţii de vizită a lui Mr. Penbrook.

— Aduc un nou Sistem. Aveam Culoarea Psiho-

---

[1] Linişteşte-te.

[2] Să mă ia dracu ! (n.t.)

[3] Patroane (n.t.)

logică, am găsit Culoarea Psiho-Dinamică. Acolo unde, prin intermediul ochiului și al culorii, *Color Conditioning* și sistemele lui complimentare creează condiții optime de muncă (la birou sau în atelier te simți ca acasă), eu creeaz munca. Mai exact, acționez asupra creierului pentru a produce muncă. La acțiunea fiziologică și psihologică a culorii adaug o reacție dinamică a individului. Atracția culorii se transpune în atracție pentru muncă. Se produce o mutație de valoare. Munca devine o nevoie, iar potolirea ei, ca potolirea oricărei nevoi firești, dă naștere la plăcere. Cu sistemul meu, încheie deosebit de solemn Mr. Penbrook, a munci e într-adevăr o plăcere.

— Așadar, asta era : carta asta micuță...

— De trei pe doi, precizează Mr. Penbrook. Gîndește-te la efectul unei suprafețe mai mari. Închipuie-ți un „perete al muncii" acoperit de un albastru.., de un „albastru salopetă" dacă-mi îngădui un prost joc de cuvinte. Am făcut experiența la mine acasă. Am vopsit peretele din fund al bucătăriei. Servitoarea noastră neagră, Deborah, a renunțat la ziua cînd merge la cinema. Chemarea e irezistibilă ; nimeni nu i se poate opune [1]. Nici o putere n-ar pu-

[1] Acest albastru a fost numit, între timp, *Working Blue.* Invenția lui George K. Penbrook constă, de fapt, în plasarea, între pelicula de pregătire *(Primer)* și pelicula de finisare *(Top Coat)* a vopselii, a unei pelicule intermediare, zisă de „rezonanță", făcută dintr-un *Clear* (verni transparent) avînd drept produs de bază o rășină a cărei formulă (U.S. Pat. Reg.) conferă întregii suprafețe vopsite neobișnuitele ei proprietăți. În țările anglo-saxone, pelicula inter-

tea-o sili pe Sally să-şi părăsească maşina.

— Nu cumva vrei să spui că-i legată de ea, precum sclavul, pe vremuri, de piatra lui de moară ?

— Ba chiar asta vreau să spun.

— *Astounding* ! [1]

— Acţiunea încetează o dată cu oboseala. Mă refer la oboseala „reală". Sally e tînără şi plăcerea, nouă, are s-o ţină pînă-n zori. Cheltuiala de energie nu va depăşi energia de care are nevoie pentru a se distra într-un local de noapte... Ascultă !... A isprăvit de curăţat maşina. S-a apucat iar să bată, ori ce ar fi, de vreme ce i-ai refuzat o nouă hrană. Sistemul necesită o reevaluare a normelor de producţie.

— Doamne Dumnezeule ! Nu există nici un mijloc de a o opri pe turbata asta ?

— Ba da, spuse Mr. Penbrook. E de ajuns să-i retragi „cartea de muncă" dacă-mi pot îngădui un nou, şi tot atît de mediocru, joc de cuvinte.

— Înspăimîntător ! strigă Barn O. Booth, cîntărind profitul pe care *Home & Industry* îl putea obţine de pe urma sistemului... Înspăimîntător şi senzaţional ! I-ai dat vreun nume ?

— *Working Color* [2]. Cu Working Color, se înflăcără Mr. Penbrook, intrăm în Era Productivităţii Accelerate. S-a zis cu lenea, cu vagabondajul, cu cele 40 de ore şi grevele perlate. E instaurarea Efi-

---

mediară a primit denumirea de *Work-Appeal,* termen folosit în zilele noastre, printr-o abuzivă, dar inevitabilă extindere a sensului, pentru şi în loc de *sex-appeal.* De fapt, adevăratul înţeles al *Work-Appeal*-ului este atracţia pentru muncă.

[1] Uluitor.

[2] Culoarea care munceşte.

cienței totale [1]. Faptul că muncitorul salariat, chiar slab din punct de vedere economic, e redus la reînnoirea bienală a mașinii, a frigiderului și a aparatului său TV nu constituie o rușine a epocii noastre ? Înseamnă a-l lipsi de perfecționările intermediare. Sistemul se extinde asupra tuturor domeniilor de activitate. L-am încercat la toate meseriile. Funcționează în toate cazurile... Da, l-am încercat la toate profesiunile de pe lumea asta, sau, mai bine zis — de fapt, înseamnă același lucru — la cele exercitate în U.S.A. [2] N-am uitat una singură. Sally a constituit ultimul test... Nu, repetă gînditor Mr. Penbrook, nu cred să fi uitat nici una...

Barn O. Booth apucă vesel un dosar gros, depus în cutia pe care scria „Intrări".

— Destul am pălăvrăgit, dragă George ! Am *business* [3] înaintea ochilor.

— Ținînd seama de temperamentul dumitale, Barn O. Booth, ai să te oprești abia pe la două-trei dimineața !

— Am să cer să mi se aducă niște hamburgeri, dar, pentru numele lui Dumnezeu, Georgie, scapă-mă de femela asta afurisită !

*

— Îți place meseria dumitale, Sally ?

— Oh ! da, Mr. Penbrook, tare mult. Am atîtea de făcut, spuse Sally arătînd hîrtiile care-i acopereau

[1] Cunoscută sub numele de *Saturation* în Marea Britanie și de *Efficiental Plenty*, în America.

[2] Se pronunță, aici, *Iuesei*.

[3] Treabă (n.t.).

masa. Într-asta constă farmecul, Mr. Penbrook, munca mea e o adevărată plăcere.

— Mă bucur pentru dumneata, Sally.

Mr. Penbrook își luă înapoi cartea de vizită, pe care Sally o așezase pe masă, la vedere.

— Oh, nu, Mr. Penbrook, îl rugă Sally, n-o să mi-o luați, nu-i așa ?

— Oh ! ba da, spuse Mr. Penbrook. Și te iau cu mine.

— Dar nu pot, Mr. Penbrook. Priviți cîtă treabă mai am !

— Îmi pare rău, Sally.

— Mr. Penbrook, oftă Sally, dați-mi-o... Mr. Penbrook, vă rog !

Insensibil, Mr. Penbrook vîrî cartea de vizită în servietă.

— Mr. Penbrook... se mai rugă Sally. *My goodness !* [1] exclamă deodată, îngrozită. E șapte ! Și nu mi-ați spus nimic. Întîlnirea mea !

— Să ne grăbim, Sally, spuse Mr. Penbrook, împingînd-o către lift.

— Dumnezeule ! se văită Sally, trebuie să mă opresc neapărat la etajul de dedesubt.

— Nici o problemă, Sally, spuse îndatoritor Mr. Penbrook.

Mr. Penbrook apăsă pe butonul etajului 79. Ascensorul coborî un etaj, ușile lunecară în lături și Joe Smith își făcu intrarea în cușca liftului.

— Louie !... Oh ! iubitule, ai așteptat atîta vreme, se înduioșă Sally. Cît de...

---

[1] Dumnezeule ! (n.t.)

— Mai bine de un ceas ! izbucni Joe Smith. Poate crezi că astea-s chestii care i se fac lui Joe Smith ! Am să-ți arăt că te înșeli, Baby...

— Stai să-ți explic, *honey... Mr. Penbrook, this is Joe Smith. Honey this is Mr. Penbrook.* [1]

— *Glad to meet you,* spuse Joe Smith.

— Încîntat [2], spuse Mr. Penbrook.

— Mr. Penbrook, arătați-i cartea „dumneavoastră". Cartea asta de vizită-i de vină, iubitule, spuse plîngăcios Sally. Ai să pricepi îndată. „Trebuie" să-i explicați, Mr. Penbrook.

— N-are să dureze mult, spuse Mr. Penbrook. Vă place meseria pe care o practicați, Mr. Smith ?

— Meseria mea ? Mă întreabă dacă-mi place meseria mea, se înveseli Joe Smith, pocnindu-se zdravăn pe coapsă. Să mori de rîs, pe onoarea mea !

— Să știți că Louie e un tip destul de închis, Mr. Penbrook, se sclifosi Sally. „Habar" nu am ce învîrtește.

— Nu, meseria mea nu-mi place, Mr. Penbrook, dacă asta vreți să știți. Nu-mi place de loc. Nu-mi place munca ; nu-mi place munca *mea.* Credeți-mă, e o treabă pe care n-o faci cu inima ușoară !

— În cazul ăsta... spuse Mr. Penbrook, vîrîndu-și mîna în servietă.

— De fiecare dată mă pomenesc cu tot felul de ginduri negre ! Dar trebuie să trăiesc. Îmi plac doar bișțarii pe care mi-i aduce și răgazul pe care mi-l poate dărui. Ceea ce mă îndeamnă să-mi amintesc,

---

[1] Scumpule... Mr. Penbrook, el e Joe Smith. Scumpule, el e Mr. Penbrook (n.t.).

[2] Echivalentul lui „Glad to meet you".

chibzui Joe Smith, că nu mi-am mai făcut mîna de o bună bucată de vreme : fondurile sînt în scădere...

— Iată cartea mea de vizită, spuse Mr. Penbrook.

— Uită-te la albastrul ăsta, iubitule, spuse Sally.

— Hẹ ! He ! făcu Joe Smith.

— Aşa-i că e frumos ?

— E un albastru tare frumos... Mîna lui Joe Smith atinse un obiect dur, ascuns subsuoară : Da, e un albastru tare frumos, repetă Joe Smith. Nu, nu-mi place meseria mea... dar cu dumneavoastră, iubite Mr. Penbrook, a munci... va fi o adevărată plăcere !

Şi Joe Smith, zise Shorty ucigaşul, făcu o găurică rotundă în capul lui Mr. Penbrook.

NATHALIE CH. HENNEBERG

Născută în 1917, de origine rusă, începe prin a scrie în rușește, apoi, sub îndrumarea și cu colaborarea soțului ei Charles Henneberg, în franceză. După moartea acestuia (1959) își continuă singură activitatea literară. Între 1941—1947 a făcut parte din Forțele Franceze Libere. A publicat, în colaborare cu Charles Henneberg, două romane fără contingență cu anticipația, apoi alte două *(Nașterea Zeilor*, care a primit Marele Premiu al Anticipației J. H. Rosny și *Cîntecul Astronauților).*

BIBLIOGRAFIE:

Romane : *Era Spațială, Anul 1, Roua soarelui* (Opta): *Zeii verzi, Fortăreața pierdută, Sîngele astrelor, Plaga* (Hachette).

Nuvele (aproximativ cincizeci) printre care : *Din fundul beznelor, Aripi în noapte, Stăpînii Orei, Lupoaica de-argint în prăpastie pășind.*

Piese radiofonice : *Santinela, Programare corectată.*

În pregătire : Partea a doua a romanului *Plaga,* intitulată *Zeul fulgerat.*

Lucrări traduse în spaniolă, italiană, engleză, polonă, germană.

STĂPÎNII OREI

Coborînd de-a lungul vremurilor, Stăpînii Orei ştiu :
Nimic nu se cuvine schimbat în efectele prevăzute de marea armonie a cauzelor (în afara oscilaţiilor probabilităţii, în afara freamătului slabelor inimi omeneşti).
Ţinînd seama de aceste inevitabile restricţii, călătoriile în timp sînt practicabile din 2000 în 2000 de ani, perioadă în care evenimentele nu lasă alte urme decît radioactivitatea, deplasarea axelor, resturile de ceramică şi de arme ruginite — atunci cînd e vorba de trecut — şi nu alcătuiesc decît un hăţiş de imprecizii, privind viitorul

1

Era în septembrie 1942.
Lectora Emma Ciub străbătu, în chip de ciclon, localurile cenzurii militare a regiunii, pătrunse în biroul Annei Osten, redactor şi — cu un gest teatral — proiectă pe masa acesteia un pachet de lungi plicuri violete. În aceeaşi clipă un grup de soldaţi se pregătea să planteze drapelul cu crucea încîrligată pe vîrful muntelui Elbruz, un rezistent murea în Franţa, un cuptor se aprindea la Auschwitz,

blindatele lui Rommel se puneau în mişcare la Marsa Matruh. Aici, la Damasc (Siria), o amiază de peruzea intra printr-o fereastră deschisă şi frunzuliţe purpurii de bougainevilleri plouau în curtea interioară.

Anne îşi puse lungile mîini aurite pe fabulosul morman de mesaje (corespondenţa armatelor 8 şi 9) şi-şi ridică, sub ciucurii negri ai părului neted, doi ochi orizontali, de forma frunzei de salcie. Nu puse nici o întrebare. Cele două colaboratoare puteau anevoie semăna mai puţin : Anne, mlădie ca o lamă, cu hazul ei de campioană de tenis, cu armura de filozofie surîzătoare ; Emma, abruptă ca o stîncă, dar atît de romanţioasă ! „Nu-i rea, gîndi Anne. Se răzvrăteşte pentru că pune totul la inimă şi, cum e urîtă, crede în răutate... Iată, ceva mai puţine rotunjimi, un coc mai puţin şters, un nas mai puţin cîrn (ucrainienii zic : *să nu plouă în el)* şi Emma ar fi o fată de treabă, poate chiar blîndă." Dar nu era nimic de făcut, măcar în privinţa nasului Emmei. Ea risipise pe masă plicurile violete şi striga :

— Na, admiră ! Tu, care le iei întotdeauna apărarea celor din FFL ! [1] Citeşte asta !

Asta era una şi aceeaşi misivă, altminteri scrisă cu eleganţă, fixînd întîlniri peste o săptămînă unui număr de opt doamne din cartierul rezidenţial. Cu cea mai vagă poezie, toate scrisorile reaminteau destinatarelor „o întîlnire de neuitat" din timpul precedentei permisii şi exprimau speranţa unor clipe încă şi mai înălţătoare.

Numele doamnelor varia, dar semnătura rămînea aceeaşi : *Frank Allen*. După iniţiale, şi în ciuda con-

[1] Forţele Franceze Libere.

sonanței anglo-saxone, tipul făcea parte din aviația franceză (din 1941, numeroși voluntari FFL purtau, ca măsură de precauție — familiile lor rămînînd în Franța — nume canadiene sau engleze).

— Ei bine ? întrebă Anne, fără a se arăta nerăbdătoare.

Sacii de corespondență poștală erau alcătuiți îndeosebi din asemenea bilete. Veneau din Benghazi, din Tobruk, din Djibuti. Nici unuia dintre băieți nu-i păsa de faptul că furniza inamicului elemente utile. Recent înființat, serviciul cenzurii era înecat de valul ăsta de nepăsare. Funcționarii puteau doar decupa sau acoperi cu tuș informațiile militare prea evidente. Anne se întreba dacă treaba asta complica munca spionilor... Nu numai că se scria, dar se și vorbea mult, iar un combatant în permisie nu se aflase niciodată singur pe pietrele străzilor din Beirut sau Damasc. Și tocmai asta o scandaliza pe Emma !

— Ei bine, scuipă ea, roșie toată, asta-i tot ce găsești să spui ? E... e imoral ! Îi cinstim, sînt niște Cruciați, nu-i așa ? Niște îngeri înarmați, în slujba dreptății ! Și ăsta, cu turma lui de femei ! Le cunosc pe toate, îți dai seama. Două dansatoare, patru femei măritate, o diaconiță și o minoră — care lucrează aici !

În legătură cu cea din urmă, căreia armata a 9-a îi zicea cu drăgălășenie „canapeluța", ar fi fost multe de spus... Dar nu erau acolo pentru a sta de vorbă ! Cinci sute de scrisori de sac (și un număr incalculabil de saci) așteptau controlul : scrisori în engleză, în franceză, arabă, spaniolă, maori... scrisori secrete ale combatanților din Pacific, în graiul fiecărei insule, și cele ale femeilor voalate din Deir-

Ez-Zor, care nu vorbesc decît limbajul lor special, „limba haremurilor din Deir-Ez-Zor". Misive dictate vagmistrului, scribului din sat, secretarei de direcţie, vrăjitorului... Oraşul era o imensă gară de triaj a corespondenţei şi Emma găsea timpul să vegheze asupra moralităţii celor din FFL !

— Nu văd... începu Anne.

— Nimic ! Firește, nu vezi nimic ! În ochii veacurilor viitoare vom reprezenta o epocă eroică ! Eroică ! Dacă vreodată maşina lui Wells... vreau să spun, dacă vreodată un călător explorînd timpul ar cădea printre noi, el n-ar trebui să vadă decît Idealul, Eroismul ! Şi... şi puştii ăştia lipsiţi de creier dezorganizează spatele frontului ! Îl corup, îţi spun ! În afară de asta, pomeneşte toate oraşele prin care trece şi pune şi data ! Ai putea să-i urmăreşti deplasarea pe o hartă ! O hartă ! (Emma nu repeta niciodată mai puţin de două ori un adevăr elementar.) Cei de la Stalingrad, în schimb...

Anne n-o mai privea. În faţa fîntînii de marmură înverzită, în curte, un copilaş arămiu gol-goluţ prindea apa cu palmele larg desfăcute. Pe malurile Volgei katiuşele îşi reluau lunga răguşeală şi, prefăcut într-o floare roşie cu elicopterul lui, singurul general neamţ niţel poet sărea pe aeroportul din Kiev. Emma Goebbels îşi lua copiii la plimbare. În nisipurile libiene băieţi necunoscuţi se băteau, mureau, voiau cu deznădejde să trăiască. Istoria e lipsită de morală.

— Le doresc celor din Stalingrad să-şi petreacă permisiunea pe Barada [1], zise domnişoara Osten. Şi chiar şi călătorului prin timp !

[1] Fluviu ce curge prin Damasc.

Anne era invitată la masă în aceeași seară de colonelul L. (din serviciile speciale britanice), căruia toată lumea îi spunea simplu „Lord", cu toată ambiguitatea pe care faptul o comporta. S-au povestit mii de istorii despre acele vremuri epice și despre colaborarea Serviciilor Speciale aliate, pe ruinele vechilor rivalități coloniale. Asta nu împiedică scăparea de lovituri în picioarele vecinului. Dacă Anne se afla acolo, tovarășul-și-șeful ei o autorizase, iar, dacă Lord o invitase, o făcuse cu gîndul nemărturisit de a-l supăra pe numitul „tovarăș-și-șef". Cu toate acestea, în cursul serii, la un moment dat, cînd un colonel australian povestea niște bancuri fantastice despre propriul lui regiment, cînd apa se evapora pe marginile vaselor-răcitoare și cînd luminările ascunse printre florile de șofran dăruiau femeilor un ten de perlă, Lord o trase lîngă un pervaz ce domina fluviul și o sfătui — pe șleau — să plece din Damasc.

— E un avertisment ? întrebă ea, ridicîndu-și mult sprîncenele desenate cu pensula.

— Nu, un semnal de alarmă.

— Ne merge deci mai rău ?

— Întrebarea ar cere un răspuns nuanțat : ne-ar putea merge mai rău dacă, într-o anume epocă imprecisă, lucrurile ar fi mers, într-adevăr, bine. Dar, cum din vremea campaniei din Franța n-am cunoscut vreo ameliorare, fie și relativă, mă mărginesc să spun : nu ne merge bine.

Colonelul L. era gras și palid, ca umflat, cu o față inteligentă și tristă à la Charles Laughton. Nimeni nu suferea mai mult de căldură, de vîntul uscat al

pustiului, de umiditatea vîscoasă a tropicelor. Agent al serviciilor secrete, fin precum chihlimbarul, se defula povestind cum cultiva ciocolată în Djezireh și lame la Dalai-Lama. De fapt, nu era decît tragic contaminat de țările în care slujise ; fatalismul oriental, tristețea slavă alcătuiau între el și Anne o legătură subtilă, prietenească, și plină de ură. Spuse, privind-o între sprîncene :

— Draga mea, cum n-ai pe nimeni printre băieții ăștia, care, în definitiv, merită ceva mai bun, ar fi mai bine să pleci.

— Unde ?

(Oamenii fericiți, normali, nu știu ; apatrizii sînt precum antifele, se lipesc ca de o stîncă de țara care-i primește...)

— Asta, spuse Lord, e o întrebare cuminte. N-ai nicăieri rude, nici... ?

— Nici, dacă vă interesează, vreun amant.

— Ți-aș putea oferi adăpostul casei mele din Devonshire, dar mă îndoiesc c-ai binevoi... Sau bungalowul meu din Calcutta. În afară de asta, ori ce loc e mai puțin primejdios decît ligheanul ăsta al Orientului Mijlociu, în care sîntem încolțiți.

— Nu-i un lighean, e o linie fortificată !

— Mda. O să crăpăm aici ca niște șobolani și ce-i mai rău e că, peste cîțiva ani, nimeni nu va mai ști nimic. Nu-mi vorbi de 11 noiembrie sau de alte date istorice. Bineînțeles, nimeni nu confundă morții de la Verdun cu cei de la Waterloo ! Dar bătăliile din Asia și Africa au un caracter nemăsurat și anonim, între Arbela și Ierusalimul eliberat abia dacă răzbat cîteva sfărîmături de platoșe și o larmă de

masacre. Evenimentele de aici sînt aidoma imaginilor văzute printr-o cascadă : tulburi şi lipsite de proporţii...

Anne făcea un efort pentru a asculta. Dincolo de copacii de şofran, colonelul australian povestea, pentru a suta oară, povestea Anzacului care-i vinde unui negustor sirian un purcel închis într-o cuşcă cu gratii. Regimentul porneşte, şi ce se descoperă în cuşcă ? Un alt Anzac, sforăind ca un porc ! Comandantul francez, „tovarăş-şi-şef" al Annei, tuşi uşor. Lord adăugă :

— Nu ştiu dacă eşti bine informată asupra împrejurărilor actuale. Iată : am suferit la Knightbridge cel mai mare dezastru motorizat al timpurilor moderne. Rommel ne-a atras toate blindatele într-un hîrdîu al satanei, în inima deşertului libian — şi le-a distrus. Pe toate. Mai tîrziu, exploratorii vor descoperi pe întinderea asta posomorîtă un cimitir de monştri înarmaţi... Trupele noastre s-au pomenit de la o zi la alta fără armură, fără arme moderne, cu frontul din Libia descoperit şi cu Suezul oferit ca o inimă scoasă la vedere. Eşti poate prima femeie care afli toate astea. Şi ultima : astfel de treburi nu le prea interesează pe femei... A trebuit în grabă să facem faţă dezastrului, să aducem bucată cu bucată, pe mare, prin Arhangelsk, noi divizii blindate şi, în timpul ăsta, să astupăm spărtura cu carne vie. Să rezistăm cel puţin trei săptămîni pe un teren ca-n palmă, lîngă un puţ, împotriva tancurilor, a artileriei, împotriva italienilor şi germanilor. Lupta s-a numit...

— Bir-Hakeim, spuse Anne. Francezii s-au ţinut bine.

(Peste două generații va fi, poate, numele unui film. Sau al unei stații de metro. Are vreo însemnătate ?...)

Pentru întîia dată Lord se plecă, o privea cu oarecare mirare :

— Știai, Anne ?

— Bineînțeles. Știu și că ora H bate la ușă, că motorizatele lui Rommel se află în drum spre Alexandria, că Tobruk a căzut și că palestinienele bogate își vînd perlele și blănurile înainte de a fugi în pustiu. Și că la Bir-Hakeim am fost nevoiți să ne lăsăm morții pradă șacalilor, cu ochii deschiși în soare.

— Noi ?

— Cînd ești într-o tabără, te legi de ea, nu ?

— Aș vrea să fiu cu două săptămîni mai bătrîn, șopti Lord. Călătoria prin timp — ce vis !

O conduse din nou pînă la masă și, cît mai dură cina, se arătă de o veselie absolut defazată.

2

O săptămînă mai tîrziu (norii de fier nu erau decît încă și mai grei) Anne se întorcea acasă, unde o aștepta un dejun singuratic. Locuia în cartierul Sharaf, în spatele statului-major francez, într-o casă liniștită, cu o răcoroasă curte interioară umbrită de chitrii și de neranzieri, care fac un fel de mici portocale amare, bune de zaharisit. O mobilase cu covoare de-ale beduinilor, cu perne de piele și cu două pisici de culoarea lunii ; cîteva despărțituri din grajdul de la intendență slujeau drept cana-

pele. O servitoare mută, venită din ghetto, o scutea pe domnişoara Osten de pălăvrăgeli ; de cînd cu ultimele evenimente (există întotdeauna „ultime evenimente") şi cu exodul, Anne nu aprecia nimic mai mult decît tăcerea.

Lăsa în urmă o Polonie ocupată, universitatea din Cracovia pustie, lagăre şi oseminte. Născută dintr-o mamă angevină, izbutise — din ambasadă în consulat — să ajungă la Forţele Franceze Libere, dar trecutul şi toţi ai ei dispăruseră. Suferea din pricina acestei întregi lumi dispărute, ca de pe urma unui mădular tăiat.

Între două bătălii, nişte militari distraţi o trecuseră la cenzură „pentru că ştia toate limbile alea..." Nici o scrisoare în poloneză, sîrbă sau ucraineană nu trecu prin mîinile ei. Treaba cea mai urgentă care-i revenea domnişoarei Osten consta în ridicarea unui stăvilar pentru a comprima mareea panicii ; lumea liberă suferea de spionită.

...Oare cerul să fi fost de culoarea peruzelei incandescente numai pentru că aveam, pe atunci, cu toţii douăzeci de ani ? Chiar oraşul sever, ţepos de minarete ce aveau să slujească drept puncte de observaţie, oraşul împărţit în trei ghettouri apărate noapte de noapte cu lanţuri ruginite, întinse pentru preîntîmpinarea masacrelor („dacă asasinii vin în goană şi sînt ţinuţi în loc de lanţuri, se vor opri nitel şi poate că vom avea astfel o clipă în plus, una singură, pentru a ne adăposti în biserică sau în sinagogă, nu-i aşa ?..."), chiar Damascul îmi apare azi într-o lucire albastră. Ieşeam din marile călduri, ca dintr-un cuptor ; toţi migdalii din Ghutta erau roşcaţi. În grădinile tainice în care, precum cu se-

cole în urmă, vieți înfloresc și se ofilesc în tăcere, menta și iasomia te amețeau cu miresme. Sosind acasă, Anne deschise poarta cu o mare cheie împodobită, adevărată cheie de fortăreață atîrnînd greu în geantă și care — avea să afle mai tîrziu — se potrivea la jumătate din casele de pe stradă.

În vestibulul tărcat de perdele și într-un fotoliu împins către mijlocul încăperii dădu peste un tînăr înalt, cu păr de vulpe, în halat de baie, tolănit cu o obrăznicie de necrezut. Un Adam de Michelangelo, cu care n-avea nici în clin nici... Mușchi exemplari, gene inadmisibile. Și dormea.

În vremea aceea, în Orient și aiurea, ni se întîmpla să adunăm militari aliați de prin locurile și din pozițiile cele mai neverosimile. Mari îngeri fără aripi spînzurau de toate clopotnițele ; erau parașutați și-i ajutam. Dar ăsta trecuse prin plafon. Venit de nicăieri, avea ecusonul cu FFI, arma automată pusă curmeziș pe genunchi și dormea — atîta tot. Cu toate astea, cînd Anne traversă raza care-i cădea peste pleoape, se ridică dintr-o mișcare, treaz de-a binelea ca un ostaș în alarmă, cu o expresie de hotărîre și de groază, ce-i sluțea obrazul frumos. Totul nu dură decît o secundă. Acum se și înclina cu un fel de grație demodată, dezmințită de ironia zîmbetului, și se prezenta :

— Allen, din Forțele Franceze Libere. Și dumneata, presupun, doamna Osten, de la cenzură. Vin de pe front. Un fel de proasta satului m-a vîrît aici — și m-a încuiat.

— Shalomit ? Nu face decît chestii de-astea, spuse Anne care închidea, fără să-și dea seama, poarta. Fiindcă veni vorba, sînt domnișoara Osten. Și acum,

ai putea să-mi explici, poate, ce vînt te aduce. Sînt grăbită.

Nu putea fi mai neîndemînatică : celălalt se îmbăţoşă :

— Grăbită ? Şi eu, nici că se poate mai grăbit. Unitatea mă aşteaptă la poalele unei coline, care se numeşte... am şi uitat... ah ! da, Colina celor Două Drapele. Ne aflăm în război, vezi dumneata. Şi mi-ai stricat permisia, dedîndu-te la tăieturi prin scrisorile mele. Cum ea şovăia să înţeleagă : Firește. Trebuie să ţi se explice totul prin a+b ! Mi s-a spus : oraşul ăsta e o planetă ferită ! O altă lume ! Şi atunci cînd printre Stukas şi Tigri, peste „syrtele care nu-s nici pămînt, nici mare" (vezi Herodot), peste terciul sîngeros al trupurilor martirizate, peste infern, cu flăcările lui şi cu tot ce mai e, un combatant răzbate, în sfîrşit, pentru douăzeci şi patru de ore în spatele frontului — vis nebunesc ! — trebuie să-şi găsească orarele sabotate de stupiditate sau neglijenţă ! Vorbesc în numele tuturor camarazilor mei ! Scrisorile mi-au fost masacrate, doamnă !

— N-a fost vorba de neglijenţă, i-o întoarse Anne, care-şi venise în fire şi părea foarte rece. Ci numai de grija pentru securitatea armatelor.

— Aiurea ! Faptul că Favzié, Lily sau Jamilé îşi petrece noaptea în braţele lui Mohamed sau în braţele mele priveşte, de bună seamă, securitatea militară ? Ei bine, nu ! Vrei să-ţi spun ce s-a întîmplat ? Firește, veneam încoace cu intenţia fermă de a face bucăţi cine ştie ce şobolan care s-a aranjat, un „deghizat fără treabă specială", dar văd că am căzut într-o altă trapă. Atunci, o gîsculiţă din serviciile dumitale, o mumie murată în propriile-i refu-

lări, a fost scandalizată văzînd că cinci sau zece dintre scrisorile mele...

— Opt, spuse Anne, fără să vrea.

— Mulțumesc, opt... cuprindeau aceeași comunicare ?

— N-a fost scandalizată, a fost indignată.

— Da, sună mai bine. Crezi că-i ușor să-ți stabilești orarul unei permisii, într-un oraș unde nu cunoști pe nimeni ? Nici măcar numele unei străzi și, Dumnezeu știe... O permisie, auzi ? Visezi la ea dintotdeauna, în sînge, în noroi, îți promiți tot felul de chestii... și deodată te pomenești cu ea, ca un meteor ! Cei din 14—18 se duceau la vetre, dar noi ? Unul vine din Manchester, altul din Landerneau. Avem douăzeci și patru, patruzeci și opt de ore de petrecut într-un univers normal, avem douăzeci, treizeci de ani, ranchiune îngrozitoare, capul plin de vise — și să prăpădim toate astea, hoinărind prin depozitul trupelor ?... Și-apoi, nu-i vorba numai de asta : ne-am dezobișnuit de lume. Facem gesturi aspre, vorbim grosolan ; de luni de zile nu știm decît să ne apărăm și să ucidem ! Am uitat lucrurile cele mai simple : să intrăm într-o prăvălie, să cumpărăm țigări... Fiecare trecător poate fi un inamic — adineauri era să te ucid ! Ca să ne mișcăm prin universul ăsta încurcat, cu oameni... umani, cu femei blînde, avem nevoie de o călăuză !

— Dar toate fetele astea...

— Ce-i cu fetele astea ? Nici nu le cunosc ! Unii camarazi se întorc cu port-hartul bucșit de fotografii. Unu-ți vorbește de Lily, altul de Rika, al treilea de Farida... Vor și ele să trăiască, li-e frică, sînt tinere, frumoase, poate tîmpite, nu-i nimic ! Atunci

te-apuci să le scrii. Mizezi pe curiozitate, pe ușurință, pe milă. Două din zece vor răspunde. Una va fi de față la sosire. Patru, care n-au încredere, te vor primi, poate. Iată cum mi-am aranjat permisia. Și dumneata m-ai făcut s-o ratez !

— N-am fost eu cea care...

Îi aruncă o lungă privire cenușie ; nu întrebătoare, amuzată. Ca și cum ar fi aflat deodată o mie de lucruri despre ea. Și n-ar fi fost din cale-afară de nemulțumit...

— Știu. Ești prea plină de viață pentru... altminteri nici nu ți-aș vorbi. Cît despre mumie, las-o la murat.

— Nu-i o mumie. E o tînără virtuoasă. Are bărbat și copii.

— Dar nu iubește pe nimeni și nimic. Nici pe ea însăși. Însă asta nu e totul. Ai totuși partea dumitale de răspundere. I-ai îngăduit să-mi masacreze corespondența. Așadar...

Ochii lui certau și rîdeau. „Din clipa aceea, își spuse Anne mai tîrziu, ar fi trebuit să-mi dau seama : niște ochi atît de ciudați, aproape fără cornee ! Și alte deosebiri : urechi prea gingașe, o față vizibil modelată după masca unei statui, mîini prea înguste... degetul mic nu era cumva atrofiat ?..." Tot mai tîrziu le cunoscu, totuși, puterea drăgăstoasă...

— ...așadar, încheie necunoscutul, ești nevoită să-mi slujești drept călăuză pe timpul celor douăzeci și patru de ore de permisie, care-mi mai rămîn.

Cel dintîi semn al dereglării și catastrofei în mers fu vizibil cu începere din acea după-amiază, cînd se

întorcea de la serviciu. Mare din punctul de vedere al suprafeței, Damascul era pe atunci un oraș neobișnuit de restrîns în privința operelor lui vii. Două treimi din populație (aproape toate femeile și avalanșe de copii) erau cu grijă depuse în haremuri, militarii aliați erau prudent cantonați la marginea cetății, puțină lume circula pe străzi. Această circulație lenește se reducea, de altminteri, îndeosebi la lunga cale șerpuitoare ce străbătea orașul din înălțimile Mohajerin pînă-n piața Mergé, ramificîndu-se prea puțin. Aduna acolo tot ce europenii considerau drept indispensabil pentru un oraș : birourile, vitrinele, un stat-major general și un parlament. Ici și colo, așezați pe vine, orbii desenau figuri geometrice pe nisip și negustorii ambulanți vindeau fisticuri și cafea amară. În ziua aceea unul dintre ei dispăruse.

Anne se obișnuise cu el, în cei doi ani de război. Își instala la colțul străzii Sharaf mica tarabă cu coconară, migdale sărate și semințe de dovleac, precum și o colivie cu un canar. Acesta țopăia pe o stinghiuță și trăgea planete cu noroc. Ingenios, ambulantul adaptase un coș cotit la sobița cu jar, pe care prăjea semințele : așa născocise, pentru uz propriu, o instalație care trăgea. Negustorul zîmbea, dinții albi îi străluceau. Într-o zi, pasărea vrăjitoare întinsese Annei cu gingășie un bilet, ce cuprindea o făgăduială sau o amenințare în doi peri :

Iată că vine Stăpînul Orei !

Era vorba, firește, de o șmecherie astrologică, potrivit căreia fiecare oră e determinată de cîte o planetă. Dar Annei îi făcea plăcere să-și închipuie că, dincolo de dimensiunile noastre, existau niște

mari figuri luminoase ce cîrmuiau spațiul și timpul. Cumpărînd migdale sărate, le aducea o jertfă.

În ziua aceea, deci, ambulantul lipsea din colțul străzii Sharaf. Își spuse că se dusese să se aprovizioneze sau că împlinea cine știe ce încurcat ritual al deșertului, și trecu mai departe. La birou, Emma Ciub o întîmpină, nespus de agitată :

— Ai auzit ultima noutate ? Axa a lansat parașutiști în Siria. Și știi unde ? Deasupra Mallulei ! (Era o localitate apropiată.) De altfel, nu pare să fi fost o operație prea reușită, că avionul a ars ! Presupun că englezii au adunat resturile ! Șase, erau șase ! Pentru că, în clipa asta, nu mai sînt decît doi. Idioții aleseseră, pentru marele salt, pur și simplu niște indigeni din Mallula : i-au îmbrăcat în haine civile și i-au catapultat peste sat ! Pricepi șmecheria ? Băieții urmau să fie ajutați de familiile lor... Firește, ele i-au predat autorităților aliate ! Și acum vor fi împușcați. Evident, dacă ar fi fost măcar în uniformă, ar fi putut fi considerați drept prizonieri de război ! Dar așa, în civil, nu mai sînt decît niște spioni ! Patru inși ! La ora asta poate că au și fost împușcați !

— Și ceilalți doi ?

— Își văd încă de treabă. Se pare că ar fi nemți. Nimeni nu-i cunoaște și sînt, de bună seamă, mai bine pregătiți.

— Dar cum... ?

— Păi bine, era noapte, nu ? Și apoi ăștia doi puteau avea uniforme. Uniformele noastre. Apucă-te și deosebește un neamț de un sud-african... Doar dacă n-au ars la aterizare...

— Fui ! zise o mică frumusețe, care bătea prost

circularele la mașină. Sînt atît de tîmpiți ! Și-apoi în filme spun *f* în loc de *v* ! Au să pună mîna pe ei. Și totul va reintra în ordine.

— Ceea ce nu înseamnă, șuieră Emma, care avea o bună doză de sînge baltic în vine, că nu se fac razii prin oraș. Ba au și fost arestați un vînător de semințe de dovleac, care avea un emițător în coșul sobiței și o servitoare surdă.

La birou, oamenii intrau și ieșeau. Nu se vorbea decît despre cei doi ucigași, cărora li se dăduse drumul în plin Damasc. Niște SS-iști. Erau puși, în Burguri, să se exerseze pe pisici vii. Apoi aveau niște brichete — mici pistoale cu apă — ce scuipau mărunte săgeți de ghiață. Otrăvite cu curara, bineînțeles. Cel atins era paralizat pe loc și mărunta săgeată se topea — pe căldura asta, vă dați seama ! Ideea unui minuscul frigider în brichetă crispă falca Annei. Dar nu trebuia să rîdă.

De ce ar fi sacrificat Axa un aparat — și niște oameni bine antrenați — pentru un simplu parașutaj deasupra Mallulei ?... Trebuie să fi fost vorba despre altceva.

Orașul era bolnav de spionită. Într-un cartier musulman, mai degrabă îngăduitor față de Mussolini de cînd acesta se proclamase „spada Islamului", un pașnic turist elvețian, care chemase „un piccolo", fusese făcut bucăți. Toată lumea își amintea cu întîrziere de frumoasa soție nordică a unui general aliat, care transmisese informații îngăduind masacrarea unei armate la Tobruk ; toate femeile umblau ca Mata-Hari.

Telefonul Annei sună la 18 fără 5, iar glasul blînd al tovarășului-șef al biroului 2 îi porunci să

stopeze toate telegramele venite din Egipt sau Palestina, fără prejudicii asupra celorlalte corespondențe : marea ofensivă a lui Rommel lua proporții.

Această perioadă a războiului a fost puțin cunoscută în Europa. Ea făcu pandant Verdunului, din celălalt război. Un răgaz, se zicea. Aici, însă se știa : era o nemiloasă luptă corp la corp. Armatele dădeau îndărăt, se năpusteau ca niște mari fiare rănite. Nu exista cruțare. Se murea în tăcere, strîngînd din dinți, cu gîndul la un acoperiș cu olane din Vosgi, la un golfuleț breton. Dacă nu inamicul, atunci soarele și deșertul dădeau gata muribunzii. „Nimeni nu va ști nimic... nimeni", ajunsese un refren uzat. La Tobruk, în piața mare, mărunții Gurka și-au tăiat gîtul sub jugulară pentru a nu se preda. Negrii și francezii din insule, frumoși ca niște zei, mureau de parcă n-ar fi știut ce-i războiul (de fapt, nu... nu știau). În timpul acesta, în Europa, se năștea rezistența. Hitler hotărî să dea o lovitură însemnată... n-avea încredere în Rommel, avea să-l dubleze...

Cînd privești de tare departe (nu de la o sută, nici de la o mie de ani...) ce înseamnă oare sfîrșitul lumii noastre ? Cunoaștem măcar data cînd prima zăpadă a unei ere glaciare a lunecat pe cea dintîi costișă europeană ? Și numărul morților din Atlantida ?...

3

Așa cum se înțeleseseră, Allen se înfățișase la 18,30 într-o atît de strălucitoare ținută de paradă și înarmat cu un buchet de trandafiri atît de mari, încît

izbucniră amîndoi în rîs. „Ce-i plăcut la el, gîndi Anne, e că pare să trăiască într-adevăr pentru prima dată fiecare minut ; se distrează ca un copil... „Parcă simți un ghimpe de invidie : prima seară la Damasc, prima gură de aer de Dumasc, cu gustul ei de înghețată și de mentă... o primă melodie a muezzinului, care lungește pînă la sfîrșeală o notă de cristal pe care o reia un alt muezzin de rezervă, din fundul scării răsucite... Frank Allen va avea parte de toate astea ; va ști oare să le aprecieze ? Seara trebuia să fie desăvîrșită. Tocmai se schimbase, îmbrăcînd o rochie aproape elegantă — alge și crini de apă — iar oglinda verzuie, găsită la un anticar din suk, reflecta o neașteptată infantă, un gît floral înclinat, o cască netedă, neagră-albăstruie, dominată de un pieptene cu încrustații de sidef. „Frumoasa asta necunoscută sînt eu ?...“ (În chiar clipa aceea, dar pe planuri diferite, mii de prințese spaniole, de preotese ale vechiului Egipt și de domnișoare etrusce se priveau cu aceeași ochi verzi — lungi spărturi ale spațiului timp — în discuri de argint șlefuit, în oglinzi prinse în fildeș, în bazine cu apă întunecată : erau frumoase și urmau să danseze). Anne trăise prea puțin ca femeie pentru a nu prețui clipa și ochii cenușii care o oglindiră.

— Mă privești... spuse ea tulburată.

Necunoscutul numit Frank Allen păru să se întoarcă dintr-o depărtare incomensurabilă și se înclină :

— N-am mai însoțit niciodată la bal o fată... atît de frumoasă. Oricît de ciudat părea, nu s-ar fi zis că minte. De altfel, adăugă, în lumea asta totul mi se

întîmplă pentru prima oară. Nu știu nimic. Hotărăște unde să mergem să dansăm.

— Ai totuși unele preferințe ?

— Da. Să fie apă. Copaci adevărați și flori adevărate. Muzică... omenească. Coarde...

— Păi, zise ea rîzînd, astea se găsesc peste tot !

— Crezi ?

Părea mirat

...de altfel, nu erau o groază de locuri unde se putea merge în stricta capitală musulmană, care se refuza oricărei plăceri. Chiar dincolo de sukuri și de ghettouri se deschideau grădinile. Fluviul negru le legăna leneș reflexele, printre stele ; mesele erau așezate în golul boschetelor șoptitoare sau pe sub bolți ; pe ringul cimentat, în lucirea crudă a reflectorului, se învîrteau perechi nepotrivite. Erau acolo — măslinii și umflați — milionari de o zi și colonei cu tîmple argintii, care-și uitau birourile din City între brațele statuetelor de teracotă (mereu aceleași, din vremea împărătesei Julia Domna, care-l fermecase pe Septimiu Sever : coafură complicată și ochi goi). Se aflau acolo fercheși „atașați fără destinație specială", cei dintîi în a schița pașii de swing, care amestecau alcooluri rare și care aveau poate să se sinucidă într-o palidă dimineață, în cine știe ce mansardă din Beirut, pentru copia unor documente furate. Și armatori zdraveni, cu brîiele pline de aur, stăpînii unei mări ucigașe. Și băieți veniți direct de pe front, pîrjoliți de deșert, rîzînd și vorbind tare, dar de pe acum însemnați de moarte. În afara cîtorva aventuriere internaționale fără vîrstă și a două sau trei Afat, femeile erau toate orientale putînd fi schimbate între ele, mlădioase și verzui, luate și părăsite

în fiecare dimineață, dar a căror piele catifelată nu putea fi uitată. În vara aceea se purtau decolteuri de pudice fete de pension, dar spatele rămînea gol. Toată lumea părea să se distreze de minune, se serveau nenumărate hors-d'oeuvres ca pentru păpuși — o vînătă împănată, o măslină umplută, un minuscul pește prăjit, frigărui de sturzi și de broaște — toate stropite cu un arak de anason, înghețat, ucigător. S-ar fi zis că Allen nu frecventase, într-adevăr, niciodată asemenea locuri de perdiție : Anne fu nevoită să-l învețe numele fiecărui fel de mîncare și al fiecărui dans. Se arătă de altfel un elev excepțional de înzestrat, punînd în toate descoperirile lui un fel de prospețime, de bucurie copilărească, o asemenea patimă în a dansa bine, în a gusta fiecare înghițitură de anason, fiecare notă a micilor viole monocorde, încît rîdeau amîndoi.

— Te distrezi bine, nu-i așa ? întreba Anne.

— Nemaipomenit ! Am o noapte albastră, un fluviu de argint, instrumente ce miaună într-un acord rar întîlnit, lucruri neputînd fi numite și totuși încîntător de savuroase și cea mai frumoasă dintre fete în brațe ! E mai mult decît se poate cere ! Pe deasupra, profităm de mirodenia asta rară : noaptea e unică și nu va reveni atît de curînd.

— Asta nu-i chiar atît de sigur.

— Nu. Dar există o probabilitate la un milion. Gîndește-te că a fost nevoie de cel puțin zece mii de ani de existență terestră — perioadă necesară pentru ca un glob să se ridice după o catastrofă definitivă, așa cum sînt toate — și de cinci ori mai mult pentru ca un australopitec să ajungă la nivelul unui gentleman, ca să te întîlnesc și ca să... dar n-am să te

plictisesc cu asemenea socoteli. Să zicem că e pur şi simplu „o noapte printre nopţi", o dată cu Saadi şi Lermontov...

Anne încetini ritmul, pînă la a se opri sub lumina albă.

— Eşti un luptător ciudat, Allen, spuse ea.

— Frank. Spune-mi Frank. Se pare că aşa se obişnuieşte. De ce ?

— Nu ştii să dansezi swing. Nu cunoşti numele străzilor din Damasc. Citezi din Herodot, da Vinci şi din poeţi...

— Nu ştiu ce să zic. Nu ştiam că purtarea mea e nefirească. Dar n-ai spus chiar dumneata, Anne :

...noaptea-i liniştită — deşertu-l ascultă pe Dumnezeu — o stea vorbeşte unei alte stele... ?

— Eu ? Dar am gîndit numai...

Gene aurite bătură peste ochii cenuşii :

— Să zicem că ţi-am citit gîndul...

De ce trebui vechiul tango să se oprească pe o notă tremurată, aproape dublată de scîrţiitul unor roţi ? Un freamăt lung alergă printre toate grupurile, tîrînd în dîra lui un omuleţ uleios, care-şi frîngea mîinile. Un singur cuvînt circulă pe ring, două iniţiale :

— M.P. [1]

Cei din orchestră îşi aşezau instrumentele cu mişcări plutitoare, ca într-un film proiectat cu încetinitorul. Perechile se reîntorceau la mesele lor. O femeie îşi pierdu mănuşa, lucruşor alb, care rămase pe ring fără ca nimănui să-i dea prin minte s-o ridice.

— Ce se petrece ? întrebă Frank, conducîndu-şi partenera prin valul de oameni.

[1] Military Police — Poliţia Militară.

— O, spuse ea, nimic. O descindere a Poliției Militare.

— Ce rost are ?

— Verificarea actelor și alte treburi dintr-astea...

— Să fim fericiți dacă ne mai lasă orchestra, constata un filozof în *tarbuș*. Noaptea trecută l-au luat pe saxofonist, din pricina unei povești cu spioni aflați în libertate...

— Și i-au prins ?

— Nu, bineînțeles, dar l-au împușcat pe saxofonist.

Făcîndu-și drum printre dansatori, Anne încerca să ajungă la masa lor, unde-și lăsase portofelul cu acte. Firește, funcționarii cenzurii erau cunoscuți ca niște cai breji, dar — după cum spunea Lord — „trebuiau să dea exemplu și să joace jocul...“ Două mari siluete ale unor M.P. se inseraseră în cîmpul vizual, ireale ca niște figuri de carton ; altele blocau ieșirea. Trecînd prin fața estradei pe care instrumentiștii încremeniseră, Frank Allen se opri deodată și, printr-un gest poruncitor, îi somă să cînte. Tropăiau, nehotărîți ; șeful orchestrei veni în goană, apoi omulețul pomădat, care era administratorul. Frank îi privea în ochi, rece, încăpățînat. În vacarmul general, Anne nu auzea nimic și fu surprinsă văzînd că instrumentiștii pun din nou mîna, cu gesturi mecanice, pe baterie. Administratorul se prăbuși.

— Să dansăm, spuse Frank. Le-am spus să-i dea înainte. Nu sînt aici singurul combatant care n-are înaintea lui decît douăzeci și patru de ore. Noaptea-i frumoasă și dumneata lîngă mine. Crezi că am să las să mi se fure... pleașca asta ? Nu știi cum li se spune pe-aici luptătorilor din deșertul libian ?

— Dar, Frank...

— Nici un dar. Fiecare blestemat „condamnat la moarte" are dreptul...

Unul cîte unul, instrumentele îşi reluaseră melodia sincopată, care se îmblînzi, urcă, umplu cu un val albastru grădinile întunecate. Anne avu vreme să observe doar că ea şi Frank ocupau singuri ringul. Cît de bine dansa valsul de acum, lent ca o pavană ! Trecură pe dinaintea celor din M.P., nemişcaţi, şi Allen le adresă un salut scurt.

— Vezi bine, spuse el. Înţeleg.

Încet-încet, alte perechi li se alăturară. Toba mare vibră fără veste, scandă un triumf sălbatic. Frank saluta, cam repede. Cei din M.P. se depărtară, zîmbind.

— Dacă mă gîndesc acum, constată el, am făcut bine rămînînd pe ring. Cred că mi-am uitat actele la hotel.

4

La orele 20 sfinţia sa Gondji fusese chemat la căpătîiul unui muribund. Ciudat lucru, în timp de război se uită că oamenii pot muri în patul lor. Sfinţia sa nu presupuse nici o clipă că putea fi vorba de un muribund adevărat. Mesajul venea de la hotelul Abasizilor, frecventat îndeosebi de neguţători şi de diplomaţi neutri. Traficul de stupefiante şi pietre preţioase luase acolo proporţii nemaiauzite. Uneori cîte un scoţian rătăcit o lua la sănătoasa, văzînd preţurile camerelor. Dar, la acest nivel, preţurile — mai degrabă decît împestriţarea paşapoartelor — garantau imunitatea pasagerilor. Cucernicul Gondji n-avea

decît rare contacte cu asemenea meteori străluciți. Aparținînd unei faune mai sedentare, predica (în numele unei secte obscure) într-un cartier deosebit de căpățînos, în care, de la Cruciade încoace, nu se mai văzuse nici un convertit. Principala lui calitate consta în faptul că se topea în pereți și în mulțime : la două secunde după trecerea lui, portarul unei moschei jura că nu văzuse pe nimeni. Un anume mimetism îl făcea să piară. Marile focuri ale războiului vor arde și se vor stinge, armatele vor potopi bolnițe și Capitolii, dar oamenii de felul lui Gondji vor dăinui mereu.

El, cel puțin, era sigur de asta.

Cum în ziua aceea n-avea de gînd să treacă neluat în seamă, își legase peste haină un brîu lat, de mătase portocalie. Se întrebă ce să-și pună pe cap. Turban, sau mare pălărie clasică, de fetru ? Fetrul era mai discret, dar ochelarii se potriveau mai bine cu turbanul ; îl luă deci pe acesta. Un *groom* de culoarea azurului îl primi cu legiuitul *salam* și-l pilotă prin săli și culoare cu aurării. Evidentul prost gust al locului și mulțimea heteroclită foind acolo, toate-l întăriră pe sfinția sa în greșeală : nu era decît un contact obișnuit și avea să slujească drept obișnuită cutie de scrisori. Cu toate acestea, cînd cineva invizibil îl introduse în anticamera cu perdele trase și cînd un puternic miros de medicamente îl izbi în față, își spuse că se înșelase, poate. În același timp se deschise o ușă în fund și, desfigurată de o paloare verzuie, o infirmieră scrobită ieși clătinîndu-se, ținîndu-se de perdeaua unei uși, pentru a se prăbuși fără a scoate un strigăt. Un alt ins, de nerecunoscut sub masca lui de chirurg, o interceptă în clipa cînd

era gata să atingă covorul şi o cără, de parcă ar fi fost o păpuşă de cîrpă, zvîrlită curmeziş pe umerii lui largi.

— N-o lua în seamă, zise entitatea ascunsă pe după perdele, e nebună... aici toate femeile sînt nebune... din pricina căldurii. Cu ceva barbiturice... Vino.

Scena nu durase decît o secundă şi, după o scurtă mişcare de retragere, părintele Gondji se pomeni catapultat în încăperea vecină, din care oamenii ieşeau ca înnebuniţi. Aici mirosul de medicamente era pur şi simplu înspăimîntător, amestecat cu o altă duhoare, fadă şi greţoasă, care făcu să se ivească în creierul cucernicului, cu o uimitoare limpezime, cea mai dezgustătoare dintre imaginile copilăriei lui, pe care o credea uitată, ştearsă : un val de lavă ţîşnind dintr-o crăpătură şi carcase de bivoli scoţînd fum, arzînd, zbătîndu-se încă... bivoli sau băieţi ? erau acolo păstori... În vreme ce Gondji-copil se chircea în faţa infernului bestial, care determinase, poate, propriul lui infern şi drum în viaţă („Tot ce vreţi ! Ştiu că-i o ruşine pentru mine şi ai mei ! Tot ce vreţi, slujbele mărunte, spionajul, dar focul nu !"), Gondji-adultul se afla înaintea unui mare pat alb, pe care zăcea o mumie înfăşurată în pansamente. Mirosul dezgustător venea din patul acela. Şi fu cumplit : marea bilă învelită în mai multe rînduri de tifon se mişca încet. Avea cam două interstiţii : acolo unde se afla gura şi, poate, un ochi. O pată nesănătoasă, trandafirie, se lăţea în jurul fiecărei deschizături. Şi obiectul cumplit vorbi. Spuse :

— Spovedeşte-mă.

Individul cu mască de chirug îl împinse pe Gondji între umeri, aşa că sfinţia sa se pomeni brusc în ge-

nunchi, pe covorul de la piciorul patului. Totodată simţi că i se ia frumosul brîu portocaliu şi turbanul. Cînd îşi pierdu ochelarii, văzu că în deschizătură se mişcau nişte buze negre.

— Mai aproape. Sub pernă. Ia sulul. (Era un mic sul de peliculă fotografică). Sînt SS 86. (Gondji ştia numai că o asemenea categorie există ! Era Canaris. Himmler, bineînţeles. Cine încă ? O picătură de sudoare rece i se scurse între omoplaţi). Idioţii... aterizare forţată. Ceilalţi... prinşi sau... Trebuia să plec mîine, la ora 6. Ai să te duci în locul meu.

— Dar, Excelenţă...

— Nici un dar. Nimeni nu ştie că eşti aici. Cineva a şi plecat cu o sutană neagră şi cu brîul dumitale galben. Sulul, de dat lui Erwin. În mînă.

— Excelenţa Sa nu mă va primi...

— Te va. Îţi dau voie să-i trimiţi primele două fotografii. Dar nu se poate trimite tot. Ai să-i vorbeşti în numele meu. Hai, desfăşură-l... ai să pricepi. Aici Afrika Korps, acolo Aliaţii. La mijloc, accesul către Orientul Apropiat : fîşia asta îngustă, pe malul Mediteranei ; de o parte marea, de alta depresiunea El Quatara. Bun ! Drumul duce neapărat la un zid de carne şi aramă, un baraj alcătuit din toate forţele aliate, masate. Depresiunea e aprioric de netrecut, cel mai scîrbos deşert din lume după Gobi, în care tancurile şi bateriile se împotmolesc. La capătul celălalt, o îngustă lizieră de oaze. *În starea actuală a armamentului nostru, o armată motorizată nu poate fi pusă să străbată El Ouatara, Exclus.* A întinde pe încă 1000 km un front, de pe acum primejdios de extins, a te duce să lupţi acolo, în plină Africă, ar fi o nebunie. Şi nu există decît o şansă la o mie să

putem străpunge barajul către El Alamein : da, colina asta. Presupun că așa vede Erwin lucrurile : Erwin Rommel nu-i prost. Dar a învins prea des. Kniebolo (așa-i spuneam lui Hitler, în scrisorile noastre) Kniebolo nu suportă învingătorii. Aici, la poalele Colinei celor Două Drapele, îl pîndește pe Rommel : la prima lui mare înfrîngere. Am fost trimis să pun lucrurile la punct. Dar am murit.

— Excelență...

— Taci, comandant Idziko. Nu bat cîmpii. Ars în proporție de 70%, în orașul ăsta blestemat... Îmi făcea plăcerea să mă c... în capul lui Erwin. Dar o dată mort... Ai să-i spui, așadar, mareșalului, că dincolo de El Quatara *nu va mai trebui să se bată. Oazele au fost complet evacuate : Alexander a tras tot către El Alamein. Drumu-i liber.*

— Pricep.

— N-are importanță ce pricepi. Ai să fii pansat. Îmbarcat pe targă. Singur. Nu s-a eliberat decît un singur bilet de liberă trecere.

— Dar dumneavoastră, domnule general...

— Eu nu mai exist. Dă-i lui Erwin filmul. Și spune-i că mă c... pe Kniebolo.

Două pete însîngerate năpădeau tifonul. Bulgărul alb se rostogoli pe pernă. Mai fu rostit un singur cuvînt, dar atît de încet că numai infirmierul mascat îl percepu :

— Morfină...

Peste o jumătate de ceas cadavrul pe jumătate calcinat, și învelit într-un covor, fu coborît cu liftul de bagaje. Legat zdravăn, Gondji zăcea în pat, ca o mumie. Un infirmier milostiv lăsase sub pat, la îndemînă, o sticlă cu lichid chihlimbariu. Dar coman-

dantul Idzico nu bea alcooluri străine. Nemişcat, foarte liniştit, avea doar impresia neplăcută că cineva ascultase convorbirea lui — ce nu putea totuşi fi auzită — cu un mort.

5

Grădinile se închideau toate la miezul nopţii şi Anne avu ideea s-o pornească spre singurul loc deschis zi şi noapte : cercul militar. Dar mulţi alţii avuseseră aceeaşi idee, toate sălile erau pline. Se aflau acolo ofiţerii unui regiment neo-zeelandez în trecere, care ocupau o masă mare în fundul sălii ; aşezaseră în fotoliul prezidenţial efigia de ceară a unui camarad căzut într-una din primele lupte şi pe care îşi făgăduiseră s-o ducă, împreună cu ei, la victorie. „I-am spus : Mii de milioane de tunete, Mac ticălosule, ai să fii alături de noi la toate serbările ! Şi, cînd o să-i scoatem lui Adolf maţele, ai să ai partea ta de caltaboş !“ explica un energic preot militar. În ţinută de campanie, cu toate decoraţiile pe piept, păpuşa de mărime naturală şedea ţeapănă în fotoliu ; avea o faţă de ceară, destul de fină, o mustaţă roşcovană şi, pe piept, o pată întunecată. Anne înţelese deodată că era chiar uniforma mortului şi se simţi rău. Allen şi cu ea străbătură sala ; cîţiva americani fluierară admirativ, atunci cînd trecu pe lîngă ei. G., un coleg de serviciu pe care nu-l iubea pentru că bănuia că înclină către anumite metode brutale, dar pe care fu totuşi bucuroasă să-l întîlnească printre toţi acei necunoscuţi, se ridică de la o masă. G. îi invită

la masa lui : nu mai era, într-adevăr, nici una liberă ; în seara aceea cercul era un bîlci...

— Jumătate din localurile orașului sînt închise, explică el. Vînătoarea de spioni e în toi...

— De ce vînătoarea ? se miră Frank.

Părea că din nou cade din cer. Numărul lucrurilor pe care nu le știa era, într-adevăr, uluitor, la fel cu cel al cunoștințelor lui întîmplătoare. (Să fi fost atunci, sau în grădină, cînd Anne își dădu seama că vorbește o franceză cît se poate de curată ? Nici umbră de accent, dar alegea de fiecare dată expresiile exacte... ca un străin instruit !)

— Ia spune, de unde vii ? Din Lună ? rîse binevoitor G., ai cărui obraji tremurară. Damascul e cu susu-n jos, nu ne mai pasă de ofensiva lui Rommel — există măcar un maistru spion care se plimbă pe-aici în libertate. Ce-i mai caraghios, spuse el întorcînd hotărît spatele unei mese cu australieni care-i arătau Annei o admirație masivă și disciplinată, e că s-ar părea că încărcătura nu ne era de fel destinată : au aterizat forțat, pe burtă, și jumătate dintre ei au ars de vii. Cu toate astea, din cei șase supraviețuitori — auziți bine, șase ! — tocmai cei mai puțin adaptați mediului au scăpat serviciilor noastre. Doi SS : dolicocefali, blonzi și așa mai departe...

— O groază de sud-africani sînt blonzi, spuse Anne.

— Firește. Și vorbesc cu un accent... Deunăzi, cînd au încercat să ia cu asalt popota cîntînd *Lorelei*, am crezut că sosise Rommel. În tot cazul, indivizii respectivi s-au dat la fund, ca pietrele în mare. Au fost scotocite locurile unde se fumează haşiş, toate

barurile, toate localurile mai mult sau mai puțin suspecte... fără nici un rezultat !

— Dar, în sfîrșit, îl întrerupse Anne, nu există nici un mijloc pentru a-i recunoaște ? Vize, hîrtii de identitate ? Necunoașterea țării, a limbilor...

— Draga mea, și dumneata parcă ai cădea din cer ! I se adresă lui Frank : Știm cu toții că pregătirea lor e perfectă. Berlinul are cele mai bune școli de spioni. Aștia trebuie să cunoască Orientul Apropiat pe degete, de la pistele din Shat-el-Arb pînă-n fundăturile Damascului. Cît privește actele lor, sînt fără doar și poate în regulă. Chiar autentice, dacă pot spune așa. O tactică nouă... Nemții au fost întotdeauna oportuniști, nu ? De acum înainte nu se mai întocmesc actele pentru un agent, ci agenți corespunzînd actelor. Da, da, e lesne de realizat. Era riscant să imiți stampile și fotografii și, încă și mai riscant, să înlocuiești un om care *a trăit într-adevăr*, printr-un necunoscut : putea să-și întîlnească rudele, camarazii, simple cunoștințe curioase... o țară din Europa cam seamănă cu un sat în care toată lumea se cunoaște. Acum, cîmpul e vast. Există o șansă la o mie ca cineva să cunoască realmente un rezistent, care intră în Forțele Libere. Așa că...

— Așa că ? întrebă Anne, cuprinsă de o amețeală rece.

— S-a născut o nouă tactică : a dublurilor. Băieții care trec Pirineii pe jos, care se îmbarcă pe iole de agrement sau închiriază niște sloop-uri pescărești, niște bărci ce iau apă... pier aproape cu toții, nu-i așa ? Unii sînt prinși, torturați nițel pentru a se obține de la ei informații suplimentare, li se șterpelesc actele și (luați seama, aici e șmecheria) nici

nu li se dezlipesc fotografiile de identitate. Se caută niște înlocuitori semănînd... la maximum. E ușor : semnalmentele sînt vagi, iar înălțimea francezilor, în creștere. Urmează de aici...

— Dar, strigă Anne, nu înțeleg. Dacă adevăratul posesor al actelor ajunge vreodată...

G. o privi cu mila cuvenită unei arierate.

— Unde ?

— Păi, aici... la Cairo, la Damasc... Firește, prizonierii sînt internați, dar se mai scapă din lagăre.

— Din lagăre... de prizonieri de război... frumoasă doamnă, te crezi în 1940 ! De atunci metodele au fost perfecționate : un glonte în ceafă e mai expeditiv. Și chiar dacă rețeaua lor ar fi prevenit unitățile noastre de luptă, chiar dacă ar fi fost așteptați, dublura sosește, nu-i așa ? Așteptai un combatant, vine un combatant. Festa a fost jucată.

Dublura...

Anne se ridică brusc ; se cam clătina.

Așadar, asta era ! Făpturi tinere și pline de viață — frați, logodnici, iubiți — căzuseră în cursă. Suferiseră o agonie cumplită, chinuri pe care oamenii civilizați nici nu vor să și le închipuie, muriseră deznădăjduiți și, în vreme ce fețele li se descompuneau în gropile comune, o dublură le lua locul, entitate fără chip și fără nume, le *trăia viața, lupta cot la cot cu tovarășii lor, dormea în brațele iubitelor lor, și trăda, și ucidea...*

Cineva îi pusese mîna pe umăr. Cineva spunea :

— Ești obosită, Anne ? Hai să plecăm.

...Frank. Nici nu-l cunoștea. Circula prin orașul ăsta pentru că se afla la brațul ei și toată lumea...

— Hai, Anne.

...o cunoștea pe ea. Acum îl privea, îi vedea pentru întîia oară capul blond, ușoara înțepeneală militară, disprețul total pentru tot ce se afla în jurul lui. Și, de cum vorbea, franceza lui de străin, prea curată...

Parcă trecuseră o mie de ani. G. fusese chemat la telefon și se lupta cu o centrală aflată la capătul puterilor. Nu voia totuși să strige, să dea naștere la un scandal... Australienii de la masa vecină pariau, cu glas tare, că tînăra *frenchie* avea să-și părăsească partenerul. El spuse, aplecîndu-se puțin și aproape fără a-și descleșta buzele :

— Mă numesc *într-adevăr* Francis Alain. Și nu *numai aici, ci acum.* Am să te lămuresc. Vino.

În vestibul încă ar mai fi putut întîlni un chip cunoscut. Să strige, să spună... dar ce ? În seara aceea erau neobișnuit de puțini francezi la cerc, chelnerii erau arabi și n-o cunoștea pe fata de la garderobă. „Și, chiar dacă aș cunoaște-o, sfîrși Anne în gînd, n-ar înțelege nimic.“ La intrare, nici un taxi, dar garajul vecin închiria cu ora, fără șofer, și cum patronul o cunoștea pe domnișoara Osten... Era latura kafkiană a aventurii : toate piedicile cădeau pentru că, la Damasc, toată lumea se cunoștea. Probabil că și băieții din M P, care făcuseră razia, știau că lucra la cenzură. Ca și boy-ul care fugi să le aducă mașina. Ca și vînzătorul de porumb, de la colț...

Așa se pomeni într-o mașină necunoscută, gonind în linie dreaptă către ieșirea din oraș, apoi rătăcind în plin deșert. „Și chiar dacă acum nu vrea să risipească muniție și mă debarcă pur și simplu pe pla-

tou, își spuse Anne, știm noi ce se cheamă asta: un călător rătăcit la 50 km de Damasc e un călător mort." Mașina se clătina, Allen o conducea ca pe un avion. Fără veste, stopă. O rezemase pe Anne de umărul lui și-i oferea o țigară.

— Ia, spuse el, nu-i drogată. Și acum, de vreme ce nu mai poți înștiința armata a 9-a, cred că-i timpul să-ți spun cum stau lucrurile. Ei bine nu, nu sînt un spion nazist. Nici un combatant aliat. Vezi, vin de mai departe. Din pricina asta, mai ales, te-am condus nițel *„out of bonds"*, cum spun prietenii noștri englezi. Mi-e tare ușor să dovedesc că mă numesc Frank Allen, sau Francis Alain, că vin din Egipt, că fac parte din cutare unitate, dar n-am nici un chef să te aud strigînd „săriți, un nebun". Pentru că așa ai fi făcut, ești pe punctul s-o faci, și n-ai auzit nici jumătatea poveștii. Uite, vin din anul 3940.

— Din... spuse ea încetișor.

Albă, luna atîrna ca o hieroglifă peste deșert; universul încetase brusc să existe și ea era singură, într-o mașină imobilizată, cu un necunoscut frumos ca un înger răzbunător, și care rostea enormități...

— Întocmai, ai înțeles bine. În aproximativ 2000 de ani, cînd numele Hitler, Stalin, Churchill (epoca barbară atomică etc.) nu vor mai avea decît o vagă semnificație pentru specialiști, o organizație ale cărei inițiale te interesează prea puțin va trimite misiuni la o depărtare temporală, în care, din trecutul dezagregat și din viitorul schițat, nu vor mai fi rămas decît liniile mari, putînd fi rectificate. În aceste condiții, cercetările și chiar experiențele istorice pot fi întreprinse în ambele sensuri fără primejdie de

cronoclasm, adică de cataclism temporal. Călătoriile noastre au un scop strict umanitar. Mă auzi ?

— Da.

— Nu... Îți închipui că sînt nebun de legat, dar un nebun logic. Nu sînt nebun. Ascultă-mă bine : n-avem decît puțină vreme la dispoziție și resimt oarecare dificultate în a vorbi frumoasa, dar arhaica voastră limbă. (Da, bineînțeles, am învățat-o prin hipnoză. Clasicii, firește. Și unele noțiuni de „jargon soldățesc", dar dialectele astea se învechesc îngrozitor de repede). Epoca voastră fiind, într-adevăr, o perioadă de ororî concentrate și cu rezonanțe prelungite, s-a hotărît că am putea încerca să-i aducem măcar unele corective, tot pe termen lung. Mai multe grupuri au fost trimise în puncte strategice. Fac parte dintr-un asemenea grup.

— Vrei să spui, zise Anne, înghițind cu greu puțin aer și fum, într-atît de uscată-i era gura, că ești... detașat din viitor ca să ne mitocosești epoca ? Să-l ucizi pe Hitler, sau ceva de genul ăsta ?

El rîse încetișor. Un rîs uscat și rece, lipsit de veselie.

— Prea o iei repede ! Să-l sugrumi pe micul Adolf în leagăn ar fi fost perfect, dar ce serie de cronoclasme ! Căci Istoria e Istorie și tot ce s-a întîmplat nu poate fi șters dintr-o trăsătură de condei, mai ales atunci cînd faptul a avut repercusiuni durabile. De altfel, dacă Hitler ar fi murit de mic, îți închipui că felia de timp care l-a format și i-a apărat creșterea monstruoasă nu ascundea și unele contrafaceri, gata pregătite ? N-am vizitat orășelul liniștit din care venea, dar unul dintre tovarășii mei mi-a spus că fiul brutarului... și cel al farmacistului, poate...

vezi Anne, nu e vorba atît de oameni, cît de epoci. Un tiran nu poate fi primejdios decît atunci cînd vine la timp, pe un pămînt îngrăşat de sînge şi de vise nebuneşti. Hitler n-ar fi nimic fără legiunile lui isterice. N-ar exista lagăre de concentrare, dacă două sau trei generaţii n-ar fi format călăi.

— Atunci, strigă ea, nu-i nici o speranţă ? Dacă e să te cred, înseamnă că vii dintr-un viitor atît de depărtat încît te afli în posesia unei justiţii mai bună decît a noastră şi, totodată, a mijloacelor necesare pentru a o face să domnească, asta e, nu ? N-am spus că te cred : cînd eram mică, mă jucam ades cu sora mea „de-a istoria cu dacă"... „Dacă aş fi un mare inventator" — „dacă ai fi regina Spaniei"... aşa, totul era cu putinţă. Atunci mă învoiesc să cred că am întîlnit un fel de arhanghel călător, înarmat cu o spadă de foc...

— Imaginea nu corespunde, ştii...

— ...care aruncă peste secolul ăsta sîngeros o privire de o blîndeţe îngerească ! Dumneata şi toţi ai dumitale ! Acceptaţi, aşadar, ca lucrurile să se petreacă aşa cum se petrec, numai pentru că unele date ale problemei concordă între ele ? Omenirea va fi decimată, Europa redusă la sclavie, milioane de oameni se vor înăbuşi pe după sîrme ghimpate, o absurdă doctrină rasială va plămădi carnea în sînge... şi nu veţi face nimic, vă veţi plimba prin infernul ăsta surtucele de comunianţi sau de boy-scouts, în scopuri strictamente ştiinţifice !

— Oh, exclamă el, n-am spus asta ! De altfel, tentaţia e prea puternică... De aceea nici nu sîntem trimeşi în clipe şi locuri unde un simplu gest ar putea arunca în aer o sută de ani de istorie ! Mi-

siunile noastre „aterizează" într-un trecut atît de depărtat, încît a fost cu desăvîrşire uitat, în afara a două sau trei evenimente-cheie, sau într-un viitor atît de îndepărtat încît mai poate suferi o mică remodelare... Nu spun că va fi întotdeauna aşa : sîntem abia la începutul ştiinţei care e Istoria controlată. În afară de asta...

— În afară de asta, puţin vă pasă ! Lacrimile, sîngele nostru nu vă privesc !

— Nu spune asta, Anne.

Ea plînse de supărare. El se plecă, de parcă ar fi văzut o minune : felul cum se nasc perlele, diamantele sau roua. Furioasă, îşi căută batista, Frank i-o dădu pe a lui, şi ea o cercetă bănuitoare : cum să poţi crede că o fiinţă din 3940 îşi ştergea nasul ? De fapt, aventura i se părea mai departe la fel de neverosimilă ca o veche carte a lui Jules Verne, dar, cu ajutorul sugestiei, începea să găsească la Allen unele subtile deosebiri faţă de oamenii epocii ei : avea, într-adevăr, ovalul unui personaj de bandă-desenată, dinţi cam ascuţiţi, irişi prea largi şi, fără doar şi poate, nu rostea palatalele ca toată lumea...

— Nu, spuse el deodată, n-am nici o gaură în cerul gurii.

— N-am spus niciodată...

— Dar ai gîndit. Am uitat să te previn că, în 3940, sîntem cu toţii telepaţi.

— Ce oroare ! Anne se zgribuli. Ce părere trebuie să-ţi fi făcut despre mine ?

— Cinstit vorbind, numai lucruri bune. Ai o... uimitoare pudoare în expresii, sub aparenta dumitale asprime.

— Asta vrea să spună că înjur și scuip, mai mult cînd vorbesc !

— Nici măcar. O privea aproape cu timiditate. În sfîrșit, te-am luat pe neașteptate... pe nepusă masă, parcă așa spuneți. Nu, mă înșel, așa se vorbea acum o sută de ani... înțelegi, ne specializăm serios într-un mileniu, așa că le mai încurcăm. Eu sînt specialist în epoca de la 1200 la a voastră...

Anne căscă ochii mari.

— Și ai venit și în secolul al XIII-lea ?

— Exact. În 1280. Mă numeam atunci François de Vivray... am asistat la bătălia de la Tiberiada. Crede-mă, secolul vostru n-are monopolul ororilor. Și n-am putut face nimic... nu, într-adevăr.

— Nimic ?

Avea o expresie... da, aproape deznădăjduită ! Și părea să gîndească ceea ce spunea.

— Poate că n-ai vrut !

— Nu fi măgăriță, Anne. Trăia aici — vreau să spun pe-aproape, în Sfîntul Regat al Ierusalimului, comitatul Edessei — o fată care semăna puțin cu dumneata. Oh ! nu ca inteligență ! Avea ochii verzi, ca dumneata, de transparența unei ape tainice și o piele despre care se spunea că-i de fildeș. Își împletea perle în plete și vorbea puțin. Dar ce frumoasă voce, cînd gemea ! Din punct de vedere intelectual, era o ciubotă... fără apărare. Știi, pentru femei, era o epocă cumplită...

— Erai tare îndrăgostit, nu-i așa ? De această...

— Isaura. O chema Isaura. Nu, nu poți înțelege. François de Vivray a fost probabil îndrăgostit de ea. În 3490 am învins condiționările și inhibițiile. De

fapt, ceea ce numiți „dragoste", febră fizică, sublimare mintală, nu mai există. Ne potrivim sau nu, pînă la un anumit punct, și asta-i tot.

— Tare plicticos trebuie să mai fie !

— Ba nu, de vreme ce stările emoționale sînt la fel de acute. Sîntem... poate mai sensibili. Dar, cînd călătorim, adoptăm forma potrivită perioadei date : în 1280 am fost un fel de trubadur, un soi de brută extatică. De unde... Isaura. Totul e superficial, firește ; ne păstrăm totuși personalitatea, altminteri ar fi un haos de sentimente... insuportabil.

— Asemenea celui pe care-l trăiești în clipa de față, nu ?

— Cine ți-a spus că-n clipa de față... ?

Anne se ridică pe pernele de piele ale mașinii și privi drept în ochii limpezi :

— Bine ! zise. Am evitat să gîndesc, pe cît am putut, în consecință sîntem cam la egalitate. Destulă vorbărie. Nu ești îndrăgostit de o femeie, ci de o epocă. Epoca noastră. Și, poate, de o cauză. N-am nici o dovadă că ai spus adevărul, dar se pare că ai suferit destul în rîndurile Franței Libere...

— Am făcut, cinstit, drumul unuia dintre ai voștri, spuse corect Allen.

— Prin urmare, trebuie să nutrești oarecare simpatie pentru tabăra noastră.

— Din punct de vedere istoric, acțiunea ei a fost îndreptățită.

— Acestea fiind spuse, de vreme ce pretinzi că vii din viitor, trebuie să știi o groază de lucruri ? Sau unul, măcar ? N-am să te persecut, nu țin să

trec în saloanele din Damasc drept o ghicitoare extra-lucidă, dar...

— Ţi-ar fi cu neputinţă, ori cît m-aş strădui să mă plec întrutotul vrerii tale...

— Nu începe din nou să amesteci secolele : aşa se vorbea într-al XVII-lea. De ce ?

— Pentru că ştiu că ghicitoarele sînt ades întrebate cum va fi vremea duminică. D-ra A. se va mărita cu Dl. B. ? Va cîştiga oare X. la curse ? Habar n-am şi nu mă interesează nici cît negru sub unghie. Nu ştiu ce se va petrece mîine şi nici dacă am să te sărut peste cincisprezece minute.

— Taci ! strigă Anne, exasperată. Nu asta voiam să ştiu !

— Atunci ce ?

— Vreau să ştiu *cine* va cîştiga viitoarea bătălie din deşert !

— *Ei bine,* spuse el, *nu ştiu absolut nimic !*

Luna fusese acoperită de un nor subţire, stelele părură mai mari. Se deslușea safirul lui Arcturus şi perlele Carului. Frank încercă să încheie pace.

— Dacă am ieşi să facem cîţiva paşi ? propuse el. Noaptea e frumoasă.

Anne se strînse ca un arici.

— Da ! Ca să mă laşi în mizeria asta !

— Ca să te... ? Oh, Anne, de fapt asta gîndeşti dumneata despre mine ? De asta tot simţeam pe dedesubt o lipsă de încredere... Părea consternat. Uite, am să-ţi dau eu exemplul cel bun : ies primul.

— Nu !

Se încleştă de el cu energia desperării.

— De ce ?

— Poate că am fost urmăriți. Te-ai purtat destul de ciudat și eu am prieteni la Damasc. Au să te împuște de cum te-or vedea.

— Atunci ? o privi în ochi. Nu vrei să fiu ucis ?

— Nu știu să conduc ! i-o întoarse Anne, cu demnitate.

El rîse.

— Draga mea, nu te face mai rea decît ești ! Dacă cineva s-ar fi ostenit să ne urmărească de la Damasc și pînă aici, cu unicul scop de a trage asupra suspectei mele persoane, se va însărcina desigur să te aducă înapoi la cercul militar. Am poftă să-mi dezmorțesc picioarele și pot să te liniștesc : platoul e pustiu, nu captez nici o undă.

— Pentru că acum captezi și undele, de la distanță ?

— Cu puțin exercițiu, da. În general, ridici, dimpotrivă, o barieră mintală : altfel, în locurile publice, ar fi insuportabil. Dar aici sîntem singuri. Ieșim ?

— Ieșim.

Coborî din mașină, fără a înceta să se cramponeze de încheietura lui. Noaptea era, într-adevăr, frumoasă și răcoroasă, aerul ca de cleștar ; foarte departe, grădinile Damascului își dezlegau miresmele : iasomie și trandafir. Nisipul sclipea, aproape alb. Scăldată în luminiscențe, o creastă stîncoasă se profila pe cerul negru.

— Întocmai ca un peisaj lunar, spuse Allen.

— Pentru că ai fost și pe Lună ?

— De ce nu ? La urma urmei, nu-i decît periferia Pămîntului. Oamenii au să debarce pe ea în curînd și...

— Nu spune prostii !

O privi aproape cu tristeţe ; nu făcuseră decît cîţiva paşi şi se întorseseră cu spatele la maşină : universul din 1942 încetase să mai existe şi, înconjurată de luciri tremurătoare, ea apărea fragilă şi preţioasă în rochia ei de bal, potrivită pentru o altă lume...

— Accepţi aprioric posibilitatea deplasării în timp şi o respingi pe cea a călătoriilor în spaţiu ? Mă descumpăneşti, Anne. Şi, totuşi, secolul vostru e cel care a deschis seria descoperirilor în lanţ... E foarte simplu, cea dintîi a şi fost făcută, în teorie ; va răsturna toate datele ştiinţifice în vigoare şi va fi aplicată în 1944... sau 45...

— Nici de asta nu eşti sigur ?

— Ştii, există fluctuaţii în timp.

— Explică.

— E greu, Anne. Mă tem că numele lui Lorentz-Fitzgerald, Sokolov, Lobacevski, nu-ţi spun nimic. Închipuie-ţi că timpul e un fluviu neîntrerupt, care poartă eventualităţi... Nu, închipuie-ţi că-i un năvod uriaş, cu ochiuri foarte mari : numai cauzele prime sînt indicate cu mult timp înainte şi tîrăsc cu ele cantităţi variabile de efecte. Voinţa omenească, freamătul slabelor noastre inimi pot interveni printre ochiurile năvodului. Totul poate fi schimbat... afară de urzeală.

— Isaura poate coborî din turn.

— Să nu vorbim de Isaura. Tremuri, Anne ? Să ne întoarcem în maşină ? Nu, ne aşezăm pe scară şi te înfăşur în halatul meu de baie. Ţi-am mai spus că nu eu, ci François de Vivray a fost îndrăgostit de Isaura. Cu atîtea slujnice şi roabe maure învăţase repede arta „dulcelui amor", cum se spunea

pe atunci. Eu nici nu știu să vorbesc cu femeile.

— Cu toate astea, cele opt scrisori violete...

— Păi tocmai asta e : le-am copiat pe toate după biletul unui camarad. Doar ai băgat de seamă, Anne, că nu știam o groază de lucruri ?

— Nu știai ce e o descindere a M. P. Că puteau să ți se ceară actele. Că există spioni și că sînt vînați. Conduci foarte bine, dar nu respecți nici sensul, nici stopurile. Și e tare adevărat că nu știi să vorbești cu femeile.

— E o tîmpenie, Anne ?

— Nu, e drăguț.

— În 1280 puneai genunchiul în pămînt și rosteai : „Ești inimii mele precum trandafirului roua". Trebuie să pun genunchiul... ?

— Și în 3940 ?

— Oh, e mai simplu. Se face așa...

O luă în brațe. Lungile-i gene bătură pe obrazul ei : sărutul unui înger. Cu fața ridicată, Anne privea luna albă pe care oamenii aveau să pășească în curînd, apoi insigna aurită a FFI și-și spunea : „Un Stăpîn al Orei. Sărut un Stăpîn al Orei. Sau, mai degrabă, nu : dorm. Am să mă trezesc. Am să spun : ce vis ciudat am avut în noaptea asta..."

Se smulse din brațele lui pentru a întreba :

— În ce constă descoperirea — gata făcută — de care mi-ai vorbit ?

— Fisiunea atomului.

— Și cum va fi aplicată ?

— Sub forma unei bombe.

— Bineînțeles !

— O biată bombiță, care va părea însă atît de formidabilă, încît războaiele vor fi suprimate... pen-

tru multă vreme. O distrugere totală, lăsînd pe pereți doar umbrele ființelor vii și *trîmbițele morții vestivor izbînda...*

— Dar asta în 45 ?

— Sau 44. Anne, *ești trandafir și crin...*

— Da. Da... *da !* Nu înțelegi că pentru noi va fi prea tîrziu ? Pentru noi, vreau să spun pentru camarazii tăi și ai mei, pentru tot Orientul și pentru mult mai mult decît atît ? N-ai aflat că sîntem în preziua unei bătălii ? Ceva ca Arbela sau Marna, o uriașă ciocnire în care totul e pierdut sau cîștigat ? Și nu-i vorba numai de această gigantică înfruntare a armelor (nu știu cum ați putea s-o uitați, chiar peste 2000 de ani !). Că doar nu crezi că, învingători, pătrunzînd în Asia și în Africa, naziștii au să-și pună mănuși ? E vorba de două continente în care totul va fi masacrat, distrus, redus la sclavie, începînd cu Siria și Palestina, care vor fumega ca două enorme cuptoare de incinerație ! Dacă bătălia asta e pierdută — și poate că va fi — nu știu cum se vor mai aranja Stăpînii tăi ai Orei pentru a face să triumfe justiția, nici cum va supraviețui universul, nici...

— Liniștește-te, draga mea. Despre ce bătălie e vorba ?

— Pe mine mă întrebi ? Încă nu s-a dat. N-are nume !

— Evident, spuse el, nimeni nu cunoștea dinainte Pharsala, nici cîmpul de luptă de la Philippos...

— Frank... (mai că nu striga) știi și tu foarte bine că n-a fost niciodată o cauză mai dreaptă și nici luptători mai dezinteresați ! Băieții ăștia din țările ocupate au pierdut tot, nu se bat decît pentru li-

bertate ! Şi au trecut prin mii de primejdii, au uneori remuşcări — li se pare că i-au trădat pe ai lor, rămaşi acolo... Înfruntă moartea cea mai cumplită, nici măcar pentru un acoperiş trandafiriu de la ei, sau pentru o vîlcea şi pentru lumina ei verde... ci numai pentru că nu-i de conceput ca răul să triumfe ! Te-ai bătut cot la cot cu ei şi ştii, Frank ! Nu mai vorbesc de tot uriaşul pămînt predat, deschis ca un fruct copt, de oraşele fără apărare, de copii, de femei... Frank, fie-ţi milă !

— Anne, nu înţeleg...

— Arma asta, de vreme ce există, de vreme ce o cunoşti... ne-ar putea hotărî soarta !

— Ah !... exclamă el. La asta te-ai gîndit ? Într-adevăr, de la 1942 la 1945, în fluviul-timp, deosebirea e abia perceptibilă. Dar, Anne, n-am laborator şi, pe deasupra nu sînt fizician. Dacă aş dori să vă ajut — şi ştii că nu doresc nimic mai mult — n-aş putea folosi nici raza morţii, nici bomba A, urmată de bomba H, nici chiar... Sîntem trimişi în timp fără arme ofensive şi nu avem dreptul să ucidem, cu sînge rece. Doar pentru a ne apăra... şi încă !

Atunci, aşezată pe scara prăfuită, începu pur şi simplu să plîngă, iar pentru Frank ăsta fu poate lucrul cel mai cumplit, căci în 3940 nu se mai cunoşteau lacrimile. Şi pentru că, în vremea lui, o asemenea pierdere de lichid vital şi de forţă psihică, totodată, prevestea moartea ! Încercă s-o cuprindă din nou în braţe şi să-i usuce lacrimile cu săruturi uşoare, învăţate în 1280, dar dacă pe atunci era lesne să consolezi mîndrele jupîniţe şi domnişoarele lor, aplicat la o tînără din secolul XX, un astfel de

tratament părea fără succes. În cele din urmă, întrebă :

— Bătălia asta... unde urmează să se dea ?

— Ţi-am mai spus că nu ştiu. Ultimele telegrame de pe front vorbeau de o depresiune şi de o colină...

— Care se numeşte ?

— Ce importanţă are ? El Alamein.

— Are, pentru că... Se ridicase în picioare. Noi îi spunem Colina celor Două Drapele ; nu reţinusem numele arab. Da, acum cred că-mi amintesc : El Alamein e o victorie. Da, în cazul ăsta cred că pot face ceva. Umbla nervos prin deşert şi silueta lui era — de pe acum — ca estompată în subţirele nimb al luminescenţelor. De fapt, adăugă el, există două eventualităţi, două bătălii... matematic posibile şi, firește, trebuie să fie doar El Alamein. Cum să-ţi explic ? Locuiesc la hotelul Abasizilor... Nu, asta n-are nici o importanţă. Plec mîine la şase dimineaţa. Va mai fi şi un alt pasager, transportă informaţii foarte importante, care pot deplasa cîmpul de luptă. Ah ! asta numiţi voi „spion" ? Nu, nu-l puteţi aresta, e membru al unei misiuni neutre şi, se pare, cu arsuri în proporţie de 70%, trebuind să fie operat de urgenţă. E unul dintre faimoşii SS, dacă nu-i chiar mai mult. Cum ştiu toate astea ? Pur şi simplu, pentru că prind undele de la distanţă. Personajul mi s-a părut veninos. Am să fac în aşa fel încît să-l elimin.

— Dar, spuse Anne, ştergîndu-şi lacrimile, nu te poţi bate cu cineva ars în proporţie de 70%.

— Am spus că e ars, într-adevăr ? Ce-are a face ? Oricum ar fi, *nu pot pricinui moartea unui om în 1942*. Dimpotrivă, pot... Există unele deviaţii pe flu-

viul-timp, știi. Și lumi intercalate și paralele. Accelerația e cea pe care o utilizăm și noi, dar sensul ei e modificat. Înțelege-mă, Anne, dacă accelerez și-l iau pe străin cu mine, încetăm a mai exista în lumea asta. Nimeni nu va bănui nimic, vei auzi vorbindu-se de o explozie...

— Și n-am să te mai revăd ?

— Niciodată. Dar bătălia de la El Alamein va fi cîștigată.

Era toată o lucire a ochilor limpezi.

— Frank, nu se poate ! Ai să mai călătorești. Stăpîn al Orelor, ai să vii din nou către noi. Vom fi cîștigat bătălia, vom fi învins răul, ai să vezi Pămîntul pacificat. Ai să găsești alte țărmuri de vizitat, de iubit, ceruri de culoarea perlei, prieteni, camarazii tăi, eu... Chiar dacă nimeni nu știe, vei fi salvat lumea asta. Vei fi pentru noi toți...

— Nimic, Anne, nimic. Accelerația nelineară e ireversibilă ; cel ce salvează o lume, moare pentru ea. Nu te întrista : sfîrșitul ăsta nu-i prea penibil (gîndește-te că aș fi putut călca peste o mină, să fiu ciuruit de schijele unei grenade, aș fi putut arde sub un aruncător de flăcări, agoniza lent între sîrme ghimpate)... Dintre toate tragediile cu putință, am ales-o pe cea mai puțin sîngeroasă. Ne vom mai gîndi unul la altul, sper. Ai să visezi un fulger, ștergînd o înfrîngere. Îmi voi aminti de o fată din secolul XX, arzătoare și lipsită de dragoste. Apoi se vor șterge pînă și imaginile. Niciodată despărțirea nu va fi fost mai definitivă...

— Dar te iubesc, Frank !

— Și eu, Anne. Acum... arată-mi ce înseamnă un sărut de adio în 1942.

COMUNICAT AL ORAȘULUI FORTIFICAT DAMASC (Septembrie 1942):

...Pe ruta Damasc-Cairo, un avion de transport se dezintegrează în plin zbor. Nici supraviețuitori, nici rămășițe.

GERARD KLEIN

Născut în 1937, a publicat vreo zece cărți, dintre care numai patru sub adevăratul său nume. E și un eseist deosebit de înzestrat, care nu-și neglijează totuși profesiunea de economist. Editorul Robert Laffont i-a încredințat conducerea unei noi colecții de anticipație *(Altundeva și Mîine)* din care se ambiționează să facă cea mai prestigioasă colecție științifico-fantastică din Franța.

BIBLIOGRAFIE :

Gambitul stelelor (Hachette), *Perlele timpului*, *Timpul n-are miros* (Denoël), *Un cîntec de piatră* (Eric Losfeld).

În pregătire : *Seniorii războiului* (roman).

UN CÎNTEC DE PIATRĂ

Florenței

N-am cerut nimic zeilor, căci nu cred în ei; dar mi-au dăruit singurătatea. Am înțeles asta în clipa părăsirii unei lumi gata să explodeze și a cărei cenușă a fost, de atunci, risipită de vreme. Fără emoție, am văzut oameni gonind pe străzi pentru că soarele se fărîmița la zenit într-o zăpadă de foc. I-am văzut pe unii străduindu-se să-și împacheteze destinul și tîrînd după ei lăzi și cufere bătute în cuie, cărți și pietre, arme, blănuri și mașini scîrțîitoare, pătrunse de lumini. Ar fi oferit cu toții viața altuia spre a putea lua cu ei un bibelou oarecare, pentru că nu erau decît o colecție de obiecte și pentru că mai degrabă și-ar fi pierdut sufletul, decît trecutul. Cît despre viitor, el n-are greutate. E singurul bagaj comod. Le cam lipsea însă.

Nu povestesc bine, toate mi s-au răvășit în minte. Aveam totuși sarcina de a vedea cîte se petreceau acolo și de a le însemna pe toate. Dar m-am obișnuit — de nevoie — să las să curgă dincolo de prezent baloturile cu imagini, cu sunete și mirosuri, pe care simțurile le adună. Nu prea știu unde se rătăcesc. Dar măcar infernul ăsta individual trebuie să aibă căi de întoarcere, că mi se întîmplă să deslușesc printre umbre negura circulară a unei păduri unde mă deprinsesem să mă pierd în tinerețe,

goliciunea palpitîndă a sorilor pe care i-am cîntat, scăpărarea electrică a unei cîmpii de nisip și chipurile înspăimîntate ale planetei muribunde.

Poate ați citit sau auzit ce s-a petrecut acolo. Totul pare atît de barbar, în vremea noastră cumpănită, încît întîmplarea te duce îndată cu gîndul la cine știe ce vechime mitologică. Dar a fost ieri. Coloniștii acelei lumi au tras atît de mult și atît de tare de izvoarele energetice ale stelei lor, încît ceva s-a prăbușit în inima ei și, ca un sînge de foc, plasma se scurse în spațiu. Dacă ne-ar fi crezut — și, la urma urmelor, de știința noastră era vorba — ar fi plecat la vreme sau ar fi stăvilit dezastrul. Dar n-au vrut să audă de nimic și, cînd veni vremea exodului, i-au și ucis pe unii dintre ai noștri care, frînîndu-le excesele, voiau să întîrzie catastrofa. Au dat vina pe noi. Au pretins că-și cunosc steaua mai bine decît noi, uitînd că nu ținem de nici o lume, că socotim stelele egale în privința generozității și a trădării și că am meditat asupra ritmurilor care le agită viața. Au vorbit de sabotaje, de invazii, de rase străine dornice să le surpe izbînda. S-au văzut, la orizonturile nopții, un fel de avanposturi ale nepăsării noastre, neținînd seama, în spaima lor, de varietatea lumilor pînă la care puterea noastră ajunge și de privirea egală cu care ne uităm la fiecare.

De altfel, amintirile astea n-au decît prea puțină valoare și nu pe ele am de gînd să le povestesc. Le spun doar pentru a smulge din filtrele timpului niște rămășițe erodate, mucegăite de amintire. Asemenea reversului cuceririi, un prăpăd e istoria a

sute de epoci şi l-am văzut reprezentat de cel puţin şapte ori, rolul schimbător al adversarului fiind jucat de om, de străinul absolut sau de frigida inconştienţă a obiectelor. Astea sînt, spunea maestrul meu Stello, omul cu faţa descoperită, mijloacele societăţilor pentru a-şi uita vinile şi ale naturii, pentru a-şi şterge greşelile. Dar ar însemna să presupunem, dincolo de gratiile cuştii noastre, puteri cărora le-am refuzat existenţa : e ciudată înclinarea asta către transparenţă, care împinge o minte limpede şi aventuroasă spre găsirea unor raţiuni, acolo unde nu se află decît consecinţe.

Vă plictisesc. E dreptul meu. Aţi venit să-mi cereţi numele, în senina speranţă de a-l descoperi pe al vostru. Numele nu mi-a fost rostit decît o singură dată, şi trebuie să vă arăt în ce împrejurare, şi cum a dat vieţii mele un sens, şi cum a devorat-o — chiar dacă-l trădez azi, plictisindu-vă.

*

Totul se petrecea lîngă grilajul portului, încercuit de colinele oraşului. Soarele alungit, deformat de veninul stelar pe care-l scuipa în spaţiu, zvîrlea navelor cîte o umbră plată. Pe înălţimi, vilele de la marginea nisipurilor ardeau liniştit şi, ca bucăţi de funingini, stoluri de păsări explodau peste norii de fum. Calmi în dogoare, aşteptam ca plecarea unei nave să vînture aerul. Şi, în faţa noastră, trecerea neîntreruptă a cohortei omeneşti se spărgea de grilajul portului stelar. Ne blestemau şi, totodată, ne implorau. Dacă gărzile n-ar fi stăvilit dezordinea, ar fi luat navele cu asalt. Văzusem în ajun o

navă bucșită, cu sasurile pline de fugari, ridicîndu-se greoi către stele și clătinîndu-se deodată, îndoindu-se în înălțimi ca o lamă de briceag și risipindu-se peste întreaga provincie. După care ne-am pus în mișcare, părăsind cîmpia pe care se ridicau turnurile noastre de observație și am luat poziție între oraș și port. Numărul plecărilor era scăzut, dar am făcut ce am putut. Tac atunci cînd mi se reproșează că vorbesc cu răceală despre lucrurile astea, căci cine le-a văzut n-are nevoie să le audă, iar cel ce nu le cunoaște mai poate dormi. Am văzut copii înfășurați în postăvuri, așteptînd muți, cu ochi de sfinx. Am văzut o pereche, bărbat și femeie, foarte tineri, foarte liniștiți, în haine nițel extravagante de parcă ar fi plecat într-o călătorie, rătăcind printre grupuri, cît se poate de aproape de porți : păreau siguri că li se vor deschide și au fost striviți a doua zi, în îmbulzeala care vesti ziua de pe urmă. Am văzut bătrîni, a căror viață avea să dureze mai puțin decît timpul călătoriei, încăpățînîndu-se să-și tîrască viitorul cadavru pe o lume mai bună.

Și am văzut-o pe cea care-mi cunoștea numele Cobora dintr-o periferie îndepărtată, dar oboseala nu-i atinsese chipul neted. Pletele ei de culoare deschisă erau pline de praf, lumina crudă străbătea însă praful și ele căpătau astfel un fel de prospețime. Buzele-i erau decolorate. Am privit-o pentru că pășea între cei ce alergau și pentru că, evitînd-o, făceau brusc un ocol, pentru că n-o atingeau măcar, de parcă le-ar fi fost iremediabil străină și i-ar fi neliniștit. Ea singură avea mîinile goale și încă nici o amintire întipărită pe frunte sau în ochi. A venit

spre mine și m-a întrebat de drum. Am dat din cap i-am arătat porțile. M-a privit, a făcut un gest și s-a întors. A luat-o de-a lungul grilajului și a rămas multă vreme în picioare, cu fața ridicată, contemplînd întinderea de ciment și piramidalele bastimente de transport, fostele simboluri orgolioase ale comerțului, care nu mai erau decît vectorii spaimei. Poate că s-a așezat pe o ladă, sau a căutat poate umbra inutilă a unui zid, așteptînd sfîrșitul zilei. N-are a face. Sînt sigur că a rămas deoparte, despărțită de teama colectivă, oarbă la învălmășeală și depănînd, poate, sub pleoapele închise, străvechile imagini ale unei lumi mai puțin brutale.

Eram aspru pe atunci și, cum propria-mi viață era amenințată, cam lipsit de milă. Greșeam. Față de ea puteam avea milă, căci nepăsarea-i era ciudată și tăcută.

*

Mașinile noastre cedară dimineața sub ploaia de fotoni. Ecranele care apărau orașul se prăbușiră dintr-o dată, cu zgomotul uscat al trăsnetului sau al unei bolți de lemn ce trosnește. Cerul trecu de la sclipirea argintului la cea a fierului lichid. Într-un șuvoi de plumb, căldura dimineții ne căzu pe ceafă. Un vînt năpraznic se ridică, izbucnit din nisipuri, și iarba luă foc întîi pe înălțimi, apoi pretutindeni, în același timp. Nițel mai tîrziu am văzut drumurile însuflețindu-se, legănîndu-se ca niște mari șerpi moi și prefăcîndu-se, în cele din urmă, în negre pîraie fumegînde. Nu știu cîți au pierit atunci, dar s-a auzit un strigăt mare, o maree sonoră, și gloata s-a bulucit.

Ai noştri deschiseră porţile. Ecranele mai rezistau deasupra portului şi, pe suprafaţa aceea redusă, puteau împiedica cerul de bronz să ne ardă pielea şi să ne usuce oasele. Gărzile lăsară întîi valul omenesc să intre, poate pentru că nu primiseră alte ordine, poate din omenie, cu siguranţă fără nădejdi, căci rare aveau să fie navele în stare să treacă prin suflarea încinsă a stelei.

În rochia ei de mătase albă am văzut-o nemişcată, deoparte, ca o gingaşă coloană : picături minuscule îi broboneau fruntea şi marginile buzelor. Nu înainta. Curenţii năvalei se desfăceau în jurul ei şi se închideau după ea.

— Eşti nebună, i-am strigat.

Am întins propriul meu ecran ca s-o apere şi ea şi-a răsucit capul, mirată de răcoarea neaşteptată, iar ochii ei mi-au întîlnit ochii.

— Eu sînt Lo, a spus.

— Şi eu n-am nume, am strigat, într-o pornire mînioasă.

I-am apucat braţul şi am uitat de mulţime, sau mai degrabă am încetat s-o văd altfel decît ca pe un hăţiş de trupuri prin care trebuia să-mi tai cale. În alte vremuri, în ciuda armurii şi a înălţimii, aş fi fost ucis la simpla descoperire a originii mele. Dar primejdia era acum prea apropiată şi nu murea decît cel ce luneca la pămînt, niţel mai devreme decît cei ce-l striveau.

Am ocolit porţile mari, pe care, cu ajutorul unor vîrtejuri puternice, ai noştri le închideau fără menajamente, că portul era plin. Am mers fără o vorbă de-a lungul zidurilor, chiar la marginea focului, şi umbrela mea energetică abia dacă ne apăra. Jumă-

tate din cer căpătase o culoare pe care am văzut-o de atunci în inima vulcanilor. Mă aşezasem între ea şi lumina razantă. Poate că o doream numai din pricina apropierii probabile a sfîrşitului, sau a larmei monstruoase ce tălăzuia în urma noastră. Îmi spuneam că, dintr-acea jumătate de milion de morţi, nu va rămîne măcar o frîntură de os pentru nedumerirea vreunui arheolog din viitor. Şi poate că gîndul ăsta, legat de o deznădejde mai gravă şi mai veche şi pe care împrejurarea o făcea dintr-o dată derizorie, mă îndemna s-o cuceresc. Dar n-am avut niciodată înclinaţie către viol, firește, pentru că ţin mai puţin la plăcerea pe care o primesc decît la cea pe care o dau. Mîna-mi lunecase, pe braţ, pînă la mîna ei. Mă ţinea strîns.

Am ajuns singuri la poarta secundară. M-am întors către ea şi, cu o mişcare copilărească, am făcut să-mi lunece pletele ei printre degete. A zîmbit. S-a lipit de mine şi, prin armura suplă de amiant şi nylon, sînii ei mi-au mîngîiat pieptul. A fost o atingere furişă. Poarta era închisă. Am rostit în fosfor cuvintele. A trebuit să le repet de două sau trei ori, dar pînă la urmă automatele s-au pus în mişcare şi poarta se deschise ca pleoapele unui ochi.

*

Ne pierdusem în învălmăşeală sub bolta imensă, ca o pînză îndreptată către cer, a cosmodromului care abia apucase să fie terminat în cei cinci ani de muncă neîntreruptă a unei armate mecanice. Sîntem un popor al spaţiului şi ne place să ridicăm spre stele asemenea lungi degete de beton, ca nişte obeliscuri. Cel de faţă dăruia peste zi un adăpost

suplimentar împotriva astrului și masca noaptea cerul roșu al norilor ionizați, aprinși de radiații. Am rătăcit îndelung la umbra lui. Îl recunoșteam cînd și cînd pe cîte unul dintre ai mei. Noi, mijlocitori ai viselor, slujitori ai puterilor adînci, sîntem un popor aparte, recunoscuți, oricare ne-ar fi haina, după depărtarea ce ne desparte de prezent. Nu mai aveam alte sarcini decît împiedicarea haosului și așteptarea unei ipotetice nave, în stare să se înfigă în mareea dezlănțuită a stelei pentru a veni să-i salveze pe cei care mai puteau fi îmbarcați. Și eu trebuia să fiu martor și să îmbogățesc astfel, fie fișierele centrale, fie arhivele De Jos.

Am zărit, părăsite, niște covoare din țara nisipurilor, am desfășurat trei dintre ele pe care le-am așezat unele peste altele pentru ca Lo să se poată odihni și m-am așezat lîngă ea, sprijinindu-mă în coate și contemplînd insulițele omenești care ne înconjurau. Erau familii întregi, organizîndu-și cu grijă maniacă spațiul pe care-l cuceriseră și bagajele pestrițe pe care le salvaseră. Erau singuratici, care se învîrteau și treceau și te fixau cu privirea, căutîndu-l poate pe unul dintre ai lor sau mergînd pur și simplu fără țintă, pînă la anestezierea prin oboseală. Și asta cît vedeai cu ochii, mlaștină umană, smocuri de mușchi venite să distrugă armonia minerală a cîmpiei de beton. Și așa a fost dintotdeauna, mi-am spus, cu toate că zidurile orașului și copacii cîmpiilor mascaseră golurile, dăduseră obișnuințelor înfățișarea rațiunii. Marea lumină a cerului fotografiase lumea și, pătrunzînd în carnea societății, îi dezvăluise oasele moi, spongioase, neînchegate.

Pînă și în nefericire, oamenii nu știu decît să se repete.

Am înțeles că, în asemenea vremuri, singurătatea era un dar al zeilor. Apoi gîndindu-mă la Lo, mi-am spus că ea reprezintă, chiar pentru un bărbat aspru, un dar prea greu. Am privit-o și am văzut că mă cerceta și nu se temea. Ochii ei, nemișcați în umbră, semănau cu niște pietre, dar nu era în ei pic de asprime, doar un reflex neted. Am vrut deodată să scape. Dar era cu neputință. Pentru o clipă m-am gîndit să-i spun numele meu, dar nu mai avea rost. Ar fi fost absurd să-mi acord, astfel, o realitate care aproape că n-ar fi avut durată. Aceeași întrebare îi trecu prin minte, căci rosti încet :

— Cine ești ? Eu sînt Lo. Cine ești ?

— N-am nume, i-am spus.

Într-un fel, era adevărat. Dau ființelor, lucrurilor și formelor adevăratele nume, le smulg monotoniei, și asta face să nu pot avea nume, face ca viața să-mi fi fost pînă atunci o lungă strădanie de a-l uita și de a mă cufunda în anonimatul din care deosebești mai bine culoarea și greutatea numelor străine. Vai de cel, spunea Stello, pe care un cuvînt — numele lui — îl înăbușă și care se slujește de el ca de o oglindă. Am fost toți oamenii, am purtat toate numele, am săvîrșit toate muncile. Am fost geograf pentru a numi continente și mări, punctul de revărsare al fluviilor și crăpăturile pămîntului, botanist pentru a numi ierburile și frunzele. Am înveșmîntat în nume dobitoace care pînă la mine n-aveau decît viață și au devenit, prin gura mea, simboluri. Am fost astronom pentru că am botezat stele și le-am dat drept repere marinarilor și filo-

zof, pentru că am închis în trei sau patru silabe idei mai fugare decît vîntul întinderilor australe. Am numit pietre, oameni, epoci, drumuri deschise, sunetele gamei, feluritele culori ale mării, structurile infinite și repetate ale spațiului, bietele complexități ale sufletului, nori, insecte, orașe și încă multe altele, pe care le-am prins în năvodul cuvintelor mele. Dar nimic din cîte am numit nu mă numește. La drept vorbind, așteptam, la rîndul meu, să mi se dea un nume.

N-a răspuns nimic, dar mîinile ne-au lunecat una spre cealaltă, mîna mea dreaptă spre mîna ei stîngă, și s-au atins ca două fiare libere, și degetele ni s-au amestecat fără silnicie, cu duioșie și încetineală, de parcă am fi avut în fața noastră ani de zile. M-am tras îndărăt și am rămas așa, lungiți pe covoarele monocromatice, unde strălucea ca un ochi o singură pată mobilă ce se deplasa după lumină, datorită îndemînării țesătorilor din pustiu, și m-am gîndit la ciudata minune a degetelor ei, instrumente complexe și gingașe, mașini de mîngîiat cu oscioare și nervi și mușchi fragezi, care, dacă te gîndeai puțin cu depărtarea dăruită numai de spațiu și de exil, aveau o semnificație abstractă. În spațiul liber, acolo unde toate lucrurile lichide tind să devină sferice, sau în contact cu specii străine, m-a încercat de multe ori simțămîntul că am avut cîndva o formă mai puțin ireală, mai stabilă și mai logică, mai universală decît forma umană. I-am încercat tăria unghiilor pe carnea degetelor mele și unghii aproape identice asiguraseră, în întreaga galaxie, stăpînirea omului pe lumi mai numeroase decît zilele ei. Dar nici identitatea, nici numărul, nici perfecțiunea nu

scădeau nimic din mister. Am înțeles uriașul hohot de rîs care-l zgîlțiise pe bătrînul Bourgueil atunci cînd, după douăzeci și cinci de ani de singurătate pe o planetă întunecată, unde lumina unui far nu pătrundea dincolo de un deget de ceață și pe care-l zvîrlise un vîrtej rău, îi văzu în sfîrșit în cabina lor, pe cei ce l-au salvat : își uitase propria înfățișare. Față de mîna Loei simțeam o admirație simetrică, la fel de plină de uluire.

— Ești străină, am spus.

Știam asta încă înainte de a-și clătina capul. Poate că venea din lumea mea și era chiar născută în același loc, pe una dintre planetele galaxiei centrale, de unde, aparent inepuizabilă, viața izvorăște. Dar nu asta avea importanță, deși faptul stabilea între noi o legătură probabilă și subtilă. Ce conta era felul în care străbătuse spațiul, o dată sau de zece ori, cu tainica speranță a întoarcerii, și felul ei de a nu atîrna de undeva sau de cineva. Semănam printr-asta și eram mai îndepărtați decît oricare altă specie de poporul care ne înconjura și care încercase să se identifice atît de mult cu pămîntul său, care-l subjugase în chip atît de desăvîrșit, încît, din pricina asta, murea. Suferea astfel de două ori pierzîndu-și lumea și viața. Noi, nomazii, rătăcitorii prompți în a depăși barierele, eram mai senini.

Am început să-i spun asta și, întorcîndu-mi capul, am văzut că mă privea țintă și că buzele-i fremătau, tăcute. Fața i se odihnea pe lînă, la un lat de palmă de ochii mei și pletele blonde îi cădeau pe obraji, ca o algă neînchipuit de suplă. Le-am dat în lături pentru a le face să-i încadreze trăsăturile și

să-i înconjure bărbia şi, totodată, am încercat să-i spun de unde veneam, şi ce făcusem, şi ce speram, şi îndelungata mea rătăcire printre lumi, şi germenii viitorului pe care-i căutasem pe pămînturi mişcătoare, şi scriitura sorilor pe care încercasem s-o descifrez pentru a afla viitorul omului şi al făpturilor care aveau să vină după el, şi prăpăstiile de care mă apropiasem cu tainica dorinţă de a mă auzi răcnind, din străfundul spaimei, cuvintele Pythiei. I-am spus că, rînd pe rînd, luasem universul drept un palat cu nesfîrşite culoare şi încăperi pline de minuni, în care cîntecul meu putea găsi mereu noi izvoare şi note noi, şi drept un labirint pustiu, repetînd veşnic aceeaşi secvenţă cu ziduri închise şi căi deşarte, unde, clătinaţi de ecou, n-am face decît să vibrăm necruţător ca nişte pahare goale, şi că acestei alternanţe îi răspundea zelul cuceririi sau strigătul refuzului. I-am spus că-mi puteam ridica privirile spre stele, citind în ele destinul unui miliard de imperii viitoare sau negăsind în ele decît reflexul multiplicat al propriului meu haos, şi că totul atîrna de umoare şi loc, de îndrăzneală sau oboseală, şi că astfel melodia lăuntrică putea încremeni cursul torentelor sau pune în mişcare munţii. I-am spus că nicăieri în univers, nici manejul scăpărător al spiralelor stelare, nici în norii întunecaţi ce leagă continentele de stele, nici în suflul protuberanţelor, nici în arhitectura orbitelor planetare, nici pe povîrnişurile rîpoase ale lumilor orfane, unde gerul preface aerul din plămîni în cuţite strălucitoare ce spintecă frigul, nici în mişcarea precisă a muştii ce-şi netezeşte aripile, nici în dansul albinei, nici în roiul meteoriţilor cu care o uriaşă

mînă a presărat vidul pentru a citi în constelațiile lor intențiile zeilor, nici în adîncurile aburite ale atmosferelor, nici la frontierele nehotărîte ale mărilor care iau, neobosite, tăcerea drept țintă, nici chiar în criptele spațiale, pustii de orice materie și pe care exploratorul le ia drept poieni ale sensibilului, bule de absolut, adică de neant, nicăieri nu găsisem temeiuri pentru a alege.

I-am spus că mereu am hotărît să plec iarăși, pentru a numi făpturile și lucrurile și nenumăratele imperii ale căror planuri se află scrise pe tavanul timpului, și că fusesem fără îndoială împins de către aceeași putere care, după unii, a făcut să explodeze oul originar al universului și nu are nume, deși, pe o lume veche, un profet aproape uitat, al cărui nume se scrie în limba noastră ca bucurie, îl botezase dorință. Dar că alții credeau universul steril și, dacă nu imuabil, măcar echilibrat. I-am spus că-n mulțimea numelor pe care le împărțisem am căutat numele unic al lumii, ca să înceteze a mai fi ascuns și să devină al meu, și am adăugat că-l găsisem, poate, și că era numele ei, și că n-avea înțeles decît pentru mine, dar că ajungea pentru a pune căutării mele hotar.

A făcut atunci un lucru ciudat. Trupul îi lunecă pe covor și fața i se apropie de fața mea și buzele ni se atinseră fără o vorbă, și limbile ni se întîlniră cu duioșie, așa cum făcuseră și degetele. Apoi se depărtă și, într-o suflare, îmi spuse numele.

Era un nume vechi, împovărat cu zdrențe de mituri și, luîndu-l și răsucindu-l pe toate fețele, și primindu-l, m-am mirat că-l știa. Doar dacă, după legendă, nu venisem acolo decît pentru a o regăsi,

pentru a-mi afla numele de pe buzele ei și a o ajuta să străbată spațiul ; și atunci știam ce avea să se întîmple.

M-am gîndit la temperatura care trebuia să domnească afară, la sticla în curs de topire, la creta calcinată a colinelor, la rîurile de siliciu ce curgeau în nisipuri, la negurile otrăvite ce fuseseră metal, la nourașii care fuseseră viață și la oaza de frig în care locuiam, la oamenii care așteptau clipa trecerii și se încărcaseră cu bagaje inutile, căci vine o clipă cînd treci numai gol. Pentru toate astea aveam nume și toate, la rîndul lor, prin buzele Loei, mă numeau.

Atunci mîinile și buzele mele o apucară și i-am numit pletele, ochii, gura, umerii, mireasma de miere și sînii, parte sidefată din golul unei scoici, și degetele-mi lunecară spre balamaua trupului ei, acolo unde se articulează viața, și era plăcută ca înotătorului abisal marea, rochia-i de mătase era spuma ce acoperă adîncurile, și a spus — te vreau — și mi-a repetat numele, și trupul i-a fost din nou minunea cu desen improbabil, iremediabil străin tărîmului de stînci și de stele, care-mi adăpostise multă vreme singurătatea. Am auzit de pe buzele ei numele nearticulat al lumii ce îmbină suflarea valurilor și ritmul zilelor, pulsația sorilor și geamătul sacrificat și victorios al vieții proaspete. Pentru întîia dată, în loc să le numesc, ascultam cuvintele, îi spionam misterul, deși îl știam de nepătruns, deși n-aveam să cunosc din ea, în cel mai bun caz, decît un trecut limitat, dar nimic care să străpungă membrana timpului și să steargă fecioria originilor.

Ochii deschiși care mă priveau căpătară o transparență cumplită și, la sfîrșit, își ascunse obrazul lîngă umărul meu.

*

Cînd se făcu zi și o navă fu pregătită, lungi cozi cenușii se întinseră către port și m-am dus să salut căpetenia corabiei. M-a recunoscut și, întrebîndu-mă cine mă zvîrlise pe țărmul acela, îmi oferi un loc la bord. I-am spus, fără alte lămuriri, că fusesem trimis, că tocmai descoperisem rostul adînc al prezenței mele acolo și că, dacă-mi arăta cît de cît prietenie, îi va da Loei locul meu. Aveam să plec mai tîrziu ; trebuia să văd totul. Clătină din cap, se învoi și zîmbi în doi peri, privindu-mă pieziș. Pentru a-i mulțumi, i-am oferit una dintre cele două medalii de aur pe care mi le dăruise Stello și care purtau chipurile contradictorii ale ghicitului și ale inteligenței. I-am dat-o pe cealaltă Loei, am îmbrățișat-o și am condus-o pînă la pragul navei și am pus-o să-și însemne numele planetei mele și cele ale prietenilor mei risipiți prin spațiu, care aveau să se îngrijească de ea și să ne reunească, dacă trăiam amîndoi. I-am spus la revedere. Purtam în inimă nădejdea mîntuirii ei și teama de a o pierde, iar una o cumpănea pe cealaltă.

Eram totuși încredințat c-o voi găsi, și asta m-a salvat, căci numărul nostru scăzu cînd suprafața portului, apărată de ecrane, se îngustă. Mulți întreprinseră pe cont propriu și lipsiți de căpitan destoinic un drum fără întoarcere. M-am închis într-o găoace de tăcere, mobilată de o singură amintire. Sub coaja de granit, planeta se sfărîma ; su-

pravieţuiam ca • picătură de apă legată de un tăciune. Dezlănţuirea stelei smulse în cele din urmă de pe orbită tot ce mai rămînea din lumea aceea şi-i proiectă cenuşa într-o regiune mai liniştită, unde nişte nave ne putură culege. Am uitat cîţi eram. Am uitat tot ce priveşte epoca aceea, în afara priveliştii fără culoare, uniformă, cenuşie ca pulberea de argint ce se ivi în faţa mea cînd apărarea ecranelor încetă. Şi în afară, bineînţeles, de întîlnirea avută şi de numele pe care mi-l dăduse.

N-am regăsit-o. Mi s-a spus că, părăsind lumea pe moarte, navele se risipiseră, cu instrumentele stricate, cu sticlele ochilor întunecaţi, şi multe se pierduseră, dar că nădăjduiau să găsească naufragiaţi pe noianul planetelor sălbatice. Prietenii mei n-au primit-o niciodată şi undele nu mă chemară decît în van. Am tăcut multă vreme.

Apoi am pornit la vînătoare, ştiindu-mi, de astă dată, şi numele şi ţinta. Am scotocit prin beznă şi am sondat cratere, am răscolit jungle şi am numit fiecare lucru nou, pentru a purta amprenta numelui meu de taină. Am fost eu însumi. Am fost numele meu, nu pentru că m-ar fi silit cineva, ci pentru aceea care mi-l dăruise şi pe care o căutam. Am cercetat hărţile, gheme ale experienţei în care fiecare-şi află firul drumului, am cules mărturii, am examinat epave, dar mereu am clătinat din cap. Poate că nava ei călătoreşte încă, avînd-o la bord pe cea care m-a numit, pe căpitanul cu zîmbetul în doi peri şi cele două medalii cu feţe complimentare. Poate a atins un alt ţărm şi acolo pasagerii s-au risipit.

Poate că, tot străbătînd lumile și dîndu-le nume, voi sfîrși prin a o găsi. Poate că am rămas chiar în jărăgai și că, la adăpostul tăcerii, revin într-una la o clipă încremenită, iar restul nu-i decît un vis searbăd, în care speranța mi se rătăcește.

Dar anii și aventura m-au despovărat de visele găunoase. Pe o lume am găsit o urmă, asupra înțelesului căreia șovăi încă. Pe jumătate ascunse într-un nisip, atît de fin, încît pașii îl făceau să zboare pînă la marginea văzduhului, aștepta un popor de statui albe, răvășite, risipite pe kilometri, ca încărcătura unei nave semănate din înaltul cerului. Ai fi zis că-i un muzeu în care un colecționar cosmic a adunat, sub înfățișarea lor încremenită, învelișurile vieții. Căci am văzut acolo, printre năluci umane, armuri chitinoase, aripi triunghiulare, fusuri solzoase, fragile antene menite să sondeze vidul, toate, făpturi ce populaseră mările, pămînturile sau spațiul. Am născocit pentru lucrurile astea nume, dar fără să le trezesc.

Și am găsit în cele din urmă, într-o scobitură a nisipului roșcat, imaginea celei ce mă numise. Era goală și ochii de piatră-i erau plini de duioșie Pletele îi tiveau cu exactitate obrazul și bărbia. M-am îndoit pentru o clipă, dar mîna ei stîngă ținea o medalie pe care timpul sau flăcările o erodaseră pînă într-atît, încît n-am putut vedea dacă imaginea avea pleoapele închise ale ghicitului sau ochii pătrunzători ai inteligenței. Unde să fi întîlnit un sculptor, atît de încăpățînat în căutarea asemănării desăvîrșite ? Mi-am spus că un asemenea sculptor nu exista, că intrase într-un vis de piatră,

că timpul o fosilizase picătură cu picătură, înlocuind fiecare atom al trupului ei printr-un atom inert.

Am rămas lîngă ea cît de mult am putut, dar buzele ei pecetluite nu mai aveau să-mi spună nimic. Cu gura și degetele i-am amintit cine eram. I-am spus că-n toți acești ani făcusem să vibreze, în amintirea ei, cuvintele. I-am numit din nou sînii și genunchii. Am închis ochii și am chemat-o pe nume. Dar a rămas nemișcată și rece. I-am spus că e un cîntec de piatră. Am vrut s-o iau cu mine, dar stăpînul navei nu m-a sfătuit s-o fac.

— Lumea asta, a spus, ne e străină. În spațiul nostru sînt cîteva ca ea. Li se zice margini. Un nume tare vechi, care înseamnă între pămînt și infern. S-a vorbit odinioară de oameni, destul de nebuni pentru a disputa împărăției morților o ființă iubită. Ba s-a și spus că unul dintre ei ar fi izbutit. Căci nici un tărîm nu ne e inaccesibil. Dar nimeni n-a ieșit vreodată din margini. Vezi, cred că planetele astea sînt niște despărțituri neprihănite, în care zeii-și închid pionii cînd vor să-i scoată de pe tabla de șah a lumii, fără a-i preface în pulbere.

Glasu-i era pătruns de milă și respect. Credea pe jumătate în toate astea, așa cum cunoști valoarea unei monede chiar fără a te gîndi la metalul din care-i făcută.

— În fiecare dintre noi, a mai spus, se află o parte minerală. Gîndește-te la schelet. Sub efectul spațiului, al timpului, al singurătății și al radiațiilor l-am văzut crescînd în asemenea măsură la cîte unii, încît mai că ajunseseră să semene cu asemenea statui.

— Am un cuvînt şi pentru asta, mi-am zis. Indiferenţa.

*

Şi iar am jalonat spaţiul şi, după împrejurări, am simţit dublura de piatră crescînd sau desprinzîndu-se de mine. Am sperat că va ieşi din margini sau că nu dădusem acolo decît peste un reflex al întîmplării, dar am cugetat îndelung şi am înţeles că umbra indiferenţei o şi acoperise atunci cînd cobora colinele învăpăiate şi piatra-i atingea pielea călduţă şi gingaşă, şi ea evadase pentru o clipă din destinul viclean pentru a mă recunoaşte şi a-mi spune numele, şi cînd o scutisem de foc pentru a o dărui, întreagă, încremenirii.

Astăzi cred că am pierdut-o fiindcă eram gata să-i rostesc adevăratul nume, care ar fi eliberat-o. Acum ştiu de ce mi-au răpit-o zeii. Pentru că funcţia mea e să numesc şi, descoperind numele cel de pe urmă, m-aş fi oprit la mijlocul drumului şi pentru că, de vreme ce, ca şi voi, ei tînjesc să fie descoperiţi, şi ca şi voi sînt neîndurători, trebuia să urmez a depăna cuvinte. Am smuls-o infernului, dar trebuia să se întoarcă la el, pentru ca eu să-i caut din nou porţile. Şi am vegheat să nu le mai descopăr, ca să nu-i mai numesc. Dar în toţi aceşti ani, care n-au fost goi decît pentru mine, am semănat nume, am numit lucruri mai multe decît au făurit zeii, i-am silit să creeze ca să umple tiparele pe care li le-am dat, am numit demonii din mine şi demonii din voi, şi cîteodată i-am şters pentru că nu prea rezistă la acidul cuvintelor, iar acum tîn-

jesc după repaus. Am azi o întîlnire de care nimeni nu mă va lipsi, un ultim nume de născocit, care e, poate, numele ei. Iată de ce, într-o ultimă sfidare, cer să fie înscrise pe harta albă ce va dăinui mult timp după mine în fişierele centrale ale legendei, numele pe care mi l-a dat şi o simplă frază: *ORFEU. A stîrnit pizma zeilor, căci era muritor.*

ALAIN MARK

Născut în 1933 la Paris. Doctor în medicină, se consacră exclusiv cercetării în domeniul imunologiei.

A scris un roman, nepublicat pentru că e, poate, ilizibil, o culegere de nuvele, nepublicate pentru că nuvela pare a fi, măcar în Franța, un produs indigest, cîteva nuvele publicate în „Fiction" *(Cîrjele, Maşina, Piatra)* şi în revista de buzunar *(Şobolanii).* Lucrează la un roman. Cît despre lucrările lui ştiinţifice, ele intră de asemenea în domeniul ştiinţifico-fantastic, dar nu pe aceeaşi poartă.

MAŞINA

Cadavrul unui bărbat a fost descoperit într-o dimineaţă pe o stradă a oraşului. Fusese ucis. Aşa a început totul. Era necunoscut, dar crima e o întîmplare atît de neobişnuită, încît trezi întrebări speriate. Nimeni nu mai ieşi decît cu teamă.

Peste cîteva zile au fost văzute ivindu-se pe ziduri inscripţiile : MAŞINA PENTRU TOŢI.

Apoi au urmat alte cadavre.

Cînd s-a înţeles că morţii nu erau decît paznici ai maşinii, toţi se mirară, desigur, dar, în linii mari, fiecare a fost mai degrabă uşurat.

Cete de tineri străbătură mai tîrziu oraşul, proclamînd că porţile maşinii trebuiau deschise pentru toţi şi, încet, încet, ceilalţi locuitori li s-au alăturat. „Nu-i drept s-o aibă numai ei !“ se zicea. „Cine le-a dat dreptul ăsta ?“ Nimeni nu putea răspunde.

În faţa clădirii ce adăpostea maşina se alcătuiră grupuri. Paznicii fură interpelaţi, insultaţi, li se ceru să deschidă porţile.

De la înălţimea treptelor, răspunseră : „Sîntem paznicii maşinii. Nimeni în afară de noi n-a intrat vreodată aici şi nimeni nu va intra, aşa cum a fost întotdeauna“.

Iar starea asta, de fapt, dura de secole. În toată această vreme, porţile clădirii au rămas totuşi închise. Numai paznicii maşinii aveau dreptul să intre

și dreptul, deopotrivă admis, de a le interzice celorlalți accesul. De ce ? Nu știa nimeni. Pînă atunci nimeni, de altfel, nu se interesase de paznici, oameni inofensivi, trăind în marginea preocupărilor celorlalți locuitori, dintre care cei mai mulți nici nu știau că păzeau, într-adevăr, o mașină.

Acum problema era pusă și se proclama în tot orașul că mașina trebuia să fie a tuturor.

— Dar... la ce slujește ? întrebau unii.

Nu se știa. În ce-i privește pe paznici, refuzau să răspundă. Neștiința nu făcu decît să întărească determinarea celor hotărîți să pună mîna pe ea, fiind evident că nu fără pricini temeinice era mașina atît de riguros apărată de către cei ce pretindeau că au a o păzi în exclusivitate.

Dușmănia tuturor față de ei, invidia, ura, persecuțiile, nu i-au intimidat totuși pe paznici. Rămaseră tot atît de intransigenți.

— Nimeni nu va intra aici ! continuau ei să declare.

Și porțile rămaseră închise.

Inscripțiile se înmulțiră pe ziduri și deveniră amenințătoare. Se zvîrli cu pietre în ferestrele clădirii. Au fost găsite noi cadavre. Agitația creștea. Manifestațiile urmau, tot mai violente. Apoi a avut loc răscoala. Mulțimea dădu foc porților. Urmări pe străzi paznicii, care o luau la fugă, și-i masacră pînă la unul. Apoi pătrunse în clădire.

Masați în fața porților, oamenii încremeniră în tăcere. În sala vastă ca nava unei catedrale, mașina se ridica pînă către bolți, monstruoasă. Era, în mijlocul unei gigantice armături de uriașe șine de fier, o complicată adunătură de angrenaje, de macarale,

de roți, de curele, de cazane dispuse în blocuri, suprapuse sau suspendate și legate între ele prin nenumărate țevi paralele sau divergente, ale căror diametre mergeau de la talia unui om la grosimea unui deget. Prin tot edificiul ăsta treceau mai multe nivele orizontale de pasarele metalice, barate de liniile piezișe ale scărilor ce le legau între ele. Și, ca și cum atît n-ar fi fost de ajuns pentru complexitatea întregului, zidurile erau acoperite, pe toată înălțimea lor, de cadrane, pîrghii, manete, lămpi și țevării cu traiectorii sinuoase.

Dar lucrul și mai surprinzător era că mașina nu părea să fi funcționat de foarte multă vreme. Toate suprafețele-i erau acoperite de un strat gros de praf. Rugina, ba chiar mușchiul suda angrenajele. Imense pînze de păianjen uneau părțile ieșite în afară. Geamurile contoarelor deveniseră opace. Șobolani goneau de-a lungul țevilor. Duhnea a pivniță. În sfîrșit, ca pentru a confirma impresia, cele mai largi pasarele erau încărcate de mobile, paturi, lăzi și tot felul de lucruri casnice, ceea ce sugera faptul că nu slujiseră paznicilor mașinii decît drept locuințe. S-a hotărît atunci demontarea mașinii, piesă cu piesă, pentru a fi repusă în funcțiune. Arămăria redeveni galbenă și roșie, oțelurile redeveniră albastre. Curelele de piele își regăsiră aspectul vernisat, iar țevile diferitele culori pe care praful le ascunsese. Geamurile cadranelor, în sfîrșit transparente, descoperiră complexitatea și diversitatea etalonajelor. Toate piesele fură clasate după mărime și utilitate, pînă și cele, în aparență, mai neînsemnate.

Maşina fu apoi reconstruită.

Cînd a fost gata, nu mai rămînea nici un singur şurub, nici cea mai măruntă piuliţă care să nu fi fost pusă la locul ei. Maşina era încă şi mai impunătoare decît fusese.

Dar cînd, în ciuda eforturilor repetate, au vrut s-o pună în funcţiune, n-au izbutit s-o facă să meargă. S-au mirat, au perseverat. Fără succes.

Cineva observă atunci că, deşi toate piesele se îmbucaseră perfect, maşina pe care o reconstruiseră nu semăna de fel cu cea pe care o demontaseră. Fiecare fu nevoit să recunoască : nu mai era aceeaşi maşină.

Au demontat-o din nou. Se apucară s-o construiască iar. Asta le luă multă vreme. Cînd au sfîrşit, din nou nu mai rămăsese nici o piesă nefolosită. Noua maşină se deosebea de cea precedentă. Nu funcţiona nici ea.

Au făcut-o bucăţi şi au mai montat-o de foarte multe ori. Şi, de fiecare dată, toate elementele se îmbucau perfect, alcătuind o nouă maşină, care niciodată nu funcţiona.

Mulţi s-au descurajat. Spuneau : „N-o s-o putem face să meargă nicicînd, de vreme ce nu ştim la ce slujeşte". Şi adăugau că nici nu era, poate, important s-o ştie, că pînă atunci se trăise destul de bine şi fără maşină şi că cel mai bun lucru era s-o lase în părăsire. Alţii socoteau la fel, dar pretindeau că eşecul se datorează faptului că nu cunoşteau secretul punerii ei în mişcare. „Dacă n-am fi ucis toţi

paznicii, i-am fi putut face să ni-l destăinuiască. Acum soluția a dispărut o dată cu ei și-i o iluzie să sperăm că un anume mod de asamblare ne va face să-l descoperim."

În vreme ce aveau loc asemenea discuții ceilalți își continuau munca.

Mașinile apăreau una după alta. Nu funcționau.

Cei mai mulți dintre locuitorii orașului sfîrșiră prin a se dezinteresa de ele și părăsiră clădirea. Unii mai dădeau totuși pe acolo, dar numai pentru a-și bate joc de cei ce urmau să creadă că eforturile lor ar fi putut rodi. Aceștia nu abandonau. Amărăciunea eșecurilor îi făcea însă să rabde tot mai greu batjocurile repetate ale celorlalți. Într-o bună zi, exasperați, îi alungară. Și refăcură porțile.

— Nimeni nu va mai intra, declarară ei, atîta vreme cît nu vom fi izbutit să punem în funcțiune mașina.

Și accesul celorlalți locuitori ai orașului fu interzis. Starea asta de lucruri a durat. Puțin cîte puțin, cei dinăuntru fură uitați. Și pînă la urmă nu s-a mai știut ce puteau face, dincolo de ziduri, cei rămași acolo. Nimeni, de altfel, nu mai era curios s-o știe.

Au trecut așa mulți ani. Porțile rămîneau închise. Mai tîrziu, trecînd pe dinaintea clădirii, copiii întrebau uneori :

— Ce-i în casa asta ?

Și li se răspundea :

— O mașină.

Mai întrebau :

— Şi oamenii ăştia, din faţa porţilor, o fac să meargă ?

Atunci li se spunea :

— Poate... în sfîrşit... ei o păzesc. Sînt paznicii maşinii.

JACQUELINE H. OSTERRATH

Bretonă. Născută sub semnul Gemenilor în 1922 (ceea ce poate că nu trebuie strigat de pe toate acoperişurile), deci dispusă să se amestece în toate cele. A început prin a scrie versuri clasice, mai tîrziu versuri libere (trei culegeri editate la Nisa). A trecut apoi prin faza basmelor, formulă nefericită, căci adulţii se dezinteresează de acest gen, iar editorii le-au socotit într-o admirabilă unanimitate prea imorale pentru a putea fi puse în mîinile dragilor copii ai zilelor noastre, atît de naivi şi de nevinovaţi. Nefiind degeaba de origine celtică, s-a simţit atrasă de fantastic şi revista „Satellite" i-a propus să scrie literatură de anticipaţie. Excelentă formulă. Căci se gîndeşte întotdeauna la următoarea frază din memoriile lui Anatole France: *Temeţi-vă ca de ciumă de frazele simple ca „Păstoriţa Ioana visa pe sub merii din Domrémy", căci puteţi fi siguri că se va găsi întotdeauna un cititor mai bine informat care vă va expedia o scrisoare plină de dispreţ pentru a vă atrage atenţia că la Domrémy nu există meri.* Iar, cum Gemenii au mania detaliului, detestă să se facă vinovată de inexactităţi, oricît de mărunte. Problemă de care a scăpat atunci cînd descrie un băştinaş sau un peisaj de pe Betelgeuse IV. Căci, în afara cazului cînd ar întîlni un indigen, ceea ce

ar constitui, oricum, o întîmplare din nefericire improbabilă...

A scris, aşadar, numeroase nuvele ştiinţifico-fantastice şi două scurte romane *(Hyperium* şi *Astronautul şi motanul său Ludu),* ambele publicate în „Lunatic", fanzinul [1] pe care-l editează din septembrie 1963.

A mai tradus aproape 25 de romane din seria „Perry Rhodan, al căror extraordinar succes nu se dezminte în Republica Federală a Germaniei şi care au apărut în colecţia „Anticipaţie" a editurii Fleuve Noir.

[1] Fanzin : publicaţie trasă la şapirograf, redactată şi editată de fani (entuziaşti ai genului). (n.r.)

Burton lăsă să cadă pe birou stereografia pe care o examina, apoi oftă de ţi se rupea inima.

— Vreo încurcătură, Vince ? se informă Laura Muselli, asistenta lui, care se grăbea să completeze nişte fişe pentru a potoli foamea nesăţioasă a creierelor electronice.

— Vino să vezi, spuse tînărul.

Îi întinse imaginea în trei dimensiuni a unei insule înverzite. Luată împotriva luminii, linia vîrfurilor se decupa pe cerul palid, ca zimţii bine ascuţiţi ai unui ferăstrău.

— Ce părere ai ?

— Formaţie geologică recentă, dacă judec după lipsa de eroziune. Origine plutonică, desigur.

Vince îşi strîmbă faţa într-un zîmbet.

— Recentă... Cîtă dreptate ai ! Mostrele arată că insula — continentul, mai bine zis — a ieşit din mare de un secol, sau cu puţin mai devreme. E singurul pămînt ivit pe toată planeta, dar Plonka (ştii că-i o autoritate în materie) crede că tot globul e în plină gestaţie : alte continente, afirmă el, nu vor întîrzia să se ivească.

Laura îşi înalţă sprîncenele delicate, subliniate printr-o linie sidefie, de culorile curcubeului.

— Ei bine, spuse ea, de ce oftezi ? Iată noi spaţii virgine pentru speranţele coloniştilor. Nu-i oare

meseria dumitale să le inventariezi întinderea, bogăţiile şi, eventual, primejdiile ?

Vince îi întinse o altă stereografie. Luată mai de aproape, arăta, între mare şi munţii cu silueta uşor de recunoscut, o nesfîrşită suprafaţă cu păduri şi cîmpuri lucrate ; la adăpostul unui golf se întindea un orăşel.

Laura compară cele două imagini.

— Dacă nu mă înşel, lucrezi acum cu rapoarte provenind de pe Kappa 19 B 27, din Constelaţia Lebedei, un sector pe care astronavele noastre îl explorează pentru prima oară.

— Exact. Înainte de Ladislas Plonka şi de echipa lui, nimeni n-a mai pus piciorul pe planeta asta.

— Şi, după tipul de aglomerare pe care mi-l arăţi aici... (cu vîrful unghiilor ei, fiecare avînd încrustată o minusculă oglindă, Laura bătea în stereografie), e foarte puţin probabil ca băştinaşii să cunoască navigaţia interstelară. Trebuie să deducem că altcineva (Agolienii, poate ?) au pus stăpînire pe insulă.

— Dragă Laura, de ce să complicăm lucrurile ? Agolienilor, ştii bine, nu le place să se depărteze de bazele lor. Nu-i mai simplu să ne închipuim că-i vorba de o rasă autohtonă ?

— Nu se poate ! Spui că tot continentul are abia un secol. Într-atît de scurtă vreme flora asta luxuriantă nu s-ar fi putut dezvolta, prin ea însăşi ; s-ar fi adaptat cel mult unele alge, nişte muşchi sau licheni. Procesul e neschimbat, pe toate planetele : coelacanthul are nevoie de milenii pentru a se hotărî să iasă din oceanul originar. Aşa că raiul verde n-a

putut crește și prospera într-o biată sută de ani ; pentru a-l crea a fost nevoie de ființe venite de aiurea, aducînd cu ele semințele necesare.

Burton clătină din cap cu încăpățînare.

— Repet, e vorba de o rasă autohtonă. Înțelegi acum de ce oftam adineauri ? Ne aflăm în fața unei anomalii a naturii ! Globul ăsta, pe care marea îl acoperă în întregime, cu excepția țărmului de adineauri, e locuit de un popor foarte vechi (cel puțin așa afirmă Plonka), trăind sub apă, dar în stare, asemenea balenelor și delfinilor, să se mențină (pentru un timp mai lung sau mai scurt) la suprafață. Făpturile astea nu-s totuși amfibii : n-ar putea rezista, în nici un caz, pe uscat.

— Dar orașul din golf ? Spuneai...

— Lasă-mă să termin. Băștinașii — să le zicem Neptunieni, dacă vrei — sînt net umanoizi și, dacă lăsăm la o parte sistemul respirator, foarte apropiați de noi pe plan biologic. Ladislas s-a putut încredința de asta, cu toate că n-a avut decît puține raporturi cu ei. A avut în schimb, din plin, răgazul de a lua contact cu cei pe care i-aș numi Continentali, sau mutanți. E vorba, fără doar și poate, de o ramură desprinsă din rasa neptuniană și care — în răstimp de un secol — a găsit mijlocul, nu numai de a se adapta la existența în aer liber, dar și de a extrage din ocean, sau dracu știe de unde, flora pe care a plantat-o în noul ei habitat.

— Mutațiile există, spuse Laura Muselli, dar niciodată într-un asemenea ritm.

— Am de gînd, încheie Vince, trecîndu-și mîna prin părul de cea mai frumoasă culoare ruginie,

să găsesc originea anomaliei şi să scot toată povestea asta la lumină.

Burton întîrzie a doua zi ; văzîndu-i ochii lucind de aţîţare, Laura bănui că dăduse peste o urmă.

— Ai rezolvat problema de ieri ? Kappa B din Lebăda ţi-a dezvăluit tainele ?

— Mi-a adus, dimpotrivă, o enigmă în plus.

Apucînd teancul de rapoarte de pe birou, tînărul îl frunzări.

— Citeşte.

— Compoziţia aerului, gravitaţia, natura solului, toate mi se par absolut normale. Kappa B e o planetă de tipul Pămîntului... Unde vrei să ajungi ?

Vince scoase din buzunar nişte hîrtii.

— Iată copia unui raport întocmit de locotenentul Reinold Reydt. Ce zici de asta ?

— Ei bine... că se ocupă de una dintre cele mai puţin primitoare planete, cu atmosfera alcătuită din amoniac şi, mai ales, din metan ; temperatura coboară la minus 150 grade. Ce interes prezintă ?

— Osteneşte-te mai degrabă, Laura, să-i verifici coordonatele.

— Păi sînt aceleaşi ! Sau s-a înşelat Plonka, ceea ce mi se pare cu neputinţă, sau locotenentul ăsta.. cum îi ziceai ?

— Reydt.

— Reydt e un mare mincinos !

Burton încuviinţă.

— Nu există, într-adevăr, nici o asemănare între Kappa B şi „Lorelei" — iată numele ales de locotenentul Reydt pentru a boteza planeta.

Tînăra clătină din cap.

— Una cu alta nu se potrivesc : un nume de legendă și un infern de ghețuri și gaze puturoase ; doar dacă Reydt n-avea înclinații pentru umorul negru. Pe de altă parte, urmă ea, cum de poate pretinde Plonka că a debarcat cel dintîi pe Kappa B ? Să nu fi știut că exista un precedent ? Pare cam greu de crezut...

— Nu neapărat, zise Vince. Chiar dacă nu-i îndată colonizată, orice planetă locuibilă atrage atenția celor de sus. Dar ce însemnătate poate avea un glob nenorocit, lipsit de oxigen și de căldură ? Am mai identificat o groază ; sînt catalogate și dorm în memoria creierelor electronice unde, în afara unor împrejurări neașteptate, nimănui nu-i dă prin minte să le trezească.

— De cînd e raportul ăsta ? întrebă Laura.

— E destul de vechi. Optzeci de ani. L-am studiat cu grijă. Toată povestea e cel puțin ciudată : la vremea aceea un grup de emigranți pusese piciorul pe Noua-Masurie. Planeta dispunea de importante bogății naturale, dar, pentru a-și înlesni instalarea, locuitorii mai aveau nevoie de o groază de lucruri. Li s-a trimis, așadar, o astronavă, *Perla din Paimpol*, încărcată cu materiale, cu unelte, diferite semințe și ovule fecundate, precum și un incubator, urmînd, la momentul potrivit, să le asigure dezvoltarea : căci e cu siguranță mai ușor să transporți, în stadiul ăsta, o vacă de pe Sol III sau un capriped de pe Marka VII, decît sub forma lor vie.

Reydt a fost desemnat pentru călătorie.

Astronavele sînt astfel construite, încît pot foarte bine zbura fără echipaj, dar, prudente, companiile comerciale preferă să aibă măcar un om la bord,

pentru a face față unei defecțiuni a roboților. De altfel, adăugă Burton, un pilot proaspăt ieșit din Școala de Astronautică, așa cum era atunci Reinold Reydt, nu reprezintă oare cel mai perfecționat robot ?

Perla a plecat, deci, pentru a nu sosi la destinație decît cu trei luni întîrziere ; era deja socotită pierdută, cu tot ce cuprindea.

Reydt a explicat că, în timpul trecerii lui la hiperpropulsie, se pomenise prins într-un nod al spațiului-timp, care-l deviase cu desăvîrșire de la drumul inițial ; ieșind în Constelația Lebedei, lîngă o planetă, considerase preferabil să aterizeze pentru a-și verifica instrumentele de bord. Plecase apoi din nou, ajungînd, în sfîrșit, fără necazuri, la Noua-Masurie. Nici măcar nu-și dăduse seama de distorsiunea temporală suferită pe drum.

Deși rare, asemenea aventuri nu erau totuși excepționale. Afacerea a fost deci clasată, toți felicitîndu-se de faptul că Reydt nu avusese decît trei luni întîrziere și nu trei decenii, sau chiar trei secole.

În lumina evenimentelor actuale, urmă Vince, lucrurile nu mai apăreau atît de simple. Așa că m-am informat despre acest Reinold Reydt ; a ieșit decurînd la pensie și, din fericire, nu locuiește la capătul celălalt al galaxiei, ci chiar pe planeta noastră. Ce ai zice, dragă Laura, să-i facem amîndoi o mică vizită ?

— Cînd dorești, Vince.

Helibula zbura la mică înălțime peste ondulațiile întunecate ale pădurii ; pe întinderi imense,

asigura reînnoirea oxigenului și apei necesare giganticelor orașe în care locuiau oamenii. Impinși de instinctul gregar și de atracția plăcerilor oferite de metropolă, părăsiseră treptat satele și cîmpiile. Sinteza chimică a alimentelor suprima, în mare măsură, orice exploatare agricolă.

— Reydt al dumitale, zise Laura, mi se pare un original. Cum poate cineva, în locul unui confortabil apartament în oraș, să prefere o casă veche la malul mării, cu un robot drept singură tovărășie ?

— Despre gusturi și culori... Cred că ne apropiem. Ține-te bine !

Brusc, helibula plonjă ca o piatră către linia aurită a unei plaje ; aparatul atinse valurile împroșcînd spumă, luă din nou înălțime pentru a se prăbuși iar, aplecîndu-se urît spre babord. Vince ateriză, în sfîrșit, cu atîta violență, încît patinele se afundară în nisip. Ridicînd capacul de diafanit, sări la pămînt și se învîrti în jurul aparatului pentru a-și da seama de eventualele stricăciuni. Apoi păru să se cufunde în examinarea motorului.

Laura coborî și ea, iar, cum două siluete se iveau la capătul plajei, începu să facă tot felul de gesturi, copleșindu-l pe Vince de reproșuri pe tema : „Atunci cînd nu dispui decît de o bulă veche, datînd din vremea potopului, nu-i propui unei tinere să admire crepusculul pe ocean !“

— Ce-i de făcut acum ? suspina ea. Ne-am pierdut departe de lume și-mi închipui că ești un mecanic prea prost ca să poți repara ceva. A doua oară nu mă mai prinzi !

— Pot să vă fiu de folos ? întrebă un glas blînd, în spatele lor.

Tinerii se întoarseră. Se afla acolo un bărbat înalt și slab, cu frunte de visător sub părul blond, tuns scurt; doar ochii de un albastru pălit, ca înecat în ceturi, îi trădau vîrsta înaintată. Laura îi închină un zîmbet radios.

— Ați venit și dumneavoastră să priviți marea? Atunci mă puteți readuce în oraș! Cu atît mai rău pentru Vince: să se descurce singur!

Noul sosit clătină din cap.

— Locuiesc aici, aproape: duna asta îmi ascunde casa.

Laura căscă ochii mari.

— Aici! Cum puteți locui la țară? Sînteți singur?

— Nu. Arătă spre silueta nemișcată de lîngă el. Am un robot. Sîntem de atîta vreme împreună, încît mă cunoaște, cred, mai bine decît mă cunosc eu însumi. Tovărășia lui îmi ajunge și... (zîmbi scurt) sper că și reciproca e valabilă. Dar am uitat să mă prezint: mă numesc Reinold Reydt. Și acum, îmi dați voie să ascult puțin motorul?

Descoperi repede pricina panei pe care Vince — de prisos să mai spunem — o provocase.

— Am și eu o bulă de același model și posed cîteva piese de schimb; vreți să le luați de la mine? Voi fi, de asemenea, încîntat să vă ofer niște răcoritoare.

Îmbufnați ca niște îndrăgostiți supărați, Vince și Laura îl urmară pe fostul astronaut; robotul încheia alaiul.

Casa era un cub de sintelită albă, cu ferestre mari privind spre mare. Robotul se agită, aducînd

o tavă, pahare şi băuturi cu gheaţă. Le aşează pe o masă joasă. Reydt se aplecă să destupe o sticlă.

Profitînd de faptul că amîndoi îi întorceau spatele, Vince îi scăldă în undele pistolului *psi*.

Era o armă rezervată poliţiei şi echipajului de pe astronavele circulînd în zone de explorare primejdioasă; altminteri utilizarea ei era strict interzisă. Dar Burton socotise că-i va oferi cel mai simplu mijloc de a pătrunde misterul ce-l preocupa. Împrumutase, aşadar, un pistol *psi* de la tovarăşul lui, Ladislas Plonka, bucuros să-i facă micul serviciu fără a-i pune vreo întrebare.

Reydt şi robotul rămăseseră în faţa mesei, încremeniţi în atitudinea în care raza îi surprinsese; n-aveau să se mişte decît la porunca lui Vince. Tinerii profitară de împrejurare pentru a cerceta încăperea în care se aflau.

Întreaga suprafaţă a casei, nu cuprindea decît puţine mobile. Un banc şi unelte bine întreţinute, dispuse pe policioare, ocupau un colţ. O măsuţă suporta un joc de şah. Văzînd helibula care pierdea din înălţime, Reinold şi androidul lui îşi întrerupseseră probabil partida, pe care n-aveau s-o mai poată relua, căci, profitînd de lipsa lor, un ditai motan negru se culcase cît era de lung peste pionii risipiţi. Către golf, un şevalet înfăţişa o pînză neterminată; paleta, pensule şi tuburi de vopsea se aflau împrăştiate cam peste tot, iar pe pereţi erau expuse alte pînze, de astă dată terminate.

Laura şi Vince le priviră, fără a scoate o vorbă. Într-un stil naiv şi foarte colorat, ofereau un rezumat destul de bun al priveliştilor şi scenelor

pe care un astronaut le poate cunoaşte în cursul unei lungi cariere. Dar o temă se detaşa de celelalte, prin insistenţa cu care revenea, ca un laitmotiv : orizontul unor munţi în chip de zimţi de ferăstrău şi, pe o plajă de nisip negru, o tînără foarte frumoasă, trecîndu-şi prin pletele de aur un pieptene împodobit cu nestemate. Ca un val de mărgăritare, spuma îi scălda picioarele desculţe.

— *Era la Bacharach o mare vrăjitoare.*

Spuneau de ea că cine o vede-acela moare [1], recită Laura încetişor.

— Da, spuse Vince, şi o să aflăm, în sfîrşit, de ce îndoita amintire a unei vrăjitoare renane şi a unei planete îndepărtate — căci desenul caracteristic al munţilor de pe Kappa B e lesne de recunoscut în toate tablourile — par s-o fi impresionat pe gazda noastră atît de mult.

Se întoarse către omul încremenit :

— Reydt ! Apropie-te, Reydt.

Cu paşi grei, astronautul se îndreptă către cei doi tineri ; apoi se opri în faţa lor, foarte ţeapăn, ca în poziţie de drepţi.

— Reinold Reydt, ţi-am citit raportul asupra planetei pe care o numeşti Lorelei. Ai minţit cu bună ştiinţă, nu-i aşa ?

— Da. Aşa e.

— De ce ai ieşit în sectorul Lebedei ? Însemna să te abaţi din drum.

— Asupra acestui punct n-am minţit. M-am pomenit prins într-un nod al spaţiului-timp şi,

[1] Apollinaire : *Lorelei*, în româneşte de Mihai Beniuc.

pentru a verifica astronava, am aterizat, într-adevăr, pe... (glasul i se frînse) pe insulă.

— La malul unui ocean de amoniac înghețat, îl ironiză Burton.

— Nu. Un soare limpede, o briză primăvăratică și băltoacele unei ploi recente, sclipind ca niște bani de argint pe un sol negru, chinuit, pustiit, arzînd încă, s-ar fi zis, de toate focurile unei răscoale plutonice. Nici o iarbă, nici o floare, nici o pasăre. Pe plajă, părăsite de valuri, alge de toate culorile ca niște panglici de moar sau ca trandafiri scuturați. Mi-am pus costumul de protecție și am ieșit. Cizmele mi se afundau în nisip. Am văzut urme, cu siguranță proaspete, care m-au făcut să cred într-o prezență, umană poate, mai curînd umanoidă. Dar mă înșelam. Nu erau decît niște pești mari, mai degrabă niște foci [1] cu profil de pră, cu ochi mari, verzui, cu înotătoare ca niște brațe și coadă lungă, despicată ; pielea de un verde închis lucea tare netedă. Nu le-am putut vedea de aproape ; zărindu-mă, s-au cufundat în mare. Apoi... Reinold șovăi : Eram foarte tînăr, pe atunci. E poate singura mea scuză pentru faptul de a fi trecut peste toate regulile de prudență învățate la Școala astronavală : mi-am deșurubat casca și m-am culcat pe nisip. Eram mai obosit decît Ulisse, înapoindu-se în Ithaca după o lipsă de patru lustre, și am adormit... un ceas, o zi, nu mai știu cît. Atunci cînd m-am trezit, era acolo.

— Ea ?

[1] În text, *Otarii*, varietate de foci trăind pe coasta Pacificului. (n.t.)

— Da. Reinold arătă spre tablourile de pe pereţi Am încercat să-i recreez imaginea.

— O stereografie, întrebă Vince, n-ar fi fost mai asemănătoare ?

Printr-o mişcare a mîinii, Reinold măturâ obiecţia.

— Nici nu mi-a trecut prin minte, cel puţin în momentul acela. De ce să-mi fi pierdut vremea fixînd o imagine rece în trei dimensiuni, atunci cînd o avem întreagă, toată a mea, cînd braţele mele îi încercuiau mijlocul, cînd îi atingeam buzele cu buzele mele şi cînd aceeaşi dragoste ne consuma pe amîndoi ? Ne iubeam ziua sub soare şi noaptea sub stelele printre care Deneb ardea ca o torţă împlîntată în cer. Era mai frumoasă decît orice vis. Am întrebat-o cum o cheamă. A zîmbit : „Cum vrei tu".

— În ce limbă vorbeaţi ? îl tăie vorba Vince.

— Nici nu ştiu dacă vorbeam. Gîndurile şi trupurile ni se potriveau. Aveam oare nevoie de un limbaj ? Era goală, cu pletele ei de aur topit şi pieptenul împodobit cu nestemate ; nisipul parcă alcătuia în jurul ei o cutie de catifea. Curînd am vrut să-i dau mai mult : un cadru într-adevăr demn. Am luat seminţe din depozit, am pus în funcţiune incubatorul. Ploile muiaseră solul vulcanic şi friabil. Seminţele au încolţit, crescînd mai repede decît lianele-evantai ale junglelor tropicale de pe Sirrah ; netezindu-şi penele noi, cele dintîi păsări au cîntat în tufişuri, iar în pragul paradisului verde Lorelei zîmbea, întinzîndu-mi braţele. Apoi... Glasul lui Reinold se frînse ; păru deodată foarte bătrîn. Apoi visul a devenit coşmar. Pe neaşteptate mi-am amintit că eram un ofiţer al

Spațiului, avînd o misiune de îndeplinit; coloniștii din Noua Masurie mai așteptau prețioasa încărcătură pe care primisem ordinul s-o însoțesc. Datorie, Onoare, Disciplină. Toate cuvintele astea mari, care, încă în ajun și în lumina dragostei noastre, mi se păreau palide și lipsite de sens, mă izbeau acum ca șfichiurile unui bici. Am plîns pe umărul frumoasei Lorelei care-și amesteca lacrimile cu lacrimile mele. Am îmbrățișat-o pentru cea din urmă dată. Dar încetasem a mai fi iubitul ei. Redevenisem locotenentul Reydt, din slujba Imperiului Galactic.

— Și ai plecat ?

— Da.

— De ce ți-ai falsificat raportul ? Ți-ar fi fost ușor să faci o descriere corectă a planetei, fără a-ți pomeni... frumoasa prietenă.

— Știam că sectorul Lebedei nu era încă explorat și că nici nu va fi, desigur, încă multă vreme, în cazul cînd certitudinea de a găsi acolo o lume locuibilă nu va însufleți avîntul pionierilor.

— O bază pe glob ar fi însemnat stabilirea liniilor de navigație curentă, ceea ce ți-ar fi dat posibilitatea să te reîntorci pe meleagurile astea, s-o revezi pe... Lorelei.

— Nu, spuse Reydt. O iubeam prea mult pentru a nu dori s-o apăr, cu orice preț, de lăcomia Pămîntenilor; mai bine s-o fi pierdut pentru totdeauna, decît să-mi închipui raiul nostru profanat de alții. Lorelei, șopti el, Lorelei, nu te-am uitat niciodată.

— Reinold Reydt... (glasul lui Burton suna sec) întoarce-te acum la locul dumitale. În trei minute

îți vei veni în fire ; dumneata și robotul veți uita atunci tot ce-am vorbit.

Cu ciudatul lui mers de automat, Reydt se supuse. Apoi, deodată, bătu din pleoape, mișcările-i redeveniră elastice. Sfîrși de destupat sticla, pe care o ținea în mînă.

— Ei, unde ți-e gîndul ? îi spuse el robotului. Ne-ai adus niște bucăți de gheață pe jumătate topite !

Androidul păru perplex, dar, ascultător, apucă mica găleată de plastargint și se duse la bucătărie.

Helibula zbura din nou peste pădure.

Dînd ascultare mustrărilor gazdei, Vince și Laura se învoiseră să-și uite cearta prefăcută. Folosindu-se de materialele lui de schimb, Reydt le reparase cu ușurință aparatul. Plecaseră, iar cei doi tineri se simțeau acum stînjeniți de tăcere.

— Am conștiința încărcată, spuse Laura. Să jefuiești în felul ăsta un suflet ! Pistoalele *psi* sînt o invenție cumplită.

— Cumplită, poate, i-o întoarse Vince, dar tare folositoare. Fără a ne pierde vremea cu interogatorii neplăcute, ne-a îngăduit să pătrundem misterul de pe Kappa B.

— Misterul florei, desigur : a ieșit direct din depozitul *Perlei din Paimpol*. Dar rasa autohtonă, de existența căreia vorbește Plonka ? De unde provine ?

— N-ai înțeles ? Ah ! am uitat ! Cred că am omis să-ți atrag atenția asupra unui amănunt esențial : Neptunienii, ca de altfel și mutanții care coboară din ei, posedă în cel mai înalt grad darul hipno-

tismului și al telepatiei. Ladislas și oamenii lui erau echipați cu cîmpuri anti-T, care nu existau încă pe vremea cînd Reydt a debarcat pe planetă. N-a văzut, sau n-a crezut că vede, decît ceea ce neptunienii i-au sugerat. Au extras pur și simplu din creierul lui imaginea ideală pe care fiecare dintre noi, conștient sau nu, o poartă acolo.

— Și n-a îmbrățișat-o pe Lorelei decît în vis ?

— În vis ? Dar de unde. Exista, într-adevăr ; ne-a descris-o chiar el, cu exactitate.

— Fata cu plete blonde ca aurul Rinului ?

— De fel. Focile.

— Fo... Laura rămase cu gura căscată. Doar nu vrei să vorbești... de cetaceele umanoide, menționate în raporul lui Plonka ?

— Ba da. Probabil că în timp ce dormea — un somn, cu siguranță, provocat — l-au examinat cu toată luarea-aminte pe tînărul locotenent căzut din stele. În ciuda aparențelor contrare, au recunoscut că e de aceeași rasă cu ele, măcar din punct de vedere biologic. Au constatat de asemenea că avea față de ele (neliniștite de pămînturile ivite, ce amenințau să le reducă treptat întinderea regatului submarin) superioritatea de a se bucura de doi plămîni zdraveni, făcuți pentru respirația în aer liber. Înțelepți și prevăzători, neptunienii s-au ferit să lase să treacă un prilej atît de nimerit : au căutat pe semne o fată, care s-a învoit să se sacrifice pe altarul patriei, unindu-se cu „monstrul“ străin.

— Ce oroare ! șopti Laura. Să crezi că ții în brațe frumusețea lumii și să nu strîngi la piept decît o focă !

— Una ? spuse Burton. Rămîne de văzut.

— Cum așa ?

— Știi doar că marile mamifere terestre sau marine nu-s adaptate pentru a da viață la mai mult decît unul sau doi pui deodată. Dar Plonka ne spune că pe Kappa B locuiește o populație numeroasă. Îmi închipui, așadar, că nu una, ci mai multe voluntare s-au supus încercării. Progenitura lor amfibie, dar mai ales aericolă, a alcătuit sîmburele unei rase noi, adaptată condițiilor geologice diferite cu care, vrînd nevrînd, neptunienii trebuiau să se împace.

— Ce-ai de gînd ? întrebă Laura.

— Nimic. De mici dimensiuni și de pe acum ocupată de un popor băștinaș, Kappa B nu prezintă cine știe ce interes pentru colonizare. Guvernul Galactic nu-i va acorda, deci, prea multă atenție. Numai savanții și-ar putea pune unele probleme cu privire la originea insulei, contrazicînd toate legile evoluției : și încă, ar trebui să li se atragă atenția asupra respectivelor anomalii. Dar e oare util ? Am să redactez, firește, după cum sînt dator, un raport despre tot ce am aflat ; am să-ți cer, totuși, dragă Laura, să-l clasezi în așa fel — știu foarte bine că ești în stare — încît să eșueze printre „problemele amînate", unde va dormi pentru zeci de ani. Cît despre Plonka, dacă am să-l rog, bunul Ladislas nu va refuza să-și țină gura. Iar dacă mai tîrziu, mult mai tîrziu, taina frumoasei Lorelei va trebui dezvăluită, sper că Reinold Reydt va fi murit de mult fără să afle

cine a fost, în trista realitate, încîntătoarea lui iubită.

Gînditoare, Laura făcu să scapere în soare oglinzile unghiilor ei şi se privi în ele.

— Reydt nu spunea oare că fiecare bărbat poartă în inimă, conştient sau nu, o imagine ideală ? Mă întreb, Vince, cum o fi arătînd imaginea din inima dumitale...

Aplecîndu-se peste tabloul de bord, Burton puse în funcţiune pilotul automat.

— Acum, că am mîinile libere, spuse el, tare aş dori să ţi-o descriu în amănunte.

CHRISTINE RENARD

Născută într-un cătun din regiunea Nièvre, și-a făcut studiile secundare și cele superioare la Clermont-Ferrand (licență în litere, diplomă de studii superioare de engleză).
Trăiește la Paris din 1953. Măritată din 1965 cu Claude Cheinisse, are două fetițe.
A susținut în 1967 o teză de doctorat în psihologie cu tema „Fantasmele în literatura științifico-fantastică".

BIBLIOGRAFIE:

Romane: *În contratimp* (Hachette, 1963), *Copilăria zeilor* (inedit în Franța, publicat în Italia în ed. Mondadori, 1961).
Nuvele în revista „Fiction": *Semnul Gemenilor* (nr. 99), *Scrisoare din Claerista* (nr. 107), *La încrucișarea paralelelor* (nr. 110), *De cealaltă parte* (nr. 114), *Provocatorii de naufragii* (nr. 117), *De profundis* (nr. 129), *Sfînta Alianță* (nr. 161), *Pămîntul Făgăduinței* (nr. 177), *Delta* (în colaborare cu Claude Cheinisse (Fiction special nr. 12).
A tradus din engleză mai multe lucrări tehnice, patru romane și 38 de nuvele.

PĂMÎNTUL FĂGĂDUINȚEI

Arabella își încheie pînă sus costumul de protecție, potrivi curelele de care avea să prindă autoliftul. Aruncă o privire distrată oglinzii, care-i înapoie imaginea siluetei fragile, pocită de costumul fără grație, imaginea chipului tînăr înecat în plete strălucitoare și cu ochi puțin prea depărtați, verzi ca niște frunze. Mandiargue iubea toate astea. Își spuse că avea să moară, poate, și pătrunse în seră pentru a revedea, pentru ultima dată cadrul la care ținea.

Era acolo un mic bazin rotund, înconjurat de mușchi artificial, copiat după o carte veche, era o peluză, și ea artificială, și erau trandafirii. O mireasmă parcă prea puternică... un val de amintiri...

— Cît mi-ar plăcea să stau așa opt ore, zece ore, spusese într-un rînd Mandiargue, lungit lîngă ea pe peluză.

— Opt ore, zece ore, repetase uluită. Îți dai seama ce spui ?

— Așa făceau cei vechi.

Atunci aflase că cei vechi își petreceau cam o treime din zile odihnindu-se și că nu furnizau o muncă productivă decît într-o altă treime, folosind restul timpului ca să mănînce și să-și pregătească hrana. Odihna era pentru ei atît de însemnată, încît fabricau o mobilă anume și se întindeau pe ea cîte șase, opt, zece ore, cu ochii închiși în

beznă ; unora le plăcea pare-se să se odihnească în doi şi nu ieşeau din starea lor de letargie decît pentru a face dragoste ; alţii se odihneau singuri.

Aflase mai tîrziu şi alte lucruri, tot atît de ciudate. Se mai găseau lîngă oameni şi alte făpturi, care nu păreau însă înzestrate cu inteligenţă ; li se spunea animale, şi se odihneau şi ele. Pe o bucăţică de film, pe care Mandiargue o descoperise, se vedeau, pe o întindere de iarbă verde, la malul unui pîrîu cu apă limpede, un bărbat, două femei şi un copil ; mergînd pe patru picioare, o ciudată făptură acoperită de peri, un animal, ţopăia în jurul lor.

— Are să plouă, spunea una dintre femei, privind spre cer. Mai bine să ne întoarcem.

— Medor, Medor, striga bărbatul, şi animalul sosea în goană.

Filmul a fost reprodus în mii de exemplare, care se vînduseră pe dată. Arabelle fusese una dintre primele cumpărătoare şi-l proiecta adeş. O cuprindea, de fiecare dată, aceeaşi emoţie. Cîtă apă, cîtă verdeaţă... atîta apă, atîta verdeaţă. Cum să nu ţi se strîngă inima, regretînd paradisul pierdut, cînd acum era atît de greu să faci să crească pînă şi o floare cît de măruntă ? Sera ei reprezenta o capodoperă de ingeniozitate şi de răbdare. Cea mai mică neglijenţă se plătea cu moartea unui trandafir ; trebuia să verifice fără încetare compoziţia amestecului în care erau sădiţi şi, fără încetare, cu o punctualitate desăvîrşită, să-i hrănească cu ser. Era o supunere, o robie, dar iubea atît de mult covorul de iarbă şi florile, încît nu regreta niciodată timpul şi munca pe care le-o închina.

În cetatea în care supraviețuitorii Marii Distrugeri se închiseseră cu patru secole în urmă nu se aflau decît linii drepte și proporții bine gîndite. Între pereții netezi, lucind albăstrui, mașini tăcute circulau sub lumina actinică. Muncă și randament. Dar cei vechi nu lucrau decît a treia parte din timp și în rest se odihneau și mai făceau și alte lucruri ; dar care ? Mandiargue nu putuse înțelege o mulțime de amănunte. Ce era poezia ? Ce era teatrul ?

Decît să trăiască așa, nu era mai bine să moară ? Atîtea eforturi pentru a naște : în clondire nu era izbutit decît un copil dintr-o sută. Atîtea eforturi pentru a trăi : două injecții pe zi, iar fără ele mureai în mai puțin de douăzeci și patru de ore. Vai, în cetatea închisă mori dacă nu-ți face injecțiile și, dacă ți le faci, nu mai poți zămisli, precum cei vechi. Dacă nu-ți faci injecțiile mori, dar, dacă ți le faci, nu mai știi ce-i odihna și ce-i poezia. Sînt atîtea lucruri pe care nu mai știi să le îndeplinești, încît nici nu mai înțelegi ; nu cunoști decît munca : să nu pierzi o clipă.

Paradisul era oare pentru totdeauna pierdut, mai era oare omul vrednic de el ? Mulți se simțeau cuprinși de o cumplită neliniște în fața belșugului și a neregularității naturii revelate în film ; pe unii pînă și sera ei îi umplea de teamă. „E o reacție de apărare, spunea Mandiargue. Cum de nu înțeleg că mor de dorință ?“ Nu de dorința asta avea să moară ? Să moară ca trandafirul ale cărei petale cădeau, una cîte una, pe peluza artificială.

Adună petalele. Îi venea să plîngă, să plîngă moartea lui Mandiargue și propria ei moarte, și

moartea trandafirului pe care-l iubise atît, și moartea tuturor speranțelor cetății. Dar nu era momentul să se înduioșeze. Nu mai avea vreme.

Ieși repede din seră.

— Am lăsat-o pe Herselongue să intre, după cum ați poruncit, spuse difuzorul porții.

Arabelle se opri, înmărmurită ; uitase de vizita asta. Dar Herselongue înainta. Tot douăzeci de ani, și frumoasă, și sigură de ea.

Înțelese dintr-o privire.

— Tîmpito, spuse. Tîmpito, te duci pe urmele lui.

— Da, spuse Arabelle, cu obrajii în flăcări.

— Atunci, de ce n-ai plecat o dată cu el ?

Arabelle oftă. Nu-i plăcea să recheme amintiri amare.

— Cînd m-a vestit că pleacă pentru a încerca să trăiască în afara Centurii, asemeni celor vechi, am încercat să-l împiedic. Atunci mi-a spus că sînt o fată „păzită", că mă lasă să-mi cultiv virtuțile civice. Iată. Șovăi niței și, pentru a-și da mai multă siguranță, verifică din nou cureaua autoliftului. Apoi, adăugă : a avut remușcări, a venit îndărăt, dar nu eram aici, așa că mi-a lăsat cîteva rînduri.

— Prin care-ți spunea să vii după el, urmă Herselongue, mînioasă. Și tu, firește, îi dai ascultare.

— Firește. Mi-a lăsat autoliftul, vezi, pe care-s înregistrate coordonatele drumului. Așa că, vezi, o pornesc.

Spusese totul cu o voce micuță, puțin seacă. Atîta tot : așa că, vezi, o pornesc — subînțelegînd : poate am să mor, poate n-ai să mă mai vezi niciodată... Așa că, vezi, o pornesc.

Herselongue păru să se înfurie de zece ori mai tare.

— Tîmpito, repetă ea, găseşti că nu-i destul să pierdem un individ de valoare. Vrei să pierdem doi. Mai mare ruşinea. Aţi fost creaţi, aţi fost hrăniţi, aţi fost educaţi şi, în plină maturitate, în clipa cînd sămînţa voastră poate sluji la crearea unui alt individ, în clipa cînd munca voastră devine rentabilă pentru Cetate, hotărîţi să vă duceţi să vă expuneţi radiaţiilor.

— Nu dramatiza, spuse sec Arabelle. Sînt şi pungi sănătoase, şi el acolo vrea să meargă.

— Ştii bine că pungile nu-s stabile, că pot fi invadate de radioactivitate tocmai cînd te aştepţi mai puţin.

Arabelle vorbi, cu un glas micuţ :

— Ştiu, spuse, ştiu, dar îl iubesc.

— Tocmai asta îţi reproşez, urmă supărată Herselongue. Nu te duci din convingere. Puţin îţi pasă de ce-i dincolo de Centură. Singură, nu ţi-ar fi trecut niciodată prin minte să pleci.

Arabelle închise ochii, bîntuiţi de viziuni. Lume verde, nebună, vie, unde suflă vîntul, apă zglobie şi vie, ce goneşte prin iarbă, şi apoi marea, care poate nu-i o legendă — marea, întindere de apă albastră şi sărată, ce se mişcă schimbîndu-şi culorile şi căreia nu-i vezi celălalt ţărm.

— Nu, urmă Herselongue, niciodată nu te-ai fi gîndit că se poate merge acolo ; nu s-ar fi gîndit nimeni. Pentru asta a fost nevoie de Mandiargue, de nebunul de Mandiargue. Dar, ia spune, dacă ar avea dreptate, la ce ar putea sluji una ca asta, de vreme ce pungile sînt prea mici pentru ca să

putem trăi în ele cu toţii, de vreme ce norii radioactivi se deplasează ? Ştii bine că sîntem iremediabil închişi în Cetate.

Arabelle se auzi strigînd :

— Nu, nu iremediabil. Cine ţi-a spus ? Ai fost tu acolo ?

— Cît eşti de influenţabilă ! oftă Herselongue. Repeţi tot ce ţi-a spus.

— Şi tu, ce-ai învăţat din copilărie.

— Cred în secole de experienţă, spuse Herselongue, foarte dreaptă în tunica ei elegantă, şi nu în părerea unui singur om. Se apropie de Arabelle, îi puse mîinile pe umeri : Spune, spune, aşa-i că tu nu crezi ? Nu crezi că se poate trăi, respira, că poţi dăinui fără injecţii într-o pungă sănătoasă, nu crezi nici tu, nu-i aşa ?

— Nu ştiu, spuse Arabelle, ferindu-şi privirea, dar mi se pare că merită să rişti. Nimeni nu cutează să iasă. Sîntem atît de siguri că nu putem trăi într-altă parte, încît spărturile nu-s nici măcar păzite. Vezi tu, sîntem păziţi de propria noastră teamă. Poate că afară nu-i nici un fel de radioactivitate, Mandiargue o va dovedi ; va salva Cetatea.

— Cetatea n-are nevoie să fie salvată, nu-i în primejdie.

— Moare, Herselongue, se înăbuşă în platoşa-i de metal ! Are nevoie de aer, înţelegi, de aer.

— Da, înţeleg, spuse înfuriată Herselongue, înţeleg că Mandiargue vrea să-şi conducă poporul „lui" spre pămîntul făgăduinţei şi că te joci de-a soţia eroului.

— Destule fraze. Dă-ţi şi tu o dată drumul şi răspunde-mi cinstit : eşti fericită aici, Herselongue ?

Urmă o lungă tăcere, iar, atunci cînd vorbi din nou eludînd întrebarea, Herselongue rosti limpede și sec :

— Îți spun, Arabelle, aventura voastră nu va face decît să redeștepte speranțe zadarnice. O să suferim și Cetatea o să ni se pară o închisoare.

— Cu atît mai bine !

— Ce spui ?

— Spun : cu atît mai bine. Spun că, dacă Cetatea ni s-ar fi părut o închisoare, am fi găsit de mult mijlocul de a pleca. Sîntem prizonierii mulțumirii, ai mulțumirii celor perfect adaptați, ca tine.

Herselongue vorbi liniștită :

— Pentru că tu, tu nu erai mulțumită ? Buna mea prietenă, neliniștea te-a apucat o dată cu dragostea pentru Mandiargue.

O petală trandafirie căzu pe masă. Arabelle o mîngîie cu vîrful degetelor. Trandafirii, sera, toate străduințele de a regăsi ceva din viața pe care Centura o înăbușise. Crezi, Herselongue, crezi că setea de aer curat m-a cuprins o dată cu dragostea pentru Mandiargue ? Însă rămase tăcută. Herselongue era prietena ei dintotdeauna, dar refuza să înțeleagă. Își aminti deodată de fraza crudă a lui Mandiargue : „Păzește-te, păzește-te bine". Herselongue va înălța și ea un zid spre a se păzi de visele cu vînturi și soare, numai pentru că nu le putea suporta ? Și ceilalți ? O sută de mii de oameni condamnați să nu viseze, condamnați să refuze speranța pentru că li-e frică, pentru că de la naștere au fost învățați să le fie frică, pentru că frica a fost infiltrată în serul fiziologic al clondirelor în care s-au născut ?

Ce spusese Mandiargue ? Cei vechi acceptau visele. Scriau cărți, care nu erau numai cărți de studiu. Desenau și sculptau lucruri pe care nu le văzuseră vreodată, pe care nu le trăiseră. Depășeau marginile realității ce putea fi pipăită. Pămîntul făgăduinței era și asta. Iar pentru asta merita să riști moartea.

— Neliniștea m-a cuprins o dată cu dragostea lui Mandiargue ? spuse ea din nou. Da, poate, dar m-a cuprins și m-a înșfăcat așa cum v-ar cuprinde, așa cum v-ar înșfăca pe tine și pe ceilalți, dacă nu v-ați zbate din pricină că vă temeți de moarte.

— Teama de moarte ? Bineînțeles, și mă laud cu ea, spuse Herselongue, încordată. Ce-i mai de preț decît viața ?

— În fața morții unui singur om, strigă Arabelle, e libertatea unui popor întreg.

— Mă obosești.

— Ai dreptate, spuse Arabelle, închizînd cataramа autoliftului, mai bine să încetăm ; nu ne putem convinge. Dar nu mă face să întîrzii, plec.

Herselongue stărui :

— Așteaptă barem să-ți sosească fiola. Sînt orele 18 ; în 55 de minute trebuie să cadă în container. Ți-ai putea face injecția înainte de plecare, și tot vei fi cîștigat douăsprezece ore.

— Chiar de-aș avea la dispoziție o fiolă, tot nu mi-aș face injecția. Vreau să fac experiența întocmai ca el. Mi-am făcut injecția la șapte dimineața, ca el, n-am s-o mai fac la 19. Doar că trebuie să mă grăbesc să ies din Centură. Rămîi cu bine.

— Cu bine, spuse Herselongue, am să văd de trandafiri.

Dimineața trandafirie și lăptoasă se ivise cînd aparatul se lăsă lîngă trupul nemișcat al lui Mandiargue.

Chipul lui era senin, ochii închiși. Era întins pe o manta mare ; un alt veșmînt îl acoperea. Alături, autoliftul, costumul de protecție, masca. Cu gesturi de automat se descotorosi de autolift, nu păstră decît veșmintele din Cetate, pantalonul și tunica de țesătură neagră, strălucitoare. Dacă el suferise riscul radiațiilor, avea să-l sufere și ea. Se apropie, clătinîndu-se de oboseală ; lacrimi de deznădejde îi curgeau pe obraji.

— Te-ai înșelat, Mandiargue, iubitule, șopti, lungindu-se lîngă el. Te-ai înșelat, se moare dintr-asta, se moare de-a binelea.

Pleoapele i se închiseră de la sine ; de astă dată nu se va mai împotrivi să moară, așa cum făcuse toată noaptea. Se cuibări lîngă trupul lui Mandiargue. Respira ușor și-și lăsă un braț peste dînsa. „E inconștiența dinaintea morții, își spuse, dar e încă viu.“ Imaginile i se învîrtejeau sub pleoapele închise. „Sînt în brațele lui, își spuse, și sînt în iarbă și la malul apei, ce moarte mai frumoasă mi-aș fi putut alege ?“ Avu impresia că lunecă într-o gaură neagră și încercă să se adune. Dar Mandiargue fu deodată lîngă ea, rîzînd tare și cu ochii scăpărînd ca niște stele.

— Știam eu că ești o fată „păzită“, spuse. N-ai știut să mă iubești destul, n-ai știut să te împiedici să mori.

— Aşadar, sînt moartă, spuse ea, şi tu la fel.

— Da, şi eu la fel.

O sărută şi buzele-i sînt fierbinţi.

— Oh ! cît te iubesc, şopteşte ea foarte încet.

Dar o respinge cu un rîs scîrţiitor, cu un rîs zumzăitor, de maşină.

— Ridică-te, spune. Dacă vrei să mă meriţi trebuie să mergi mai departe.

Se ridică şi-l urmează, păşind prin iarbă, dar nu e greu, pentru că în afara Centurii aerul e atît de dens, încît poţi înota în el, ca într-o apă ; nici asta nu ştie nimeni, în Cetate.

— Ba da, spuse Guvernatorul, care o prinde de ciuful ruginiu.

O urcă într-o uriaşă maşină zburătoare. Mandiargue, care mergea în faţa ei, n-a auzit nimic.

— Nu te-am trădat, Mandiargue, spune ea, plîngînd cu lacrimi fierbinţi.

— Începe să fie de ajuns, strigă deodată Herselongue. Faci numai boroboaţe. Unde ţi-e fiola ?

— Am spart-o.

— Aha ! ai spart-o, bravo !

Apucă o mînă de fiole şi le zvîrle prin încăpere, unde se sparg în mii de cioburi.

„Unde ne aflăm ?“ gîndeşte Arabelle, dar nu izbuteşte să rostească o vorbă.

— În Cetate, spune Herselongue. Nu-ţi recunoşti trandafirii ?

Vrea să culeagă unul şi se înţeapă într-un spin ; îşi moaie mîna în apă, căci fluviul curge prin mijlocul serei. Nu-i prea igienic, îşi spune, dar, dacă Mandiargue nu mă mai iubeşte, vreau să mor. Îşi ridică fruntea şi vede că-i înconjurată din toate

părțile de apă și că elevii ei se află pe celălalt mal. Unde rînjesc. Un gînd ulterior o dă pradă neliniștii. Toate astea nu pot fi. În Cetate nu se află nici o apă curgătoare, așadar nu se găsește în Cetate; dar, dacă-i în afara Centurii, e cu neputință ca și elevii ei să fie acolo. Concluzia se impune: însemnează că a murit.

— Și nu credeai în nemurirea sufletului, sărmană nebună, spune Mandiargue. Numai pentru că așa te-au învățat. Nu crezi decît în ceea ce ți s-a spus în Cetate.

— Atunci am murit, îi spune lui Mandiargue, trupul meu e nemișcat lîngă apă, în vreme ce străbat țara. Și trupul tău, Mandiargue ?

— Și el e departe. Dacă vrei să dai de el, ia-o pe drumul presărat cu frunze trandafirii.

Îl ascultă. De-o parte și de alta, firele de iarbă sînt cît copacii. Dar urmează pista, merge, vrea să regăsească trupul lui Mandiargue. Un trandafir uriaș îi taie calea, din fiecare petală a lui și-ar putea croi o mantie. Atunci își dă seama că e goală și vrea să se acopere.

— Ce frumoasă ești, spune Mandiargue.

Rămîne așa, cu trandafirul în mînă, goală în soare, pe cînd picioarele-i sîngeră în iarbă.

— Știi cum făceau cei vechi copii ? întrebă Mandiargue.

Nu îndrăznește să răspundă și se ascunde după trandafir. E atît de tulburător, atît de nebunesc, și ce-ar zice Herselongue și Guvernatorul ? Mandiargue dă în lături trandafirul și-o sărută pe gură.

— Acum privește, spune el triumfător, și ea își

vede deschis pîntecul alb și, înăuntru, un copilaș zîmbitor, brun și frumos ca Mandiargue.

Se culcă în iarbă, ca el să se poată distra mai bine ; vrea să-i dea trandafirul, dar pîntecul i s-a închis și simte copilul mișcînd înăuntru.

— Păi am murit, își spune deodată. Cum aș mai putea da viață ?

O cheamă pe Herselongue.

— Herselongue, Herselongue, te rog, mă tem să mor din nou.

Herselongue vine îndată, aducînd o seringă mare. Mandiargue e nemulțumit.

— M-am plictisit de aiurelile tale, Herselongue, spune el. Arabelle n-are nevoie de medicamente, va trăi de aici înainte în natură, va mînca frunzele pomilor, iarbă, Medori, și va bea apă din rîu.

O ia în brațe și-i spune cuvinte drăgăstoase :

— Aralbină, iubito, e timpul să te trezești.

E o frază ciudată și n-o înțelege.

El o mîngîie cu duioșie și ea își spune că-i plăcut să fii moartă. Te poți duce oriunde dorești, e de-ajuns să dorești. Încearcă să se gîndească la seră și se află îndată în mijlocul trandafirilor, dar nimic nu seamănă cu ce știe. Herselongue e pe cale să facă injecții trandafirilor și Guvernatorul înoată în bazin, cu gura căscată.

— Deschide ochii, dragostea mea, spune glasul lui Mandiargue. Deschide ochii.

Și ea îi deschide peste o lume înecată în soare ; și totul e precis și stabil. Oare unde eram adineauri ? se întreabă, abia mai amintindu-și de imaginile cețoase și mișcătoare pe care le văzuse. Poate că era starea dinaintea morții. Dar atunci e plăcut să fii

moartă, căci se află în braţele lui Mandiargue. Îi priveşte ochii strălucitori, şuviţa neagră de pe frunte. El o sărută nebuneşte pe gură, pe umeri ; îi sărută mîinile.

— Dragostea mea, şopteşte fără încetare, dragostea mea, Aralbina.

Ea nu mai poate de fericire... Iubitul meu Mandiargue, pentru tine m-am dus pînă la capătul lumii, la capătul a tot ce este, dincolo de moarte. Căci a murit, e sigură de asta, a trăit coma ce precedă marea trecere şi acum e moartă, gata ; dar coma însăşi nu-i neplăcută, i-au plăcut imaginile nebuneşti şi deplasările uimitoare, şi viziunile neobişnuite, şi cealaltă logică, şi timpul ce se scurge altminteri. Dacă asta e moartea, e păcat că are loc o singură dată.

Îi explică toate astea lui Mandiargue şi el zîmbeşte iubitor şi ironic, cu zîmbetul pe care-l adoră.

— Ah ! sărută-mă, spune ea, am suferit atîta din pricină că-mi lipseai !

Atunci, el îi mîngîie cu blîndeţe pletele şi-i explică ce-i „somnul".

Ascultă, cu ochii măriţi, încă bîntuită de viziunile viselor.

— Atunci aveai dreptate, şopteşte. În pungile sănătoase putem trăi fără injecţii ?

— Da, dar nu fără a dormi.

— Va să zică, asta-i ceea ce injecţiile au înlocuit, ştiai ?

— Nu chiar. Dar cît citisem despre cei vechi m-a făcut să presimt adevărul. Bănuiam eu că trupul suferă o oprire vremelnică, un fel de letargie, dar nu prevăzusem a doua viaţă, pe care cei vechi o

numeau vis. N-am priceput ce ascunde vorba asta.

Aralbina închise ochii, încercînd să regăsească atmosfera onirică care-i plăcuse atît, dar sub pleoapele ei lăsate nu se iviră decît niște pete colorate, fără înțeles.

— Nu eram sigur de nimic, urmă Mandiargue. Riscam să mor și, cînd am simțit că mă ia cu somn, n-am știut dacă e nevoia de somn sau preludiul morții. Apoi, cînd am început să visez, nu știam ce mi se întîmplă. Am murit sau sînt pe cale de a muri ? mă întrebam. Iar cînd m-am trezit... ah ! Aralbină, fericirea de a ști că am cunoscut somnul celor vechi și că nu mă înșelasem și că se putea trăi și fără injecții ! Și fericirea de a te găsi în brațele mele, dormind și tu. Cum te simți, dragoste ?

— Foarte bine.

— La fel de bine ca după o injecție ?

Șovăi :

— Nu știu, nu-i același lucru. Cît timp am dormit amîndoi ?

— Ei bine... la ce oră m-ai găsit ?

— La cinci.

— Și cînd te gîndești că nu mi-am dat seama ! Am adormit pe la unu și m-am trezit pe la opt. Așa că, fără să știm, am dormit împreună timp de trei ore ; dar la opt nu m-am clintit, că nu voiam nici să te trezesc, nici să mă depărtez de tine. Atunci am dormit din nou, dar puțin, rămînînd, cum să-ți spun, la marginea țării somnului, știind cine eram și unde eram, știind că erai aici.

Aralbina smulgea smocuri de iarbă.

— Uite, uite, e atita că nici nu se vede ce am smuls !

— Ce aș dori acum, urmă Mandiargue, e să am un pat precum cei vechi, știi, cu cearșafuri și pături, așa cum ți-am povestit. Mi-ar plăcea, iubito, să am un pat dintr-ăsta în casa din Cetate și să dorm în el cu tine pînă la sfîrșitul zilelor, să visez în el cu tine pînă la sfîrșitul lumii și să te găsesc lîngă mine de fiece dată cînd m-aș deștepta.

— Ai vrea să te întorci în Cetate ?

El se ridică, luă de jos o piatră și o aruncă în apă.

— Dacă vreau să mă întorc în Cetate ?

Se gîndi timp de cîteva clipe, privi cercurile lărgindu-se pe suprafața netedă. Cînd se răsuci spre ea, o văzu întinzîndu-se la soare. Se priviră fericiți, dar turnurile Cetății își aruncau umbra amenințătoare peste prezentul însorit.

— E complicat, spuse el după o tăcere. Pe de o parte, nu mă simt în stare să trăiesc ca înainte : injecția zilnică și niciodată, niciodată insula de uitare în timp, care-i somnul ăsta preafericit. Nu mă simt în stare să trăiesc înconjurat de metal, înconjurat de simetrie și de lucruri netede și perfect igienice, și n-aș mai putea îndura nici spațiile strîmbe, cel puțin, nu pentru totdeauna. Dar nu pot trăi fără ceilalți, și nici tu n-ai putea. Și-apoi, vezi tu, avem hrană doar pentru zece zile.

— Cum făceau cei vechi ?

— Nu știu.

— Dar știi tot ce privește cărțile vechi.

— Da, dar nu prea e mare lucru. Pot să-ți spun că semănau niște grăunțe, așa cum semeni tu tran-

dafiri și că mîncau ce creștea. Dar n-am semințe și nu știu nici unde, nici cum, nici cînd trebuiesc semănate și, oricum, vom muri înainte de a fi crescut.

— Dar iarba de aici, de pildă, n-am putea s-o mîncăm ?

Își scosese trusa de toaletă și se dichisea cu luare-aminte. Economisind cît mai mult, produsele ar ajunge pentru douăzeci de zile. Apoi ar putea folosi poate apa fluviului, dar părea atît de murdară !

— Iarba, spuse Mandiargue, habar n-am. Știu că unele plante erau otrăvite, dar cum să afli care ? Știu că mai ucideau și animale, că le frigeau și le mîncau. Dar cum vrei să ucid un animal, și care ? Sînt și printre ele, cu siguranță, unele otrăvitoare, iar, admițînd că aș ucide unul, cum să-l frigem ? N-avem cuptor electronic la îndemînă.

— N-aveau nici ei.

O privi cu dragoste. Își pieptăna pletele rugînii, care ardeau în soare. E altceva decît lumina din Cetate, își spuse, simțind un nod în gît. Apoi vorbiră din nou despre somn și despre vise.

— E cea mai prețioasă dintre comorile pierdute, spunea Mandiargue.

— Dar ce e un vis ? spuse Aralbina.

— Nu știu. Cred că nu-i lipsit de analogii cu viziunile pe care ni le dau unele euforizante, dar asta nu-i decît o ipoteză.

— Spune, adăugă Aralbina, cu ochii strălucind, te duci într-adevăr acolo ? Vreau să spun, cînd visam că mă aflu în Cetate, mă duceam într-adevăr acolo, o parte din mine era oare acolo ? Să fi fost întrucîtva, adevărat ? Oare oamenii pe care-i visăm se gîndesc, în clipa aceea, la noi ?

— Nu știu.

— De pildă, zise ea mai departe, am visat că Herselongue tocmai se ocupa de trandafirii mei. Asta poate fi foarte bine adevărat, dar am visat și că Guvernatorul înota în bazinul serei, și asta, asta nu mai poate fi adevărat.

— Iar pe cînd veneai cu autoliftul am visat întîi că eram un elev de-al tău, apoi că ne iubeam pe malul fluviului. Pe cît se pare, cei la care visăm nu-s afectați de visele noastre.

— Dar poate că, dormind mereu unul lîngă celălalt, am putea visa aceleași vise.

— Ascultă, spuse pe neașteptate Mandiargue, să hotărîm mai tîrziu ce avem de făcut. Deocamdată să plecăm cu autoliftul, vreau să-ți arăt ceva.

— Vezi, asta se numește *mare*, zise Mandiargue, și nu-i nici urmă de radioactivitate.

Nu răspunse, emoția îi pusese un nod în gît. Mînă în mînă, înaintară către apa scăpărătoare, iar picioarele în încălțăminte de plastic moale li se afundau în nisip.

Cînd se apropiară de apă Aralbina se dezbrăcă încet, cu gesturi aproape hipnotice.

— Orice s-ar întîmpla, spuse ea, zvîrlindu-și veșmintele pe nisipul cald, n-am să regret niciodată, am trăit ore prea neasemuite. Vino cu mine, strigă ea, alergînd printre valurile mici de la mal.

— Aralbina, întoarce-te, întoarce-te iute, strigă Mandiargue, făcînd gesturi mari.

— Dar de ce ?

— Pentru că despre elementul ăsta nu știm nimic.

— Cum ? E apă şi sare ! Cine se „păzeşte“ în clipa asta ?

— Ştiu. Dar aş dori să ducem toate comorile astea în Cetate ! Aş dori ca oamenii să iasă din Centură şi să ne instalăm în punga asta sănătoasă, care poate nici nu-i o pungă. Poate că tot Pămîntul e aşa, scăpat de radioactivitate, poate că numai teama ne ţine între ziduri. Crede-mă, dacă mă înapoiez, o să ieşim din nou. Voi şti să-i conving şi vom ieşi cu toţii. De asta trebuie să fim prevăzători şi să nu ne expunem în mod inutil acţiunii unui element pe care nu-l cunoaştem.

— Şi ce ştii despre elementul ăsta ? spuse ea, prefirînd nisip printre degete. Iubitule, ce ştii despre soarele ăsta arzător ?

Se ridică, iar ochii-i erau neliniştiţi.

— De asta se cuvine să ne înapoiem. N-am avut de gînd niciodată să vin să trăiesc în chip de franctiror, singur cu o femeie la malul mării, chiar dacă o iubesc mai mult decît tot ce-i pe lume. Nu, ceea ce vreau e ca toţi o sută de mii, cîţi sîntem, să trăiască altfel decît trăiesc. Vreau să îndrăznească să iasă, vreau să îndrăznească să mă urmeze pe lumea socotită pierdută. Vreau să înceteze a vorbi despre trecut ; am să le făgăduiesc tot Pămîntul şi am să mă ţin de cuvînt. Am dovedit că se poate trăi fără injecţii, dar trebuie să reexperimentăm lumea pe care am uitat-o. Trebuie să învăţăm iar, cu toţii. Singuri nu sîntem în stare, şi nu se cuvine să păstrăm o asemenea taină pentru noi.

Ea zîmbi, cu ochii închişi peste fericirea ei.

— Taina plajei blonde şi a mării albastre şi taina somnului şi a viselor, şi încă alte taine. Spune,

Mandiargue, Centura de Securitate ne sileşte să ne facem injecţii şi injecţiile ne fac sterili.

— Da... Ştii cum se năşteau copiii, la cei vechi ?

— Da, mi-ai spus. Şi poate că am unul în pîntec, spuse ea cu un glas abia auzit. Cîtă vreme trebuie să stea acolo ? Oare se vede ?

— Nu ştiu. Amîndoi priviră cu îndoială pîntecul neted. Şi închipuie-ţi că s-ar naşte peste cîteva zile, ce-am face cu el ?

— Hrana pe care o avem cu noi nu-i bună decît pentru adulţi, în sfîrşit, aşa cred. N-ai citit în cărţile vechi nimic care să ne poată da vreo indicaţie ?

El şovăi :

— E acolo o poveste tare ciudată... dar n-am găsit decît o parte din ea ; e vorba de un animal (nu-mi mai amintesc cum îi zicea) ; animalul ăsta n-a găsit în natură cu ce să-şi hrănească puiul şi-i dă propriul lui sînge... *„sîngele curge-n valuri din pieptul lui deschis...“* [1]

— Din pieptul lui deschis... repetă Aralbina, visătoare.

— Da, chiar aşa zicea. Prin urmare, vezi, ar trebui să-ţi tai sînişorii. Să ne înapoiem degrabă iubito...

Îl privi, rugătoare :

— Mandiargue, te rog. Nu ştim ce-o să se întîmple acolo. Poate că ni se va face îndată o injecţie, vom fi împiedicaţi să vorbim şi nu vom mai reveni niciodată.

— Dragostea mea, spuse el, ferindu-şi privirile, n-avem altă soluţie. Trebuie să riscăm.

Ochii ei erau plini de lacrimi.

---

[1] Alfred de Musset : *Noaptea de mai* (n.t.).

— Dar Centura de Securitate îmi va ucide, poate, copilaşul din pîntec.

Îi sărută pleoapele.

— Atunci îţi făgăduiesc să ne întoarcem şi vei avea un altul.

Ea oftă, întinzîndu-se în soare.

— Gîndeşte-te la munca pregătitoare, la calculele necesare pentru a începe unul, şi gîndeşte-te la controale şi la supravegherea neîntreruptă, şi asta pentru a izbuti unul dintr-o sută, atunci cînd, trăind aici, e de ajuns să iubeşti. Zi, Mandiargue, aş vrea să nu plecăm decît mîine în zori. Aş vrea să mai dorm o dată cu tine aici, pe nisip, şi, adormind, să auzim vuietul apei.

— Ţi-am mai spus, ce mă nelinişteşte e că nu cunoaştem lumea asta.

— Dar am mai petrecut o noapte sub stele, şi nici strălucirea lor, nici strălucirea lunii nu ne-au făcut vreun rău.

— În apa asta sînt poate nişte animale mai mari decît noi, care au să iasă după apusul soarelui, cînd vom dormi. Cei vechi trebuie să se fi baricadat în case trainice, cu ziduri groase, sau aveau cu ce să se apere.

— Şi cum noi n-avem nici ziduri, nici instrumente, animalele mari pot veni să ne ucidă, chiar dacă sîntem treji. Aşa că n-am risca mai mult. Te rog, Mandiargue, numai o noapte. Am să mă trezesc mîine cînd ai să vrei şi am să te urmez cînd ai să vrei, unde ai să vrei, iar cînd vom ajunge în Cetate am să spun şi am să fac tot ce vei dori. Şi-apoi, mi-e somn.

— Nu-i adevărat ! spuse el, rîzînd. Bine, rămînem pînă mîine dimineaţă şi o să profităm de toate, pînă la apusul soarelui.

Îşi dădură curînd seama că nisipul umed putea căpăta formă.

— Să construim Cetatea, spuse Mandiargue.

Petrecură astfel multă vreme.

— Aş vrea să mergem acolo, spuse Aralbina, arătînd un pinten stîncos din larg.

— Nu-i departe, recunoscu el.

— E aproape, şi sînt o înotătoare bună, ca şi tine. Şi-apoi e apă sărată, sarea trebuie să dezinfecteze.

— Poate. În orice caz, dacă tot am început... Haidem.

Se cufundară bucuroşi în valuri, mirîndu-se de gustul cumplit al apei, mirîndu-se de densitatea ei şi de faptul că se simţeau purtaţi. Gîfîind, fericiţi, ajunseră la stîncă.

— Crede-mă dacă vrei, zise Aralbina, dar mi-e somn. E normal, spune, să vrei să dormi atît de des ?

El începu să rîdă :

— Şi e normal, spune, să ai un copil în burtă ? De altfel, şi mie mi-e somn. Dacă tot plecăm mîine dimineaţă şi am riscat totul, nu-i cazul să ne silim să rămînem treji. De vreme ce aşa ne vine, hai să dormim.

Se cuibăriră într-o adîncitură, unul în braţele celuilalt.

— Ai să vezi, iubito, şopti Mandiargue, cînd am să mă întorc în Cetate am să fac un pat şi cearceafuri şi pături şi perne, ca să dorm cu tine pînă la sfîrşitul lumii.

Adormiră adînc, în vreme ce apa sărată urca.

— Doctorul Koril a spus că s-au înecat în întinderea de apă, numită mare. Firește, la început s-a crezut că muriseră pentru că nu-și făcuseră injecția, dar nu era așa. N-au murit de asta ; au murit înecați...

Herselongue asculta. Acum se vorbea despre mare. Asculta... ape albastre și strălucitoare, nisip fin și auriu, o întreagă viață foșnitoare și caldă, pe care n-o cunoaște.

Sprijinită de o coloană, dreaptă și nemișcată, lăsa lacrimile să curgă. Frînturi de convorbiri ajungeau pînă la ea, și nu era vorba decît de copaci verzi, de apă albastră și de aer ușor, toate atît de aproape atît de accesibile. Nu se vorbea decît despre asta : se spunea că oricine ar putea avea copii în cîteva zile, din pricina soarelui, se spunea că nu mai era nevoie de injecții, se spunea că trandafirii creșteau în cîteva clipe și nu se mai ofileau niciodată, se spuneau tot felul de nebunii, dar nu se vorbea decît de asta.

Herselongue își închise ochii peste lacrimile fierbinți. Înaintea ei, o fată cu plete de flăcări, cu ochi neliniștiți... „Spun că, dacă Cetatea ni s-ar fi părut o închisoare, am fi găsit demult un mijloc de a ieși și de a trăi altundeva."

Se depărtă cu cîțiva pași, se sprijini de balustradă. Marea terasă domina o parte a orașului. De cînd echipa de salvare regăsise trupurile înlănțuite ale Aralbinei și al lui Mandiargue, venea zilnic acolo, căci se vedea orașul pînă la margine și-și închipuia

mai departe cîmpia verde, fluviul larg și leneș și-și închipuia marea scăpărînd sub soare.

„Ar trebui să se organizeze ceva, își spuse, că nimeni nu se va mai putea mulțumi cu Cetatea..." Mandiargue arătase Pămîntul Făgăduinței și nimeni nu mai putea renunța la el.

Zîmbi printre lacrimi. Da, Aralbină, riscăm pentru că nu mai putem altfel.

Își aruncă pe umeri mantia de țesătură prețioasă, pe care o adusese cu ea, și începu să coboare spre inima Cetății.

Și se încrucișa într-una cu cete de bărbați și de femei, însuflețite și vesele. Erau printre ei tineri, foarte tineri, mai puțin tineri, dar cu toții aveau ochii strălucitori și privirea dusă departe; frînturi de fraze suiau pînă la ea :

— Gata cu radioactivitatea...

— ...gata cu injecțiile...

— Firește, poți mînca tot ce-i pe acolo și bea apa fluviilor sau a mării...

— ...vîri o sămînță mititică în pămînt, și peste cîteva minute vezi ieșind un pom ca cel din film, sau o întindere înverzită.

— ...se pare că și copiii...

Din cînd în cînd își făcea loc o notă neîncrezătoare sau pesimistă, dar era înecată în entuziasmul general.

— N-au murit degeaba! șopti Herselongue și, azvîrlind mantia spre spate, își urmă drumul cu capul ridicat, cu ochii uscați și învăpăiați de speranță.

GUY SCOVEL

Pseudonimul lui Jean-Pierre Fontana, născut în 1939 la Clermont-Ferrand. La moartea părinților e nevoit să-și întrerupă studiile. Căsătorit la 20 de ani, are doi copii. E desenator de urbanism într-un minister.

Se interesează de anticipație din copilărie. Romane preferate : *Lupta cu Invizibilii* de E. F. Russel, *Triunghiul cu patru laturi de* W. Temple, *Omul dărîmat* de A. Bester. Mărturisește că are o înclinație pentru space-opera.

Scrie puțin și de puțină vreme. Dar activitatea lui literară, împiedicată de publicarea, acum întreruptă, a fanzinului „Mercury", ar putea cunoaște un nou avînt.

N-a publicat nici un roman.

Nuvele, în „Fiction" : *Asasinat factor infinit* (nr. 147), *Chronolethită* (nr. 149), *Naufragiații de pe Harpocrate* (nr. 152), *Marele zedin de pe Aldenagar* (nr. 163), *Valea Hurle-grioche* (Fiction special nr. 12) *Capcana octanului* (în pregătire). În „Mercury : *Transmutație* (nr. 2), *Nepoftitul* (nr. 3), *Căderea fără sfîrșit (nr. 3), Amnemos (nr. 6), Domnul Verbronq (nr.* 8),... *dintr-o lume afară de timp* (nr. 13) etc.

NAUFRAGIAȚII DE PE HARPOCRATE[1]

Comandantul Grack Mellers înțelesese că nu vor mai ajunge niciodată la Vinibrazia. O ochire spre cadranele de control îi arătă că mica bază Velga R. de pe Regulus nu mai putea fi, nici ea, atinsă.

Un fulger de neliniște îi străbătu privirea. Apăsă pe unul dintre butoanele interfonului pentru a-l chema pe secund, locotenentul Gruemell, apoi se plecă peste micul teleecran sideral. Încercă să se regăsească în mulțimea stelelor ce scăpărau pe fondul negru al vidului, dar renunță repede și puse-n funcțiune sondorul de distanțe. În centrul ecranului, focul roșu al lui Aldebaran amintea drumul parcurs : ceva mai la sud strălucea Gamma Taurului, inaccesibila țintă a călătoriei ratate. În jur, alte astre anonime, despre care nici nu știa dacă sînt apropiate sau depărtate...

Consultă încă o dată cadranele tabloului de comandă. Situația era critică : rezervele de energie prea scăzute, comenzile de direcție dereglate. Gravitatea stricăciunilor, în sfîrșit, îi spulberase nădejdea de a ajunge la stația artificială de pe Velga. Nu-i mai rămînea decît o singură posibilitate de a salva echipajul : să se lase pe cel dintîi sol care i

[1] În mitologia greacă, zeul tăcerii.

se va ivi în cale, sperînd că nu va fi prea inospitalier.

Nava își măcina ultimele fărîme energetice ; singura țeavă care canaliza proiecția fotonică atinsese temperaturi înnebunitoare ; tîrîte de masa astronavei, rămășițele informe ale corectorilor-propulsori anecși urmau aparatul în drumul lui nesigur...

Primul mecanic pătrunse în sala de observație. Mellers se întoarse, încercînd să citească ceva pe chipul cu trăsături istovite, dar nu găsi pe el decît o nespusă oboseală și reflexul propriei sale neliniști. Atunci, printr-o simplă mișcare a capului, îi puse o întrebare.

— Totul merge bine, deocamdată. Am izbutit să reduc pierderea de energie. Dar încărcătura nu mai poate fi recuperată : prea a suferit de pe urma expunerii prelungite la radiații. Metalul a suferit și el modificări serioase, în structură. În starea actuală nu știu dacă putem rezista mai mult de douăzeci de ore.

— Va trebui, totuși ! se înfurie Mellers. Evacuați cabinele și etajele inferioare și încetați să le mai alimentați. Nu vom păstra sub control decît porțiunea superioară.

— Ați reperat ceva ?

— Tocmai că nu... Cîmpul de acțiune și de investigare ne e mult prea redus. Cu toate astea trebuie să rezistăm, pe cît se poate. E singura noastră șansă. Direcția navei spre centrul galactic constituie o garanție : singura pe care o avem pentru a spera să întîlnim o lume. Adăugă : Cere să fii schimbat, Hrancoll. Odihnește-te. Peste cîteva ore ai să fii și mai indispensabil !

Apoi se răsuci să consulte sondorul.

Dar nimic nu se vedea şi Mellers nu-şi putu opri o strîmbătură de necaz... Un singur propulsor, cu sarcina de a furniza un val mult prea mare de particule luminice. Metalul putea ceda la presiunea şi căldura îngrozitoare. În urma distrugerii totale a corectorilor de cîmp deriva uriaşă... Erau cam multe probleme deodată şi probabilitatea de a descoperi o planetă, în orele ce veneau, se reducea în chip primejdios. Dacă n-o descopereau era sfîrşitul, cabina de salvare cu propulsie chimică neîngăduind decît o rază de acţiune redusă.

O fişă căzu din înregistratoarea sondorului. O apucă lacom, apoi o lepădă. Deşi aproape, steaua menţionată se afla prea în afara axei drumului lor.

Reglă atunci obiectivul sondorului asupra unui fascicul de unghi minim, apoi se apucă să calculeze deriva exactă. Notă datele furnizate de palpatoarele laterale, însemnă pe un ecran mersul fictiv al astronavei, luă un punct martor.. Locotenentul Gruemell intră chiar atunci şi-l ajută la calculele lui laborioase.

În vremea aceea, undeva între centrală şi cumplita gură ce scuipa lumină concentrată, mecanicii purtînd costume de protecţie anti-R astupau crăpăturile şi aşezau panouri de etanşeitate în dreptul spărturilor pricinuite de smulgerea corectorilor propulsori anecşi. Deoarece uriaşul cargou depăşind trei mii de metri avusese cea mai cumplită avarie cu putinţă : explozia bruscă, în plin hiperspaţiu, a compresorului de spaţiu.

Nava se „ivise" atunci cu violenţă în dimensiunea normală, cam ca un submarin proiectat la suprafaţă.

Neașteptata schimbare de mediu pricinuise distorsiuni nemaipomenite ; cele mai fragile părți ale navei se rupseseră. Vreo zece oameni fuseseră uciși. Numai marea îndemînare a lui Mellers și a oamenilor lui îi feriseră de o catastrofă totală. Iar, dacă astronava nu mai era decît o epavă, le mai rămînea o speranță.

Comandantul lăsă cifrele în seama calculatoarelor și-și reluă locul în fața teleecranului. Avea în continuare aceeași rece și ipotetică viziune, cu Aldebaran drept punct de miră și, pe lături, goana cometară a stelelor pe care le depășeau.

O altă fișă căzu din înregistratoare ; o cercetă repede. Un surîs îi destinse, în sfîrșit, fața crispată. La mai puțin de un parsec, la numai un grad de axa drumului lor, strălucea o stea pitică, avînd trei planete.

Zvîrli cîteva ordine în intervoce, îi făcu semn lui Gruemell să se apropie. Împreună priviră la multiplicatorul de lumină plasat pe telescopul de bord, steaua îndelung așteptată.

Planeta creștea pe ecranul panorascopului din sala de observație. Comandantul Mellers, secundul și aspirantul-transmițător asistau la apropierea solului miraculos. Puțin lipsise ca totul să se sfîrșească ! Acum se puteau socoti salvați, cel puțin pentru moment.

Susținută de jetul de flăcări al reactoarelor, cabina de salvare pătrundea în atmosferă. Dedesubt, solul se rotea încet, făcînd să alterneze zone cenușii și întinderi sclipitoare. Astronava propriu-zisă fu-

sese părăsită, rezerva de antimaterie fiind demult epuizată.

Gruemell scoase un oftat de mulțumire.

— Avem un noroc porcesc, căpitane ! Planeta pare, din toate punctele de vedere, potrivită pentru organismele noastre. Vom putea rezista, cu siguranță, cît timp va fi nevoie ca să fim salvați.

Mellers încuviință din cap. Cu toate astea nu era chiar atît de încredințat de marele lor noroc. Instinctul îi șoptea o sumbră presimțire. Întîi și întîi, vor izbuti oare să intre în contact cu ai lor, undeva, la zeci de ani-lumină ? Cît despre planetă... Primitoare, pe cît se părea. Dar de o ciudățenie evidentă, care nu încetă să-i dea de gîndit : uimitoarea, totala absență a vaporilor de apă, atunci cînd reflexele apei ajungeau pînă la ei. În aerul acestei lumi, doar nori de pulbere gălbuie...

Își alungă din minte neobișnuita problemă și-i zvîrli pilotului cîteva informații. Urlînd, nava atinse cele mai joase straturi. Apoi se lăsă pe o colină, într-o regiune pretropicală, cam la vreo zece kilometri de imensul și singurul ocean.

Se extraseră din scaunele lor anti-G, schimbară priviri în care se citea o bucurie renăscută și se îmbrățișară apoi, rîzînd cu lacrimi.

Nu ieșiră din navă decît a doua zi, după ce efectuaseră ultimele analize. Deși uscat, aerul era întrutotul respirabil. Nici urmă de radioactivitate. Radiațiile solare și cosmice erau inofensive. Nici bacterii, nici alți germeni reprezentînd o adevărată primejdie.

Atunci călcară pe pajiștea din jurul navei — o iarbă aspră și cenușie — și înfipseră drapelul pă-

mîntean, cîntînd cu toţii în cor: *Universul e al Oamenilor...*

Din echipajul de la început rămîneau douăzeci şi unu. Toţi bărbaţi dedaţi cu disciplina, obişnuiţi cu împrejurările cele mai neaşteptate şi bizuindu-se pe experienţa căpătată în anii asprei meserii de cărăuşi ai spaţiului, străbătînd constelaţiile.

După exaltarea provocată de debarcare, prima impresie îi lăsă descumpăniţi, neliniştiţi, ca izbiţi în mcalele capului. Cerul era totuşi de un albastru strălucitor, priveliştea odihnitoare, paşnică. Dar avură senzaţia unei prezenţe ciudate, puternice, indefinisabile... doar dacă n-o fi fost tocmai lipsa unei prezenţe. Îi izbea o anomalie, strigătoare cu siguranţă, dar pe care nu izbuteau s-o deslușească.

În sinea lui, comandantul adăugă noul mister la problemele care începuseră să-l preocupe. Apoi îşi adună mica ceată şi împărţi sarcinile.

Se aflau pe o colină. În spatele lor, ultimul etaj al astronavei originare îşi înălţa fusul albastru şi sfîrtecat; în faţa lor se întindea pajiştea cenuşie, cu valuri monotone; mai departe, marea strălucea în razele crude ale soarelui.

Le trebuiră mai multe ore pînă să descopere una dintre pricinile ciudatei stări neplăcute care-i încercase la debarcare: în jur nici un zgomot, în afara celui al ierbii atinsă de briza uscată. În necuprinsa savană, nici o insectă. Nimic decît golul cumplit, pe o lume aparent fertilă şi promiţătoare.

Dar nu le dădea încă prin minte să se neliniştească. Înălţau, reparau, instalau... şi se străduiau, mai ales, să ia contactul cu vreo bază terestră, care să trimită în ajutorul lor un vehicul.

În seara celei de a treia zi de la sosire tabăra era, în sfîrșit, instalată. Corturile climatizate, alimentate de generatoarele cabinei de salvare, fuseseră împrejmuite cu un gard electrificat, apărat de un șanț cu țăruși ascuțiți, scoși din carcasa navei. Ridicate în grabă, turnuri de observație prevăzute cu reflectoare și vizori cu infraroșii îngăduiau celor de pază supravegherea unei zone mai întinse. La mijloc, o baracă din metaloplastex adăpostea toate instrumentele recuperabile și instalația completă de transgal, radioul interstelar.

Doi oameni își luară în primire postul de veghe. Se lăsă noaptea. Ceilalți pătrunseră în adăposturi și adormiră. Singur în cortul lui, comandantul veghea.

Trecînd în revistă neobișnuitele fenomene de pe planetă, se gîndea la situația în care se aflau. Apărarea taberei era, ce e drept, precară, dar n-aveau la îndemînă altă soluție. Mellers nu se temea totuși, într-adevăr, de atacul ipoteticilor locuitori ai acelei lumi. Dimpotrivă, ar fi jurat că pămîntul e pustiu. Neliniștea lui avea altă pricină. Uscăciunea deplină a aerului, mai întîi, punea o problemă serioasă. Făcea necesar un mare consum de băutură, iar apa de care dispuneau n-avea să întîrzie a le lipsi... Firește, apă se găsea din belșug pe Harpocrate — era numele pe care hotărîseră să-l dea acelei lumi, în virtutea tăcerii care o înconjura — dar se îndoia că era potabilă. De altminteri, era oare apă? Nu se evapora, în ciuda căldurii toride; văzută de la înălțimea taberei, era ca argintată; nici vîntul nu izbutea să-i încrețească fața. Dar, dacă era, într-adevăr, obișnuita combinație de oxigen și hidrogen,

fenomenul care-i împiedica realizarea ciclului normal putea ascunde o ameninţare. N-ar fi putut spune care şi de ce, dar o ghicea, spînzurînd asupra planetei cumplit de lipsită de orice formă de viaţă animală.

Chiar plantele închideau o enigmă care nu era, cu siguranţă, fără legătură cu enigma apei. Nu erau *într-adevăr* vegetale ; mai degrabă un fel de intermediar între planetă şi mineral, poate animal.

Ierburile pajiştei, de pildă, creşteau pe un soi de picior elastic sau spongios, aderînd la teren ca printr-o ventuză. Cît priveşte arbuştii chinuiţi ce răsăreau deasupra ierburilor, adevărata lor viaţă era subterană, ramurile nefiind decît acumularea fantezistă a deşeurilor provenite din hrană.

Nădăjdui că viitoarele cercetări vor dezlega repede diferitele probleme, apoi îşi aminti că la doi kilometri nord de tabără văzuse un rîu, sau un fluviu. Constatarea îl nemulţumise, deoarece ar fi putut jura că, în ziua sosirii lor, cursul de apă nu se afla acolo. Presupuse că ciclul apei era cu desăvîrşire subteran, din pricina lipsei vaporilor, dar, în faţa unei asemenea absurdităţi, renunţă să mai schiţeze vreo nouă teorie. Cum se puteau alimenta izvoarele ?

Adormi tare tîrziu, după schimbul al doilea, şi fu în picioare înainte de a se lumina de zi.

Cinci oameni, aleşi în virtutea cunoştinţelor lor de chimie, botanică, geologie, părăsiseră tabăra. Îmbrăcaţi în tunici de duraluplex — o materie deosebit de suplă şi rezistentă — înaintau acum prin savană, ducînd cu ei un echipament complet de arme, instrumente şi hrană.

Misiunea lor se mărginea la explorarea regiunii într-un perimetru destul de restrîns, la analizarea apei de pe planetă şi la aducerea de mostre vegetale şi de sol. De pe înălţimea colinei, ceilalţi îi priveau depărtîndu-se şi, fără să ştie de ce, simţeau o strîngere de inimă.

Au mers spre nord, ca să dea de rîu. Înaintau încet, pentru că se opreau ades să culeagă mostre. La intervale regulate şeful lor, locotenentul Gruemell, stabilea prin radio legătura cu comandamentul bazei.

Ajunseră curînd la un pămînt pustiit, crăpat de secetă. Apoi dădură de cursul de apă...

Şi-i întîmpină o surpriză nemaipomenită !

Limpede, apa cu reflexe metalice urca povîrnişul, ea pentru a ajunge la izvor.

Amuţiţi, oamenii încremeniră, de parcă priveliştea de necrezut i-ar fi buimăcit. Îngust cît o frunză, plin de ridicături din pricina pietrelor din albie care se vedeau prin transparenţă, rîul se întindea mişcîndu-se ca un şarpe şi căutîndu-şi, tot asemenea, drumul printre obstacole. Cristale de lumină se prindeau cînd şi cînd pe suprafaţa lui, hipnotizîndu-i cu nuanţele lor tulburătoare. În sfîrşit, chiar la marginea rîului de neconceput, apele lansau nişte zdrenţe tentaculare ce se agăţau de sol, părînd a înlesni suişul fluviului răsturnat.

Venindu-şi în fire după prima uluire, cei cinci scoaseră exclamaţii neîncrezătoare. Apoi schimbară întrebări şi ipoteze. Aşadar, rîul nu era un rîu ; apa era oare apă ?...

Și observară că, lipsind pe maluri, iarba cu picior a pajiștei fugea, făcînd savana să vălurească întocmai ca o maree.

Se înfiorară... și pricepură că le e frică.

Privirile li se întoarseră la apa ciudată. Un braț se alcătuia încet în coasta lor, înaintînd ocolit.

— Îndărăt ! îi avertiză brusc Gruemell. Rîul ăsta nu-mi spune nimic bun.

Nu-i așteptaseră, de altminteri, apelul la prudență : magnetizați de reflexul apei, se trăgeau îndărăt, cu ochii la valul imposibil. Se smulseră apoi atracției lui perfide și o luară la fugă, pe cît îi țineau picioarele.

Nu se opriră, cu plămînii în flăcări și gîtul uscat de sete, decît la cinci sute de metri. Atunci se așezară și-și destupară gamelele.

— De necrezut ! strigă unul dintre ei, numit Rahkdarh, care vizitase totuși o mulțime de planete în cei optsprezece ani de serviciu, pe care-i avea la activ. N-am văzut în viața mea ceva mai trăsnit... O apă care curge încotro vrea ! Ierburi care o iau din loc ! Să mă ia dracul dacă mai pricep ceva !

— După părerea mea, îi tăie vorba Gruemell, apa asta ascunde cu siguranță o primejdie. Întîi și întîi, pentru că, împotriva oricărei logici, plantele se depărtează de mal. Apoi, chiar din pricina naturii ei. I-ați observat consistența ? Ca uleiul ! Ba încă și mai solidă... Nici stropi, nici valuri, nici anafoare. Un tîrîș aproape animalic. Prin nu știu ce fenomen, moleculele care o alcătuiesc trebuie să fie strîns legate !

— Un *solichid* ! propuse tînărul Fragarr, căruia-i plăcea să găsească vorbele potrivite şi o căutase pe asta, pe semne, de la începutul convorbirii.

— De ce nu ? se învoi Gruemell. Un solichid, dacă vrei. Nemaipomenit de lacom şi reacţionînd prompt. După mine, rîul s-a format ca urmare a unei atracţii şi se duce să întîlnească elementul care i-a trezit reacţia. Cred că-mi amintesc bine : pe cînd zburam deasupra planetei, toate mările nu alcătuiau decît un singur ocean. Asta mi-ar confirma ipoteza. Solichidul e o masă unică, precum un solid sau o fiinţă, şi păstrează în structura lui proprietăţile lunecoase ale unui lichid... Rămîne să vedem ce provoacă deplasarea asta de necrezut. Eu zic că ar trebui să urcăm pînă la izvor, iertare, pînă la vîrful braţului. Ne va conduce astfel la locul de care i-e „foame".

Porniră din nou de-a lungul malului, evitînd prudent să se apropie prea tare. După cîteva minute, Transamme, care era botanist, îl luă de o parte pe locotenent.

— Cred că am înţeles întrucîtva unul dintre fenomene, spuse el. Ierburile ! Se tem de rîu şi fug la apropierea lui. E cu siguranţă pricina pentru care au supravieţuit. Solichidul — de vreme ce aşa vreţi să-i spuneţi — a suprimat viaţa de pe toată suprafaţa acestei lumi. Au rezistat numai produsele cele mai bine adaptate pentru a lupta împotriva flagelului şi a secetei totale.

— Uiţi pseudo-arbuştii ! îl întrerupse Gruemell. Adînc înrădăcinaţi cum sînt, nu pot fugi. Şi, cu toate acestea, rezistă.

— Nu-i uit. Dar viaţa lor, tocmai, e cu desăvîrşire subterană. Datorită „solidităţii" lui, solichidul

nu se poate cufunda, să-i atace. Ramurile care ies din pămînt nefiind constituite decît din materii minerale, arbuştii nu se tem de trecerea flagelului.

— E o explicaţie posibilă, într-adevăr, încuviinţă tînărul şef. Şi mă nelinişteşte cu atît mai mult, cu cît se apropie de temerile mele. Dacă plantelor le e frică de rîu, dacă ele se pot totuşi apăra, înseamnă că rîul nu curge spre ele. Atunci ? Unde se duce ?

— Habar n-am, zău...

— Eu cred că ştiu. Dacă plantele se apără de solichid înseamnă că închid în ele ţinta reacţiei lui. Ce ar putea fi, după părerea dumitale ?

— Ei bine, presupun că apa, pe care plantele o fabrică prin oxigenarea hidrogenului extras din produsele subsolului.

— Asta voiam să te aud spunînd.

— Socotiţi, aşadar, urmă Transamme, că rîul caută... Dumnezeule ! Baza ! Avem apă la bază !

— Avem apă şi ne avem *pe noi !* sfîrşi cu brutalitate Gruemell. Voi, ăştilalţi, repede ! răcni el. În pas alergător, spre est. Dacă temerile mele se confirmă ar trebui să descoperim alte rîuri, urcînd către sud.

— Îl preveniţi pe Mellers ? întrebă botanistul.

— Încă nu. Să ne încredinţăm mai întîi că baza e, într-adevăr, în primejdie. Inutil să semănăm panica. Şi, în orice caz, adăugă pentru el însuşi, tot n-ar schimba mare lucru. Să fugim nu ne-ar sluji la nimic, că n-am putea lua cu noi întreg materialul. Şi, mai de vreme sau mai tîrziu, solichidul tot ne va ajunge.

Nu fură nevoiţi să meargă mai mult de un ceas pentru a întîlni o nouă ramificaţie a solichidului de

pe Harpocrate. Era, de altfel, cu mult mai puțin importantă decît cea dintîi și, urmărindu-i cursul, ajunseră după un kilometru la vîrful ei.

Avură atunci, într-adevăr, impresia că se află în fața extremității tentaculare a unei caracatițe. Ascuțită, panglica de „apă metalizată" își căuta drumul pe terenul lăsat gol de pajiștea fugară, apoi năvălea într-un tîrîș cu desăvîrșire tăcut. Era neînchipuit de subțire și amănuntele solului rezistau acoperirii, părînd mai degrabă încețoșate de aburi.

Îndată Gruemell încercă să recunoască înaintarea exactă a flagelului. Pe o hartă, unde se afla indicat oceanul și baza, desenă cum se pricepu, datorită puținătății punctelor de reper, curba și direcția solichidului tentacular.

Ceilalți observau malul. Văzură, nu fără oarecare teamă, niște încercări de ramificații îndreptîndu-se către ei. Se traseră cu toții îndărăt.

Cînd își isprăvi schița, Gruemell putu recunoaște că temerile-i erau confirmate. Cele două înaintări descoperite se îndreptau, fără doar și poate, către colină și bază, manevrînd ca pentru a le încercui, mai exact, urmînd curbura nivelelor.

Îl chemă atunci pe comandantul Mellers și-l puse la curent.

— Foarte grav, într-adevăr, încuviință Mellers. Voi începe supravegherea atentă a împrejurimilor colinei. Dar nici vorbă să părăsim baza. Trebuie să rămînem lîngă instalațiile transgalului. Și, oricum, fără apă, unde ne-am putea duce ? Încercați să analizați... Solichidul ăsta : apoi vom fi mai în măsură să acționăm. Dar luați-vă toate măsurile de precauție !

Își pregătiră instrumentele și înaintară spre fluviu. La apropierea lor rîul misterios alcătui un nou apendice, care înaintă către ei în zig-zag.

Nu le prea venea la îndemînă. Și înțeleseră că singurul fel în care puteau lua o mostră era să taie o bucată din falsul lichid.

Îl tăiară cu o sapă, îl puseră într-un vas de sticlă și se depărtară repede... căci apendicele ciopîrțit se întregea în spatele lor și-și reîncepea tîrîșul viclean.

În vas, „apa" se agita într-un fel ciudat. În ciuda marei ei subțirimi, se străduia să se întindă și mai mult. Devenea negură, aproape abur, și urca încetișor de-a lungul peretelui. Apoi ajunse la margine și se concentră sub capacul vasului.

Un om apucă recipientul. Înălță capacul, căscă ochi uluiți. Și, înainte de a se prăbuși, scoase un răcnet îngrozitor.

Ceilalți, care alergau spre el, se opriră încremeniți : trupul lui se descompunea fulgerător. Se topea, mai degrabă, apa brobonea, curgea chiar, din toți porii dilatați. Și se aduna dedesubt într-o băltoacă fără nume, cu reflexe metalice.

Totul se petrecu foarte repede. Curînd nu mai rămase din el decît o grămăjoară de pulbere uscată. Și băltoaca se întinse către pionierii înspăimîntați. Dintr-o singură mișcare, se traseră îndărăt. Împreună își scoaseră arzătoarele. Împreună îndreptară jeturile de flăcări asupra solichidului ce înainta.

O fierbere incredibilă. Lichidul se zbătu, răsucindu-se și desfăcîndu-se în zvîcnete imunde. Uriașe bule de aburi explodară, îndată reluate de masa în efervescență, revaporizate de flăcări, urmînd un

ciclu de neîntrerupt. Iar băltoaca rezista mîniei oarbe a celor patru exploratori.

Se încăpăţînară, cu toate astea, pînă simţiră arsura sub degetele lor crispate de ură. Cînd furia zadarnică li se potoli, văzură că tot rîul îşi îndrepta cursul spre ei. Atunci fugiră în direcţia bazei.

Primejdia îşi arăta, în sfîrşit, chipul hidos : călăuziţi de instinctul de conservare, pionierii nu mai ascultau decît de reflexe obscure.

Ajunseră la tabără după o jumătate de oră şi o găsiră în plină agitaţie. La ordinele comandantului, oamenii foiau pentru a îngrămădi diverse materiale în faţa gardului şi desfăşurau metri de ţeavă pentru a aduce în şanţ ultimele rezerve de carburant ale astronavei.

— Sîntem încercuiţi ! spuse simplu Mellers.

Naufragiaţilor nu le mai rămînea decît să lupte cu mijloacele de ocazie : arzătoarele, aruncătoarele de flăcări şi combustibilul disponibil, o luptă inegală şi căreia îi cunoşteau sfîrşitul inevitabil.

Iar „apa avidă" a planetei începu să ia cu asalt colina.

Nimeni nu se mai îndoia că era apă. Dar o apă cu însuşiri cumplite, cu moleculele neînchipuit de strîns legate, o apă, într-un fel, însetată de apă. Iată de ce nu se găsea pe suprafaţa lui Harpocrate decît în stare solichidă. Şi atacul la care erau supuşi nu era decît concluzia logică a fenomenului înspăimîntător... Solichidul „simţise" apa în oameni şi în bază. Venea pentru a o cuceri şi a şi-o încorpora.

Cînd cel dintîi braţ ajunse la şanţ, Mellers ordonă aprinderea rugurilor înălţate în grabă... Şi bătălia începu. Oamenii deschideau vanele pentru a aduce

materialul inflamabil în tranşee. Lichidul luă foc. Tabăra se împrejmui cu o barieră de flăcări.

Cu armele în mîini oamenii aşteptau de cealaltă parte a căldurii cumplite. Doar transmiţătorul îşi păstra postul la aparatul de emisie, chemînd în ajutor Cosmosul.

Solichidul se izbi de bariera arzătoare. Se contractă pentru o clipă. Apoi îşi reluă înaintarea. Apa solidă intră îndată într-un fel de fierbere ratată — evaporaţie şi condensare simultane — depărtîndu-se sub presiunea continuă a valului suitor, pentru a se apleca asupra bazei, în faţa văpăii.

Cîtă vreme dură asaltul? Poate timpul necesar arderii carburantului? Poate mai puţin...

Şi solichidul străbătu şanţul.

Arzătoarele sfîriiră. Aruncătoarele de flăcări scuipară. Şi naufragiaţii începură să se retragă.

Mareea, de altfel, era tot mai aprigă. Tentacule se alcătuiau pretutindeni; solichidul ataca pe un front mai larg. Prinse şi ele în capcana colinei, ierburile cu picior însoţeau oamenii în inevitabila retragere.

Şi primul dintre ei căzu, prefăcut îndată în pulbere.

Apoi al doilea. Un altul. Se retrăgeau mereu regrupîndu-se în vîrf, în jurul barăcii, ultimul meterez în spatele căruia emiţătorul-radio îşi continua apelul stăruitor.

Şi unul dintre ei începu atunci să cînte, fără a înceta să zvîrle flăcări proteguitoare asupra undei. Iar ceilalţi îl acompaniară. Într-o ultimă sfidare, cîntau imnul cuceritorilor: *Universul e al Oamenilor*...

Şi uitară că mureau.

Treptat, intensitatea corului scăzu. Glasurile se răriră. Doar un avînt de nedomolit mai însufleţea cîntecul.

Şi Rahkdarh se prefăcu în pulbere. Şi Rangoll. Şi Bravier. Şi tînărul locotenent Gruemell. Şi Clarmont. Şi Gouvroul...

Nu mai rămăseseră, în faţa porţii adăpostului, decît Transamme şi comandantul...

În sfîrşit, doar glasul subţire şi aspru al aspirantului-transmiţător continuă să cînte în micul microfon al transgalului. Tînărul apăsă atunci o clapă a înregistratorului. Apoi solichidul îl ajunse şi nu lăsă din el decît o grămăjoară de cenuşă informă.

Apa malefică a planetei Harpocrate îşi trase către ocean tentaculele avide. Nu mai rămîneau pe colină decît epava astronavei şi nişte rămăşiţe fără suflet.

Iar, neobosit, înregistratorul repeta stelelor mute ultimul cîntec al naufragiaţilor.

JÉRÔME SÉRIEL

Tînăr fizician, face parte din „noul val" al scriitorilor francezi de anticipație și are la activ romanele *Sub-spațiul* (pentru care a fost distins cu premiul Jules Verne pe anul 1961) și *Satelitul întunecat.*

FABRICANTUL DE EVENIMENTE INELUCTABILE

Mamei mele

Era fabricant de evenimente ineluctabile. În dugheana lui de pe Strada 30 se ocupa de coincidențe și făcea negoț cu zădărnicii. Negrii din cartier îl cinsteau peste măsură ; se spunea, totuși, că-i vrednic de respect. În fiecare sîmbătă seara îi cîntau arii la trompetă.

Se pricepea la fel de fel de viclenii și știa să joace fel de fel de renghiuri. Înregistra, din fundul prăvăliei lui înguste, imponderabile. Cînd se petrecea o întîmplare puțin obișnuită se îndrepta fără grabă spre rafturile prăfuite, apuca o carte groasă, legată în piele și așternea în ea, cu mîna-i bătrînă, o relatare precisă.

Copil fiind, îmi amintesc că într-o zi, cînd moșul ieșise să-și aranjeze vitrina, am văzut una dintre descrierile lui. Glăsuia așa :

„Fără folos pentru un altul, Lionel Stephen Halman a ars galoșul pe care l-a dezgropat anul trecut, lîngă un lac".

Și încă :

„Un ins ținînd de grupajul morfologic H a pierdut în seara asta autobuzul de Framingdale".

Asemenea referințe mă puneau pe gînduri. Cum ? Cea mai măruntă întîmplare de pe lumea asta primea o asemenea consacrare în arhivele unui bătrîn ? Mă încercau și îndoieli : se mărginea numai să le

însemne, sau le provoca uneori ? O făcea oare pentru el însuşi sau favoriza astfel. pentru o leafă, planurile cine ştie cărei Puteri, cine ştie cărei persoane influente ?

Iarna, traiul lui se schimba prea puţin. Cobora strada capelei şi cotea la ora şapte pe după colţul grajdului. În viaţa lui să nu se petreacă niciodată vreun eveniment ? Şi, dacă se petreceau, le însemna oare ?

Oameni de puţină credinţă nu l-au acuzat că se ar fi dat deda la magie ? S-a luat hotărîrea să i se confişte cărţile. Ciudat, prăvălia lui a fost găsită goală. Doar într-un cufăr a fost descoperită o bogată documentare ştiinţifică. Erau manuale, îndeosebi poloneze, tratînd despre Principiul Incertitudinii şi manuscrise spaniole, cu privire la eroism. Îl pasiona şi Flandra ; povestea o mie de anecdote în legătură cu istoria Postăvarilor.

Nu s-a aflat niciodată unde locuia. Avea, de altfel, un pat într-o odăiţă din fundul dughenei. Pătura prăfuită era împodobită cu ciucuri.

Tavanul era de lemn şi, într-un rînd, cît pe ce să ia foc. Deasupra locuia o familie de mexicani, care nu se prea îngrijea de casă. Dar focul s-a oprit dintr-o dată, cînd prima flacără s-a atins de pielea cărţilor.

Avea pe stradă o tejghea cu vechituri, din vînzarea cărora mai scotea un ban. Găseai acolo bucăţi de boaserie, picioare de reşouri, curele. Vreun tînăr zăpăcit cumpăra uneori, pe trei sau patru *cents*, cîte ceva ; erau evenimentele lui preferate. Aştepta să se întunece pentru a le consemna într-o culegere

anume, pe care o numea cartea Faptelor Armonioase. Dacă nu făcea nici o vînzare peste zi, dispoziția i se strica de-a binelea. L-am văzut totuși, într-o vară, refuzînd să se despartă de un vechi mîner de oală, pe care un om cu pălărie cenușie îi oferea șase dolari. S-au privit lung, ochi în ochi, fără să se miște sau să vorbească ; pînă la urmă, celălalt cedă. Bătrînul meseriaș schimbă în aceeași seară obiectul pe mîna dreaptă a unei mărunte statuete de ghips, adusă de un copil.

Cîteodată se povesteau și lucruri uluitoare. Dacă e să dăm crezare zvonului, mergînd noaptea prin preajma misterioasei prăvălii puteai urmări ecoul unor pași ușor și metalici. Iar, dacă te așezai la nord și priveai cu luare-aminte bolta cerească, observai o subtilă încetinire în mersul astrelor, atunci cînd treceau de meridianul acelui loc înzestrat cu o ciudată putere.

Cînd s-a lansat vestita expediție lunară, urmată de catastrofa știută, n-a mai venit timp de cincisprezece zile. În vara următoare i-am cumpărat un mîner de șurubelniță și mi-a împărtășit unele observații. Îmi amintesc și de un amănunt, de care aș vrea să fiu sigur. Pe o carte groasă, deschisă în penumbra dughenei, zărisem cîteva rînduri tremurate în josul unei pagini. Să fi visat oare ? Lumina era nesigură, scrisul mărunt, aproape imperceptibil. Dar mi s-a părut că însemnarea era datată din noiembrie. Eram, repet, în vară. M-am întrebat ades asupra impresiei fugare de atunci : să fi putut înregistra evenimente care nu se petrecuseră încă ? Bătrîn colecționar nebun, se lăsa amăgit de un vis, de o țic-

neală, de o joacă de-a ghicitul, sau *știa* cumva ? Și, de altfel, cum de avea cunoștință de miile de fapte mărunte, consemnate în culegerile lui ?

Înțeleg că prăvălia ocupa o poziție privilegiată. Fumuri verzi își făceau drum printr-însa, cînd soarele se duce la culcare, cum ultimele raze străbat praful trist al geamului, pe hîrtia trandafirie a peretelui, care-i cu flori, se înfiripă lesne niscai scene. Într-o seară am văzut, limpede, niște astroporturi. Nave gigantice se odihneau în sînul unor vaste cochilii, iar orizontul de chihlimbar gesticula în ritmul unor turele negre. În umbra din fața lui, cu marea obișnuință, cu îndemînarea de meseriaș, cu blîndețea exersată a privirii sale, cîte scene n-o fi perceput bătrînul, sprijinit cu amîndouă brațele pe masa de lucru, dacă văzusem eu însumi desenul unei scene de pe o altă planetă ? Căci, nu mă îndoiam, ceea ce mi se dezvăluise era viața de pe o altă lume.

Se zice că în aproape fiecare mare oraș puteau fi găsite, pe vremea aceea, prăvălii de-o seamă ; le țineau bătrîni asemănători, însoțiți uneori de cîte un discipol tînăr. Să fi fost organizați, și de unde puterea lor ?

Dugheana de pe Strada 30 închidea mai tîrziu, într-a doua miercure a fiecărei luni. Dar obloanele erau lăsate de la ora șase. În asemenea seri se vor auzi pașii metalici, iar cei cu închipuire mai vie vor evoca, știu și eu, roboți, mașini transmițînd informații bătrînului, consemne diavolești, secrete temute de galaxii întregi... Poate că totul era mai simplu, șnurul lămpiței din vitrină suna izbindu-se cu regularitate de fierul obloanelor, căci străduța era ades

străbătută de curenţi de aer. Prăvălia, repet, nu era închisă, tejgheaua rămînea afară. Ar fi fost de ajuns să împingi uşa şi perdeaua. Dar nimeni n-a îndrăznit una ca asta. Numai eu m-am hotărît la nebunia unei supravegheri sistematice. Închipuirea îmi lucra atît de zorit ! Mintea mea construia monştri, dar realitatea nu se schimba. Zile fără roboţi, nopţi fără umbre, nici nu vă pot spune !

Seara era ciudată. Între zgîrie-norii oraşului luminat şi răsfrîngerile lor în lac, în bălţi, în noroiul gurilor de scurgere se vîrîse ca o pulbere. Scăpătînd, soarele arăta că renunţă să mai lumineze toată masa asta de neguri. Iubită nemîngîiată, ceaţa fu năpădită de o tristeţe pe care o împărtăşeam. Descărnată, tîrîndu-se, veni la nivelul pămîntului, subliniind cu trăsături palide fruntea oraşului, orizontul, lacul, şi zvîrlind stelelor în faţă neliniştitul prezent al luminilor. Undeva, în marele trup al ceţii, un vînt îngheţat bătea, precum o inimă rece. Un cargou galben ca noroiul se îndrepta spre port. Se înapoiau şi drăgele, ca o cireadă de uriaşe animale posace. Se întorcea cu ele, dinspre lac, ameţeala de gheaţă a apelor adormite.

Subterana nu era decît un drum îngust, în coasta unei dune vagi. O luasem, mai întîi, drept o vizuină mare. La capătul braţului întins, torţa electrică îmi arătase o lărgire treptată a tunelului şi, dincolo de ea, înaintarea unor licăriri prin coridoare şlefuite.

Oraşul nu era, către nord-vest, decît un fond de şoapte şi mîrîieli. Era agitat în seara asta, ca noi toţi. Primele expediţii către planete se rătăciseră. Azi era rîndul lui Richardson. Legătura cu el se în-

trerupsese la cîteva ore după pătrunderea lui în atmosfera lui Marte. Dacă nu se întorcea, ne pîndea un val de nebunie. Oamenii cei mai potrivnici străduniei de a atinge astrii s-ar fi simțit cumplit de păgubiți dacă s-ar fi nimerit să aibă dreptate, dacă sfera omenească s-ar fi închis peste micul Pămînt. De voie, de nevoie, cei ce mîriiau luau parte la uriașul vis feeric. Richardson ! Poate că fuzeea lui plesnise, poate că-n costumul lui de protecție se prăbușea în vid, că echipajul se strivise, căzînd pe deșerturi mohorîte ?

Ceața mă înfășura, lipicioasă, cumva verzuie, și întîrzia noaptea deplină. Acel ceva a venit din lac, din spatele meu. Era un mare pătrat negru, lucios, suplu, organic. Un zgomot ieși din subterană, chiar din pămînt, și un cavou îngrozitor se deschise.

Bătrînul mă văzuse de mult, dar m-a lăsat să privesc pînă la capăt. Se apropie cînd lucrul negru fu înghițit de fluviu și-mi făcu semn să-l urmez.

Pe străzi cu numele șterse, ne-am îndreptat către o biserică. Pe măsură ce înaintam, vechimea clădirilor sporea, făcea să te simți prost. Rarii trecători pe care-i întîlneam aveau priviri arzătoare, de bolnavi. Purtau impermeabile subțiri, dar în noaptea asta sudoarea le curgea pe obraji. Copacii erau de un soi rar și treceam uneori pe lîngă gardurile vii ale unor locuințe înstărite. Dar păreau părăsite. N-am intrat în biserică, ci într-un foișor, care ducea la un peron de piatră. Sub noi, ceața ascundea în întregime orașul și vîntul o împingea blînd, în fîșii. Ai fi zis că ne aflăm la prova unui nemaipomenit vas de piatră, în derivă.

O scară urma să suie spre turle, în aer liber. Arhitectura catedralei mi-era necunoscută. Etaje întregi fuseseră lucrate din obsidiană. Altele erau dintr-un material atît de neted şi lucios, încît m-am crezut în spaţiu, cu stelele de jur împrejur şi cu reflexele lor multiplicate. Sus, totul se sfîrşea printr-o mică nacelă. Am putut vedea turla a doua străpungînd şi ea ceaţa, departe. Cîteva dintre etajele ei erau luminate. Înăuntru cîntau nişte călugări. În ceaţă, ceea ce se ivise din subterană trebuia să fie acum departe, departe în fundul lacului. Îşi putea continua treaba uimitoare, predînd, din răstimp în răstimp, cîte o formulă subtilă unor bătrîni deosebiţi. Cui să-i dea prin minte să sondeze lacul ? Toată ceaţa asta...

M-am uitat la tovarăşul meu. Era, am spus-o oare, un ditamai drac de bătrîn. Obrajii-i erau nesiguri sub barba vîlvoi. Vechea manta de cauciuc gălbui spînzura în jurul lui, în cute lungi. Dar mare-i era demnitatea. Era un bătrîn fabricant de evenimente ineluctabile, care nu pierdea nici un fapt şi nici un gest, consemnînd cu blîndeţe uzanţele şi obiceiurile. M-a privit şi el, apoi a ridicat braţul şi, întinzîndu-şi încet bastonul către cer, arătă spre Marte.

Am ştiut atunci că fuzeea coborîse fără nici un accident. Richardson şi oamenii lui merseseră pînă la capătul fantasticului lor delir, atinseseră planeta. Aveau să aducă de acolo noul destin, pe care-l întrezărisem în Marile Cărţi. Bun, rău ? Toată noaptea, toate stelele astea. Toată ceaţa. Cui să-i dea prin minte să sondeze lacul ? Pentru o clipă mi s-a făcut greaţă. Apoi m-a cuprins o speranţă sfîşietoare, şi ea a durat.

JACQUES STERNBERG

De naționalitate belgiană, locuiește la Paris, unde a devenit unul dintre maeștrii necontestați ai fantasticului și ai anticipației, după ce multă vreme editorii i-au refuzat manuscrisele. Prima culegere de nuvele îi apare în 1953, urmată de alte culegeri și de romane. Face dovada unei fantezii neobișnuit de bogate, de obicei pesimistă, și a unei remarcabile tehnici literare. E scenaristul ultimului film al lui Alain Resnais, „Te iubesc, te iubesc...“

BIBLIOGRAFIE:

Geometria în imposibil, Delictul, Ieșirea prin fundul spațiului, Periferia, O zi de lucru, Slujbașul, Între două lumi incerte, Tu, noaptea mea.

EFEMERELE

Trebuia să murim.
De fapt, nimic original în asta : într-o zi tot trebuie să murim, cu toţii. Într-o zi sau într-alta, firește. Dar noi trebuia să murim de la o oră la alta. Iată deosebirea. Şi o ştiam.

De cîteva ore, într-adevăr, pierdusem controlul asupra astronavei mele de turism. Una ca asta mi se întîmpla pentru prima dată. Şi pentru ultima, cu siguranţă. Sfidasem totuşi milioane de kilometri cu aparatul ăsta, era garantat pentru încă zece ani şi fusese revizuit înaintea plecării mele de pe Shell 45, platforma releu lansată în plin spaţiu la milioane de kilometri de Pămînt. Ne-am petrecut noaptea acolo, la Esso Palace, locul de întîlnire al tuturor marilor amatori de turism, apoi ne-am repezit către Galaxia S 43, dornici să ne petrecem sfîrşitul de săptămînă pe Trège-Nisipuri ale cărei gigantice plaje de aur curat erau încă puţin frecventate, deşi prea bine cunoscute, încă de pe atunci.

Aveam, adică, mult mai multe şanse să ne sfîrşim weekend-ul în vid : pierduţi, surghiuniţi, mergeam în derivă prin spaţiu. Eram doi : ea, Ylge. Şi eu. Încercam să nu mă gîndesc la nimic. Ea se gîndea, poate, că i se spusese întotdeauna cît de primejdios era să urmeze un necunoscut, dispus să te ia cu el în weekend. Mai ales atunci cînd necunoscutul

pilotează o fuzee așa cum alții, în vremuri apuse, pilotau pocnitoare decapotabile, riscîndu-și viața la fiecare arțar, deși mergeau cu viteze apropiate de statul-pe-loc. Se povestește, de altfel, că sfîrșiturile de săptămînă de odinioară răpuneau multă lume. Pericol depășit : nimeni nu mai riscă să se ciocnească în spațiu, unde-i loc pentru toți. Prea mult loc, la drept vorbind, pricină pentru care goneam spre infinit, aruncîndu-ne, dezaxați, în prăpastie.

Ne aflam în punctul ăsta, adică nicăieri, cînd am reperat lumea numită Drige-cea-Luminoasă. Numele avea farmecul lui, ca tot ce evoca. Dar nu figura în nici o broșură de turism, pe nici un afiș în culori. După rapoarte, Drige era o lume interzisă. Ne era interzis să debarcăm pe ea.

Ridicolă interdicție ! Între moartea sigură în spațiu și moartea probabilă pe lumea asta, nu era greu de ales soluția a doua.

La primul contact cu lumea necunoscută am scos un oftat de ușurare. Aerul era respirabil. În sfîrșit, aer, aer care nu mai ieșea dintr-o țeavă. Aer și o briză ușoară, abia perceptibilă. Vremea era bună. Calmă. Și lumea era tăcută. Se lăsase noaptea. O noapte întunecată, dar verde. Ceasul meu arăta două dimineața.

Cît privește solul, nici nisipuri mișcătoare, nici verdeață carnivoră, așa cum m-aș fi putut teme. Era, dimpotrivă, spumos, ciudat de elastic, aproape la fel de moale ca o saltea.

— Ești singur că planeta asta e interzisă ? m-a întrebat Ylge.

Eram, din păcate, sigur. Nu prea cunoșteam istoria Franței, dar știam pe dinafară ghidul Miche-

lin și știam, fără greș, că numele Drige se învrednicea de trei fiole cu otravă.[1] Semnul macabru de mare primejdie. Dar de ce... Aveam multe șanse s-o aflăm, pe pielea noastră.

Ylge se lungise. Adormise îndată, pe sol. M-am relaxat, cuibărindu-mă lîngă ea și părăsind orice brumă de neîncredere. Tot n-aveam însușirile necesare pentru a descoperi, printre mii de amănunte aparent anodine, capcana invizibilă care ne putea costa viața. Și-apoi, eram frînt. În sfîrșit, dacă tot era vorba de moarte, părea mai liniștitor ca totul să se petreacă într-o tăcere pufoasă. Iar solul ăsta, parcă făcut din fulgi și căldură, te ducea, într-adevăr, cu gîndul mai degrabă la pat, decît la mormînt. Am adormit, zicîndu-mi că, tocmai, patul și moartea mergeau adesea bine împreună.

Dar...

*

M-am trezit din somn, de parcă aș fi rămas pe Pămînt. Nițel buimac și nu din cale-afară de pus pe fapte mari.

M-am mirat, mai întîi, privindu-mi ceasul. Era două și trei minute. Mi-am zis că se oprise. Dar puteam vedea că secundarul se învîrtea pe cadran. Ylge se deșteptase.

— Am dormit bine, a spus.

— Ai dormit două minute, i-am spus.

— Un secol, mi-a răspuns.

În clipa aceea, mi se pare, am presimțit că aveam,

[1] În celebra serie de ghiduri Michelin cele mai interesante puncte turistice sînt însemnate cu trei stele.

poate, amîndoi dreptate. Un minut, un secol, nu mai însemnau nimic. Nu ne mai aflam pe Pămînt. Ne aflam aiurea, pe o lume necunoscută, pe un sol ferm, care nu înfăţişa desigur decît o iluzie de securitate; de fapt, reprezenta o adevărată prăpastie de legi insondabile.

— Mi-e sete, a şoptit Ylge.

Şi mie mi-era sete. Şi foame.

Dar venise timpul, nu să bem sau să mîncăm, ci să privim, să vedem.

De vreme ce se făcuse zi, aveam cum să privim, iar priveliştea merita să fie văzută. Ba, cît pe ce să-mi dea un şoc, mie, care mai văzusem altele, de toate formatele, de toate uluirile, de cînd tot zburam de plăcere prin univers, de la o planetă la alta.

Orbit, lăsam priveliştea să-mi pătrundă-n ochi. Pe Drige totul era transparenţă, strălucire, joc de scîntei, ameţeală. Asta era prima impresie înregistrată. Apoi ţi se impunea faptul că tot ansamblul era scăldat într-o singură culoare, un verde palid, aproape cenuşiu. Cît despre miile de arabescuri ale lumii pe care o puteai crede alcătuită din cristal, se îmbinau şi se legau cu atîta graţie şi fluiditate că ar fi fost cu neputinţă să desparţi ce ţinea de lumea vegetală de ceea ce era artificial, după cum nu vedeai de fel cum să deosebeşti obiecte sau volume izolate, în întregul ce nu scotea decît un singur ţipăt de lumină şi gingăşie. O singură reţea de viraje, din care amănuntul greoi era izgonit, un singur labirint de transparenţe, ale cărui linii şi volute păreau să se înscrie în legile lichide ale unei noi geometrii a extensiei. La nevoie, puteai admite un

inexplicabil compromis, de parcă natura acelei lumi ar fi putut face dragoste cu nenumăratele variaţiuni născute de o civilizaţie, al cărei rafinament nu putea fi pus la îndoială.

Ca şi mine, Ylge privea, subjugată. Ce putea spune ? Ce spun turiştii care debarcă pe Muntele Saint-Michel sau în valea Chevreusei, precum şi cei care descoperă pentru prima dată oceanul subteran de la Fourmi-les-Neiges.

— Ce priveliști ! a şoptit, aşadar, Ylge.

I-am dat dreptate. Zicîndu-mi că, dacă nu figurează la loc de cinste în toate agenţiile de voiaj, puse în ramă, înseamnă că trebuie să fie la mijloc motive serioase. Atît de puţin liniştitoare, că preferam să nu mă gîndesc la ele.

— Unde sîntem ? a întrebat apoi Ylge.

În van mă întrebam şi eu, căutam. Îmi bătusem întotdeauna joc de romanele de anticipaţie ale secolului XX, în care cutezătorii scafandrii ai spaţiului puneau un picior victorios pe ţinuturi, definite fără a sta măcar o clipă pe gînduri : aici o pădure, aici o cetate, aici o periferie marţiană, acolo un copac, mai departe un stîlp de telegraf, na ! un felinar, şi chiar o cutie poştală. Se vedea că nu trecuseră vreodată mai departe de Nanterre. Realitatea se dovedise diferită. Cele mai multe lumi ne erau atît de străine, încît ne lipseau cuvintele pentru a le descrie, teoremele pentru a le înţelege şi imaginaţia pentru a le admite.

Aşa, pe Drige-cea-Luminoasă ne pierdeam de-a binelea într-un labirint de supoziţii. Nu ştiam nici dacă eşuasem într-o cetate drigiană, sau pur şi

simplu în natură, iar al dracului să fi fost cine ar fi putut spune.

Ce-ar fi trebuit să înfăţişeze pereţii prăpăstioşi ce stăvileau orizontul ? Clădiri şlefuite de impurităţi, munţi, o capcană de sticlă, zidurile unui circ uriaş, faleze ? Habar n-aveam. Şi materia care evoca sticla, materia care ne înconjura de pretutindeni, din ce era de fapt alcătuită ? Nici asta nu ştiam. Ce închipuiau tentaculele transparente, răsucite într-o ciudată grijă pentru eleganţă spre a se uni cu seducătoarele convulsii de curbe şi de lujere ascuţite ? Plante sau intrări de metro, motive decorative sau luminiş tropical ? Nici la asta n-aveam răspuns. Şi bălţilor de argint, de care solul era ciuruit la intervale regulate, ce rost să le atribuim? Mărunte lacuri pitoreşti ? Hotărît nu, căci suprafaţa argintată nu era a unei ape. Oglinzi ? Guri de canal ? Pete dispuse acolo de către un artist, ce făcuse din întrega planetă un singur tablou abstract ? Absurd ? Nici mai mult, nici mai puţin decît celelalte ipoteze. De altfel, să recunoaştem, s-au putut vedea în univers lucruri mai extraordinare decît o planetă tablou abstract. Tot aşa, de vreme ce întîlnisem planete de toate grozăviile, ştiam că mai primejdioase nu erau neapărat cele ce ţi se deschideau sub picioare sau scuipau flăcări de balaur la vederea unui om viu. Ades, mai trădătoare erau tocmai cele ce, la prima vedere, păreau lîncede şi primitoare. Ca Drige, chiar aşa. Drige-cea-Vicleană. Eram nevoiţi să ne întrebăm ce amănunt de neînţeles avea să se dovedească agresiv, şi cum se va manifesta. Dificultatea de a alege, ştiam şi asta, o aveam sub ochi. Totul se putea petrece prin oxi-

darea brutală a organelor după contactul cu solul, ca pe Trychnos, adevărat cimitir unde zece divizii pămînteşti îşi găsiseră moartea pe cîmpul de oroare. Radiaţiile transparenţei luminoase puteau fi mortale ca pe Grammos 4, căreia chimiştii s-au străduit în van să-i pătrundă secretul fatal. La prînz, întreaga planetă poate emite deodată un vacarm, ale cărui note ascuţite ne-ar sfîrteca literalmente, aşa cum li s-a întîmplat celor ce au sosit ca pionieri pe Thurge. După cum reverberaţia se putea dovedi, în plin soare, la fel de ucigătoare ca pe Yglège, planetă care apare ca o bilă de mică, înţesată de lame mărunte, ca de tot atîtea oglinzi. Numai dacă nu presupunem că pe Drige, ca pe Spondyle, există un regim de viclene maree interioare şi ca, de la o anumită oră, fără preaviz, peisajul cu corpuri solide se va preface într-o mlaştină cleioasă, destul de cleioasă pentru a ne înghiţi ca pe două simple pietre.

Tocmai triam asemenea frînturi de amintiri întîmplătoare, cînd Ylge m-a apucat de braţ.

— Ascultă, a spus.

Din măruntaiele solului urca o melopee nedesluşită, ca un inform balaveci de sunete, în care s-ar fi amestecat o mulţime de tînguiri cît se poate de melancolice.

— O lume locuită, a remarcat Ylge. Crezi că-i mai bine ?

— Depinde de cine locuieşte aici, am răspuns.

Dar nu ne gîndeam să fugim sau să ne ascundem. Într-un peisaj căruia nu-i cunoşteam capcanele şi nevăzutele prăpăstii, fuga, ştiam, ne putea costa

viața. Să ne ascundem ? Și unde, într-o lume transparentă ?

Apoi se ivi ceva, ceva viu.

— Uite, a spus Ylge, un pește.

O formă alungită, acoperită de solzi ce străluceau în soare, ieșea din străfundul uneia din bălțile de care solul era ciuruit. Ieșea cu o neînchipuită încetineală, străbătînd suprafața argintie de parcă n-ar fi fost materie, ci o simplă culoare. Dacă era vorba de un pește, era un pește zburător, căci plutea acum între sol și cer, mereu cu încetinitorul, mișcîndu-se de parcă ar fi luptat, cu multă grație și degajare, totuși, împotriva unei presiuni cumplite. Se simțea că încetineala îi era firească. Prea atenți pentru a fi neliniștiți, priveam peștele desfășurîndu-și solzii, l-am văzut lungindu-se, apoi l-am luat drept un șarpe, pînă în clipa în care am înțeles că făptura cu solzi de argint nu era, în realitate, decît un braț. Și brațul aparținea unei ființe, al cărei trup ieșea, în întregime, din baltă.

Drige era, într-adevăr, o lume locuită. Ființe vii ieșeau din toate bălțile argintii, ce ne înconjurau. Toate se mișcau cu o asemenea încetineală, încît ne istoveam ochii urmărindu-le unduirile de melci mari. Toate semănau și, în fond, semănau și cu noi. Aveau patru membre, ca și noi, un tors și un cap, dar filiforme ; erau mai mari decît noi și brațele le păreau ciudat de alungite, amintind destul de bine de labele din față ale mantelor religioase. Din cap pînă în picioare dispăreau sub niște zale împletite tare mărunt și păreau, într-adevăr, acoperite de solzi, ca peștii noștri. Din fețele lor, dacă aveau fețe, nu se vedeau decît ochii. uriași și globulari, de un roșu

luminos, la fel de luminos ca și cum făpturile ar fi avut un bec în țeastă.

Ne aflam înaintea lor și nu se petrecea nimic. Nu înaintau spre noi, ci se tîrau, cît se poate de leneș, spre zi. Cei mai mulți rămîneau nemișcați, hieratici. Uneori comunicau între ei. Un limbaj ce părea o singură melopee, alcătuită din sunete tot atît de alungite ca gesturile lor. Era o limbă plăcută și lichidă, neîncărcată de nici o barbarie, de nici o asprime.

— Sau nu ne văd, sau chiar că sînt de o indiferență nemaipomenită, a remarcat Ylge.

— Așa s-ar zice. Și nici nu ne aud.

— Poate-i o șmecherie, nu ?

— De ce s-ar obosi să ne întindă o cursă ? Sînt mai numeroși decît noi. Și par înarmați. Privește...

Una dintre ființe înainta, îndreptînd spre cer o lungă suliță de sticlă, ce se ramifica în mai multe pumnale ascuțite, cizelate cu artă. Înainta către noi și, în clipa aceea, încetineala ei îmi trezi fiori reci pe șira spinării. Dar ochii nu păreau să ne privească. M-am așezat în fața Ylgei și mi-am scos arma, gata să trag.

— Durează, e îngrozitor, a șoptit Ylge.

Într-adevăr, dura. Drigianul nu înainta mai repede decît un melc, abia se mișca. Eram pe punctul de a trage cînd, dîndu-mi prin minte să mă întorc, am văzut prada pe care o viza. La cîțiva metri de sol, la fel de indolentă ca umanoizii acelei lumi, un fel de meduză a văzduhului plutea, măturînd spațiul cu filamentele ei transparente, ce se mișcau asemeni unor alge. Din acul Drigianului țîșni pe neașteptate o lucire orbitoare și, inertă, ca pietrificată, meduza

fu proiectată între colții armei. Așa cum stătea acolo, ai fi putut jura că face parte din armă, că nu era decît un simplu arabesc în plus.

— Un vînător, a spus Ylge.

— Așa e. Echivalentul pescuitului nostru submarin. Totul se regăsește în natură.

Altceva părea flagrant : într-adevăr, în ochii lor nu existam.

— Nu ei ne vor ucide, am spus.

— Dar vom muri, totuși ? a întrebat Ylge.

Așa socoteam, da. Mi-o spunea ceva, nu știam ce. Mi se părea că și simt în mine moartea. Nu bîntuia în jurul nostru, era, de pe acum, în noi. Poate foamea și setea, pe care le simțeam zvîcnind tot mai tare, răsucindu-mi-se în pîntec și în gît. Sau oboseala. Cum să cred, cînd în ajun abia dormisem și mîncasem din belșug ? M-am mai uitat o dată la ceas. Nu era cu putință, firește, arăta doar două și cinci. Și mi se părea că mă prăbușesc de oboseală și că, de cel puțin cîteva zile, nu mai băgasem nimic în mine. Ylge m-a întrebat, atunci, cînd m-am ras.

— Ce ?

— Cînd te-ai ras ?

Chiar înainte de a ajunge pe lumea asta, îmi aminteam . I-am spus-o :

— Dă-mi mîna, a spus Ylge. Mi-a luat-o, mi-a frecat-o de obraz. Am simțit un șoc. S-ar zice că nu te-ai ras de cel puțin patru-cinci zile...

Patru sau cinci zile, zău, aș fi putut jura. Și foamea. Și setea. Și pe lumea aceea, pentru lumea aceea, abia trecuseră cinci minute.

Atunci am înțeles.

Am înțeles tot. Încetineala cu care ființele se mișcau. Nemișcarea lor. Faptul că nu ne vedeau. Că nu ne auzeau glasurile. Că, pentru ei, nu existam.

— Timpul, Ylge, e vorba de timp.

— Timpul ?

— Da. E un decalaj. Nu trăim în timpul lor. Ne aflăm în spațiul, dar nu și în timpul lor.

— Dar îi vedem ?

— Noi, da. Ei nu. Nu sîntem nimic pentru ei. O lucire fugară, poate, un fulger. Trăim prea repede pentru percepția lor. Dar, cu toate astea, legea acestei lumi e valabilă pentru noi.

— Legea ?

— Da. Cea mai primejdioasă. Pentru locuitorii de pe Drige au trecut cinci minute, dar, pentru noi, cîteva zile ale timpului nostru. Și n-am mîncat, nici n-am băut de cîteva zile. Și mai cădem și din picioare, de somn.

— Putem dormi, nu ?

Da, asta putem. Dar nimic altceva, cu siguranță. Și somnul ne putea ucide, dacă rămîneam lipsiți de hrană. În privința asta mai dăinuia o oarecare îndoială, dar măruntă. Mi se părea că înțeleg care : lumea asta nu cuprindea nici o fărîmă de hrană potrivită pentru noi. Și nu văzusem, nicăieri, nici urma unui strop de apă. Gîndul ăsta chemă un altul. Mi-am amintit deodată de pagina ghidului Michelin. Vedeam scrise cu litere mari cuvintele Drige-cea Luminoasă, urmate de trei fiole cu otravă și vedeam, tot atît de limpede, tipărită fraza : *O lume unde nu plouă niciodată*. O lume fără apă. Nu murisem încă, dar cel puțin știam cum aveam să murim. De unde

să primim ajutor ? Pe cine să chemăm ? Un deşert, mi-am zis. Eram pierduţi într-un deşert. Ne aflam în inima unei civilizaţii, în mijlocul unor indivizi îndemnaţi poate să ne vină în ajutor, dar situaţia noastră nu era mai de invidiat decît a naufragiatului eşuat pe o plajă pustie. Iar fiecare minut ce trecea echivala, fără îndoială, cu ore de lipsuri, cu ore ce ne apropiau de o moarte sigură...

Un zvîcnet de revoltă m-a zguduit. Nici vorbă să scormonesc cu dinţii solul unei lumi lipsită de apă şi de plante, dar puteam măcar încerca să atrag atenţia locuitorilor ei. Vînătorul era acolo, în faţa mea. Pentru a se depărta, avea nevoie de mai mult timp decît se scursese. În cîteva minute, abia avusese vreme să facă stînga-mprejur. Dintr-un salt, l-am apucat de picioare cu toată greutatea mea, ca şi cum aş fi vrut să plachez la sol un jucător de rugbi. Dar Drigianul nici nu se clinti. Nu reacţionă de fel. Evident, aveam asupra lui efectul pe care l-ar fi avut asupra mea o pană. Într-adevăr, pe lumea asta nu eram nimeni. Nu eram nimic. Încă în viaţă, dar, de pe acum, nimic.

Ylge se lăsase să lunece la sol. Părea istovită. M-am apropiat de ea. Am atins-o, punîndu-mi capul în poala ei. Era bine. Nevoia de a face dragoste m-a chinuit o clipă. Dar nu mai era decît o dorinţă abstractă : un act mai presus de puterile mele.

— Ce fac acolo ? a şoptit Ylge.

Am început să-i observ. Cei mai mulţi Drigieni păreau cufundaţi într-o muncă pe care zadarnic încercam s-o definesc. În ori ce caz, se mişcau cu o asemenea încetineală, încît fiecare dintre acţiunile

lor părea absolut lipsită de sens. Ceva vedeam, totuși : printr-o magie, invizibilă pentru ochii noștri, provocau niște mărunte variații în peisajul fluorescent ce ne înconjura. Jocuri de lumină și metamorfoze erau create, pentru a se disloca și a fi recreate apoi. Unele corpuri își schimbau forma, altele piereau, ca șterse, în mod inexplicabil, din spațiu. Niște contururi se alungeau, se răsuceau, mereu cu încetinitorul. Chiar în interiorul materiei explodau, în tăcere, țîșnituri de lumină ce treceau, cu grația unui jet de fum, de la o țeavă la alta. Și din variațiunile astea se nășteau sunete, tot atît de mișcătoare ca formele care le scoteau într-un climat de indolență ideală, de parcă fiecare amănunt al lumii fusese brumat de o perfecțiune atinsă încă demult.

O sculptură abstractă ? Așa s-ar fi zis. Ființele păreau să alcătuiască o singură echipă de meseriași impasibili, jucîndu-se să arunce în spațiu arabescurile inutile și schimbătoare ale unei sculpturi, mereu reîncepute. Sau se dedau la ininteligibila experiență a cine știe cărei științe, necunoscută logicii noastre. Dacă nu admiteam că eșuasem, pur și simplu, într-un birou, unde contabilitatea practică se traducea prin simboluri pe care, în mod greșit, le luam drept manifestări ale unei arte rafinate. Sau într-o uzină în aer liber, poate, o uzină literalmente incrustată în peisaj, alcătuită din mașini ce nu puteau fi deosebite de decorul natural ? Și, peste. cîteva clipe, îi vom vedea pe Drigieni producînd în serie ace de tricotat, felii de șuncă sau tălpi duble de crep.

Priveam, încercam să pricep. Dar o pînză de ceață se și întindea între ceea ce vedeam și puterea mea

de judecată. Puterea asta părea să ia apă, să se topească. Foamea, setea, oboseala, iată ceața a cărei densitate îmi usca gîtlejul.

Între feerie și coșmar. Nedesluşit, mă gîndeam și așa. Ne aflam chiar la latitudinea asta. Feeria era acolo, în jurul nostru, strălucind atît de potolit, de liniştitor, într-o lume în care totul era luminozitate, calm și încetineală, lux și duioşie rafinată. Coşmarul era în noi și ne era cu neputință să scăpăm, să fugim de el, pentru a ne tîrî pînă la feeria ce ne slujea drept decor. Un decor inutil, ca un miraj. Sau, mai degrabă nu, noi eram mirajele. Miraje vii. În lumea asta, pentru cei ce o locuiau, nu eram decît obiecte invizibile, abstracte. Un miraj, ce să mai vorbim ! Înnebunit deodată, am vrut să acționez, să izbesc, să urlu, să fac bucăți bariera care...

N-am izbutit nici să mă ridic, m-am prăbuşit lipsit de putere. Aveam impresia că rătăcisem, zile întregi, într-un coridor fără sfîrşit. Nu mai puteam.

M-am tîrît atunci pînă la unul dintre acele lungi ale decorului, frunză de cactus drigurnă sau simplă retortă a maşinăriei lor fără motor, ce știam eu, am vrut s-o sparg, s-o zgîrii, s-o smulg, să stric ceva în lumea asta pentru a fi observat, sau să pricinuiesc poate vreun scurt-circuit, să silesc ființele să ne înregistreze prezența. M-am străduit zadarnic. Nimic nu ceda. Transparența evocînd cleștarul avea tăria oțelului călit. Am răcnit atunci, dar mîna Ylgei mi-a mîngîiat obrazul. O mînă rece, uscată. O mînă de moartă. O mînă de moartă, ce atingea un mort.

— N-ar fi trebuit, am şoptit.

— N-aveam de ales, a spus Ylge.

Mi s-a părut că o aud urîndu-mi noapte bună. Apoi, nimic.

Cînd am vrut s-o trezesc, am înţeles că nu se va mai trezi niciodată.

O întîlnisem săptămîna trecută. Da, doar săptămîna trecută. Drăgălăşenia ei m-a mişcat îndată. Mai mult, chiar, decît linia trupului sau frumuseţea chipului.

— Da, vreau să plec în week-end cu tine, mi-a spus. Apoi om vedea.

Asta fusese. Acum văzuse. Şi, tot pentru ultima dată, o vedeam şi eu. O şi vedeam ca prin ceaţă, atît de departe, atît de aproape, atît de slab.

Dar, în clipa aceea, am auzit zgomotul care m-a făcut să tresar.

A fost mai întîi văpaia unei singure luciri, aprinzînd întregul decor. Şi, de parcă s-ar fi ars, tot decorul a scos un ciudat strigăt de durere sau de izbîndă. I-am văzut atunci pe Drigieni apropiindu-se încet de un punct anume şi făcînd roată în jurul unui lucru fluid, ce curgea, curgea transparent, atît de curat, atît de banal, incolor în labirintul uşor vopsit în verde.

Fără îndoială, apă.

Drigienii compuneau apă. Nimic altceva. Apa, la care visam cu tot gîtul, cu toate măruntaiele.

— Apă, am şoptit.

Am vrut să mă ridic, să mă mişc, să vorbesc, să strig, să mă cufund, dar gesturile erau atît de depărtate. Atît de departe de mine, de puterile mele. M-am

prăbuşit, privind cu toată privirea, oarbă de aici înainte, apa care curgea într-una.

*

Atunci, abia, Drigienii îi zăriră pe Pământeni.

Moartea îi făcuse să intre în spaţiul lor temporal. Încremenirea morţii.

Se apropiară de cele două cadavre, le atinseră. Apoi, fără a pricepe mare lucru, fără a prea şti ce să facă, se duseră după apă.

Şi, cu nespusă gingăşie, dădură cadavrelor să bea.

GÉRARD TORCK

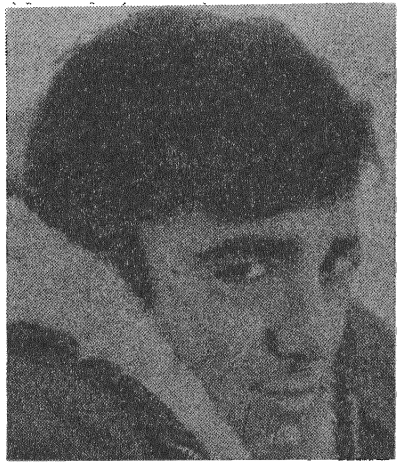

Născut în 1940, e profesor de educație fizică și judo și-și pregătește licența în istorie. Se interesează de numismatica antică și de preistorie. Căsătorit, fără copii.

BIBLIOGRAFIE:

Versuri : *Grafisme* (Ed. P. J. Oswald).
Romane : *Cu ura în sînge* (sub pseudonimul Eric Cogan, Ed. de l'Arabesque).
Un nou roman în lectură la aceeași editură.
Nuvele : patru nuvele publicate în „Fiction", trei nuvele în „Mercury", una în fazinul polițist „Quai des Orfèvres".

CEL CARE-ŞI AMINTEA

Ca de obicei, sună de trei ori ; se făcu iar tăcere. Polsy lăsă braţul jos. Era, într-adevăr, prea cald, chiar pentru o zi de august. Treptele scării erau albe şi, în arşiţă, începu să se gîndească la o plajă, la o fluiditate nisipoasă peste care ar fi putut alerga împreună cu soţia lui.

Sună din nou, mai insistent.

„Trebuie să fie acolo, nici o problemă."

Polsy era tare istovit, oboseala strălucea în el ca un şuvoi de apă.

Mai sună o dată.

„Ar fi putut să mă aştepte, cînd ies... după zece ani... Clătină din cap : Sînt un prost. De unde să ştie ? Numai *ei*.... Trebuie să iau seama : au să înceapă vînătoarea..."

Poarta tot nu se deschidea. Acum, grăbite din lipsă de timp, gîndurile încercau să i se strecoare de-a lungul tăcerii şi, ca pentru a-i smulge taina, de-a lungul porţii indiferente.

„Prea ar fi stupid. Toate astea, degeaba..."

Zidul... Poarta... Scara... Polsy şovăi deodată, se învîrti împreună cu ziua, cu toată clădirea...

Se sprijini de rampă şi decorul se potoli.

„Nu-i nimeni în hardughia asta !"

Şi mînia rece se strecură în el ; îşi strivi pumnul de panoul care fu spintecat. Mirat, Polsy îşi privi mîna ; articulaţiile scîrţîiau.

„De ce gestul ăsta ? Mi se pare că sînt, într-adevăr, supărat."

Prin crăpăturile lemnului, zvîrli o privire în apartament ; nici o mobilă, doar un fum alb, dens.

Polsy înjură printre dinţi : trebuia să se grăbească. Sudoarea îi brăzda ridurile. De la actul de mînie de adineauri, îmbătrînea. Ar fi vrut să oprească valul anilor vechi, care începeau să-i umple fiecare celulă, dar noua formă de existenţă mai că-i plăcea. Şezînd pe trepte, se simţea ca un vechi mecanism ce se pune în mişcare.

Nu mai era obişnuit să gîndească şi forma gîndurilor îl vlăguia. O ceaţă de oboseală îi şi tremura pe dinaintea ochilor, atunci cînd o formă îi încrucişă privirea. Era un vis, sau un chip prea fluid în suişul amintirilor ? Ştia totuşi că nu mai e nimeni în casă...

Dar umbra trecuse prin faţa lui, ca un drum deschis către o vreme nespus de veche... Semănînd cu Vremea Cărţilor...

Clătină din cap.

„Căldura asta afurisită mă tîmpeşte !"

Hotărî să coboare din nou.

În cămaşa leoarcă de sudoare, se înfioră. Sentimentul unui gol uriaş îl scormonea. Voia să lupte împotriva oboselii. Atunci, ca o picătură, o impresie răsună în el, trecînd prin legături obscure :

„Oraşul a murit".

Sub soarele nebun, primele gînduri începură să joace, apoi, dincolo de balul lor tăcut, Polsy simţi că totul se topeşte în negura ceţii, aproape luminoase.

Încercă să-și închipuie ploaia; zadarnic. Uitase legendele astea de atîta vreme! De altfel, în afara Cărților, cine-și mai amintea ce era ploaia?

Ploaia sau mînia?

Cărțile, tolerate pentru că erau mute pentru toată lumea... La proces le spusese, totuși: „Moarte? Ce prostie! Dar învățați să citiți..." Îl împiedicaseră însă să sfîrșească. De zece ani *ei* îl împiedicau să sfîrșească.

Zece ani. O stradă la stînga.

Zece ani. O stradă la dreapta.

Ca să nu rămînă singură, nevastă-sa se refugiase probabil la o prietenă, într-una dintre periferiile orașului, acolo, aproape de țară, unde nu se mai ducea nimeni. La capătul căii, drepte ca un jet de sînge, aștepta, în rochie de vară, să alerge spre el.

Polsy trebuia să-*i* întreacă:

„S-o văd înainte de a mă găsi din nou!"

Simțea că teama, bătrînețea, erau primele semne ale unui început:

„Trebuie să-i spun ce știu, pentru noi totul se mai poate schimba, totul".

Ca să-și păstreze știința, timp de zece ani încercase să stea de vorbă cu puținele amintiri ce țîșneau, uneori, în mijlocul nopții sale. Dar treceau prin fața lui ca un nisip, ca niște nebuni. „Ceilalți", încercau atunci cu răbdare să-i șteargă urmele memoriei, ale amintirilor personale.

O bucată de zid se prăbuși cu nemaipomenită încetineală; Polsy crezu că-*i* vede în inima prafului, urcînd din noua ruină: o luă la goană, ca să scape de *ei*. Totul scîrțîia în el.

Căldură. Soare alb.

Oţelul luminii îi spărgea ochii. Se opri să se sprijine de un zid părăginit. Ca nişte palme de lumini, ferestrele oarbe se detaşau pe faţadele albe. Pe stradă, nici o maşină. Ascultă mai atent : tăcerea era moale, groasă de praful impalpabil ce unduia în inima verii ciudate. Liniştit de atîta calm, se aşează măreţ în mijlocul şoselei. Acum soarele vibra în capul lui, la verticală, ca un clopot. Mecanic, încercă să deseneze în praf, dar albeaţa de cretă a şoselei nu se datora molozului căzut de pe zidurile moarte ; era însuşi **os**ul drumului.

Polsy se întrebă dacă era duminică.

„Duminica mătură oraşul cu grijă... Ce-i nostim e că tot într-o duminică au pus mîna pe mine..."

A doua oară n-au să-l mai prindă. Polsy se ridică, oboseala îl năpădea, dar îşi simţea memoria suplă şi fluidă.

Soarele urma să-l strivească, răbdător ; se ţinea totuşi drept, de fapt se ridicase singur împotriva a ceea ce era interzis. Realizase imposibilul : propria lui revoltă.

„Cînd mă gîndesc la toate Cărţile, citite din întîmplare... Şi acum sînt singurul care le pricepe."

Oraşul se făcea tot mai sterp : suprafeţe albe ţîşneau din pămîntul prea uscat. Timpul era dincolo de tăcere şi, cu toate astea, cineva avea să le spună, să le strige că *înainte* fusese altfel.

Le va spune Răul pe care *ei* îl făcuseră ucigîndu-i pe toţi oamenii şi surghiunindu-i pe rarii supravieţuitori...

Şi pentru asta fusese nevoit să evadeze...

Se potoli.

Se simțea prins într-o beznă plină de cîlți, încremenită. Timpul și spațiul se contopiseră într-un același aliaj, pentru a lega cadavrul cetății de căldura verii.

Polsy se opri, fericit de inteligența lui : evadase. Se răsuci pe neașteptate : puteau să-l audă ; în tăcerea asta păcătoasă, cel mai mărunt gînd trosnea ca o mobilă veche.

„*Ei* nu trebuie să fie departe."

Evadase, așadar, dintr-o temniță în care fusese trimis să-și „vină în fire". Vechiul adăpost era Dinainte și reprezenta șaizeci de metri de beton. Cel puțin așa-i spusese paznicul, căci Polsy nu văzuse intrarea : amabili, îl adormiseră la sfîrșitul procesului.

Calea părea nesfîrșită. Polsy se opri brusc :

„Umbra !"

Fără a se clinti, caută în jurul lui, îndelung. Pentru a se liniști, încercă să numere „în minte", ca într-o veche carte cu poze, la ciudatul joc de-a v-ați ascunselea, căruia îi descoperise regulile.

Ajunse cu greu la „7".

Deschise ochii : umbra-i mărginea tălpile încălțărilor. Vara, spre prînz, umbrele sînt reduse la cea mai simplă expresie ; ar fi trebuit să se gîndească.

Polsy era foarte inteligent, dar, din nefericire, fusese singurul mitoman din istorie, din toată Istoria Nouă : atunci fusese exclus din Grup.

Evadînd, a fost nevoit să-l strîngă de gît pe ultimul paznic, prevăzut de Guvernul Central.

În ciuda prafului care-i acoperea buzele, Polsy imită glasul cumplitului judecător :

— ...multe vini față de Societate. În consecință, am hotărît să...

Firește, bătrînețea paznicului simplificase lucrurile, dar a trebuit să aibă răbdare ; autoritățile-i ucid foarte repede pe cei ce dau greș, după ce se revoltă.

Cînd celula s-a deschis pentru a lăsa să treacă paznicul cu ciorba și el a înaintat, fără a închide poarta în urma lui, Polsy a înțeles. Și-a zvîrlit cu toate puterile scaunul cu trei picioare în trioda temnicerului, după care totul a fost ușor.

Culoarele, ca să urce spre zi... Pata de soare în ochi, după atîția ani de beznă...

„Zbătîndu-se, mi-a ars o lovitură a dracului, în moalele capului. Mă doare."

Lovituri. Soare.

„Trebuie s-o găsesc. Să nu mă prindă..."

Strigase. Începu să alerge ; nu voia să se mai întoarcă niciodată acolo.

Făcu, totuși, un popas : nimeni nu-l urmărea și-apoi era atît de cald.

Orașul era tot încremenit, tăcerea aspră.

„Aerul e irespirabil, te întrebi ce păzesc cei de la Condiționare."

Apoi, dintr-o dată, calea se opri. Tăiată cu o secure de căldură. Nici un perete. Nimic.

Un strat cenușiu acoperea ceea ce fusese, cîndva, o periferie a orașului.

O pojghiță de lac, cu intensitate de plumb.

Aerul lichid și cald îi curgea în gură. Gata : nevasta nu-i va fi prezentă la întîlnire. Resortul se frînse, îi veni să rîdă, dar nu mai știa cum.

Gîndul i se amestecă în două ape potrivnice și nebunești. Rămase în picioare, încremenit în lumină. Amintiri uitate se spărgeau la suprafața memoriilor lui.

„De ce au venit indivizii care au luat-o pe nevastă-mea, în ajunul procesului ? O s-o vezi după judecată, spuneau... Mincinoşi ordinari... Pericol de contaminare. Se temeau c-am să-i spun..."

„Nu trebuia s-o contaminez..."

Polsy începu să răcnească.

Nu mai exista ecou. Nici vînătoare. Nimic : *ei* muriseră cu toţii !

Din clipa aceea tăcerea fu ca nebună, se înfăşura în jurul memoriilor lui şi le înăbuşea, una cîte una...

În mijlocul deşertului zgîriat de o geană de lumină, un felinar rămăsese în picioare.

Polsy vru să se sprijine ; dar felinarul se pulverizâ uşurel : noi cenuşi peste osul cetăţii.

„S-a copt ; cu un soare ca ăsta, nici nu-i de mirare !"

Călca pe o plajă de praf, în care se afunda pînă la glezne.

Prin minune, apărură cîteva bucăţi de zid ; coapte, ca nişte pîini : şir de negri, populînd tăcerea cu lunga lor nemişcare.

Timpul era fără viitor : terminat.

Polsy se ştia uzat, dar avea să meargă pînă la capăt.

„*Ei* mi-au luat nevasta, pentru că vorbea seara de Cărţile pe care le-am adus de la ţară..."

Cărţile... Satele... Autorităţile vegheau !

„Eşti un cancer, pentru o societate organizată, în consecinţă, juriul a hotărît..."

Soarele-i înfigea săbii în ochi ; ştia că ajunge la capătul veşnicelor întrebări, de fapt simţea că nu vor mai exista întrebări, de fel.

Orizontul lăsă să-i scape o formă verticală.

Polsy văzu prima ființă vie.

Un monstru matematic, ca în Cărți. O entitate simetrică.

Polsy rămase o clipă încremenit : a fost tăcuta lui veșnicie.

Un soare mai roșu, încă și mai fierbinte...

Polsy se prăbuși, fulgerat.

Bărbatul își vîrî arma în toc.

— Smith ?

— Da, domnule locotenent.

— Ce vrea să zică *asta ?*

— Presupun, domnule locotenent, că-i ultimul *Polsy*. Acum s-a terminat, într-adevăr. În timpul atacului trebuie să se fi aflat la adăpost sub un strașnic strat de beton, de vreme ce n-a fost făcut praf o dată cu tovarășii lui. Băieții ăștia arătau destul de ciudat. Asta mi-aduce aminte...

— Smith, mă lasă rece ! Dacă ar fi căzut sub ochii generalului Redsillon, *Polsy* ăsta putea să ne coste foarte scump. Vine în inspecție la ora trei. Pune să se mătură orașul și ia robotul de aici... s-ar zice că se duce la o întîlnire.

CLAUDE VEILLOT

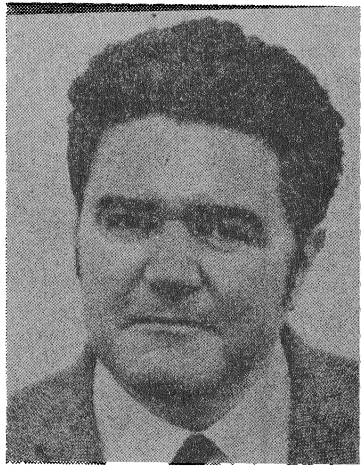

Ziarist, a obținut în 1960 premiul François-Jean Amorin pentru un mare reportaj despre Israel.
Critic cinematografic, a colaborat la „Paris-Presse", la „Nouveau Candide" și la „Express". A scris, în colaborare cu M. R. Bataille, o istorie a cinematografului din Africa de Nord, de la 1895 la 1955.
Romancier, a scris *Nu vom merge în Nigeria* (Denoël), roman după care s-a turnat filmul „100 000 de dolari la soare" cu J. P. Belmondo și Lino Ventura, precum și *Un refugiat în Galileia.* Romanele au fost traduse în germană, italiană și olandeză.
Pentru tineret a adaptat *Omul cu pușca* și *Indienii* (Hachette). Autor de lucrări pentru televiziune, a scris pentru Jean-Christophe Averty *Meliès, vrăjitorul din Montreuil-sous-bois,* fantezie dramatică. Scenarist, a scris și dialogat cu regizorul Yves Boisset *Grădinile diavolului* (stupid rebotezat de către distribuitori „Coplan își salvează pielea.")
În sfîrșit, autor de SF. a publicat mai multe nuvele ce urmează să fie adunate de Eric Losfeld sub titlul *În altă țară.*

ÎN ALTĂ ŢARĂ

Pe jumătate îngropat în humusul şi frunzele moarte, cu degetele încleştate pe mînerul aruncătorului-de-săgeţi, Rob dăduse în lături epifitele ţepoase şi-i pîndea pe Intruşi. Epuizaţi, trei dintre ei se lăsaseră să cadă la piciorul unui schimbă-frunze uriaş, căruia toţi la un loc nu i-ar fi putut înconjura trunchiul cu braţele. Al patrulea dădea încet ocol poienii, ţinînd cu amîndouă mîinile o sculă ciudată, pe care-o îndrepta către sol.

— Tot nici un impuls. Pontifii ne-au minţit.

Rob se vîrî nitel mai adînc în solul gras, ca de fiecare dată cînd răsuna vocea Intruşilor. Tăcut, speriat şi totodată fascinat de acţiunile şi mişcările lor, îi urmărea din ajun prin codru.

Necunoscuţii veneau din ţara Morţilor şi nu erau totuşi nişte Zombi. De asta Rob era sigur. Zombii nu vorbesc ca oamenii, n-au mersul neliniştit şi stîngaci şi, mai ales, nu suferă. Pe cînd Intruşii puteau suferi. Rob ştia. Cînd îi descoperise, la marginea vîlcelei unde vîna, unul dintre ei tocmai fusese muşcat de un liliac cap-de-pisică şi scotea nişte strigăte cumplite.

„Are să moară, îşi spuse Rob, ascuns în puful de vată al unui hăţiş. Dinţii păsării-pisică sînt ca vîrful unei săgeţi otrăvite."

Dar necunoscuţii făcuseră ceva uluitor : cu un fel de lanţetă, injectaseră un lichid în braţul tovarăşului

lor. Acesta adormise. Carnea nu-i putrezise, nici nu se desprinsese în fîşii, mîinile nu i se desfăcură din încheieturi. Azi ţinea arma zumzăitoare.

— Poate că au minţit, spuse din nou unul dintre Intruşii lungiţi sub schimbă-frunze. Poate că moartea nevăzută a încetat să existe.

— Moartea nu moare, zise sentenţios un altul. Vă spun : de îndată ce Scormonitorul va începe să cînte vom fi nevoiţi să facem calea întoarsă. Pe Marele Ober, sînt taine pe care nu-i prea bine să le înfrunţi.

— Nepo, ai jurat împreună cu noi. Ai străbătut cu noi zona oprită. În sfîrşit, te-ai căţărat pe coline şi ai coborît cu noi în junglă. Nu te mai poţi întoarce, Nepo. Ai jurat pe Ober.

Ce-l mira mai tare pe Rob nu era atît cum erau îmbrăcaţi Intruşii, nici felul lor de a fi, cît faptul că le înţelegea cuvintele. Socotea că nişte fiinţe de dincolo de suişuri trebuiau să vorbească o limbă necunoscută. Cînd colo, ghicea o mulţime de cuvinte, stîlcite desigur, şi rostite ciudat, dar putînd fi recunoscute.

Îi dăduse prin minte să-i omoare. Nu uita ce spuneau Şefii şi Învăţaţii pe seară, la focul de tabără, înainte de stingere : *„Răul se află dincolo de Suişuri, Răul se află dincolo de Palude. Numai Lumea adăposteşte viaţa. De jur împrejur e ţara Morţilor şi a Zombilor“*.

Dar, dacă făpturile erau Zombi, nu i-ar fi stat în putere să le ucidă. Şi, de vreme ce nu păreau a fi, de ce să se grăbească ? În caz de adevărată ameninţare ar avea, oricum, răgazul de a înştiinţa Hoarda.

Dintr-o dată, lumina zilei scăzu la jumătate. Într-o lucire cenuşie largile phyllii ceruite de pe schimbă-

frunze începură să-şi răsucească domol, către căldura umedă a solului, faţa din afară.

— Se lasă noaptea, spuse Nepo nervos. Ascultaţi, ne facem tabăra aici şi mîine ne întoarcem pe unde am venit. Dacă ne încăpăţînăm, o să ne pierdem în silvă pentru totdeauna.

Rob nu mai avu răgazul să asculte răspunsul. Un zgomot furiş, abia perceptibil, îl făcu să se întoarcă brusc. Ochiul vioi al unui macrosorex îl privea ager. Rob abia avu vreme să se trîntească pe spate, ridicînd aruncătorul-de-săgeţi. Cel puţin la fel de mare ca el, şoarecele se năpusti de pe furca arborelui, de unde-l pîndise.

Săgeata îi străpunse gîtul dintr-o parte într-alta, dar povara se rostogoli peste vînător, stropindu-l cu un sînge negru, vîscos. În acelaşi timp o durere scormoni umărul lui Rob, în care şoarecele, deşi pe jumătate mort, îşi înfipsese dinţii.

Cu respiraţia gîfîietoare, băiatul încerca să se desprindă pentru a pune mîna pe cuţitoi, cînd o fulgerare albă fu gata să-l orbească. Fiara fu parcă împinsă îndărăt de o lovitură straşnică.

— Pe Siriz, e chiar un om ! exclamă un glas.

Încă gîfîind, Rob îi învălui pe Intruşi într-o privire sălbatică şi neliniştită. Unul dintre ei ţinea în mînă ţeava de metal, ce zvîrlise fulgerul alb.

— Nu vă încredeţi în el, spuse cel pe care-l chema Nepo. Ne aflăm în ţara Morţii nevăzute. Cine poate trăi aici e suspect.

— Păi trăieşti şi tu, prostule, i-o întoarse un altul, rîzînd.

Împinse cu piciorul cadavrul macrosorexului, cu

blană aspră și însîngerată. Liber acum, Rob se ridică încet, sprijinindu-se în aruncătorul-de-săgeți.

— Făptura asta ne-a urmărit, pesemne, de la ultima stingere, spuse Nepo. Simțeam eu că eram spionați.

— Ia uitați-vă la barba lui sălbatică, strigă un altul. O față ca asta n-a cunoscut niciodată epilatorul.

— Și pielea de animal, în care-i înfășurat ! Cum puteți spune că-i un om ?

Discutau de parcă ar fi fost un obiect, amănunțindu-l cu multă curiozitate și, întrucîtva, cu silă. Cînd unul dintre ei vru să-i cerceteze aruncătorul-de-săgeți, Rob făcu pe neașteptate un gest de neîncredere, dar țeava de metal se ridică spre el. Știa ce poate face fulgerul alb : la picioarele lui, șoarecele uriaș nu mai avea cutie craniană. Se lipsi de armă.

— Foarte ingenios, spunea Intrusul, răsucind printre degete aruncătorul-de-săgeți. Primitiv, dar ingenios. Apăsînd pe trăgaci, destinzi întinzătorul care proiectează săgeata. Are pînă și un pat, ca să-l poți potrivi în dreptul umărului. La noi nimeni n-ar fi în stare să născocească așa ceva.

— Ce să facem cu el, cînd avem arzătoarele ? întrebă disprețuitor un altul.

— Arzătoarele fac parte din Moștenire. Nu-s meritul nostru. Pe cînd asta... ridică aruncătorul-de-săgeți la înălțimea ochilor — e o născocire recentă, adaptată la un anume mediu și la anume împrejurări. Și-mi confirmă presupunerile : Lumea e mare, prieteni, e foarte mare, și nu sîntem singurul popor sub soare.

— Ferește-te de închipuiri, Timo. Te-am urmat fiindcă sîntem ca tine : vrem să știm. Dar căutarea

nu exclude măsura. Iată-ne în ţara Morţii nevăzute, despre care Bunele Memorii vorbesc. Şi aminteşte-ţi de cîntul 7, versetul 32 : *„Orice urmă de viaţă a fost nimicită de cataclism şi întoarcerea a fost pentru totdeauna oprită"*. Repet că omul ăsta, care poate trăi aici, nu-i un om.

Timo făcu un gest nerăbdător :

— Şi eu repet : am încetat oare a fi oameni, de două stingeri, de cînd cutreierăm jungla ? Destule tînguiri, Nepo. Faptul că silvestrul ne-a căzut în mînă e un noroc. Ne va călăuzi, dacă izbutesc să mă înţeleg cu el.

Intrusul se întoarse către Rob şi se lovi de mai multe ori cu pumnul în piept :

— Eu Timo, eu Timo ! Apoi îşi întinse arătătorul spre sternul vînătorului : Şi tu ?

Un zîmbet uşor flutură prin barba lui Rob.

— Nu-i nevoie să dai din mîini ca un maimuţoi. Înţeleg ce spuneţi.

Intruşii rămaseră încremeniţi în faţa omului pădurii.

— Pe Marele Ober ! şopti Timo.

Nepo fu cel dintîi care se dădu cu doi paşi îndărăt.

— Vrăjitorie ! strigă el. V-am spus eu, e un Mort Umblător !

Alţi doi Intruşi se traseră îndărăt, scoţîndu-şi din teacă arzătoarele. Doar Timo rămase pe loc.

— Proştilor, aţi mai văzut un Mort Umblător îmbrăcat în blană de animal, bătîndu-se cu o armă primitivă şi lăsîndu-se doborît ? Aţi mai văzut vreun Mort Umblător sîngerînd şi suferind ? Dacă sînteţi Franki adevăraţi, îngrijiţi-l mai degrabă cum se cuvine pe cel ce vă vorbeşte limba.

După ce rosti cuvintele astea se făcu fără veste noapte, o noapte totală, strivitoare. Miile de foşnete ale junglei se împuţinară şi murira în cîteva clipe.

— Ne-am lăsat surprinşi, spuse din bezna grea glasul încordat al lui Timo, în mijlocul unei tăceri înăbuşitoare.

Rob, care se pregătea să se zvîrle în tufişuri, tresări. Se născuse o lumină, apoi două altele, lumini puternice, care-l înfăşurau din cap pînă în picioare. Pluteau la înălţimea unui om şi păreau să iasă din nişte cutiuţe prinse de cingătorile Intruşilor.

— Pregătiţi tabăra, porunci Timo. Între timp am să tratez muşcătura prietenului nostru.

*

— Mai e departe ? întrebă Nepo, plîngăreţ.

— De treizeci de ori cîte o sută de paşi, zise Rob, care mergea repede în fruntea coloanei, ţinînd în mînă cuţitoiul pentru a tăia epifitele.

Sub bolta compactă a silvei emanaţiile umede şi vîscoase ale plantelor putrede îi învăluiau cu suflarea lor împuţită. Cei cinci călcau în picioare noroiul cald şi fumegînd, alcătuit din putreziciuni cărora bule mari le plesneau cîteodată suprafaţa, cu un clipocit gras.

Sub lumina de seră, uriaşe arcane lunecau la capătul firului lor pînă ce atingeau haznaua verzuie, apoi suiau iar, cu repeziciune. Forme fără nume, crabi sau scorpioni, se luptau cu zgomot de cleşti. Dacă vreunul murea, începea împărţirea prăzii. Şi alţi monştri mărunţi se vedeau ieşind de pe sub rădăcini, pentru a zori încet la ospăţ. În spatele fiecărei frunze, un ochi. În spatele fiecărei buturugi,

un cleşte. În bălţile putrede se tolăneau, nemişcaţi, hidrosaurienii, iar stranii pseudoţipari cu labe atrofiate ieşeau din apa nămoloasă, pentru a se căţăra în copaci.

Rob se hotărîse să-i ajute cinstit pe Timo şi pe ceilalţi Franki. Nu pentru că-l îngrijiseră. Firește, balsamurile puse pe rană şi injecţiile pe care Timo i le făcuse în braţ îl puseseră pe picioare mai repede şi mai sigur decît ar fi făcut-o ierburile şi cataplasmele Învăţaţilor. Dar recunoştinţa nu era cea dintîi însuşire a silvestriilor. Ce-l oprea pe Rob să fugă era curiozitatea.

— Lumea e foarte mare, îi explicase Timo vînătorului, dar trebuie s-o cunoaştem în întregime. Aşa vrea Marele Ober.

— Cine e Marele Ober ?

Timo clătinase din cap, cu grijă amuzată.

— E cu putinţă să nu ştii nici asta ? Păi atunci ce ştii despre Lume ? Ce spun Învăţaţii Hoardei tale ?

— Spun aşa : *„Lumea e rotundă. Ce e sus e jos şi ce e jos e sus“*. Mai spun : *„Numai Lumea adăposteşte viaţa, iar Suişurile şi Paludele adăpostesc Lumea. De jur împrejur e ţara Morţilor şi a Zombilor“*.

— Crezi, aşadar, că Nepo, Joq, Carel şi cu mine sîntem Zombi ?

— Nu, nu cred. Cine-i Marele Ober ?

— Stă scris în Bunele Memorii.

— Ce sînt Bunele Memorii ?

Timo rîsese fără răutate, niţel cam trist.

— Văd că eşti sălbatic, de-a binelea. Bunele Memorii spun : *„La început a fost Marele Ober. A făcut*

soarele, care-i lumina și căldura vieții. Apoi a făcut Lumea și a pus-o să se învîrtească în jurul soarelui. Apoi a dat oamenilor Lumea și le-a spus: Împliniți Menirea".

— Menirea ?

— Ei bine, uite, tocmai de asta am coborît în junglă, cu cine a vrut să mă urmeze. Căci oamenii au uitat Menirea. Magii și pontifii ne bat la cap cu incantații, dar nu-s în stare să lămurească Menirea. Eu vreau să știu.

Rob nu înțelegea nici jumătate din cîte-i povestea Timo, dar vorbele lui lucrau într-însul. Și el era însuflețit de o obscură nevoie de a cunoaște, și ei se simțea nemulțumit cînd Învățații repetau litaniile cu dogme și precepte. Oamenii Hoardei îi spuneau Rob-cel-Singur pentru că vîna pe seama lui, rămînea uneori departe de tabără preț de mai multe stingeri, nu-și povestea niciodată explorările la marginea Suișurilor și a Paludelor.

— Dacă-ți arăt drumul spre Palude ai să treci de ele ? îl întrebase pe Timo.

— Fără îndoială. Va trebui. Bunele Memorii spun : *„Lumea e un lucru încheiat, căruia i se cunosc capetele".* O fi fost cîndva adevărat, dar, să mă ierte Marele Ober, azi nu mai e de fel. Umblu ca să cunosc capătul Lumii.

— Lumea e rotundă, rînjise atunci Joq. Ai să te pomenești acasă.

— Dacă te îndoiești, de ce mă urmezi ?

— O ! mie-mi place să pun un picior după celălalt.

În clipa aceea Joq nu se prea putea deda plăcerii, pe care o pretindea favorită. Picioarele li se încleiau

în humusul spongios. Erai nevoit să te pleci peste fiertura puturoasă, trăgîndu-ţi genunchiul cu amîndouă mîinile. O dată un picior eliberat, trebuia să-l extragi pe celălalt. Uneori piciorul se ivea fără cizmă.

— N-o să mai ajungem, spuse Nepo, cu ochi arşi de sudoare şi lacrimi.

Făcea tocmai gestul de a-şi arunca sacul dorsal, prea greu, cînd Rob se opri, cu mîna ridicată:

— Ascultaţi!

Zgomotul unei fierberi surde ajungea, prin junglă, pînă la ei.

— E Apă Vie!

In ciuda istovirii, coloana îşi grăbi anevoie mersul. Împroşcaţi cu mîl, şerpi de apă şi cîteva false şopîrle cu creastă albastră o luară la goană.

Chiar fără a se mai descotorosi de catrafuse, călătorii dădură năvală sub trîmba de apă ţîşnind din frunziş.

— Încă o sută de paşi şi beam din noroiul ăsta clocit, strigă Joq, după ce rămăsese timp de cinci minute cu gura căscată, cu braţele desfăcute sub cascada răcoroasă.

— Umpleţi toate bidoanele, porunci Timo. Nu ştim cînd o să mai dăm peste o Apă Vie.

In timp ce vorbea, se căţărase pe un trunchi pentru a cerceta gura de apă, gîtuită de un tub regulator. Ceea ce văzu îl cufundă într-o mare mirare.

— Dă-mi securea, îi strigă lui Nepo, acoperind zgomotul cascadei.

Pe măsură ce toca lianele, făcînd să cadă aracii împletiţi, smulgînd rămurelele parazitare şi muş-

chiul, se ivea o suprafață negricioasă, aproape netedă. Unealta sună, fier pe fier.

— Dar e un distribuitor ! exclamă Joq.

Timo smulse un ultim ghem de liane, eliberînd un volan mare, ros de rugină. În van încercă să-l urnească.

— Un distribuitor de apă, ca la noi, spuse uluit. Priviți, are pînă și placa, purtînd numărul și schema instrucțiunilor. Cu ochii scăpărînd de excitare, coborî de unde se cățărase. E un semn, strigă el. Semnul că Lumea nu se oprește la Suișuri, după cum se văicăresc pontifii, și că o putem cerceta. Acum sînteți convinși ? Moartea nevăzută trebuia să ne surprindă pe toți, dar Scormonitorul n-a cîntat o singură dată, semnalînd radiațiile. Era cu neputință, chipurile, să te încumeți în junglă, dar de cînd o străbatem soarele s-a și stins de opt ori și nu simțim altceva decît durerile oboselii. Silva trebuia să fie plină de minuni monstruoase, de spurcăciuni de neînchipuit, și n-am aflat într-însa decît animale ce pot fi ucise, un om care vorbește ca și noi și un distribuitor de apă dintr-un tip standard. Credeți acum că Paludele pot fi străbătute ?

*

Alcătuite din trunchiuri legate grosolan cu ajutorul lianelor, cele două plute înaintau anevoie printr-un labirint de rădăcini-picioroange. Prăjinile înfipte în noroi slobozeau miasme, ce stăruiau apoi îndelung sub bolta manglierilor și paletuvierilor [1].

[1] Copaci cu rădăcinile ca niște picioroange, crescînd în mlaștinile regiunilor calde.

— De două zile înaintăm lateral în raport cu soarele, spuse Timo. Dacă urmăm tot așa, o să ne pomenim la punctul de plecare.

— Spărtura nu mai e departe, răspunse Rob. Pe acolo putem ieși din mlaștină și atinge uscatul. E singurul drum pe care-l cunosc.

— N-ai mers niciodată mai departe ? De ce ?

Rob lăsă capul în jos.

— Eram singur. Mi-a fost frică. Apoi, Învățații au bănuit că explorasem Paludele pînă la capăt și mi-au spus : „Apropiindu-te de marginile Lumii nu te pui în primejdie numai pe tine, ci totodată și Hoarda".

— Și acum ?

— Acum vreau să merg cu tine. Cred ce crezi și tu. Marele Obor a făcut lumea pentru oameni și oamenii trebuie să cunoască Lumea.

Joq, care conducea prima plută, făcu fără veste un semn nerăbdător.

— Tăceți, aud un zgomot.

— Ajungem la spărtură, spuse înăbușit Rob.

După pădurea scăldată în mlaștini, după îngustele tunele vegetale cu zăpușală copleșitoare, se lărgea o ieșire, o gură, aproape de golf. Între două margini de un verde exuberant, apele libere se întindeau pe mulți kilometri. Plutea o ceață ușoară.

— Vine ceva, șopti Joq.

Amîndouă plutele se vîrîră sub rădăcinile-picioroange ale unui manglier și cei cinci așteptară într-o nemișcare crispată.

O formă ieșea încet din ceață, o siluetă alungită, care li se păru exploratorilor uriașă, cum luneca pe apă cu un zumzet ușor.

Patru siluete se aflau în picioare, nemişcate la prova motoscafului cu mai multe punţi. A cincea ţinea cîrma. Nava trecu agale destul de aproape de ascunzătoare şi se afundă din nou în brumă, în direcţia Paludelor. Rob se simţi cuprins de un frig cumplit.

— Zombii !

Lîngă el, Timo şi ceilalţi păreau amorţiţi de nelinişte.

— De data asta ne-am ars, şopti Nepo. Chiar că am ajuns în ţara Morţilor Umblători.

— Cine zice asta ? întrebă Timo, cu glas uscat.

— Nu ne spune că erau oameni. Ai văzut, ca şi noi, cît stăteau de ţepeni. Le-ai văzut chipurile nemişcate şi ochii încremeniţi. Ai văzut cum semănau între ei. Sînt Morţi Umblători. Am ieşit din Lume. Marele Ober să ne ajute !

— Destul ! i-o tăie aspru Timo. Oare Morţii Umblători nu se ivesc şi pe meleagurile noastre ? Oare vecinii noştri, Dutchii şi Lattii, nu i-au văzut şi ei, ca şi noi ? Şi chiar Rob, care, Ober ştie de ce, le zice Zombi, nu ne-a spus că se arată uneori şi în junglă ?

Palid şi cu buzele uscate, Nepo îl privea fără să înţeleagă. Un tic pricinuit de spaimă făcea să-i zvîcnească pleoapa stîngă.

— Îndrăzniţi să spuneţi că ţara Frankilor le aparţine, numai pentru că se arată pe-acolo ? urmă Timo. Ah ! frumoşi patrioţi mai sînteţi ! Eu spun că Umblătorii nu-s la ei acasă aici, cum nu-s nici cînd vin pe la noi. Pe Siriz, amintiţi-vă Bunele Memorii : *„Marele Ober a făcut Lumea şi a pus-o să se învîrtească în jurul soarelui. Apoi a dat oamenilor*

Lumea". Ridică violent brațul în văzdduh, cu arătătorul întins, și răcni sălbatic : Atîta vreme cît vom avea soarele deasupra capului, ne vom afla în Lume. Și atîta vreme cît vom fi în Lume, vom fi acasă !

— Bine zis, strigă Joq. Oricum, nu mai avem vreme să ne întoarcem. La arzător cu preceptele !

— Sacrilegiu ! bîlbîi Nepo, desenînd în aer semnul Infinitului.

— Nu-i nici un sacrilegiu, se amestecă potolit în vorbă Carel, căci stă scris : *„Împliniți Menirea"*. Restituționiștii, printre care mă număr, știu că magii și pontifii au alterat înțelesul Bunelor Memorii. Acum multă vreme s-a petrecut ceva, care a făcut ca Menirea să fie uitată, și e o datorie sfîntă s-o redescoperim.

— Siriz ? rînji Nepo.

— Poate, răspunse cu blîndețe Carel. În Memorii se află fraza asta, atribuită lui Ober — binevoiască să ne ajute — și căreia nici un comentator n-a izbutit să-i pătrundă înțelesul adînc: *„Îl veți cunoaște pe Siriz..."*

— Dar Siriz e răul. Să juri pe Siriz înseamnă să huleşti !

— Așa zic pontifii. Și-și dau aere.

— Prostii și fleacuri, întrerupse Timo. Vă certați ca magii știrbi în pragul sălii cu coloane. Un singur lucru contează : mergeți, sau nu mergeți ?

— Merg, că asta-i tot ce știu să fac, spuse Joq.

— Merg, că trebuie, spuse Carel.

— Merg, dacă mergeți, spuse Nepo.

— Merg, spuse simplu Rob.

Timo își înfipse cu putere prăjina în noroi și se opinti :

— Atunci să nu ne mai certăm ! La drum !

*

Cînd Rob ajunse în vîrful colinei un simţămînt de măreţie îi umflă pieptul. Orice s-ar mai întîmpla de aici înainte n-avea să regrete că-l urmase pe Timo.

— Pe Siriz, e mai frumos decît în ţara Frankilor, şopti Joq uluit.

Rob nu cunoştea ţara Frankilor. Fusese înconjurat dintotdeauna de junglă şi însăşi noţiunea de deschidere panoramică îi era străină. Toate descrierile pe care Timo le încercase nu reprezentau pentru silvestru decît abstracţiuni de neînţeles. Pricepea abia acum.

Împestriţată de ogoare şi de păşuni, pătată de dumbrăvi, crînguri şi codri, străbătută alene de o apă unduitoare, cîmpia nesfîrşită i se întindea la picioare. Foarte departe, la dreapta şi la stînga, peisajul părea că suie într-o pantă nespus de blîndă pentru a se topi în strălucitoarea lumină a soarelui. Drept înainte, privirea ajungea pînă la o asemenea depărtare că Rob parcă ameţi. O ceaţă albăstruie învăluia munţii cei mai din fund, dar simţea că nici acolo nu era capătul Lumii.

Timo scosese, dintr-o cutie de piele tare zgîriată, o sculă părînd foarte veche, foarte uzată, şi căreia-i zicea apropietor. Cu o neliniştită curiozitate, Rob îşi lipise uneori ochii de el. Ce era departe părea să se apropie dintr-o dată, dar, cînd întindeai mîna, nu dădeai decît de gol. Se vedea limpede că-i vorba de magie.

— Face parte din Moştenire, spunea Timo.

La el vorba asta părea să lămurească tot.

— Pentru Ober ! Ce vezi ? strigă Carel. Nu ne lăsa să aşteptăm.

— Văd... văd nişte animale care pasc. Credeţi-mă sau nu, dar sînt nişte vaci.

— Vaci ? Ca ale noastre ?

Carel aproape că-i smulse apropietorul din mînă.

— Sirize ! N-a înnebunit. Vaci frumoase şi bune, cu ugerul umflat ! Vaci, nici mai mult nici mai puţin, vaci ! Mare e Ober şi noi am fost nişte tîmpiţi. Muta încet scula : Şi iată... Nu, nu mă înşel. Iată o şosea şi... şi iată o casă, două case.

Timo îi luă repede apropietorul şi începu să scotocească valea. Carel aţintise o privire extatică spre depărtări.

— Bunele Memorii îşi vor recăpăta înţelesul deplin. Căci am ieşit din Lume şi am găsit Lumea. Ne-am dus în altă ţară, ci iată că-i vorba de aceeaşi ţară. Adevărat zic vouă, pontifii au minţit. Nu electrocutînd nişte capre bătrîne îl vom cinsti pe Ober, ci explorînd Lumea. Căci asta e Menirea.

— Poate că-i vorba de magie, spuse prudent Nepo. Cînd vrea să te piardă, Siriz te vrăjeşte.

— Mai slăbeşte-ne cu Siriz ! Nu-i decît un cuvînt din Bunele Memorii. Un cuvînt de care magii abuzează, ca să ne sperie.

— Priviţi ! strigă fără veste Joq, cu glasul schimbat.

Degetul lui arăta spre piciorul colinei. Ivite din tufişuri, cinci siluete se desfăşurau în trăgători pentru a sui coasta. Puteai ghici că altele mai erau ascunse.

— Ne-au văzut, spuse liniştit Timo, cu ochii lipiţi de sticlele apropietorului. Vin spre noi.

— Să fugim, se tîngui Nepo.

Dar nu se clinti nici cu un pas.

— Sînt oameni, urmă Timo. Atîta tot.

— Ce ţin sub braţ ?

— Arzătoare ca ale noastre. Ştiţi cine sînt ? Grăniceri, atîta tot. Grăniceri de felul celor ce păzesc, în ţara Frank, împrejurimile colinelor din zona oprită. Nu mişcaţi, nu faceţi nici un gest care să-i neliniştească.

Rob se apropie pe nesimţite de Timo şi încremeni, la un pas în urma lui. Era plin de teamă, dar şi de o încredere oarbă în cel pe care se hotărîse să-l urmeze.

— N-o să stăm aşa, fără să facem nimic, spuse Joq. Să plecăm sau să ne batem.

— Nu vă mişcaţi ! repetă sec Timo, lăsînd jos apropietorul. Au arzătoarele îndreptate spre noi, iar colo, în pădurice, mai sînt cel puţin douăzeci.

Cel dintîi năvălitor se apropiase. În vreme ce tovarăşii lui înconjurau micul grup, înainta cu paşi siguri, cu arzătorul la şold. Ochii-i aveau mobilitatea neliniştită a unei fiare la pîndă.

Timo îşi ridică mîna deschisă, cu palma înainte.

— Nu sîntem duşmani. Venim din ţara Frank, pentru a cunoaşte Lumea. Sîntem fraţii voştri.

— Sîntem fraţii voştri, repetă Carel, cu un fel de exaltare.

Chipul grănicerului rămase din piatră. Arzătorul i se afla chiar în dreptul sternului lui Timo.

— Uariu ? Uatariu dohiner ?

Pe trăsăturile lui Timo se citi zăpăceala.

— Nu înțeleg ce spui. Ce limbă vorbești ? Nu înțelegi franka ?

— Uariu ? Fromuer, duiucom ?

Carel îl privi uluit.

— Fabulos, șopti el. Fabulos !

— Ce s-a întîmplat ?

— Asta... cred... cred că vorbește ricana.

— Nu se poate. E... e o limbă moartă, dinaintea Bunelor Memorii. Limba unui popor dispărut. Abia dacă Pontifii mai izbutesc s-o descifreze pe vechile scheme și... și nimeni nu mai știe nici cum se rostea.

— Ei știu, pe cît se pare.

Șeful patrulei întinse mîna către arma lui Timo, rostind cu glas aspru cîteva cuvinte.

— Faceți ca mine, porunci Timo. Dați armele. Ce-a fost mai greu a trecut. Acum n-au să mai tragă.

— Broter, spuse Carel, dîndu-i arzătorul, cu patul inainte. Ve ar broter.

— Ce tot vrăjești ?

— Încerc să comunic cu el. Am învățat puțină ricană cu Pontifii. Dar trebuie să aibă un accent îngrozitor. Punîndu-și mîna pe piept, mai spuse o dată : Broter, broter !

Șeful patrulei abia îl învrednici cu privirea și făcu un semn. Coloana se puse în mișcare, în direcția văii.

2

— Timo are să se întoarcă.

— Timo are să se întoarcă și vor ști.

— Nu vor să știe, dar Timo îi va face să-și dea seama.

— Timo are să se întoarcă şi vor şti.

— Nu vor să ştie, dar Timo-i va face să-şi dea seama că-i aşa.

— După ţara asta e o altă ţară, şi apoi alta, şi încă una...

— Şi, după ele, iarăşi altele.

— Ce tot bodogăniţi, tîmpiţilor ?

Raza unui reflector lumină fără milă coasta delu-şorului, totemurile de lemn sculptat, copăceii sub care vreo doisprezece oameni se aflau aşezaţi sau lungiţi. Lumina albă parcă-i fixase, ca pe o fotografie.

— V-am spus, domnule armaş, nu-s decît prietenii Nebunului.

Un uriaş cu casă înaintă în lumină. În spatele lui străluciră ţevile mai multor arzătoare.

— Prieteni ai Nebunului sau cetăţeni de treabă, după stingere n-au ce căuta prin parcuri.

Înainta hotărît printre cei ridicaţi în coate pe iarbă şi care-l priveau clipind, nu fără o urmă de ironie.

— Nu-i nevoie să faceţi băşcălie de mine, răcni armaşul. Ştiu că Prea-Cinstitul vă ocroteşte. Vedeţi numai să nu-i puneţi răbdarea la încercare.

Se opri în mijlocul cetei, clătinîndu-şi capul cu un dispreţ strivitor.

— Frumoasă adunătură ! Un sălbatic din Mlaştini, trei zăpăciţi veniţi de la Pupă şi toată drojdia oraşului... Tu cine eşti ?

— Mă numesc Shuan, domnule armaş. Lucrez la uzinele de îngrăşăminte. Clasa Patru A.

— Ei aş ! Şi tu ?

— Prokov, arhivist la biblioteca centrală. Clasa Doi B.

— Şi-l aştepţi şi tu pe Nebun ?

— Da.

— Se zice : da, domnule armaş.

— Da, domnule armaş.

— Şi crezi şi tu că sînt mai multe lumi ?

— Nu mai multe, domnule armaş. O singură lume mare, fără sfîrşit şi din care nu însemnăm decît o parte.

— Aiureli !

— Cînd se va întoarce Timo, veţi ajunge să credeţi.

— Destule obrăznicii, ţîcniţilor ! Pînă una alta, ştergeţi-o din parc, tîrîie-brîie, palavragii păcătoşi ce sînteţi... Hai, în picioare !

— În locul dumitale, armaşule, n-aş face una ca asta, spuse un bărbat care rămăsese pînă atunci tăcut dincolo de un bazin cu muşchi, în care o ţîşnitură de apă cînta uşurel.

Cu fălcile încleştate de mînie, armaşul făcu trei paşi în direcţia necunoscutului, apoi se opri deodată, descumpănit.

— Ei bine ? întrebă celălalt.

— Vă rog să mă iertaţi, domnule ofiţer, eu... nu v-am văzut. Nu credeam... Nu mi-aş fi închipuit...

— Te scutesc să-ţi oboseşti inteligenţa. Mulţumeşte-te să aplici legile. Accesul în parc e liber, după, ca şi înainte de stingere, nu-i aşa ?

— Fără îndoială, domnule ofiţer.

— Atunci ia-ţi patrula de aici.

Cînd se făcu din nou întuneric şi paşii soldaţilor se auziră tot mai slab, Joq se puse pe rîs.

— I-ai închis gura, Ahern. Să dea peste un ofiţer printre prietenii Nebunului... Chestia asta l-a întors pe dos.

— Nu vă tot bizuiţi pe autoritatea mea. În ziua cînd Prea-Cinstitul se va lepăda de voi...

— Ai să te lepezi şi dumneata ?

— Greu de spus. Ştiţi ce părere am despre Timo. Dar oamenii sînt împotriva lui.

— Nu toţi. La urma urmei, îi stîrnesc mai ales pontifii.

Rob se depărtase cu cîţiva paşi şi, tolănit în iarbă, privea distrat miile de puncte luminoase ce înstelau o parte a spaţiului, mai jos de el.

În junglă, cînd avea loc stingerea, bezna era deplină. Cel mult cîteva focuri mai clipeau slab uneori, departe deasupra capului lui, şi Rob ştia atunci că o Hoardă pribegea sau că vînătorii făceau popas într-o poiană. Aici, în ţara Ricană, luminile vii erau ale unui oraş, iar, stînd cu mîinile pe după ceafă, Rob îşi închipuia miile de bărbaţi şi de femei trăind acolo în casele lor fără acoperişuri.

Zîmbi uşor. „Dacă m-aş înapoia să le povestesc toate astea Învăţaţilor, ar pune Hoarda să mă bată cu pietre."

Fără a se înfumura, Rob se simţea mai presus de toţi Învăţaţii silvei. Trecuse peste teama faţă de Intruşi, îi urmase, ştia acum că dogmele şi preceptele nu erau decît legende şi bălmăjeală şi că Timo-i dusese către mai mult adevăr. Acum era încredinţat că, departe de a închipui hotarele Lumii, Suişurile şi Paludele nu fuseseră decît nişte piedici caraghioase, cărora numai neştiinţa şi teama le dăduseră însemnătate.

De un singur lucru îi părea rău : că Timo refuzase orice tovărășie pentru urmarea călătoriei și coborîse singur în adîncuri.

— Unde te duci, Timo, și de ce nu ne vrei și pe noi ?

— Pînă acum, de pe coline în silvă, și din silvă în palude, puteam vedea unde vă duc și toate descoperirile noastre, așa uimitoare cum erau, nu contraziceau întru totul preceptele. Azi lucrurile stau altfel. N-am dreptul să vă tîrăsc cu mine în adîncuri.

— N-ai dreptul nici tu să te duci acolo, strigase Nepo, ca un apucat. Bunele Memorii sînt categorice : *„Nu te vei duce la suprafață căci e tărîmul Morților Umblători“*. Și mai scrie încă : *„Dacă din întîmplare sau nu, stabilești o legătură între sus și jos, atunci va veni sfîrșitul a toate“*.

Rob simțise spaima străbună, ca și Carel, ca Joq, ca prietenii Ricani ce-i înconjurau, dar nu încercase să-l oprească pe Timo. În subsolul bătrînei clădiri nelocuite, datînd de la Cei Vechi, la lumina lămpilor frontale, se uitase fără o vorbă cum Shonn și Prokov urneau volanul greu, de tuci. Un miros de rugină, de mucegai și de ozon urcase din adîncuri, atunci cînd panoul masiv se răsucise în țîțîni.

Cu sacul în spinare, Timo trecuse peste pasarelă și se vîrîse în gaura îngăduind trecerea unui singur om.

— Nu faceți mutrele astea, spuse el. Și nu mai tremura, Nepo. Mulțumește-le, mai degrabă, prietenilor Ricani că ne-au primit printre ei și ne-au învățat limba lor. Mulțumește-le celor care au crezut ce credem și noi, și ne-au îngăduit să ne

urmăm căutarea. Mulţumeşte-i lui Shonn, care ne-a destăinuit existenţa puţului şi lui Prokov, care ne-a făcut rost de cartea din vechime, descriind reţeaua comunicaţiilor subterane. Nu vă temeţi, prieteni, am să mă întorc.

Deschisese gura ca pentru a mai spune ceva, se răzgîndise şi începuse să coboare scara metalică, ale cărei trepte înguste vibrau în întuneric.

După o clipă lungă Shonn închisese binişor panoul, în care Rob săpase nişte semne, pe care nu le putea citi : *Puţul nr. 16. Acces la galeriile 21—40.*

— Dacă Timo se mai întoarce cîndva... spunea acum Ahern.

Rob se ridică în umbră.

— Şi de ce nu s-ar întoarce ?

— Nimeni n-a coborît încă în adîncuri.

— Nimeni nu depăşise nici Suişurile, nimeni nu străbătuse jungla, i-o întoarse Carel. Am făcut-o, cu toate astea, şi v-am găsit pe voi, oameni ca şi noi. V-am învăţat ce ştiam şi ne-aţi învăţat ce nu ştiam. Am aflat astfel că altădată, în vremi tare îndepărtate, Lumea nu era decît o singură Lume, în care trăiau laolaltă Frankii, Lattii, Ricanii, Sovii şi alţii. Şi ştim acum că a sosit vremea ca oamenii să se adune din nou şi să formuleze încă o dată Menirea.

— Bine zici frate predicator, grăi Joq în derîdere. Du-te şi spune-le toate astea pontifilor.

— Aici voiam să ajung, adăugă Ahern. Dacă Timo se întoarce, mă tem să n-aibă necazuri serioase. Consiliul s-a întrunit şi a încercat să-l înduplece pe Prea-Cinstit. Ştiţi că sosirea voastră în ţara Mericană — pe care, nu ştiu de ce, conti-

nuați s-o numiți Ricană — a pricinuit unele tulburări. Poveștile, pînă și existența voastră, au zdruncinat o groază de idei primite de-a gata. Nu vă prea faceți iluzii : sînteți tolerați, și nimic mai mult.

— Dar nu-s chiar toți porniți împotriva noastră, spuse Carel. Chiar dumneata, Ahern, Ofițer al Înaltei Case, ne ții partea. Iar Shonn și Prokov au venit la noi, la fel ca Pol, Grișa, Tubbs și Aldyss și Sadko...

— Fără îndoială, dar ultima faptă a lui Timo a izbit opinia publică într-un fel tare neplăcut. A coborî în adîncuri e un sacrilegiu...

— În țara Frank am uitat pînă și de existența puțurilor de coborîre. De ce-i un sacrilegiu să redescoperi ceva uitat ? Asta nu pricep.

— Timo riscă să aducă de acolo ceva nou. Tot ce-i nou stinghereşte. E nevoie să fiu mai lămurit ? Popularitatea lui Timo și ideile pe care le seamănă îi stingheresc peste poate pe pontifi. Au acum un prilej nimerit pentru a scăpa de el.

— N-au să îndrăznească. Prea-Cinstitul...

— Prea-Cinstitul nu face filantropie, ci politică.

Rob se lăsă din nou pe spate, privind luminile depărtate ce scînteiau acolo sus, peste capetele lor. Pălăvrăgeala nu-l interesa. Numai ce spunea sau făcea Timo avea însemnătate.

Așa că fu nespus de fericit auzind glasul lui Timo, care-i striga în noapte.

*

— Dar dacă vă spun că-i adevărat, că l-am văzut...

Pontiful Curtins se ridică, înfundîndu-şi vechea tichie de pînză peste lungile plete cenuşii.

— N-am să mai ascult, Prea-Cinstite. Scornelile pe care acest străin le-a răspîndit printre ai noştri şi pe care urmează să le apere aici sînt o ocară pentru domnia voastră, pentru Consiliu, pentru întregul nostru popor. Să recunoască pe loc că minte, sau, de nu...

Prea-Cinstitul trase de un nasture al tunicii, gata să se rupă, se prefăcu a răsfoi plictisit cîteva hîrtii aflate pe masa lui de lemn alb, apoi se întoarse către Timo.

— Recunoşti... ?

— Nu recunosc nimic ! explodă Timo, ridicîndu-se între cei doi armaşi care-l păzeau. Nimic. Ieri v-aţi plecat cu luare-aminte urechea la spusele mele, Prea-Cinstite. De ce vreţi acum...

— A luat în deşert numele lui Ober, îi tăie vorba pontiful Curtins.

— A dat ochii cu Umbrele, strigă un altul.

— Ce numiţi Umbre sînt roboţi, răcni Timo, nişte simple maşini. Iar Ober n-a fost decît un om, un om ca voi şi ca mine, mort de mai bine de două mii de ani.

Se străduí să se liniştească. Privirile-i trecură încet peste întregul podium murdar pe care publicul se înghesuia, ţinut la respect de gărzi în haine kaki. Rob se afla în primul rînd, ca şi Carel, Joq, Shonn, Grişa...

— Ascultaţi, spuse el cu un glas stăpînit, uitîndu-se spre Prea Cinstitul care încerca să-i ocolească privirea. Ascultaţi-mă, povestesc doar ce am văzut

şi ce ştiu. Lumea, ceea ce numiţi lume, nu-i nimic altceva decît o Navă...

— E intolerabil ! explodă pontiful Curtis.

— O navă, urmă Timo, ridicînd glasul. O corabie, un vas făcut de mîna omului...

În sală răsunară cîteva rîsete.

— Navă, corabie, vas, ori ce nume am da Lumii, ea e Lumea, spuse împăciuitor Prea-Cinstitul.

— Nu vreţi să înţelegeţi. Nava, vasul nu e decît un pai, un fir de praf în adevărata lume. Eu, Timo, am văzut. Am coborît în turelele de observaţie, obturatoarele s-au deschis pentru mine şi ochii mei au văzut adevărata lume.

— Şi cum e adevărata lume ? întrebă mieros pontiful Curtins.

— N-aş putea s-o descriu, răspunse grav Timo. E ceva... ceva ce n-are margini. Cînd am văzut-o pentru întîia dată am căzut în genunchi şi mi-am pus palmele peste ochi. Am răcnit de teamă şi am plîns în faţa frumuseţii...

În asistenţă, mulţi se hlizeau. Doar Rob, Joq şi ceilalţi îl priveau cu seriozitate, dar citi neînţelegere în ochii unora dintre ei.

— Nu-i poţi descrie unui orb lumina, strigă Timo. Cum vreţi să explic universul unor prizonieri închişi într-un cilindru ?

Rîsetele se porniră şi mai şi. Cei din gardă fură nevoiţi să dea afară trei inşi care imitau strigătele unor animale.

— Un cilindru ? Nu te prea înţeleg, spuse cu o ironie condescendentă Prea-Cinstitul.

— Lumea... în sfîrșit, lumea asta, în care trăim, nu-i decît un cilindru, o teacă metalică făurită de Cei Vechi...

— Și oare unde să se fi aflat Cei Vechi, înainte de a făuri Lumea? întrebă cu șiretenie Prea-Cinstitul.

— Pe lumea de baștină, pe Pămînt, care e o planetă, un bulgăre uriaș călătorind prin spațiu.

— Ai spus „pe Pămînt". Trebuie să înțelegem „înăuntru", îmi închipui?

— Nu. La suprafață.

— Cei Vechi, vrei să spui, se aflau la suprafața unui bulgăre ce se rotește prin spațiu?

Timo plecă fruntea, copleșit.

— Da, Prea-Cinstite. Întocmai!

Adevărate urlete de veselie izbucniră în rîndurile publicului, pe cînd pontiful Curtins se ridica din nou, cu arătătorul întins.

— Mi se pare că lucrul e vădit. Acest nebun nu iartă nici un Precept și se complace în a le batjocori, unul după altul. Prea-Cinstite, e timpul să i se ceară să-și mărturisească minciunile. Vorbele lui sînt în asemenea măsură vorbe de hulă, încît chiar unul dintre prietenii lui a venit să ni le spună. Întrebați-l pe vinovat dacă-l cinstește pe Ober!

Timo ridică din umeri, istovit.

— Îl cinstesc pe Ober ca pe omul care a conceput nava. Ce vreți mai mult?

— Ardeți-l! strigă un glas isteric din fundul sălii. Ardeți-l! A fost cît pe ce să ne piardă pe toți!

Timo se întoarse încet şi-l văzu pe Nepo, cu trăsăturile descompuse, cu buzele răscolite de un freamăt nervos, desenîndu-şi neobosit pe inimă semnul apărător al Infinitului.

*

Rob înlătură repede ultimul strat de ramuri. Plutele se iviră, pe jumătate împotmolite în noroi.

— Ştiam că ăsta e locul, spuse el. Ne-am uitat bine, ca să-l putem recunoaşte.

Puse mîna pe una dintre cele două prăjini şi începu să scoată din capcana cleioasă o ambarcaţiune rudimentară. Shonn căsca ochii uluiţi.

— Cu astea vreţi să plecaţi ?

— N-am venit cu ele ? i-o întoarse Joq. Şi acum ştim drumul.

— Ne-ar fi plăcut să rămîneţi în mijlocul nostru, adăugă Shonn.

— Ştiţi că nu se poate. Trebuie să le spunem alor noştri ce a descoperit Timo.. Trebuie să le destăinuim că, din nou, cunoaştem Menirea. Cuvintele prietenului nostru sînt prea minunate pentru a fi uitate. Şi, de vreme ce Prea-Cinstitul a îngăduit să fie ucis, vom vorbi, vom striga noi în locul lui.

— Timo ar fi putut supravieţui, spuse Ahern, cu glasul gîtuit. Ar fi fost de ajuns să-şi recunoască în public greşelile şi să ceară iertare în faţa Consiliului.

— Dar n-a făcut-o, strigă pătimaş Carel. Nepo s-a lepădat de el şi l-a denunţat, dar Timo nu s-a muiat. Ne-a văzut pînă şi pe noi şovăind şi temîndu-ne, dar nu s-a supus. Iar, cînd l-au dus la incinerator, dacă s-a înspăimîntat, n-a arătat-o şi ultima

lui frază a fost : „Ce am spus e adevărul adevărat".

Carel își ascunse fața în palme.

— L-am lăsat să moară !

— N-aveam ce face, spuse Ahern, punîndu-i mîna pe umăr. Și poate că Nepo trebuia să ne trădeze, poate că Timo trebuia să piară pentru ca adevărul să se poată răspîndi. Gîndiți-vă la emoția provocată de execuție. Pînă atunci oamenii rîdeau, dar moartea lui i-a răscolit. Erau dispuși la farsă, dar nu la tragedie. Consiliul a înțeles atît de bine schimbarea asta, încît a poruncit ca prietenii Nebunului să fie lăsați în libertate.

— În ori ce caz, fapta lui Nepo nu i-a purtat noroc, spuse Joq, cu dinții încleștați.

— Credeți că Nepo a căzut, într-adevăr, din greșeală în mașina de strivit deșeuri ? întrebă Ahern.

— Cum ? Să-l fi împins careva ?

— Sărmanul Nepo... N-a avut nevoie de nimeni.

— Ei bine, e tot ce avea mai bun de făcut, scrîșni Joq.

Glasu-i era mușcător, dar îl simțeai zguduit.

— Îmbarcă-te, îi strigă cu asprime Carel, care sărise pe plută, alături de Rob. Trebuie să apucăm a străbate Paludele înainte de stingere.

Se proptiră în lungile prăjini și pluta improvizată se dezlipi încet de malul noroios, pe care Ahern, Shonn, Prokov și ceilalți rămaseseră strînși la un loc, nemișcați și tăcuți, cu trăsăturile încețoșate de o emoție stăpînită.

*

Acum era ca înainte de marea căutare. Carel și Joq se îndreptaseră cu cîteva ore mai înainte către

Suișuri, în drum spre țara Frank, și el redevenise Rob-cel-Singur, vagabond prin mărăcinișuri.

Cu un genunchi în pămînt, cu mîna stîngă sprijinită pe aruncătorul-de-săgeți, privea de sus focurile Hoardei, sclipind slab în bezna junglei. Pentru întîia dată se temea de ai săi.

Umbrele Învățaților se lungeau în poiană, înaintea silvestrilor stînd pe vine. Rob nu le auzea litaniile, dar le-ar fi putut recita pe dinafară :

„Lumea e rotundă. Ce e sus e jos și ce e jos e sus".

— Proștilor, șopti Rob, proști bîlbîindu-se fără să știe, cum să vă lămuresc ce a spus Timo ? Cum să vă fac să înțelegeți că, dacă susul e jos și josul sus, e numai pentru că trăiți într-o lume găunoasă, într-un cilindru uriaș, făcut de mîna omului, și că asta-i mai frumos decît toate trăncănelile voastre ?

„Numai Lumea adăpostește viața, iar Suișurile și Paludele adăpostesc Lumea. De jur împrejur e țara Morților și a Zombilor."

Minciuni, minciuni ! spumega Rob-cel-Singur. Dincolo de Suișuri și de Palude se află alte țări, locuite de alți oameni... Zumzăitul tobelor de rugăciune urca surd pînă la el. Cum să le spun ?... De unde să încep ?.. Au să mă ucidă înainte de a putea sfîrși. Cu toate astea, trebuie să vorbesc. Așa a poruncit Timo.

Glasul lui Timo îi mai răsuna în urechi. Se îmbina cu zgomotul tobelor din junglă :

„Nu e nici un mister. Nu e nici o minune. Am văzut micro-filme și am ascultat benzi sonore vechi de zeci de generații. Roboții-memorizatori mi-au explicat cine a fost cel numit Marele Ober. Se numea în

realitate Oberth, Hermann Oberth [1]. N-a fost un zeu, ci pur și simplu un om, un savant a cărui gîndire făcea să înainteze gîndirea umană. El a conceput principiul «cilindrilor de locuit», a dezvoltat noțiunea unui spațiu vital artificial, pentru a instala pentru totdeauna omul în spațiu. Și de asta s-a dat numele lui primei lumi astfel construite, lumii noastre, cea în care ne înmulțim de mai bine de o sută de generații".

— Cum să le explic, atunci cînd eu însumi nu înțeleg nici jumătate din toate astea? își pierdu Rob nădejdea.

Își recită anevoie tot ce-și amintea din poveștile lui Timo, atunci cînd se înapoiase din expediția în străfunduri:

„Spuneți-vă, o dată pentru totdeauna, că trăiți într-o lume artificială. Închipuiți-vă, dacă puteți, o țeavă lungă călătorind prin spațiul nesfîrșit, o țeavă de o sută de kilometri lungime, cu diametrul de opt kilometri (pînă și măsurile astea nu însemnau nimic pentru Rob), un cilindru ce se rotește încet în jurul axei sale, pentru a alcătui pe toată fața lui interioară o gravitație artificială. Închipuiți-vă că de-a lungul axei, la presiune zero, sînt aliniate niște lămpi cu arc al căror curent e furnizat de centrale atomice și termice, complet automatizate, și că flăcările arcului ating temperaturi de 400 grade centi-

[1] Hermann Oberth, născut în 1894, la Sibiu, a fost profesor la Mediaș, unde „cu sprijinul statului român", cum spune în scrisorile sale, a început în 1932 experiențele în domeniul rachetelor, care aveau să-i aducă o faimă mondială. Werner von Braun i-a fost discipol.

grade. Închipuiți-vă că *ăsta* e soarele nostru și că, dacă la șaisprezece ore se stinge automat pentru cîte opt ore, e numai deoarece constructorii Lumii au hotărît așa, deoarece au vrut să reconstituie ritmul diurn și nocturn al propriei lor planete".

În poiană, Învățații începuseră dansul Măștilor, menit să depărteze Zombii, spiritele venite din adîncuri. Rob putea desluși, la lumina vetrelor, vrăjitorii imitînd mersul țeapăn al Duhurilor Rele, peste pieptul cărora se înălțau uriașe măști din fibre vegetale. Sprijinite de tobele pentru rugăciuni, glasurile Hoardei psalmodiau Preceptele.

Cum să le spună ?... De unde să înceapă ?... „Nu-i nici un mister. Nu-i nici o magie." Așa spunea Timo. „În uriașul cilindru construit timp de trei sute de ani au fost aduse milioane de tone de pămînt și de nisip, din care s-au făcut peisaje, lanțuri de coline, văi și cîmpii. Iar cîmpiile au fost însămînțate și s-a dat drumul în văi la animale de toate soiurile. Atunci mii de bărbați și de femei de pe Pămînt au luat loc în lumea artificială și călătoria începu...

Dar, cu trecerea generațiilor, locuitorii lui Oberth au uitat măreția acțiunii ce-i adunase și s-au prăbușit într-un război, fiind pe punctul de a pune în primejdie Nava. S-au folosit de armele cele mai cumplite, inclusiv arma atomică. Ea a pus, într-adevăr, capăt conflictului, dar a contaminat pentru sute de ani partea centrală a navei.

Cînd a dispărut iradiația, se perindaseră douăzeci și cinci de generații. Partea centrală se preschimbase într-o junglă de nepătruns și, de fiecare parte

a junglei, supraviețuitorii vegetau, fără a ști unii de alții.

Printr-un proces de regresiune, măruntele societăți și-au uitat astăzi pînă și originea și nu mai trăiesc decît pe seama legendelor, a miturilor, a obișnuințelor dobîndite, a prejudecăților adînc înrădăcinate în inconștientul lor colectiv."

Rob revedea chipul aspru și totodată liniștit al lui Timo, cînd spusese :

„Ne revine sarcina de a pune din nou în legătură colectivitățile izolate, de a ne apropia iarăși de frații pierduți. Dar, ascultați-mă cu luare-aminte : ăsta nu va fi decît primul pas. Apoi va trebui să luăm, într-adevăr, în mîinile noastre controlul lumii, adică al Navei.

Căci totul e încă posibil. În marea lor înțelepciune, constructorii au prevăzut completa automatizare a lui Oberth. Mașinile au continuat să se învîrtească, atunci cînd oamenii își părăsiseră demult posturile. Roboții depanatori n-au încetat să străbată miile de galerii, întreținînd uzinele subterane, menținînd în funcțiune elementele vitale, inclusiv instalațiile de la suprafață, ca, de pildă, distribuitoarele de apă..."

— Atunci Zombii... ? întrebase Rob.

— Da, Zombii, sau Umbrele, sau Morții Umblători, care de veacuri îl înspăimîntă pe om, nu sînt decît opera lui și n-au fost gîndiți decît pentru bunăstarea și apărarea lui. Am văzut, în adîncuri, universul de metal în care roboții depanatori muncesc, de o sută de generații, pentru ca în lumea asta să se poată trăi mai departe. Am văzut, îndeosebi, încăperea cîrmei, sala de navigație, adevăratul creier

al navei unde, şi acolo, maşinile l-au înlocuit pe omul şovăielnic... Pe toate va trebui să le luăm iar în stăpînire, deoarece toate au fost făcute de om, pentru om, şi deoarece asta e Menirea. Consiliul Mericanilor poate pune să se arunce în aer intrările puţurilor, după cum are de gînd. Acum, cînd ştim, o să regăsim întotdeauna drumul.

Fără veste, bătaia tobelor se făcuse mai puternică. În ciuda depărtării, Rob desluşi o micuţă siluetă legată cu liane, pe care trei Învăţaţi înzorzonaţi în odăjdii o purtau către rugul principal.

Cel care privea de pe vîrful colinei înţelese atunci că, timp de şapte zile la rînd, vînătoarea fusese proastă, că tribul era înfometat şi că avea să jertfească Duhurilor Rele un copil, după un obicei înstăpînit de mii de stingeri.

Sări în picioare, mîriind cu furie neputincioasă. Buzele i se mişcară neauzit, în vreme ce-şi recita cuvintele lui Timo :

„Credeţi că Nava a fost trimisă de Cei Vechi în cer pentru ca urmaşii lor degeneraţi să se bălăcească în noroiul mlaştinilor şi să se coboare la superstiţii şi barbarie ? Ţineţi minte : Lumea asta călătoreşte de două mii de ani prin spaţiu, cu o viteză de cinci sute de kilometri pe secundă. Ţineţi minte şi că va călători încă mai bine de trei mii de ani, înainte de a ajunge la ţintă.

Dar nu-i de ajuns să ştim asta. Mai trebuie ca nici noi, nici copiii noştri, nici copiii copiilor noştri să nu uite care e ţinta. Aşa că, mai ascultaţi şi asta, lucrul de seamă, raţiunea voastră de a fi, care nu trebuie să se mai şteargă din mintea oamenilor : Nava se îndreaptă către o stea pe care Cei Vechi

o numeau Sirius. Asta e Menirea pe care ne-au hărăzit-o. Nu sîntem niște brute, închise fără să știe de ce într-o cutie de conserve, mergînd nu se știe unde. Sîntem navigatori în drum spre lumile noi pe care urmașii noștri le vor explora și coloniza. Sîntem omul în expansiune".

În tunetul tobelor din junglă, Rob-cel-Singur strînse hotărît mînerul aruncătorului-de-săgeți și, cu pași siguri, foarte drept în pieile-i de animale, începu să coboare coasta colinei, îndreptîndu-se către tribul lui.

DANIEL WALTHER

Născut în 1940 la Munster. După studii secundare la Strasbourg, studii de farmacie, părăsite pentru litere, întrerupte și ele de serviciul militar (puțin glorios !). După eliberare, studii de engleză și germană în Franța și Germania. Foarte curînd, ispitit de muză, a încercat, de vreme, aproape toate genurile, de la poezia în mod deliberat și feroce ermetică pînă la teatrul de avangardă, trecînd prin embrioane de romane de toată mîna și un mare număr de nuvele purtînd amprenta fantasticului și a insolitului. Din păcate, toate aceste frumoase realizări au fost parțial oferite în holocaust cu prilejul unui autodafeu voluntar.

În 1965 publică în „Fiction" prima nuvelă *(Străinii)*, urmată de altele, mai ales povestiri de anticipație. Îl preocupă în primul rînd aspectul uman, dar afișează un gust pronunțat pentru tendințele noi din domeniul științifico-fantastic, așa cum se manifestă actualmente în Marea Britanie și S.U.A.. Consideră, dacă părerea lui poate avea vreo importanță, că anticipația e literatura viitorului, în toate înțelesurile cuvîntului. Nădăjduiește să publice cît de curînd o culegere de nuvele, dar lenea lui nativă și o anume înclinație către meditație (pentru a nu o numi distracție) îi interzic ades să alerge la fel de repede ca proiectele lui. Scrie întotdeauna dintr-o singură țîșnire și gurile rele spun că asta se și vede. Nuvela de față e o povestire antimilitaristă de anticipație, cu două sau trei note autobiografice... E căsătorit și exercită profesiunea de ziarist, ceea ce reprezintă o modalitate aproape cinstită de a-și cîștiga existența.

ARDE-MI-ȚI-I PE TOȚI!

Lupta e tatăl tuturor lucrurilor.
Herbert W. Frankie [1]

— Ah, Dumnezeii mamei lor! răcni colonelul. Arde-mi-ți-i pe toți, toată pleava, tot gunoiul ăsta!

Gregor mă apucă de braț. Picături de sudoare-i broboneau fruntea, curgeau de sub cască și-i înnegreau gulerul de pînză bej.

— Începe să-mi fie lehamite, mi-a spus.

— Taci.

— Să tac? De ce? Sînt sătul pînă-n gît de măcelăria asta...

Am ridicat din umeri, întorcînd capul.

Printre ruinele calcinate a ceea ce fusese un oraș, printre grinzile răsucite de explozii se tîrau niște făpturi informe, care pulsau, scoteau sunete șuierate, chiorăieli dezgustătoare.

— Ce oroare! îmi șopti Gregor.

— Da, ce oroare, nu m-am putut împiedica să șoptesc și eu.

— Desfășurarea! răcni colonelul.

O ceată de bărbați se așează ca o amenințătoare barieră întesată cu țevi de pușcă și cu boturile aruncătoarelor de flăcări.

— Băieți, siliți-vă să ochiți ca lumea! strigă colonelul.

---

[1] Sentința asta a lui H. W. Frankie nu exprimă, firește, convingerile lui intime. (Nota autorului).

Băieții — care nu mai erau băieți, de mult — ochiră ca lumea. După cîteva clipe, strigătele încetaseră și nimic nu se mai mișca printre ruinele orașului dușman. Din formele zgîrcite, fără nume, urcau fumulețe grețoase. Puștile cu raze și aruncătoarele de flăcări făcuseră minuni.

— Pe loc repaus ! strigă șeful nostru iubit.

Colonelul nu se împiedica de scrupule, era un tactician subtil și un specialist recunoscut al genocidului. Puteam jura că avea să încheie războiul cu gradul de general-contra-amiral.

Eram mai bine de două mii, un întreg regiment cu arme și bagaje, și treceam printr-un pieptene des regiunea colinelor dintr-al treilea continent de pe Hecate, a șasea planetă gravitînd în jurul Betelgeusei. Făceam treabă bună, iar mesajele ce ne soseau de la Amiralitate ne felicitau pentru cîte puteam îndura. Da, trebuia să îndurăm, și colonelul singur putea îndura cît un întreg regiment.

De, trăgea cu coada ochiului spre stele ! Firește, nu spre cele ce împodobeau firmamentul, socot c-ați priceput !

Gregor și cu mine ne împrietenisem de la începerea Operațiunii R (R de la Represalii) și potriveam lucrurile în așa fel, încît să ocupăm mereu locuri alăturate în vehiculele cu șenile sau în corturi, în timpul repaosului din vremea nopții.

Gregor avea nefericirea de a fi un pacifist, într-o epocă ce făcuse din război un *modus vivendi et moriendi*. Mie nu-mi ținea nici de cald nici de rece, închideam ochii apăsînd pe trăgaci, dar apăsam totuși. *Bzzz*, făcea conul de un albastru strălucitor,

tivit cu roșu atunci cînd ieșea din țeavă, *bzzz* ! (Da, uneori mi se întîmpla să nu închid ochii !)

Lui Gregor îi venea greu să-și păstreze calmul. Era un supraviețuitor al vechii rase, al rasei care preamărea pacea, iubirea și înțelegerea universală.

„...e loc destul pentru toată lumea în univers, predicau adepții acestei filozofii. Războiul e o absurditate monstruoasă, ce contravine intențiilor Ziditorului."

Dar nimeni nu le-a dat ascultare și, cînd începuseră să facă larmă și să defileze cu pancarde, au fost opriți. Pentru a li se dovedi că războiul nu era de fel o absurditate, ci o necesitate vitală, fuseseră siliți să îmbrace uniforma Flotei Spațiale și trimiși să predice înțelegerea mutuală cu arme de mare calibru. Era o metodă, ca oricare alta, de a schimba nonconformiștii în conformiști și de a preface anarhiștii în cetățeni de treabă.

În anii dulcegi ai adolescenței fusesem și eu ispitit de nebuloasele tirade ale intelectualilor apatrizi de extremă stîngă. Dar o sfîntă reacție de lașitate m-a repus pe drumul cel bun atunci cînd, purtînd măști de gaze, căști, cizme și ciomăgind în dreapta și în stînga, poliția a năvălit în Universitatea în care urmam (fără a le ajunge, de altfel, din urmă) niște studii de farmacie spațială. Pentru a-mi dovedi bunăvoința, conștiința limpede și trează, precum și credința necondiționată în Partidul Național Evoluționist, m-am angajat în Grupele Parașutate de Pacificare Interplanetară. Acești GPPI, puteți să mă credeți, nu erau îngeri !

— Ah, Dumnezeii mamei lor, răcni colonelul, luați de aici stîrvurile astea !

O echipă de tehnicieni săpători se puse îndată pe treabă și adînci într-un timp record o gaură circulară, în care fură aruncate bietele rămășițe ale adversarilor noștri. Apoi am dansat roată pentru a bătători pămîntul și mi-am amintit de vacanțele de pe vremuri, cînd striveam ciorchinii în anotimpul culesului.

Nu știu cum vă închipuiți că arată dușmanii. Vreau să spun, locuitorii de pe planeta Hecate. În pragul descrierii îmi amintesc că am fost cîndva ispitit de poezie și încerc zadarnic să găsesc cuvinte sonore, bine potrivite.

Erau mîrșavi, de o urîțenie atît de respingătoare, că-ți venea să vomiți numai dacă-l vedeai pe vreunul, apropiindu-se. Semănau cu niște butoaie de piele adipoasă, cu brîie de firicele mobile și multicolore, veșnic agitate de un freamăt ce nu poate fi redat. Nu, de fapt nu așa... dar, oricum, era și mai rău! Aș putea poate încerca să-i desenez, că izbuteam pe vremuri niște schițe destul de bune în timpul ședințelor de botanică sau de biologie. Încercați să vă închipuiți, cu toate astea, un sac alcătuit dintr-o materie ce tresare și revarsă, prin nenumărați pori, un fel de suc verzui — secreție veninoasă sau sudoare? — ungînd tot trupul cu o subțire peliculă uleioasă. Toată chestia se deplasa pe niște „picioare" sucite și filiforme, agitînd brațe articulate în cinci locuri diferite și mîini ce nu erau mîini, și împingea neobrăzarea pînă la a avea un cap. Să nu vorbim de cap, că sînt clipe cînd vorbele, oricum, îți rămîn printre dinți.

Adevărul mă silește totuși să adaug că, în mijlocul capului lor scîrbos, făpturile astea rostogoleau

niște ochi verzui și că ochii ăștia erau în stare să exprime tot ce simțeau, sufereau, tot ce le făcea să se cutremure de frică pînă-n străfundul sufletelor. Da, am scris „sufletelor", și pentru asta risc plutonul de execuție !

— Adunarea, răcni colonelul, plecarea în cinci minute, direcția coline ! Se întoarse către mine : Sergent !

— La ordin, domnule colonel !

— Ia patru oameni, hrană pentru două zile și grenade, rămîi de gardă printre ruine. Își izbi apoi zdravăn cizma dreaptă cu cravașa și scuipă în direcția mea următoarele cuvinte, vibrînd de prietenie : Sergent, caută să nu soilești !

— La ordin, domnule colonel !

S-a apropiat și și-a lăsat mîna nervoasă pe umărul meu. În ochii lui de șarpe, mijind de o parte și de alta a cuțitului care-i ținea loc de nas, tremură o flacără ciudată. Degetele lui îmi strînseră aproape dureros clavicula :

— Nu te lăsa ucis, băiete. Apoi răcni : Numește oamenii, sergent !

— La ordin, domnule colonel, am răcnit la rîndul meu. Am făcut un pas înainte și am trîmbițat : Gregor... (colonelul clipi și mai tare), Puschka, Larsen, Oliveira... Iată-i pe cei patru, domnule colonel !

— Foarte bine, sergent, spuse el și mă bătu din nou pe umăr. Va trebui să fiți foarte atenți, rămîneți tot timpul în contact cu noi, prin radio.

— Pot să-mi îngădui o întrebare, domnule colonel ? am rostit mieros, rectificîndu-mi ținuta, cu degetul mic pe o cusătură închipuită a pantalonului.

— Dă-i drumul, sergent !

— Aș vrea să știu dacă vom fi, într-adevăr, în primejdie.

— Nu știu, dar știu că unele companii de fanatici s-au regrupat în spatele nostru și ar putea să încerce cîte ceva. E poate rost de cîștigat un galon pentru dumneata și oamenii dumitale...

Galoane nu prea scumpe, dacă nu chiar o medalie post-mortem. Dragostea colonelului mi se părea cam ciudată, dar părerea mea despre ea era de mult făcută.

Fanatici ! Ceea ce văzusem în ochii victimelor noastre aducea mai mult a deznădejde, decît a fanatism.

Războiul începuse, pentru că-l voiam noi. Ne așezasem pe Hecate pentru a stabili așa-zise relații culturale și comerciale cu butoaiele împuțite, ce populau planeta. Specialiștii în evenimentul neplăcut menit să arunce toată lumea în foc se apucară să pună la cale tradiționalul incident diplomatic, ce avea să aprindă praful de pușcă. Treaba a mers repede, cei de pe Hecate izbutind să se dovedească, și ei, cît se poate de plini de amor propriu.

Cincisprezece săptămîni după așezarea celei dintîi astronave pămîntene pe Hecate (numeam așa lumea asta, al cărui nume nu putea fi rostit), planeta era foc și sînge.

Pe adversarii noștri îi însufleța o dreaptă mînie, desigur, dar, oricît de îndreptățită ar fi, mînia n-are decît o eficacitate relativă în fața unui armament de lux, ca al nostru. Ne-am dichisit războiul, am făcut din el un fel de *nec plus ultra* al tăiatului în bucățele și am semănat sare pe temeliile orașelor pustiite de bombele vibrante. Orchestre asurzi-

toare cîntau imnuri zgomotoase și războinice deasupra ruinelor prăfuite. Trupelor noastre le era cu atît mai puțin neplăcut să gîdile trăgaciul, cu cît dușmanii erau niște urîciuni cumplite, față de care era destul de greu să simți vreo compătimire.

Și totuși, nu mă puteam împiedica să nu-mi fie milă de ei.

Colonelul aprinse o țigară, își bătu cam fără vlagă pulpa cu cravașa, mă privi nehotărît și oftă o frîntură de frază :

— Ei bine, atunci...

Apoi făcu o jumătate de întoarcere și se îndreptă către mașinile pe șenile. Și, pentru prima oară din clipa nespus de îndepărtată de cînd mă aflam pe Hecate, mi-am dat seama cît de mult mă dezgustă omul ăsta. Mai mult decît monștri în chip de butoaie montate pe picioare firave, mai mult decît incalificabilele lor chiorăieli, mai mult decît putoarea ce se desprindea din infecta lor „persoană".

Cînd lunga caravană de metal se puse în mișcare și colonelul se întoarse pentru a-mi face un semn, m-am simțit ispitit să descarc în el toată puterea distrugătoare a pușții mele cu raze. Am simțit pe brat mîna lui Gregor.

— Ce otreapă ! a șuierat.

N-am răspuns nimic.

Se lăsase noaptea. Ne făcusem adăposturi între niște bucăți de zid rămase în picioare și ne așezasem pe pămînt, îndeletnicindu-ne cu visarea și cu fumatul. Nici unul dintre noi nu vorbea. Instalat în deschizătura unei ferestre, Puschka stătea de pază,

ţinîndu-şi arma curmeziş pe burtă. Rezemaţi de perete, Larsen şi Oliveira ne făceau faţă, mie şi lui Gregor. Ne proptisem amîndoi cît puteam de bine în peretele opus, peste care se mai întindeau doi sau trei drugi de metal răsucit. Tăcerea domnea. Eram obosiţi cu toţii şi ne întrebam ce avea să se întîmple.

— Ia ascultaţi ! N-aţi vrea să soiliţi un pic ? a strigat Puschka. Cred că-mi pierd vremea aici,sus.

— Lasă-ne în pace, am spus, facem ce putem. Dacă o fi să vezi ceva, orice, dă-ne de ştire.

Apoi m-am gîndit la colonel. Era încredinţat că făcuse ceva pentru mine, de vreme ce în ţeasta lui obtuză nu era loc decît pentru o singură ambiţie îndreptăţită : să cîştigi galoane. Ţinea la mine, în felul lui, dar m-aş fi lipsit bucuros de duioşia asta.

Mi-am aruncat ţigara şi am privit cerul, care semăna cu o tunică de cărbune cu tăieturi de argint (da, pe vremuri îmi închipuisem că eram în stare să scriu poezii, fiecare cu păsărelele lui, nu-i aşa ?), întrebîndu-mă ce vom face dacă am fi *într-adevăr* atacaţi. Dar am ridicat din umeri, ştiind că Hecatienii erau bătuţi măr, zdrobiţi, risipiţi, şi că bietele rămăşiţe de trupe pe care le-ar fi putut repezi în spatele nostru n-ar fi rezistat multă vreme în faţa cîtorva aruncătoare de grenade.

Trebuie să spun că, deşi nu eram decît cinci, aveam cu ce face o temeinică treabă de măcelari. Ia gîndiţi-vă ! Două puşti cu grenade vibrante, trei carabine cu raze, pistoale termice (nişte prăjitoare-de-la-distanţă, cu totul remarcabile) şi o întreagă rezervă de chestii pocnitoare şi primejdioase.

Cît să faci o nenorocire.

Gregor aşezase telefonul de campanie cu mare rază de acţiune pe o piatră teşită şi trăgea scurt şi nervos din ţigară.

Tăcerea se lungea. Îmi priveam acum vîrfurile încălţărilor şi mă întrebam ce fel de gînduri puteau trece prin mintea unui om de felul colonelului şi ce scop urmărea, în afara acumulării metodice de stele pe caschetă. Şi, mai ales, dacă era în stare să încerce sentimente aducînd cît de cît cu cele omeneşti.

Pînă la urmă, Gregor fu cel ce rupse tăcerea.

— Ai mai suporta asta încă multă vreme ? întrebă el.

— Ce, asta ? i-am întors-o.

— Ştii bine, nu face pe tîmpitul, măcelul ! Măţăria, porcăria asta... Oricum, nu-i putem masacra pe toţi.

— De ce nu ? Nu trebuie să ne lăsăm doborîţi. Avem mijloace şi perseverenţă. De altfel, mi se rupe.

— Zici şi tu aşa...

Convorbirea interesantă s-ar fi prelungit încă, fără îndoială, dacă Larsen nu s-ar fi vîrît în vorbă.

— Gura, urlă el, ne faci să ne simţim prost !

— Ce-i drept, de simţit prost, ne faci să ne simţim prost, supralicită Oliveira, care dăduse întotdeauna dovadă de lipsă de imaginaţie.

M-am întrebat de ce îl ura toată lumea pe Gregor. Poate pentru că era prea blînd, prea palid şi chema loviturile de picior la fund, aşa cum mierea atrage muştele. Pînă şi eu aveam uneori chef să-l contrazic, atunci cînd, de fapt, eram cu totul de acord cu el.

— Dacă eşti atît de deştept, strigă Gregor către Larsen, ia spune-ne de ce ne-a lăsat colonelul în urmă !

L-am apucat de mînecă.

— Taci, i-am spus, tacă-ţi gura.

Mă simţeam, dintr-o dată, tare prost în propria mea piele.

Mai apoi, pe cînd ceilalţi dormeau şi făceam de pază cuibărit în cadrul unei ferestre, unde semănam cu un decupaj urît, m-am gîndit din nou la colonel şi m-am întrebat dacă nu încerca să facă din mine un nou Roland la Ronceveaux.

Şi m-am simţit şi mai prost în propria-mi piele. Exact ca în ziua prevestitoare, cînd poliţiştii intraseră în incinta Universităţii.

Peste cîteva minute, un zgomot uşor m-a făcut să tresar. Mi-am coborît privirile şi am văzut două băltiţe trandafirii fremătînd în lumina lunii, la cîteva sute de metri înaintea mea. M-am uitat mai cu atenţie şi mi-am dat seama că domnul colonel ştia ce spune. Într-adevăr, ceilalţi reveneau la atac.

Am rămas o clipă încremenit în deschizătura ferestrei, cu puşca de-a curmezişul burţii. De necrezut ! Din sol, ca nişte cîrtiţe, se iveau trupurile respingătoare ale duşmanilor.

Apoi am scos, în sfîrşit, nişte strigăte grozave şi am răcnit la Gregor, cerîndu-i să-l cheme pe colonel. Imediat !

Ceilalţi, încă pe jumătate adormiţi, se repeziră la ferestre, îşi pregătiră armele. Cînd văzură franjurii trandafirii fremătînd sub clarul de lună, îşi veniră în fire, pe loc.

— O să le crăpăm burdihanul ! a răcnit Puschka.

— Arde-mi-i pe toţi ! a maimuţărit Larsen.

— Nu, aşteptaţi ! am strigat.

În vreme ce glasul lui Gregor înnebunea în microfonul telefonului de campanie, eu priveam gropile

întunecate lăsate de explozii și din care monștrii ieșeau printre dărîmături pietroase și arcade sfărîmate, singurele vestigii ale orașului lor, nimicit de furia oamenilor.

Ce puteau face împotriva noastră ?

— Atunci, întrebă Oliveira, îi prăjim sau nu ?

— Așteptăm, i-am răspuns.

M-am ridicat în deschizătura ferestrei (o dată în viață fiecare sfîrșește prin a face un gest idiot, pe care-l consideră eroic și pentru care ar vrea să-și tragă singur picioare după aia !) și am privit în ochii celei dintîi făpturi care se tîra către fațada, în spatele căreia ne adăposteam.

— Plecați, am urlat, plecați, ce faceți acum n-are nici un rost !

Tovarășii mei s-au uitat la mine, de parcă m-ar fi văzut pentru întîia dată. Mirarea se amesteca în ochii lor cu ceva ce aducea a dispreț.

— Ai căpiat ? întrebă Larsen.

— Stați pe loc ! am strigat. Ce încercați să faceți ?

Butoiul supurînd ce se tîra spre mine din fundul nopții își ațintì asupra mea privirea verzuie a ochilor lui mari cît niște monede și urmă să înainteze încet, dar sigur. Și în privirea lui am citi dispreț și deznădejde și am sărit de pe fereastră strigîndu-le celorlalți să-mi aștepte ordinul, înainte de a deschide focul.

— Colonelul la capătul firului, spuse Gregor.

Am început îndată să rag în microfon :

— Să trăiți, domnule colonel, ne-am pomenit cu ei, dar nu au arme. Nu știu dacă au gînduri rele și...

— Nici o importanță, băiete ! Arde-mi-i pe toți !

— Dar, domnule colonel...

Mă beregăteam degeaba, legătura fusese întreruptă.

Gregor mă privi nehotărît.

— Ce facem ? întrebă el.

— Nu știu.

— Ar trebui să ne strîngem boarfele și s-o ștergem în vîrful picioarelor.

Am ridicat din umeri.

— Bați cîmpii, am spus.

Am dat fuga la o fereastră. Ceilalți mureau de nerăbdare să apese pe trăgaci și Hecatienii se tot apropiau, inexorabil. Cei mai din față nu se mai aflau decît la vreo douăzeci de metri de adăpostul nostru. La ce bun toate astea ?

Și deodată m-a cuprins groaza, închipuindu-mi că vor năvăli poate asupră-ne, umplîndu-ne de bale, acoperindu-ne cu masa lor monstruoasă, făcîndu-ne să îndurăm cea mai ticăloasă moarte cu putință.

— *Crăpați-le burdihanul !* am zbierat.

Pe dată noaptea a fost ciuruită de stropi de căldură albastră și portocalie și, aproape imediat, o duhoare cumplită ne smulse lacrimi din ochi.

— *Faceți-i să crape ! Ardeți-i !*

Rîdeam cu hohote isterice și n-aveam destule degete pentru a umbla la trăgace. Mini-bombele săpau cratere în fiertura vie, ce nu înceta să curgă spre perete. Era o ticăloșie.

Am auzit un hohot de plîns și m-am întors : Gregor se afla la fereastra vecină și pușca-i scuipa sacadat scurte ace de foc. Plîngea ca un copil, cu sughițuri care-i zgîlțiiau umerii. Și am înțeles că totul era putred și că viitorul e al oamenilor de felul colonelului.

Dar, în ciuda focului susținut, în ciuda sîrguinței cu care-i măcelăream, adversarii urmau să înainteze, unii tîrîș, alții clătinîndu-se pe picioarele lor firave. Erau nepăsători și nici un sunet nu trecea dincolo de bucata moale, ce le ținea loc de buze. Înaintau, făcînd economie de gesturi ; aveau timp. Ai întotdeauna destul timp să mori.

Nici unul dintre ei nu purta vreo armă.

Telefonul de campanie țîrîi și glasul colonelului fornăi.

— Sosim, băieți, rezistați pe poziție și arde-mi-ți-i pe toți !

— Da, da, am strigat, lăsați pe noi, îi dăm bătaie, facem ce putem !

Și deodată mi-am dat seama că sînt un erou, că — oricum s-ar întoarce încăierarea — o să se lase cu un ordin de zi pe Flota Spațială, cu galoane cromate și cu o permisie pentru a mă duce să-mi refac mentalitatea pe Terra sau în vreunul dintre bordelurile din spatele frontului.

Hecatienii n-aveau nici cea mai mică șansă. Atunci, de ce, de ce, fire-ar să fie, tot veneau ca tîmpiții, să se lase tăiați în bucăți ? Pentru simpla plăcere de a ne privi cu dispreț ? Ce absurditate ! Zău, nenorociții nici nu-și dădeau seama ce fac.

Erau la fel cu cei ce acolo, pe Terra, nu încetau să scrie pamflete și să împartă manifeste împotriva armatei, a guvernului ; intelectualii ăștia de extremă stîngă, care...

Ca și cum se putea face ceva împotriva Partidului Național Evoluționist ! Hai ?

Și ce aveam de așteptat de la viitor, dacă mă apucam să strig împotriva colonelului, a represaliilor

de pe Hecate, a masacrului băştinaşilor şi a cuceririi spaţiului ?

Oliveira se arăta cel mai înverşunat din noi cinci ; în picioare în deschizătura unei ferestre, semănînd în măreaţa-i prostie cu triumfătorul zeu al războiului şi al măcelului, trăgea fără oprire grenade vibrante şi toate loviturile lui nimereau în plin.

Tremuram de aţîţare şi oboseală cînd mini-bombardierele regimentului se iviră pe cer, ca născute de Lunele de pe Hecate. Noaptea fu iluminată şi am bătut în retragere, în vreme ce bombele tocau mărunt ce mai rămînea din ruine şi din adversari.

Am alergat printre casele spintecate, printre coloanele sfărîmate, printre palmierii sfîrtecaţi de mitralii şi izbucneam în rîs la fiecare sută de metri. În spatele meu, Gregor plîngea nestăpînit.

Peste cîteva ceasuri coloana era acolo, cu arme şi bagaje. Cizmele bocăneau în jurul nostru, zarva ne împrejmuia, ne înfăşură, toţi veneau să ne bată pe umeri : „Bună treabă, băieţi", şi ne-am regăsit trăgînd din ţigări şi dînd pe gît cîte o duşcă. Era frumoasa serbare însîngerată ! Un ofiţer blond m-a întrebat dacă sînt mulţumit de mine şi n-am ştiut ce să-i răspund, pentru că, la drept vorbind, şi cu cea mai mare bunăvoinţă, nu izbuteam să mă bucur de soarta mea. Aş fi vrut totuşi să aflu ce se petrecea în capul groaznic al locuitorilor de pe Hecate şi de ce se înfăţişaseră atît de veseli la măcel. Degeaba-mi spuneam că n-aveau nimic omenesc şi că, din pricina asta, reacţiile lor nu ne puteau rămîne decît străine, jumătatea asta de răspuns n-ajungea să mă mulţumească.

Gregor își venise în fire. Fuma țigară după țigară și nu înceta să-i întrebe pe camarazi dacă mai aveau de băut ceva tare. Un zîmbet cam prostuț rătăcea pe fața lui, unde lacrimile săpaseră dîre cenușii prin murdăria ce i se încrustase în piele. I-am adresat de două trei ori cuvîntul, dar a întors de fiecare dată capul și a refuzat să-mi răspundă. Și mi s-a părut că voi începe să-l urăsc pentru că era un reproș viu, un... un... un intelectual străin de neam, ținînd de extrema stîngă decadentă ! Dacă urma să nu-i pese de mine, aveam poate să fiu în stare...

Ce oroare ! Oare eu frămîntam în minte toate astea ?

Înainte de a cădea mort, fără a scoate un strigăt, de ce dracu mă privise așa Hecatianul, vreau să spun, cu asemenea ochi ?

Din fericire, zgomotoasa sosire a mașinii colonelului m-a smuls din gîndurile astea tulburi. Era în întîrziere, pentru că se schimbase. În locul uniformei de pînză bej o purta pe cea de paradă, trasă la patru ace și împlătoșată cu decorații. Își cravașa pulpa, cu o convingere feroce. Fața-i strălucea.

Pentru o clipă am crezut că avea să-mi cadă în brațe, dar la doi pași de mine s-a oprit brusc și, ca propulsată de un resort, mîna deschisă i-a țîșnit în mîna mea. Cînd brațul mi-a căzut, în cele din urmă, de-a lungul pantalonilor, mi-am rectificat instinctiv poziția și am strigat cu glasul potrivit :

— Să trăiți, domnule colonel, sînt sergentul W., la ordinul dumneavoastră.

Vedeți, lucrurile nu-s chiar atît de simple și omul nu-i decît un lucru printre celelalte. Și jur că am fost

mîndru de mine atunci cînd, privindu-mă de sus în jos, aproape cu duioşie, colonelul a declarat :

— Bună treabă, băiete.

N-ar mai fi mare lucru de adăugat. *Manu militari*, pacificarea planetei Hecate a continuat şi s-a încheiat, conform intereselor noastre. S-a ţinut seama, în special, de regiunea colinelor şi Amiralitatea a declarat într-un comunicat oficial că, „din nou, corpul expediţionar vădise un simţ al datoriei şi al disciplinei care dovedea limpede că viitorul e al Civilizaţiei şi că Partidul Naţional Evoluţionist era Civilizaţia".

Am părăsit toţi cinci Hecate pentru ceea ce obişnuim să numim o odihnă bine meritată şi astronava care ne readucea pe Terra era înzestrată cu tot confortul posibil. La urma urmei, eram eroi, nu-i aşa, şi eroilor trebuie să le porţi de grijă.

Pe drum am întîlnit o navă de tonaj mijlociu şi de proveniență necunoscută. Cum nu răspundea la somaţiile noastre, am fost nevoiţi s-o doborîm. În rămăşiţele aparatului am descoperit vreo sută de butoaie cu labe articulate, semănînd ca două picături de apă cu adversarii noştri hecatieni. N-aş putea spune ce semnificaţie avea incidentul. Nimerise, în aventura noastră, ca un fir de păr în supă. Fusesem întotdeauna convinşi că băştinaşii de pe planeta Hecate nu dispuneau de vehicule spaţiale. Abia dacă văzusem cîteva avioane prăpădite, care s-au spart în aer ca nişte băşici de săpun, încă de la primele ciocniri.

Ce-i drept, sclavii jupiterieni spun că întregul univers se roteşte în jurul buricului Divinităţii Centrale şi că, o dată cu el, se învîrtesc şi se rotesc

norocul și nenorocul, victoria și înfrîngerea, viața și moartea. Dar ce preț poți pune pe proverbele ermetice ale unor molăi, în stare să nu nimerească o vacă într-un culoar, nici cu o pușcă plină de grenade vibrante ?

Comandantul ne-a pus să jurăm că vom păstra tăcerea și o bombă atomică bine țintită a prefăcut astronava misterioasă într-un nor de energie.

Om vedea noi.

...Și iată-mă întors pe Hecate și zbenguindu-mă într-un bordel de lux. Scriu rîndurile astea cu un capăt de creion într-un carnețel pe care-l ascund în fundul buzunarului. Afară arde soarele : Betelgeuse e o *chestie !* Pot vedea pe fereastră, strălucind în tehnicolor, frunzișurile pădurii vecine. Da, Hecate e a noastră, numai a noastră și sîntem tare mulțumiți de victorie... Sînt plin de galoane, de femei și de noroi și, pe mai bine de trei sferturi, umplut cu alcool. Am gura groasă ca o tîrtiță de găină. Pe covor, o curtezană goală doarme cu gura deschisă, beată...

M-am așezat într-un fotoliu pentru relaxare și mîzgălesc în grabă rîndurile astea, temîndu-mă să nu fiu din clipă în clipă surprins și întrebat ce scriu acolo. Arunc rîndurile astea pe hîrtie și-mi simt capul tare fierbinte și pieptul foarte rece. Pierdut în atmosfera călduță a lupanarului- paradis-pentru- soldați-șmecheri, încerc totuși să nu-mi prea bat capul, să nu-mi fac tot felul de gînduri, că ar fi urît, ar însemna o ingratitudine să trădez încrederea colonelului, chiar dacă în noaptea asta Gregor s-a sinucis.

CUPRINS

ÎN LOC DE PREFAȚĂ 5

FRANCIS CARSAC
Hașurat 14

SOPHIE CATHALA
Mantoul 23

CLAUDE F. CHEINISSE
Monumentul 31

PHILIPPE CURVAL
Un pic de neant 45

MICHEL DEMUTH
Cursa păsării Bum-bum 77

ALAIN DORÉMIEUX
Coșmar trandafiriu 121

FERNAND FRANÇOIS
A munci e o adevărată plăcere 137

NATHALIE C. HENNEBERG
Stăpînii orei 157

GERARD KLEIN
Un cîntec de piatră 207

ALAIN MARK
Maşina 229

JACQUELINE H. OSTERRATH
Lorelei 238

CHRISTINE RENARD
Pămîntul făgăduinţei 257

GUY SCOVEL
Naufragiaţii de pe Harpocrate 283

JÉRÔME SÉRIEL
Fabricantul de evenimente ineluctabile 303

JACQUES STERNBERG
Efemerele 313

GÉRARD TORCK
Cel care-şi amintea 331

CLAUDE VEILLOT
În altă ţară 341

DANIEL WALTHER
Arde-mi-ţi-i pe toţi ! 377

Redactor : VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor : GABRIELA ILIOPOLOS

Apărut 1970. Comanda nr. 9861. Coli de tipar 12,5

Tiparul executat sub comanda nr. 393 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

Lei 7,75